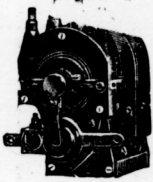

Nemzeti Sport

és az

Automobil

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgőny cím: Képviselő: Rákosi Ernő Budapest, VI.,
Erbenzünder. Eötvös-utca 38. Wien, I., Stubenring 14.
Telefon: 20.539 Telefon 165—18.

A Monarchia legnagyobb szaküzlete
AUTOMOBIL-FELSZERELÉSEK ÉS KELLÉKEK.

„Erbengyújtó” elektromágneses gyújtók
Antiderapant „Hauban” „Pognon” gyújtó,
egyedelőrsütői Ausztria Magyarországban
Arjegyzzék ingyen!

Paar és Wolfers Frères ékszerészek-joalliers
Versenydíjak. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3.

Előfizetési ár:

EGÉSZ ÉVRE 20 korona
FÉL " 10 "
NEGYED " 5 "

Előfizetések és pénzküldemények követhetőség címzendők: Nemzeti Sport kiadó-vállalat Budapest. — Postatakarékpénztár 20438.

Megjelenik
minden szombaton.

De Lambert gróf és Orville Wright.

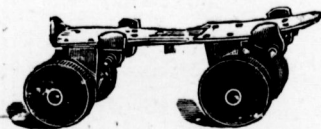

Főszerkesztő:
Dr. POLONYI DEZSŐ.
Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.
Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal helyisége:
IV. KECSKEMÉTI-U. 5., II. 2.
Hivatalos órák este 7—8-ig.

Kézirat és mindenféle levelezés
VIII., ESTERHAZY-UTCA 6
alá címzendő.

Roller skates kerekos korcsolya.

Külföldön rohamosan elterjedő új sport és közlekedési eszköz. Valódi amerikai kerekos korcsolyák minden nagyságra állíthatók. Gyermei korcsolya fakerekkel párja korona 4.—. Ifjúsági korcsolya vaskerekkel párja korona 6.—. Felőtteknek sportkorcsolya acélkerekkel, szíjjal vagy a nélkül, férfiaknak és nőknek külön modell, párja K 10.—. Egészen finom gölyös tengelylyel K 20.—, különféle más modellek K 9.60, 10.50, 12.—, 36.—, 42.— stb.

KERTÉSZ TÓDORNÁL, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.

Sportárjegyzzék ingyen és bórmentve. — Téli sportcikk, turista- és vadászfelszerelések.

Szám garage

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.
VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilonok.

Ára: 13500 frank.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken és a vasuti állomásokon 44 fillér).

AJAX automobilyár részvénytársaság ZÜRICH.

1909-es modelljei:

14/16 lóerős 4 heng. 20/24 lóerős 4 heng. 24/32 lóerős 4 heng.
20/24 lóerős 6 heng. 40/50 lóerős 6 heng.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legjobb Bosch-féle mágnesgyertya-gyújtás. Legegyszerűbb és legmegbízhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. — Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékosági készülék külön alkalmazása felesleges.

Vezérképviselőt:

J. MEDAK Wien, I., Stubenring 2.

Telefon int. 19921.

Pneumatik-köpeny

t ö m l ö k

biztonsági csavarok és egyéb gummicikkek szakszerűen javíttatnak **hideg** vagy **forró** vulkanizálás útján.

Uj futó-felületek és **antidérapantok** bármely gyártmányu **pneumatikra** szükség szerint **hideg** vagy **forró** uton vulkanizáltatnak,

Vajda Ignác

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 18.

Telefon 88—36.

„Rambler“ „Bajnok“ és Diadal
football-labdák, mint kitünő
matsch-labdák csakis

Olbrich L.-nál

kaphatók

Budapest, VI., Teréz-körút 16.

Árjegyzék ingyen. * Telefon: 80—44.

EGYLETEK,
KÖRÖK ÉS
AMATŐRÖK

SZIVES FIGYELMÉRE AJÁNLJUK

A LEGJOBB
VERONAI ÉS
SOLINGENI

≡ VIVÓKARDJAINKAT ≡
ÉS KITÜNŐ KÉSZÍTMÉNYŰ

VIVÓFELSZERELÉSEINKET

Alapítva 1871. évben.

olcsó árak mellett. U. m.: Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.—, 5.50, 6.—, 7.50 és 8.—, pengék K 2.— és 2.20. Franci és olasz vitörök darabja K K 4.50 és 7.— pengék K 1.50 és 1.60. Vivókardfejszékek drbja K 8.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és 15.—. Vitör arc- és fejvédők drbja K 4.50 és 7.50. Vivókard-kezttyük drbja K 4.50 és 5.—. **Párbajkardok, kardmellvédők, vivókabátok stb.** Továbbá váasztékos nagy raktárt tartunk: **Peggyverek, töltények, vadászati és halászati felszerelésekben, tornaszerek, football-, lawn-tennis, korcsolyák-, szánkók- és mindennemű sportárukban.** Nagyobb vételnél árkedvezmény! Kereskedőknek előny-árak!

Zubek Bertalan és társa

sportcikkek áruháza

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRÚT 29. SZ.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Aviatikai Bizottság“ hivatalos lapja.
A „NEMZETI SPORT“-tal egyetemben megjelenő szaklap

Hirdetési képviselőtünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strassbourg 12.

Megjelenik
minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 5., II. 2.

Előfizetési ár:
Egész évre 20 korona
Fél „ 10 „
Negyed évre 5 „

Budapesti Aviatikai Meeting.

Budapest székesfőváros támogatja a meetinget. — A program. — Az idegenek elszállásolásának kérdése. — A meeting és a magyar aviatikusok.

A Magyar Aviatikai Bizottság, első sorban pedig fáradhatatlan titkára, Tolnay Lajos, országgyűlési képviselő, jelentős sikert ért el a múlt héten, amely ugyszólván biztosítja a jövő évre tervezett nagy aviatikai meeting létrejöttét. Budapest fő- és székváros tanácsa modern gondolkodású polgármesterével dr. Bárczy Istvánnal élén elhatározta, hogy elvben hozzájárul egy a jövő évben rendezendő budapesti aviatikai meeting rendezéséhez és a további tárgyalások vezetésével a polgármestert bizta meg. Elárulhatjuk, hogy az az ügy, amely hivatva van a magyar aviatikát szilárd alapra fektetni, amellet, hogy világraszóló látványosságot fog nyújtani a közönségnek, a legmelegebb fogadtatásban részesült, a tanács összes tagjai részéről s ameddig ez a szellem fog lengedezni a városházán, a magyar aviatika már-már elárvuló ügyét nem látjuk veszve.

A verseny feltételei természetesen nem lehetnek véglegesek, hisz sok mindenfélétől függ még a verseny létrejötte s végleges feltételeket majd csak akkor lehet kiadni, ha a verseny anyagi oldala teljesen rendezve lesz. Enek dacára, tájékoztatás céljából, lehet programot készíteni s ezt az aviatikai bizottság meg is tette. A program összeállítása rendkívül sikerültnek mondható, látszik, hogy oly ember munkája, (Tolnay Lajosé), aki az eddig rendezett aviatikai meetingek minden előnyét, hátrányát ismeri, s aki ennél fogva nem az ezévi, hanem a várható jövő évi állapotoknak megfelelő programot szabott. A versenyszámok körülbelül a következők lesznek:

Magassági verseny.

Azon géprepülő számára, aki a legnagyobb el-
lenőrzött magasságot éri el. Megkivánt minimális eredmény 100 méter.

Távolsági verseny.

Azon géprepülő számára, aki leszállás nélkül a legnagyobb távolságot végzi be. Megkivánt minimális távolság 100 kilométer.

Időtartam-díj.

Azon géprepülő számára, aki leszállás nélkül a leghosszabb ideig repül. Megkivánt minimális időtartam 1½ óra.

Sebességi verseny. 20 kilométer.

Azon géprepülő számára, aki a kitűzött távot a legrövidebb idő alatt végzi be. Megkivánt minimális sebesség 70 km. pro óra.

Minősítési díj.

Azon géprepülő számára, aki a versenyben elért eredményei és készülékének kiváló tulajdonságai (nevezetesen a legjobb stabilitás, leggyorsabb felszállás, legenyhébb leszállás) alapján a legtöbb pontot nyeri.

Startdíj.

Azon géprepülő számára, aki a legrövidebb nekifutási távolságot igényeli.

Utazási díj.

Azon aeroplánok, illetve géprepülők számára, akik egy Budapesttől maximálisan 50 kilométernyire fekvő városhoz és az ottani leszállás után a budapesti versenyterre visszarepülnek. Az utazás egy órán belül teendő meg. Leszállás a közbelső célnál kötelező.

Magyar díjak.

I. Magyar minőségi díj.

Azon magyar géprepülő számára, aki a versenyen a legszebb összeredményt érte el.

**A legtartósabb, ennél fogva legolesőbb abroncs a
Pneu-Semperit-Miskolczy.
Semperit-Gummiművek.**

Vezérképviselőt és raktár: **Salzberger Samu** Budapest, VI., Andrassy-ut 20.

II. Magyar repülőgép-díj.

Azon magyar ember által szerkesztett aeroplan tulajdonosának, akinek repülőgépe a versenyen a leg-szebb eredményt érte el.

Feltűnik e feltételeknél, hogy majd minden verseny számára bizonyos minimális eredmény van kitűzve. Ezt rendkívül fontosnak tartjuk a verseny komolysága érdekében, mert ha már oly nagyszabású, előkelően díjazott versenyeket rendezünk, az eredményeknek is megfelelőeknek kell lenniök, nem úgy, mint Berlinben, ahol Latham önszántából megtett városfeletti repülésén kívül, alig volt számbavehető eredmény.

Teljesen új programmpont az utazási díj, amely kétségkívül a legnagyobb vonzóerővel fog birni úgy az ambiciózus aviatikusok, mind pedig a közönség részére. Ennek eredményét tartjuk a legbecsessebbnek,

össze. Már maga a kiírás is serkentőleg fog hatni s reméljük, hogy a versenyen az elmúlt napokban kö-zölt magyar páten-s-birtokosok közül is néhányan meg-jelennek a startnál.

A verseny pályája alighanem a lovassági gya-korlótér lesz, amely meglehetősen sík és kemény, ru-ganyos talaj. Az esetleg még fölszálló kisebb talaj-egyenletlenségek könnyen eltávolíthatók.

A motorcsónakokról.

Göz-csónakok.

Irta: ifj. Krisztinkovich Béla, a M. Au. C. titkára.

Mielőtt ezek tárgyalására áttérnénk, meg kell emlé-keznünk egy igen nevezetes átmeneti típusu motorral, a naphta-motorral hajtott motorcsónakról. Ily csónakokat Európában egyedül a zürichi Escher—Wyss gyár épít, mely-

A belga kilométerverseny startja előtt.

teljesen úgy, mint a program kidolgozói, akik e versenyre tüzték ki a legnagyobb, 60,000 koronát (65,000 frankot) kitevő díjat.

Legvégül szólunk a magyar aviatikusok számára fentartott két díjról. Ezek kiírását is igen szerencsésnek találjuk. Ma, amikor az egy Kutassy dr.-on kívül nincs magyar pilótánk, holmi külön magyar távolsági stb. versenyeket kiírni nem észszerű. Aviatikusaink várható leggyorsabb fejlődése esetén is megfelelő egy minőség-díj, amelynek odaitélése, esetleg csak egy eredmény alapján történhetik. A magyar szerkesztésű gép legjobb eredményére kitűzött díj azon serényen dolgozó magyar technikusokat akarja díjazni, akik tényleg komoly repülésre képes szerkezetet állítottak

nek gyártmányai nagyszámu előnyeiknél fogva az egész világon elterjedtek. Legszeretnőbb előnye a naphta-motornak, hogy könnyen illó üzemanyaga és a víztől való függetlensége folytán csak kis kazánt igényel és kazánrobbanás ellen tökéletesen biztosítva van; ebben a gőzgépet mulja felül, míg többi tulajdonságai viszont az exploziós motor fölé helyezik, t. i. nyugodt, egyenletes járása, a lendítőkerék hiánya, könnyű megindíthatósága és kezelési hibák elleni érzéketlensége. Az üzemanyag fogyasztása igen esékély, 0,6 kg. naphta lóerő óránként. A reservoirban kb. 30 órai munkát szolgáltató anyagot visz magával. Az épített típusok 2—4—6 lóerejűek, a csónaktest anyaga fa, acél és kiválóan alumínium.

Sokoldalú használatosságát bizonyítja, hogy a világ-hírű délisark-expedíció kettőt vitt magával, a holland kor-

LAURIN & KLEMENT gyárt

motorkerékpárt, voiturettet, városi kocsi, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweis-utca 9. sz.

mány 1895-ben Sumatra belsejébe szállítottott egy ilyen szétszedhető, könnyű alumínium-esónakot. (A csónak 12 méter hosszú, 2 m. széles és 30 cm. mélyjárata volt, két 6 lóerős naphta-motorral szállíthatott 28 katonát, egy 4 cm-es Hotchkiss ágyút, 350 kg. naphtát és 15 km. óránkénti sebességgel járt.) Az orosz kormány is rendelt több acél-esónakot (a típusuk: 14 méter hosszú, 30 cm. mélyjárata, turbinás esónak). Az alumínium, mely könnyűségénél fogva annyira alkalmas lenne esónakanyagnak, a tengervíz káros hatása miatt nem vált be, mert ott, hol idegen fémekkel érintkezett, elektrochemiai bomlást szenvedett. A zürichi gyár érdeme, hogy oly alumínium-esónakot épített, melynek vízzel érintkező részén gondosan elkerülték az idegen fémeket és így kiküszöbölték az említett hátrányt s ezáltal egy gyakorlatilag igen használható esónaktípust teremtettek.

Németországban a legnevezetesebb gőzesónakok a Holtz-rendszerűek. Elterjedtek mint hadihajók mellékesónakjai, folyam és tengeri jachtok stb. A konstruálásnál fő-

séggel.) A már említett Eseher—Wyss zürichi gyár, amely különben egész Európában legelőször épített gőzhajókat, gyárt könnyű típusu, sajátos gőzesónakokat, egész 100 HP-ig, ikergépekkel. Könnyűségüket bizonyítja, hogy egy 35 HP-es normál típusu esónak petroleum tüzelésű gépének sulya 230 kg. Ugyanezen gyár épített először egy tet-raeder alaku esónakot, ez azért érdekes, mert eddig a csónakok a halak alakját utánozták, viszont ez a vízmadár alakját utánozza; előnye a stabilitás és az aránylag nagy mélyjára mellett sebesség (11 m. hosszú, 80 cm. mély, sebessége 25 km. óránként).

A többi típusu gőzesónakok szerkezetének ismertetésére nem térünk ki, miután a használt gőzgépek kevés változtatással a szárazföldi gőzautomobilok gépeihez hasonlóak.

Elektromos motorcsónakok.

Az elektromossággal hajtott motorcsónakok használhatósága roppant lassan fejlődött, pedig a kísérletek a XIX. század első feléig nyulnak vissza. Tulajdonképpen a legideálisabb motor volna esónakok hajtására, minden követelménynek tökéletesen megfelel: roppant elasztikus, egyszerűen szabályozható, reverzálható, a konstrukció kompakt és egyszerű, teljesen szag- és zajtalan, lökéstelen stb., stb.

Miért nem terjedt az elektromotor mégis jobban? E kérdésre ugyanazt a választ adhatjuk, amit az elektromobilok lassu elterjedésére adhatunk: az elektromos energia szolgáltatójának nehézsége miatt. Az elektromos energiát köztudomásulag akkumulátorokban halmozják fel. Csak 1891-ben sikerült először olesó és mégis nagy kapacitású akkumulátorokat készíteni. Azóta évről-évre tökéletesítik, tömördek uj és uj szabadalom jelenik meg, mindegyiket egy törekvés jellemzi, a cellák sulyának lehető csökkentése. Két főtypust különböztethetünk meg: a nagy felületű és a tömeg-akkumulátorokat. Az első ősi típusa a Planté-akkumulátor, melynek lényege, hogy lehetőleg könnyű és nagy felületű lapok elektrolitikus folyadékba merülnek. A második az u. n. Faure-féle akkumulátor, ennél eleinte ólomrácsot alkalmaztak, melynek celláit egy massa töltötte ki. Ujabbban a nehéz ólomot teljesen elhagyták és más elektródokat keresnek; így kísérleteznek kadmiummal, nickelvasal stb., (legnevezetesebbek e csoportban az Edison-akkumulátorok). Az elektromotor roppant egyszerűen és könnyen építhető be egy kis csónakba, az egész gépezet láthatatlan, a kapcsoló emeltyük kivételével. Miután a tengely hajtása közvetlen, ez megkívánja, hogy a motor közege mélyen fekdjék. A rendkívül könnyű felszerelés látható az amerikai „Submerged Electric-propeller“ nevű találmányból, mely abban áll, hogy az elektromotort egy vízmentes szelencébe zárják és a csónakon kívül, a víz alatt a propeller tengelyére szerelik, egy függélyes cső körül forgathatólag, miáltal még kormányként is működik. A csónak falait egyedül csak e cső számára, melybe a vezeték nyulik be, kell áttörni, tehát akármily csónakra felszerelhető.

A csónakok hajtására használt elektromotorok legelterjedtebb típusa a főáram-motor. Egy olesó és könnyű motor, nagy fordulatszámú lévén, hátrányos, mert a forgást limitálja a propeller megszabott maximális sebessége. A sebességek csökkentése a batteriák különböző kapcsolásával éretik el, erre vonatkozólag értékes számításokat végzett Németországban a Zehdenick műszaki gyár. Kis gyorsaság elérésére a batteriákat mind parallel, közepesnél egy párt parallel, többit egymás után, nagy gyorsaságnál mind egymás után kell kapcsolni. Lehet szabályozni a mágneses

Versenykép a belga kilométerversenyből

szempont volt: kis térre nagy teljesítő képességű kazánt építeni. Használtak e cél elérésére tűz- és vízesőves kazánokat; a motor löereje változik 3-tól 150 HP-ig. Kis csónakoknál egyhengeres magas nyomású gőzgépet használnak. Nagyboknál a különböző egy és kétforgattvas compound és ikergépeket használnak. Megemlítendő a 100 HP típus, melynél egy u. n. „háromszoros expanziós“ gőz gép működik, alacsony nyomású hengerekkel, két forgattyúval, melyek derékszög alatt állanak egymáshoz, ami nagy manőverező képességet biztosít a csónaknak. Általában a reverzálás kulisszával történik, használnak azonban fordítható csavarszárnyas lészüléket is. A csónakokat rendszeren 2 propelleresavar hajtja, de miután a szárnyak nagyságának növelésével, mindig mélyebb járatok váltak szükségessé, áttértek a turbina-esavarok alkalmazására, melyek igen sekély járatokat engedtek meg. (Megemlítendő esónaktípus: egy 12 m. hosszú, 2 m. széles, 30 cm. mélyjárata csónak, displacemantja 3,3 m³, két turbinos esavarja van és két 12 HP tandem compound-gép hajtja, 15 km. óránkénti sebes-

Versenydíjaknak

alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszer- és órás tizletében

Budapest, V., Bécsi-utca 9. sz.

TELEFON 7-66.

TELEFON 7-66.

Blázsei Miklós

automobil-kocsigyártó.

Javitások. Uj carrosseriák.

Budapest, VIII., Práter-u. 67.

tér változtatásával is, azáltal, hogy a tekeréseket többre osztják s ezeket majd kikapcsolják, majd parallel, ill. egymás után kapcsolják. Lehet ezeket az eljárásokat kombinálni is.

A berlini Akkumulátor Fabrik A. G. csónakjainál a max. fordulatszám 600, ahol nagyobb a sebesség, áttételt alkalmaz.

Említendőek még a Zehdenick-gyár száraz akkumulátorai, amelyeknél egy száraz massa van a cellákba felsziva, anélkül, hogy azok ellenállása nőtt volna. Igen használható akkumulátor a Pollák-féle is, mely 110—200 volt feszültséggel dolgozik.

A csónakok dimenziójára vonatkozólag a következőkben pár nevezetesebb típus adatait ismertetjük: a legrégebbi elektromos motoroscsónakok egyike a hamburgi rendőrségé: mérete 11, 2, 1 méter, 8 HP motor, a batteria 80 elemből áll és 3600 kg. súlyu, a csónaknak 90 km. aktio-radiusa van. A nevezetes „Germania“ 20 m. hosszú, 3 m. széles, 1 m. mélyjáratu, deplacementje 18 m³, súly 9 tonna, 4 polusu, 60 eff. HP motorja van, 2 esavar hajtja 10-től egész 18 km. óránkénti sebességgel. A batteria 90 elemből áll, 450 ampère-óra kapacitása és 6 óra alatt ürül ki. — A legérdekesebb típus végül a Zehdenick-gyár gyorscsónakja: 150 volt feszültségű, 60 eff. HP motor hajtja (850 kg.) nagy fordulatszáma dacára direkt, a batteria 7 tonna nehéz, 80 száraz elemből áll, 800 ampère-óra kapacitása, 10 óra alatt ürül ki, menetidő 20 km. óránkénti sebességgel, 3 óra, 10 km. óránkénti sebességgel 20 óra.

Ha összehasonlítjuk a motoroscsónakok három főtypusát, látjuk, hogy az ökonomiai szempont a gőzgépnek adja az elsőséget.

Az üzemköltségek, hozzávetőleges számítás szerint, ugyanis a következőképp alakulnak: exploziós motornál 10 f. lóerő-óránként, gőzgépnél 8 f. lóerő-óránként, az elektromotornál, ahol ezt roppant nehéz megállapítani, körülbelül 20-tól 60 f-ig kerül az áramfogyasztás kilowatt-óránként.

A beszerzési ár is a gőzgépnél a legelőnyösebb, míg az elektromos a legdrágább. Egyedül a kezelési költség az, amely az utóbbinál olesó.

Am másképp alakul a helyzet, ha az üzemképesség szempontjából vizsgáljuk a motoroscsónakokat.

Az exploziós motor előnye: kezelése egyszerű, egy ember elég hozzá, hátrányai azonban az érzékenysége kezelés hiábák ellen, (különös hibaforrása a gyújtás) s mint már említettük, a lökészerűség kiküszöbölése (lend-kerék elhagyása) és a reverzálhatóságnak megoldása (reverzáló segédkészülékek elhagyása) csak a legutolsó konstrukcióknál sikerült.

Kezelés iránt érzékletlenebb a gőzgép, de hibája, hogy súlyos, két ember kell hozzá legalább, miután a fűtő az egész külön kazánt szolgálja, melege kellemetlen, folytonosan kontrolálni kell, azonkívül nem minden pereben utra kész (20—40 perccel indulás előtt be kell fűteni). Az üzemanyag is a legelőnyösebb az exploziós motornál: 1 m³ szén termel 300 HP-órát a gőzgépnél, míg ugyanannyi petroleum 2000 lóerőt az exploziós motornál.

Az elektromos motoroscsónak előnye az egyszerű kezelés, de alig leküzdhetetlen hátránya az akkumulátor nehézsége, drágasága és rövid töltésidője.

(A Planté akk. bár nehezebb, de tartósabb; a Faure könnyű, de rövid zárlatok ellen alig védhető meg.)

Az elektromos motoroscsónak mozgékonyasága igen korlátozott emiatt, kényszerül visszatérni állomáshelyére s sokáig tart a töltés, vagyis az újra utra készség elérése. Sokat lendítene rajta, ha számos kikötőhelyen nyilvános áramszolgáltató állomások lennének berendezve, melyek újra akcióképessékké tennék a kiürült csónakot.

Motoros csatornahajók.

Bár nem tartozik szorosan véve a motoroscsónakokhoz, de Magyarország speciális viszonyainál fogva oly nagy fontosságúak, hogy nem mulaszthatjuk el a csatornahajózás s jövődő legfontosabb ágának rövid ismertetését. A teher szállító csatornahajók legáltalánosabb fajtájának: a gőzhajónak nagy hátránya, hogy a gépezet kb. egy negyedét foglálja el, mi a rakodó képességet igen csökkenti. Ezért a legtipikusabb csatornahajózás a vontatás, mely vagy a partokról történik gépi erővel, vagy egy centrális mozgóerővel (víz fenékén lefektetett kábel, lánc), vagy pedig szeptel történik. Ezzel szemben szemeszőkő előnyeik vannak a független, egyes üzemnek, nemcsak a magán kereskedelmi érdekek miatt, de közérdekből is. T. i. a vontató hajó roppant drágítja a csatornaépítkezést, lassu meneténél fogva nagy hullámokat ver és a partokat, meg a feneket elhabolja. A nagy rakodóképességű motoros hajó ellenben ugy beszerzésére, mint üzemköltségére nézve olesósága miatt kiválóan alkalmas, azonkívül nagy gyorsasága és a propelleresavar kis átmérője miatt nem okoz hullámokat és így nem habolja el a partot. Németországban, mely a csatornák fejlesztését a legújabb időben oly nagy mértékben üzi, a legelterjedtebb módját képezi a csatornahajózásnak a motoroscsónak-szállítás. Rövid utaknál nagyon gazdaságos az elektromos motorhajtás. Hosszabb utaknál leghasználatosabb a gázmotor, még pedig a Deutz-féle típusu teherhajó-hajtás. Például az Elbán közlekedő teherhajók szokásos típusa: egy 42 m. hosszú vasesónak, 100 lóerős, antracit fűtéssel, (elhasznál lóerő-óránként 0.3 kg. antracitet). Raksúly 246 t. és 14 km. óránkénti sebességgel halad. A beszerzési költségei egy 250 t. raksúlyu, 20 lóerős szívógáz-motoroscsónaknak 20.000—15.000 korona. Üzemképessége évente (5000 km. rakodott és 1000 km. üres ut) 1.250.000 tonnakilométer, fogyasztás 4000 kg. antracit. A rentabilitása szemebetünő, ha meggondoljuk, hogy a felmerülő költségek a következők: amortizáció 2000 K, kezelés 500 K, kenés 500 K, üzemanyag 1000 K, összesen alig 4000 korona, ami tonnakilométerenként 0.03—0.04 fillérnek felel meg.

A versenycsónakok.

Ha a motoros versenycsónakok fejlődését nézzük az utolsó 5 esztendő alatt, szinte esodálatos gyors haladásnak lehetünk szemtanui. A motoroscsónak-ipar legkiválóbb képviselői, különösen francia és angol gyárak, a legnagyobb erőfeszítéseket teszik, hogy az évről-évre ismételt versengésből győztesen kerüljenek ki. A világrekordok egy évig sem tartják magukat s még csak elképzelni sem merészelt gyorsaságok válnak mihamarább valóvá. Franciaország legnagyobb gyára, a Tellier cég már 1903-ban meglepte a világot a híres „Babouche“ nevű csónakjával, mely alig 6 méteres hosszúságával 50 km. óránkénti sebességet ért el, mi sokáig világrekord maradt. Ugyanez évben Angliában több tartósági versenyt rendeztek, mi az angolok praktikus gondolkodását bizonyítja és a több száz kilométeres Harmsworth-Cup hozta meg az azóta világhírű automobil és csónakversenyzővé lett Edge győzelmét, ki egy Napier-csónakot vezetett 40 km. óránkénti max. sebességgel.

A következő évben rendezték az első nagyszabásu monacoi csónakversenyt, mely azóta a legklasszikusabb mérkőzések színtere lett. A pálmát ismét a Tellier cég csónakjai vitték el, a 28, 40 és 50 lóerős Panhard-motorral hajtott csónakok 25, 28, 33 km. óránkénti átlagos eredményeket értek el.

A versenycsónakok itt először osztattak osztályokba, a két legfontosabb volt: a 8 m-en aluli és a 8—12 m. hosszúságú közti csónakok osztálya. A világrekordot a Seyler-

MRAVKO JOZSEF PUSKAMUVÉS

Budapest, VII., Károly-körut 7. szám.

Raktáron tartok mindennemű vadász-fegyvert és revolvert.

Az összes fegyver-szakmába vágó munkák műhelyemben a legpontosabban és jutányos áron készíttetnek. — Javítások és töltények lelkiismeretesen, pontosan készíttetnek.

cég R. Brasier-motorral hajtott „Tréfle à Quatre“-ja állította fel 38 km. órával.

Ezt az első *kieli* csónakversenyen csakhamar tulszárnyalták, az Oertz-cég „Blitzmädelje“ 44 km. óránkénti sebességgel futott. (A csónakot egy 1000 fordulatszámu 90 HP Daimler-motor hajtotta, a csónak hossza 12 m. volt és szíjjasrezerváló-készülékkel volt felszerelve.) A legszebb átlagos eredményeket e versenyen is a Napier-csónakok Edgével a kormánynál érték el.

Amint látjuk, a csónakok hosszának növelésével jobb eredményeket értek el. Ezt az elméleti számítások is igazolták, amelyek szerint v. m. sec. sebesség arányos 1 m. hosszal, az arányszám lassu csónaknál 0.5 és változik egész 1.6-ig az egész gyors csónakoknál.

Szembetűnő, hogy a motoresónakok specifikusan sokkal többet teljesítenek a nagy hajóknál, melyek átlagos sebessége 15 m. sec., bár abszolote még nem sikerült a hajóóriások sebességét tulszárnyalni.

A motoresónakok hosszuk szerint lettek a következő években rendezett versenyeken osztályozva, a motor ereje korlátlan volt. Ha összehasonlítjuk két év eredményeinek változását, legfeltűnőbb a lóerők kolosszális fokozásával elért nagyobb sebesség.

Igy pld. 1904-ben a 8 m. aluli osztályban 75 HP csónak elért 32 km. órát. 1905-ben ugyanezen osztályban 200 HP csónak 45 km. órát. 1904-ben a 8—12 m. osztályban 100 HP elért 42 km. órát. 1905-ben a 8—12 m. osztályban 200 HP elért 47 km. órát. 1904-ben a 15 m. körüli osztályban 115 HP elért 35 km. órát. 1905-ben a 15 m. körüli osztályban 300 HP elért 52 km. órát.

Az amerikaiak sem maradtak el a lóerőt szaporító versenyben. Még 1901-ben egy 10 HP gazolin-motoresónak megkockáztatta azt a majdnem eszeveszett vállalkozást az Atlanti-óceánon átkelni. Azóta már ugyanezt a feladatot 1905-ben egy 250 HP két motorral hajtott Gregory-csónak oldotta meg.

Hogy a sebesség még sines egyenes arányban a hosszúsággal, azt megmutatták az 1906. év eredményei. Igy pld. egy Panhard—Levassor 12.5 m. hosszu, 200 HP-jü csónak elért 47 km. órát és a 8 m.-es ugyanezak 200 HP-jü Antoinette-csónak 48 km. órát volt képes teljesíteni.

A nagy lóerejü motorok használhatóságot nyernek ez időben a tenger alatt járó csónakoknál is, hol 300—400 HP motorok alkalmaztattak és a hadihajók is kezdenek 100—300 HP petroleum-motorral hajtott mellécsónakokat használni. Legnevezetesebb versenymotor ez évben egy 300 HP Delahave-motor, mely négy 300 m.-es furatu és 220 m. löketü hengerből áll (mindegyik egy darabból kivágva, egyegy 6000 fr.-ba került) s mindegyiken 3 be- és 3 kibocsátószelvény van, 700 fordulatszám mellett 1770 kg.-ot nyom.

A német tartóssági versenyeken ez évben kitűnt az Oertz-cég 6 hengeres Daimler-csónakja, mely egy automatikus indítóval volt felszerelve és kényelmes berendezéssel mellett 35 km. óránkénti sebességet ért el.

A következő évek versenyének történetében a legnevezetesebb az a forradalom, melyet a motorteknika terén a reverzalható motor feltalálása keltett. Az „Antoinette“-motorról, Levassour genialis alkotásáról, már megemlékeztünk s most csak még a két utolsó év legjellemezőbb eredményeiről, a monacói versenyekről akarunk beszámolni.

A monacói versenyek évről-évre növekvő látogatottsága, a legkiválóbb tanujelét képezi a motoresónakok sport fejlődésének. Míg 1904-ben 57 motoresónak vett részt, 1905-ben 62, 1906-ban 65, 1907-ben 70 és 1908-ban 71 csónak indult. Ez utóbbi versenyen 7 osztályba soroltattak a csónakok, 2 verseny és 5 cirkáló osztályba. A versenycsónakok osztályozásával eltértek az eddigi szokásos 3 osztálytól s felállítottak egy megszabott motoru (4 cyl. 155 mm. furat) s egy korlátlan lóerejü és hosszúságu (limitált 18

m.) osztályt. Ebben 7 csónak vett részt csupa 300, 400 és még nagyobb lóerős gépekkel, melyeket rendszeren több egyesített motor alkotott. A „Panhard—Levassor“ 2 tandem-motor hajtotta 2 csavarral, összesen 16 cylinder fejtett ki 500 lóerőt. (Óránként 220 liter benzint fogyasztott, ami 600 m³ gáztermelésnek felel meg.) A másik osztályba soroltattak a bennünket különösen érdeköl hydroplánok, melyeket *Korvin* hazánkfia tökéletesített. Ez osztályban 4 sikló-csónak volt nevezve: „Baron de Corvin“ „Ricochet X., XII. és XVII.-je és a Tellier—Gérard „La Rapide“-je. E csónak volt kétségen kívül a legérdekesebbek egyike: a motor indírént hajtja a csavart, ez azért szükséges, mert a hydroplán kiemelkedvén a vízből, a tengely ferde állást vesz fel és így a propeller nem érné el a kívánatos határfokát. Itt a propeller mindig vertikálisan működött, bár a 8 m. hosszú csónak 3 m.-re kiemelkedik a vízből. További előnye volt e csónaknak, különösen a többi siklócsónak felett, hogy míg azok csak abszolote sima vizen futhatnak, ez háborgó tengeren is indulhatott. A „Ricochet“-k 12—24 HP Anzani-motorral voltak felszerelve, a csuszó felület teljesen lapos és a lökések enyhítésére elől egy pneumatikpárna volt alkalmazva.

A cirkálók osztályában a furat volt limitálva a monacói versenyreglament szerint és hogy csak igazán tengerálló képesek indulhassanak, a minimális súly is korlátoztatott. Ezen elővigyázatosságra csakugyan szükség volt, mert élénk emlékezetben van még az előbbi évi monacói versenyen a franciák büszkeségének, a „Panhard—Levassor“-nak elsüllyedése s az Algier-Touloni csónakverseny teljes kudarca, amelyen 11 induló közül csak 2 csónak maradt meg, a többi teljesen elpusztult.

Vissz térve a monacói versenyre, ennek legfőbb érdekessége volt az izgató küzdelem a két világhírü csónak: a „Panhard—Levassor“ és az angol „Wolseley—Siddeley“ között. A 200 km.-es tengeri bajnokságot a „Panhard“-csónak nyerte 53.3 km. óránkénti sebességgel s ezt másnap a mért földes versenyben revanhizotta a „Wolseley—Siddeley“ 57.7 km. óránkénti rekorddal.

Még mozgalmasabb volt az idei monacói verseny, melyen 83 nevező vett részt. Az általános érdeklődés ismét a tavalyi riválisok felé irányult, a „Panhard—Levassor“ és a „Wolseley—Siddeley“ felé, melyek azonban csak a nevük után voltak a régiek ez eredeti francia csónak elpusztultán, míg a régi angol, Angliában az amerikai „Dixie II“ által legyőzötte, távol maradt. De kivíva a nevezettek között az érdeklődést két amerikai csónak is, köztük a félelmes Dixie II: a németek is először szerepeltek reményekkel biztató csónakkal, valamint sokat ígért a „Le Duc“, Coulomb hydroplánja, mely próbatúrásknál a Szajnán 72 km. óránkénti maximális sebességet ért el. Szerepelt a nevezettek között több típusú „Ricochet“ is. Összesen 67 cirkáló és 13 versenycsónak indult. Már az első napon az 50 km.-es versenyben, a 15 m.-es cirkálók osztályában, eldőlt a két régi rivális küzdelme. A Wolseley—Siddeley-csónak 14 mp.-el győzött a Panhard—Levassor felett, 61.2 km. óránkénti sebességet érve el. Ugyanaz nap a kis cirkálók versenyében a németek aratták első internacionális győzelmüket, amennyiben a „Liselotte“ győzött a „Ricochet XXII“ ellen. Ez a verseny mutatta, hogy a hydroplánok még kedvező tenger esetén sem képesek azt a mesés gyorsaságot elérni, amelyet tőle feltalálója és hívei vártak.

Másnap játszódott le a 100 km.-es francia bajnokság, amely a „Panhard—Levassor“ jól megérdemelt győzelmét hozta, 56 km. óránkénti átlagos sebességet érve el. Második lett e versenyben *Korvin* Ricochet XXII.-je, mely tehát gyöngye motorja dacára igen szép eredményt ért el: 43.8 km. óránkénti átlagos sebességgel.

A főszencációja volt a meetingnek a Coupe des Nations, melyen minden nemzet 3 csónakkal vehetett részt. A

TAMÁSSY PARK-SZANATÓRIUMA

Dunaharaszttiban ————— Pestmegye.

Elsőrangú gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap-és légtüdők. Dr. Lahmann szerinti diétikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon: Budapest környék Dunaharasztt 8.

PROSPEKTUST
KIVÁNTATRA KÜLD
AZ IGAZGATÓSÁG.

franciák indítottak a Panhard—Levassort, a Ricochet XXII-t és egy Fauber—Motobloc-csónakot. Összesen 7 csónak indult, az említettekén kívül a westminsteri herceg 600 HP-es Wolseley—Siddeley-e, az amerikai Dixie és a német Liselotte, valamint egy olasz csónak.

80 km. után a „Panhard” megsérült és feladta a versenyt, mely világrekord idő alatt a Wolseley—Siddeley zsákmánya lett. Átlagos elért sebesség 63 km. óránkénti volt. Második helyet a Liselotte foglalta el, majdnem egy órával később érve a célhoz, a többi mind kivált a versenytől. Megemlíthetjük még a mértföldes versenyben a Brasier-motorral hajtott „Le Due” hydroplán győzelmét 2 perc 45 mp. alatt.

„THE AUTOMATIC“

amerikai automatikus por- és szélvédő
(Világszabadalom).

Menetközben fel- és lecsukható.

Egészen réz és üvegből.

Minden autóra könnyen felszerelhető.

Dénes és Friedmann Wien
XVIII., Mitterberggasse 11.

Magyarországi képviselő:

Friedmann Ödön
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2. szám.
Telefon 89—86. Sürgőnycim „Autotechnika“

Hírek.

IFJ. KRISZTINKOVICH PÉLA, a Magyar Automobil-Club titkára, három hónapi szabadságra megy, amely idő alatt a külföldi automobil-ipar tanulmányozásával fog foglalkozni. Birjuk szíves ígérését, hogy tapasztalatairól lapunk hasábjain fog beszámolni.

ARENARD-HEVESY-féle autóvonatot, amely kétértelműen a leghasználhatóbb autóvonatok egyike, mint értesülünk, átvette a kereskedelemügyi minisztérium útosztálya. A vonatot az útépitéshez szükséges kavics szállítására fogják használni. Bővebben jövő számunkban emlékezünk meg a Renard-Hevesy-vonatról.

AZ 1910. évi GRAND-PRIX, úgy látszik, nem találkozik azzal az osztatlan lelkesedéssel, amelyet a gyárosok részéről elvárt az A. C. de France sportbizottsága. Találkozott egy csomó előkelő gyár, nevezetesen: Mercedes, Panhard, Darracq, Charron, Renault, Unic, Peugeot, Motobloc, Dietrich, Minerva, akik megújították mult évi kötelező megállapodásukat a Grand-Prix-tól való távolmaradás tekintetében. Ez természetesen nem jelenti már azt, hogy a Grand-Prix most már elmarad, de mindenesetre mutatja, hogy a megrendezés nem lesz oly könnyű, amint azt képzelték. Az A. C. de France sportbizottsága e napokban fogja közzétenni az első jelentkezési határidő eredményét s akkor alkalmunk lesz a Grand-Prix sorsáról végleges elhatározását hallani.

HELYREIGAZÍTÁS. Lapunk mult heti számában megemlékeztünk a m. kir. honvédelmi minisztérium által a mult hó 25-én megejtett automobil kocsipróbáról.

Illetékes helyről most arról értesülünk, hogy híradásunknak a „Phönix” kocsira vonatkozó része merőben téves információn alapult. A dologban ugyanis csupán annyi az igaz, hogy a „Phönix” kocsija — miután az illetékes bizottság által szabályszerűen fölülvizsgáltatott s a próbára alkalmasnak találtatott — az indítás után a kocsivezető sajnálatos félreértés folytán, a sokfelé elágazó, tekervényes budai utakon és a szakadó esőben irányt tévesztett elannyira, hogy a próbán voltaképpen részt sem vett, amely körülményt az illetékes bizottság igazolni is kész.

A „Phönix” automobilgyár — reputációjának megóvása szempontjából — amint halljuk lépéseket is tesz az iránt, hogy kocsiját a honvédelmi minisztérium újabb próbának vesse alá, hogy kétségtelen bizonyosságát szolgáltatassa annak, miszerint a bemutatott kocsija a pályázati feltételek minden követelményeinek tökéletesen megfelel és a külföld elsőrangú gyártmányaival szemben is helyét megállja.

A téves híradáshoz fűzött értesítés evel természetesen önmagától esik el. Multkori közlésünket tehát készségesen igazítjuk helyre annyival is inkább, mert mindenkor őszinte örömünkre szolgál, ha a hazai gyáripar termékeiről csak jót mondhatunk.

NA. G. TEHERAUTOMOBILOK. Mint már közöltük volt, a Székesfőváros építkezéséhez, téglaszállításra néhány teherautomobilt vásárolt. A *Bárdi r.-t.* által szállított N. A. G. 5 tonnás teherautomobil már 5 nap óta üzemben van és mint alkalmunk volt meggyőződni, a kocsija a rábizott teendőt kiünően végzi. Az 5000 kg.-os terhet a legnagyobb könnyedséggel szállítja, dacára a helylyel-közlekedés rossz utaknak naponként 10 órai munkaidő mellett átlag 6 fordulót tesz a ca 10—12 kilométeres uton.

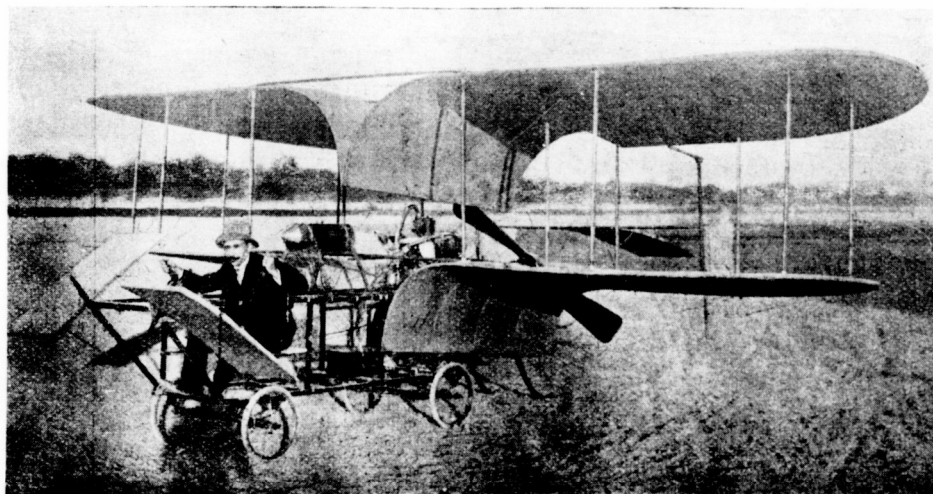
Szinte bámulatos, mily csendesesen jár az automobil és az óriási teher dacára, mily könnyen irányítható, biztosan kezelhető és az eddigi tapasztalat szerint bátran vonható az a következtetés, hogy nagy terhek szállításánál, állandó közlekedés mellett a legideálisabb jármű, a jól működő teherautomobil.

Mint értesülünk, e napokban, valószínűleg már f. hó 30-án egy másik N. A. G. 6 tonnás teherautomobil és 4 pótkocsi érkezik, melyek kedden, jövő hó 2-án már szintén üzembe lépnek. Mindegyik teherkocsi 2 pótkocsit fog vonatni, úgy hogy egy-egy automobil ca. 12—15,000 kg. súlyt fog vinni.

SZABADALMAZOTT REPÜLŐGÉPEK. Magyarországon ugyan még nem láttunk repülni magyar embert, ez azonban nem jelenti azt, hogy a mi országunkban ne lennének vetélytársai a Wrighteknek, Lathamnek, Bleriotnak és az aviatika többi diadalmas előharcosának. Vannak elegendő magyarok is, akik vállalkoztak a levegő meghódítására, de merész utjukban egyelőre csak a szabadalmi hivatalig jutottak el és innen — a mi tudomásunk szerint — nem is repültek tovább. Ami azonban a repülőgépekre adott sza-

Tizenhárom év alatt, 1896-tól a mai napig a szabadalmi hivatal kilencvenegy szabadalmi engedélyt adott ki s ezek között *huszonhat a magyaroknak adott szabadalom.* A huszonhat magyar szabadalom közül tizennégyet repülőgépre, kettőt léghajóra, nyolcat repülőgép-alkatrészre s három léghajó-alkatrészre adtak. Az osztrák találmányok közül 1896 óta hetet szabadalmaztak, még pedig négy repülőgépet és három léghajót. A magyar szabadalmak számát csupán a huszonnyolc német szabadalom mulja felül; francia szabadalom tizennégy, olasz öt, svéd és dán három, amerikai, angol és svájci pedig kettő-kettő volt. A világszerte nevet szerzett föltalálók közül, mint említettük, gróf Zeppelin jelentette be elsőnek találmányát, kivülről még a két *Wright-estvér* nyert szabadalmat kért repülőgépre is. Érdekes, hogy *Bleriot* Magyarországon maig sem kért és nem is kapott szabadalmat. A szabadalmat nyert magyar föltalálók teljes névsorát a szabadalomnyerés időbeli egymásutánjában itt adjuk: 1896-ban Tóth Béla: repülőgép. — 1900-ban Kook Károly: léghajók kormányzására szolgáló berendezés; Mossony Pál: repülőgép; R. Bárány Jenő: kormányozható sárkány-légvelocipéd; Steinmann Tivadar: kormányozható léghajó. — 1901-ben: Kohn Ádám: kor-

Gomez da Sylva aeroplanja. Hossz 6,5 méter, súly 250 kg, egy 60 l. e. háromhengeres Anzani motorral.

badalmakat illeti, ezen a téren Magyarország kiváló helyet foglal el. Nem kevesebb, mint kilencvenegy repülőgépre és léghajóra, valamint repülőgép- és léghajóalkatrészre adott eddig Magyarország területére szabadalmat a szabadalmi hivatal. Az első bejelentés tizenhárom évvel ezelőtt történt s bejelentő, aki a szabadalmat meg is kapta, magyar ember volt. A szabadalmi hivatal bejegyzése *Tóth Béla* nevére szól s a szabadalmat „repülőgép“-re adták. Ebben az évben sem Magyarországról, sem a külföldről több jelentés a szabadalmi hivatalhoz nem érkezett, de már az utána következő 1897-ik évben jóval több volt a szabadalmi kérvény: ebben az évben kilencen kaptak szabadalmat, köztük hatan kormányozható léghajóra és hárman repülőgépre. Ebben az évben, tehát kísérletezéseinek legeslegelején, jelentette be gróf Zeppelin a maga kormányozható léghajóját „elkülönített motorral ellátott léghajó“ néven.

Az ezután következő esztendőben állandóan nagyobb számban érkeztek a szabadalmi bejelentések s mindjobban emelkedett a szabadalmat kérő magyarok száma. Az 1900-ik évtől kezdve nincs olyan esztendő, amelyben magyar találmányt be ne jelentettek volna.

mányozható léghajó; Kalisch Manó: kettős csavar propeller-repülőgépekhez. — 1902-ben: Tarczal Viktor: légesavar; Bázár Győző: hármass légesavar kormányozható dinamikus léghajók hajtására; Tarczal Viktor: sárkány; Egri József: léghajó kormányzására, ugyszintén motor gyanánt alkalmazható lapátszerkezet; Varga Sándor: repülőgép. — 1903-ban: Krakoy Alfréd: kormányozható repülőgép; Vasdényey Géza és Dezső: kormányozható repülőgép; Neldenbach Ferenc: repülőgép. — 1904-ben: Schmidt Julián: ujitások kormányozható léghajókon; visolyi dr. Hunor István: repülő-szárny. — 1905-ben: Bahily János és Marschall Antal: repülőgép; visolyi dr. Hungor István: repülőgép. — 1906-ban: Pető Vilmos: légpropeller. — 1907-ben: Bjelovucsi Mihály: evező-szárnyakkal ellátott propeller vízi- és légi járóművekhez. — 1908-ban: Bucher József: szárnyalak repülőgép számára. — 1909-ben: Kirasics József: repülőgép; Siemens-Scuckert-cég: berendezés levegőben járó menetirányának meghatározására; Penkala Rudolf és Ede: berendezés levegőben való felemelkedésre és tovahaladásra, valamint vízben való tovahaladásra; Krausz Ottó: kormányozható léghajó. — Az itt megemlítettéken

kivül még igen sokan adtak be a szabadalmi hivatalhoz bejelentéseket, amelyekre a hivatal részben nem adta meg a szabadalmi engedélyt, részben pedig a bejelentéseket most vizsgálja át.

A KÖZÖS HADSEREG LÉGHAJÓZÁSI FLOT-TÁJA a hadügyminisztérium tervezete szerint a jövő évben a következő légi járművekből fog állani. Kormányozható léghajók: Egy Parseval-féle léghajó, amely még november hó folyamán készült el. Tervbe van véve egy *Lebaudy*-, egy *Bayard-Clement*- és egy *Nimfuhr*-rendszerű kormányozható léghajó építése is.

Repülőgépek: Egy átalakított *Farman*-készülék, melyet a bécsi *Farman* szindikátus ajándékozott a hadvezetőségnek a sikertelen *Legagneux*-kísérletek után. Egy *Lieben* dr. által a hadvezetőségnek ajándékozott *Wfight*-aeroplán és egy *Radovitz* Viktor által ajánlott *Bleriot*-aeroplánból. A *Wright*-aeroplán már künn is van a steinfeldi gyakorlótéren, míg a *Bleriot*-aeroplán a jövő évben kerül szállításra.

G YORSASÁGI VILÁGREKORDOT állított fel *De Lagrange*, aki a donkasteri meetingen 1 angol mérföldet és 800 yardot (kb. 2400 m.) 1 perc 47.2 mp. alatt tett meg, ami 80.6 kilométeres órasebességnek felel meg.

A Z ETRICH-MONOPLÁNNAL nap-nap után folyó kísérletek a steinfeldi gyakorlótéren, Bécs mellett. A monoplánnal eddig elért legjobb eredmény, hogy néhány méternyi ugrásokat sikerült vele megtenni.

A LONDON-MANCHESTERI UTAZÁSI DIJERT (250,000 frank), amelyet a *Daily Mail* tűzött ki, *Bleriot* komolyan akar versenyezni. *Bleriot* egy teljesen új szerkezetű monoplánt készített, amely két személy szállítására alkalmas és ezzel akarja az utat három etapban megtenni. Ha ugyanannyi szerencséje van *Bleriot*nak ezen útnál, mint a csatornaátrepülésnél, akkor terve előreláthatólag sikerrel fog járni.

UTASSZÁLLÍTÁSI REKORDOT állított fel *Henry Farman* november hó 1-én *Chalons sur Marne*-ban. *Farman* 1 óra 16 perc és 35 mp.-ig repült utasával a levegőben. A rekord nem világrekord; a világrekordot *Wilbur Wright* állította fel *Berlin*ben 1 óra 35 perc 27.6 mp.-es utasrepülésével. Nem kétséges, hogy *Farman Wright* rekordját nemsokára túl fogja haladni.

REPÜLÉSI KISÉRLETEK BUDAPESTEN. Dr. *Kutassy* Ágostonnak, a lelkes magyar aviatikusnak *Farman*-biplánja e héten szerelgetett össze és került már kipróbálás alá a budapesti lovassági gyakorlótéren. A Magyar Aviatikai Bizottság, miután a katonai hatóságoktól e tér használatát illetően kizárólagos jogot nyert, újraépíttette ideiglenes hangárját és ebben nyert elhelyezést az első magyar tulajdonban levő aeroplán.

A keddi napon az ideérkezett francia szakemberek *Dufour* mérnök és *Lagrange* hadnagy futási próbákat végeztek, amelyek után a gépet kiegyensúlyozták. Szerdán délután a megjelent szakemberek, köztük *Bolgár Ferenc államtitkár*, a Magyar Aviatikai Bizottság elnöke, ifjabb *Tolnay* Lajos országgy. képviselő, gróf *Szapáry* László és még sokan, szemtanúi voltak az első biplánfeszállításnak Magyarországon. A gép remek nyugodtsággal emelkedett fel a levegőbe és uszott tova, miközben csak a négyhengeres *Vivinus*-motor

zűmmögését lehetett hallani. Az egyes próba után *Dufour* mellé *Lagrange* telepedett és megtörtént az első utasrepülés Magyarországon. A repülések csak rövid ideig tartottak, de a következő napokban folytatódni fognak és pár nap múlva már a nagyközönség is láthatja *Kutassy* remek produkcióját. A magyar aviatikus aztán benutratkozik a nagyobb vidéki városokban is.

PAULHAN ismét egy fényes eredménnyel gazdagította a *Farman*-gépek hosszú rekordsorozatát, amennyiben 2 óra 49 perc és 20 mp. alatt 154-500 kilométert repült a brooklandi versenypályán.

A *Weiner* és *Grünbaum* udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legújabb s Angliából hozott minták szerint igen praktikus felszereléseket készít.

„Automobilialia“

első magyar PNEUMATIC javító műhely. Első-rangu nyersanyag, leggondosabb vulcánizálás.

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.

Sürgőnycim: AUTOMOBILIA.

Távbeszélő 105—08.

Közgyűlés.

Az „Első magyar részvény serfőződe“

t. c. részvényesei tiszteletteljesen meghívottnak a folyó évi november hó 20-án délelőtt 10 órakor a társaság VIII., Esterházy-utca 6. számú saját háza első emeleti iroda-helyiségében tartandó

XLII. rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése, a kifizetendő osztalék megállapítása és a felmentvény feletti határozathozatal.

2. Ingatlanok vétele és eladása.

3. Egy igazgatósági tag választása.

Azon t. c. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni akarják, szíveskedjenek részvényeiket, azok szelvényeivel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál (VIII., Esterházy-utca 6. szám, I. emelet) térítvény ellenében letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, nyolc nappal a közgyűlés előtt a részvénytulajdonosok rendelkezésére állanak.

Budapest, 1909. október 31-én.

Az igazgatóság.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT
MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vízisport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Lapunk úszóversenye.

A negyedik esztendeje most, hogy a N. Sp. középiskolai úszóversenyét rendezzi.

Hogy miért éppen úszóversenyt, azt könnyű kitalálni.

Nem mintha a lelkünkhöz ez a sport feküdne legközelebb, hiszen mi a sport egyetemét támogatjuk, hanem, mert ez a verseny a középiskolásoké, akik között sok a szegény gyerek, soknak meg a szülei, ha tehetik se áldoznak a fiuk sportnevelésére; ahhoz a sportághoz kellett hát fordulnunk, ahol a két épkéz-lábon túl semmi egyéb felszerelés nem szükséges.

Hogy a középiskolások számára rendezünk versenyt, az meg éppen nem szorul magyarázatra. A nagyoknak van elég versenyük, a kicsinyeket kell jobban fölkarolni. Mi a jövődő számára építünk, mikor a kisdedeket a testédzéshez edesgetjük.

Szeretnénk az egész világot odacsődíteni a versenyünkhöz, hogy lássák azt a meleg képet, mikor a mi kis diákjaink ott sürgölődnek körülöttünk.

Zajgásukkal betöltik az egész uszodát. Nagyos fontossággal intézik sportügyeiket. Hol, mint a verebek civakodnak, hol mint a sasfíkok önérzetesen ko-

molyak; de sose feledkeznek meg az illemről. Titkos gyönyörűséggel tölti el őket az a tudat, hogy a magyar sport nevezetességei közé kerültek. És a szemükből csak úgy sugárzik felénk a tiszta szív hálája, amiért önző szórakozásaink között rájuk is gondoltunk. Biztosan terveket szőnek ilyenkor a jövőről. Hogy ki hová lép majd be, milyen sportágot fog gyakorolni; kivel, merre fog trénirozni.

S az egész kis csikóvásár elevensége a szívünk mélyéig hat. Nem munkanap ez nekünk, hanem örömnapp. Magunk előtt látjuk az ifju Magyarországot víztélő seregét, a mindeneket legyőzőt.

Hívjuk szeretettel diákjainkat: seregeljének versenyünkre, ahol az erő és ügyesség diadalát aratja.

Hívjuk a szülőket: keressék föl a versenyünket. Lássák való szemeikkel, hogy mi élteti a gyermekeiket.

Hívjuk a tanárokat: látogassanak meg bennünket mind, ahányan vannak. Kötelességük a gondjaikra bizott nemzedéket a sport útján is támogatni, hogy a meglett emberek majdan szeretettel gondoljanak vissza rájuk.

Lawn-Tennis. Football.

Teljes lawn-tennis-felszerelések. Amerikai, angol és francia prima rakettek. Wright and Ditson, Slanzenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Miss & Cie, Williams stb. gyárosok rakettjei. — Rakettjavítások elsőrangú szakmunkás által. —

Versenylabdák; Slanzenger, Standard, Selected, Ayres, Champion, Sinner, Climax stb. — Közép és bekerítő hálók. Oszlopok, rakettprések. A Magyar Országos Lawn-tennis Szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. .:

Uj Diabolo-játék minden kivitelben.

Hitelesített athlétikai sportcikkék egyedüli főraktára. Tornaszerek. Valódi olasz Perez-féle vívóeszközök. Izomerősítők. Hockey. Golf. Lovaspoló. Croquet. Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára.

— Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve. —

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Allandó sportkiállítás. .: Alapítva 1861-ben. .: Sport-, díszmű- és játékaruk. .: Utasági és háztartási cikkek Feltűnést keltő tennisrakett-ujjdonság 1908-re. Slanzenger-féle „Kertész Special“-ütő kizárólag a Kertész Tódor cég részére.

A „Nemzeti Sport — Magyar Vizi Sport“ szerkesztősége által a Rudasfürdő fedett medencéjében rendezendő

III. középiskolai uszóverseny sorrendje és feltételei:

(Pálya hossza: 20 m.)

I. nap 1909. november 19 (péntek) d. u. 1/2 6 órakor.

- (1) **I. Kezdők versenye 40 m.** I—IV. osztály. (Olyanok részére, kik uszóversenyen még semmiféle díjat nem nyertek.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (2) **II. Kezdők versenye 40 m.** V—VIII. osztály, (mint fent). I. ezüst-, II. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (3) **III. Stafétaverseny, 3-szor 40 m. „a legjobb középiskolai csapat“ címért.** Tetszés szerinti uszással. Győztes csapat intézetének fenti cím és díszoklevél, tagjainak három aranykeretű ezüstplakett, szalagon, II. csapatnak 3 ezüst-, III. csapatnak 3 bronzérem, tekintet nélkül az indulók számára. Második kiírás. 1908. évi, védő a IV. kerületi kegyesrendi gimnázium (Novák Jenő, Peleznay László, Baronyi András). 1 p. 14,2 mp. *Tét csapatonként:* 2.— K.
- (4) **IV. Előnyverseny, 60 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj; II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K. (Előfutamok).
- (5) **V. Mellúszás-előnyverseny, 80 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K.
- (6) **VI. Osztályverseny, 80 m.** (VII—VIII. osztály.) Győztesnek ezüstplakett és a „Nemzeti Sport — Magyar Vizi Sport“ tiszteletpéldánya 1909 december 1-től 1910 december 1-ig, II—III. bronzplakett. *Tét:* 50 fillér.

II. nap 1909. november 20 (szombat) d. u. 1/2 6 órakor.

- (7) **I. Juniorverseny, 80 m.** (Olyanok részére, kik még semmiféle uszóversenyen 1-ső díjat nem nyertek). Győztesnek ezüstérem és a „Nemzeti Sport — Magyar Vizi Sport“ tiszteletpéldánya 1909 december 1-étől 1910 december 1-éig, II—III. bronzplakett. *Tét:* 50 fillér.
- (8) **II. Nemzeti Sport-díj; stafétaverseny, 3-szor 40 m.** Mell-, hát- és magyar-uszással. Győztes csapat intézetének a „Nemzeti Sport — Magyar Vizi Sport“, vándordíj védelme egy évre és díszoklevél, tagjainak 3 ezüstplakett és a díj fényképe, 2. csapatnak (3 indulónál) 3 ezüst, 3. csapatnak (5 indulónál) 3 bronzérem; a díj kétszer sorrendben vagy háromszor egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. A mindenkor győzelemkor a díjnyertes intézetnek kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó. Második kiírás. 1908. évi védő a II. kerületi főgimnázium (Lindner Károly, Nagy Jenő, Nagy Géza) 1 p. 27,8 mp. *Tét csapatonként:* 2.— K.
- (9) **III. Mellúszás, 100 yard „a legjobb középiskolai mellúszó“ címért.** Győztesnek fenti cím, aranykeretű ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüst-, III. bronzplakett, tekintet nélkül az indulók számára. *Tét:* 1.— K.
- (10) **IV. Hátúszás-előnyverseny, 60 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K.
- (11) **V. Osztályverseny, 40 m.** (III—IV. oszt.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (12) **VI. Előnyverseny, 200 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzérem. *Tét:* 1.— K. (Előfutamok.)
- (13) **VII. Előnyverseny, 60 m.** (Döntőfutam.)

III. nap 1909. november 21 (vasárnap) d. u. 5 órakor.

- (14) **I. Osztályverseny, 40 m.** (I—II. oszt.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (15) **II. Osztályverseny, 40 m.** (V—VI. oszt.) I. ezüst-, II—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (16) **III. Emlékverseny, 50 yard.** Győztesnek a néhai *przerwai Tetmajer (Telényi) Géza* emlékére Magyarország uszói és a megboldogult jóbarátai által 1908-ban „A legjobb középiskolai sprinter“ számára alapított örökös vándordíj védelme egy évre, aranykeretű díszített ezüstplakett és díszoklevél, II. ezüst-, III. bronzplakett, tekintet nélkül az indulók számára. A vándordíj a mindenkor győztes intézetének

kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó; a mindenkori győztes ezenfelül a díj fényképét kapja és neve a díjba belevésztik. 2. kiírás. Tét: 1 korona. 1908. évi védő Baronyi A. (Piarista) 26.4 mp.

(17) **IV. Mellúszás-előnyverseny, 80 m.** (Döntőfutam).

(18) **V. Vendégek versenye, 100 m.** (Budapestiek kizárva.) Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, 3. bronzplakett. Tét: 1.— K.

(19) **VI. 200 m.-es előnyverseny.** (Döntőfutam).

(20) **VII. Múgrás.** 1. Ezüstérem és tiszteletdíj; 2. és III. bronzplakett.

(21) **VIII. Meghívási vízipóló.** 7-es csapatoknak. Győztes csapatnak 7 ezüstérem.

Intézetközi pontversenyek

tartatnak jelen verseny keretében és pedig:

I. Brüll Alfréd vándordíja

egy évi védelemre és diszoklevél azon intézetnek, mely az 1., 2. és 7. versenyszámokban együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el, minden első hely 3, minden 2. hely 2, és minden 3. hely 1 pontot számít az illető intézet javára. Pontegyenlőség esetén a nagyobb számú első, illetve második és harmadik helyek döntenek. A díj *kétszer sorrendben* vagy háromszor egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. *Külön nevezés nincs. II. kiírás.*

II. Budapest székesfőváros vándordíja

egy évi védelemre azon intézetnek, mely az 1—20. számokban együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el. A díj *háromszor* sorrendben vagy *ötször* egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. Egyébként a feltételek azonosak az előző pontversenyével. *Második kiírás.* 1907. és 1908. évi védő a *IV. kerületi kegyesrendi gimnázium* 22, illetve 13 ponttal.

Általános tudnivalók.

A versenyre, melyen a MUSz. szabályai mérvadók, (a Tetmajer-díjban ezenfelül az alapító-oklevél), nevezhet minden bel- és külföldi középiskolai tanuló, de csakis a *külön e célra szolgáló nyomtatott* nevezési űrlapokon. A nevezési űrlapok a tornatanár uraktól kérendők, kik azok kiadását voltak szivesek vállalni. Nevezési űrlapok kaphatók még a szerkesztőségben. (IV., Kecskeméti-utca 5., II. 2.) minden szerdán este 6—8 óra között is. A nevezést ezen az űrlapon kell leadni s a tét összegét levélbélyegben mellékelni.

Amennyiben az intézet, mint olyan hajlandó 20 (husz) korona általányt vállalni, úgy növendékei korlátlan számban testületileg indulhatnak minden versenyben. (A 20 korona általánösszeg postautalványon küldendő a szerkesztőség címére). Nevezések 1909 november 13-án este 8 óráig küldendők a „*Nemzeti Sport—Magyar Víz Sport*” szerkesztősége címére, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5., II. 2.) Személyesen *Donáth Leó* munkatársunknál lehet nevezni mindennap 6—8 óra közt a Rudasfürdőben, melynek uszószerterénél űrlap is kapható. A nevezésnek tartalmazni kell: *a)* a versenyző teljes vezeték és keresztnévét, *b)* lakását, *c)* intézetét, *d)* a számokat, melyekre nevez, *e)* a tétet, *f)* előversenyre való nevezéskor az általa tréningben elért *három* legjobb eredményt. Zárlat után érkező, tétnélküli vagy *nyilvános sportegyletek által leadott nevezések visszautasítatnak.* A versenyszámok sorrendjének megálapítása a nevezésekhez képest és az összes versenyzők érdekében megóvásával fog történni. 2. díj 4, 3. díj 7, 4. díj 10, 5. díj 14 induló esetén van, hacsak egyes versenyszámoknál más megemlítve nincs.

Figyelmeztetés

a versenyzőkhöz, hogy idejekorán nevezzenek, mert zárlat után érkező minden nevezés vissza fog utasíttatni.

Budapest, 1909 október havában.

Friedrich Nándor s. k.
felelős szerkesztő.

Dr. Polónyi Dezső s. k.
főszerkesztő.

Látta és jóváhagyta a Magyar Uszó-Szövetség intézőbizottsága 1909 október 28-án tartott ülésén.

Dr. Füzesséry Árpád
főtítkár.

Iszer Károly.

Egy név, amiről a mi lapunk hasábjain ritkán esik szó. Nem egyszer — ha a sportindulatok felülkerekednek — szó van ugyan róla, de mint a mi irányunk ellenlábas a kivészi a maga részét a szigorú kritikából.

Most — 25 éves hivataloskodása jubileuma alkalmával — félretoljuk a néha erőszakos, sokszor alkalmatlan sportembert és elővesszük azt az Iszer Károlyt, aki majd éppen 25 nehéz esztendőök óta ideális okokból folyvást híven szolgálja a magyar sport nevű penészes kenyereu gazdáját. Meg azt a másik Iszer Károlyt, akiről ha lekaparjuk az elmentés irányok szülte apró kivetnő valókat, előttünk áll egy nyugodalmat tekintetű, eszes, józan magyar ember. Sok humorral, kevés idegességgel, tele jó szívvvel.

Ezt a két utóbbi Iszer Károlyt köszöntjük mi is jubileuma alkalmából. Jó egészséget kívánunk neki és változatosan munkabírást. Kívánjuk neki, hogy fiatalosan érje meg különböző sportirányaink barátságos találkozását.

Minden jubileum elérzékenyíti a jubilálót, és olyankor csupa nemes indulatok töltik meg azt, aki életére visszatér. Kérjük őt ebben a nagy örömmünnepeben, szabja meg kevesebb keserőséggel a jövő sportirányait, hogy hamarabb egyesülhessünk a testedzés egyetemes szolgálatában.

Las Torres Béla.

A mult heti számunk vezető rovatában volt szó róla. Akkor szándékoztunk az areképét és sportbiográfiáját hozni. Jellemző erre a kiváló talentumra, hogy tiz nap alatt nem tudtunk tőle areképet kapni; e miatt maradt a mult számunk vezércikke csonka. Most pótoljuk az elmulasztottakat, abból az alkalomból, hogy Bécsben vasárnap megnyerte a hetedik számú bajnokságát. Három hónap alatt 13 megszakítás nélküli győzelem és közte 7 bajnokság meg egy *Baltersby*-verés elég jó kezdet.

Ime az areképe s az eddigi élettörténete.

Las-Torres Bélát a *dunaharaszti* vizek nevelték esodaszóvá. Ezen a nyaralóhelyen a gyermekek a járással egyidejűleg tanulnak meg uszni. Las-Torres is öt éves kora óta a Dunán töltötte el a vakációit. Tizenöt éves korában már elragadta nevelői elől a *Haraszti bajnoka* címet. 1907-ben szerepelt először nyilvánosság előtt a *dunaharaszti* 5 kilométeres csapatversenyen, melyen Hajós és Zachár csak küzdelem után tudták őt a harmadik helyre szorítani. Ugyanebben az évben *Szegeden* Tóbiás és Olasz előtt megnyerte a 200 m-es versenyt. Az 1907.

évi folyamabajnokságban még Hajósra nem volt veszélyes, de Tóbiásnak emlékezetes harcot kellett vívnia vele a 3-ik helyért. A következő télen tehetsége teljesen kifejlődött. 1908. tavaszán Halmay után ő lett az ország legjobb uszója, úgy hogy a Szövetség fel is mentette őt az olympiai próbaversenyek alól. Londoni szereplését nem kísérte a várt siker. Ez alkalommal az uszás hangadóí a külföldi viszonylatok mérlegelésével kissé elszámították magukat. A nemzetek stafétájában Las-Torres volt a harmadik uszónk és 12 méter előnyt adott át Halmaynak. Londonból való hazaérkezése után megnyerte első magyar bajnokságát a 440 yardost Zachár ellen. Közvetlenül e győzelme után Drezdába utazott, hogy tanulmányait a IX. kerületi kereskedelmi nyert érettségi után egy német Handels-hoehschulén folytassa. Németországi tartózkodása alatt, mint a drezdai Germania tiszteletbeli tagja trenirozott az egyet uszók házában. A mult év decemberében érkezett haza s a január 3-án tartott főiskolai gálán szerepelt ez idén először, megnyervén a 100 és

Las Torres Béla (MAC.)

200 méteres versenyeket. A szezon elején a 100 yardos bajnokságra való tekintettel rövid távra dolgozott, hogy milyen sikerrel, azt az eredmények igazolják. Május 30-án a MAFC. versenyen a 100 m-es versenyt Ónody és Munk, jun. 27-én a MAC. meetingjén ugyanezak a 100 m-es uszást Munk és Hornung ellen megnyerte. Ez eredmények alapján mindenki őt tartotta a 100 yardos bajnokság legjogosabb aspiránsának. Am e versenyben az indulók nagy száma miatt a neki uszó Rimanóczytól a falhoz szorítva kénytelen volt a küzdelmet feladni. Óvását úgy a helyszíni zsűri, mint a MUSZ. elutasították, pedig Rimanóczy önként jelentkezett a tanúságtétellel, hogy hibáján kívül bár, de annyira akadályozta Las-Torrest, hogy a versenyt számára *lehetetlenné* tette. Így történt azután, hogy legjobb 100 yardos uszónk neve nem szerepel a 100 yardos bajnokság beérkező listáján. Három nappal e verseny után Pörtschachban a 100 m-es uszásban összekerült Las-Torres a bajnok Ónodival. 80 méternél

Angol Sport
és **LAWN TENNIS**
FELSZERELÉSEK

Kullayres

~ NAGY VÁLASZTÉKBAN
WESZELY ISTVÁNNA
- BUDAPEST, IV. VÁCI UTCA 9. -

ÁRJEGYZÉKET BÉRMENTVE KÜLD.

5 m. hátránya volt már a bajnoknak, mire a küzdelmet feladta. Las-Torres további szereplése a diadalok szakadatlan láncolata. A győzelmek mezején mindaddig fel nem tartóztatva érte el egymásután azokat a csodás eredményeket, amelyeket, minthogy a közelmúltban történtek, egyszerűen fölemlítjük, minden kommentár nélkül:

Aug. 7. Mátyásföld. 200 m. uszás; 1. Las-Torres, 2. Zachár.

Aug. 15. BAK. 220 y. bajnokság; 1. Las-Torres, 2. Munk. feladta.

Hajós Aug. 18. MAC. Folyambajnokság; 1. Las-Torres, 2. Hajós. Aug. 20. Miskolc. 500 y. bajnokság; 1. Las-Torres, 2. Hajós.

Aug. 29. MAC. 440 yardos bajnokság; 1. Las-Torres. Szept. 5. Abbazia. Ausztria 1000 m. sós vízi bajnoksága;

1. Las-Torres, Scheff és Hajós feladták.

Szept. 8. Fiume. 800 m. sós vízi bajnokság; 1. Las-Torres, Scheff feladta.

Szept. 19. FTC. 880 y. bajnokság; 1. Las-Torres, Hajós feladta.

Okt. 3. Magdeburg. 400 m. főverseny. 1. Las-Torres, 2. Battersby.

Okt. 6. Berlin. 315 m. főverseny; 1. Las-Torres.

Okt. 10. Berlin. 525 m. főverseny; 1. Las-Torres. (Ez utóbbi meetingen nyerte meg a MAC. számára egymaga a három számból álló állami díjat a WAC., MTK. Poseidon és Hellas Magdeburg gárdája ellen.)

Okt. 14. MAFC. 200 m. főverseny. 1. Las-Torres, 2. Zachár.

Okt. 31. Bécs. Ausztria 500 m. bajnoksága. 1. Las-Torres, 2. Zachár.

A BAK. meetingje.

(X/31.) Jelentéktelen versenyt rendezett mult vasárnap a BAK., nem valami ideális rendezés mellett. Hajós, Zsoldos, Wendelin, Toldi és a MAFC. staféta nagy különbségekkel nyerték versenyjeiket. Sportérték tekintetében kimagasló Zsoldos 36.4 mp.-es ideje. Részletek:

I. Megnyitó ifjúsági verseny 60 méter. 13 nevezés, 7 induló. 1. Otrókocsy Gyula (Balaton) 40.8 mp. 2. Vidor Lajos (BAK.). 3. Rendes Lajos (BAK.). Két előfutam.

II. Hátuszás főverseny 100 méter. (4 nevezés, 7 induló). 1. Wendelin István (BAK.) 1. : 24.2. 2. Ádám Aladár (FTC.).

III. Gyorsuszás 60 méter. (5 nevezés, 3 induló). 1. Zsoldos Károly (MAFC.) 36.4 mp. 2. Rimanóczy Jenő (MAFC.). Donáth Leó (MAFC.) csak startfejest csinált. 2 m.-el első.

IV. 400 méteres junior verseny. (6 nevezés, 4 induló). (MUE.).

V. 4×40 méteres junior staféta (mell., hát., oldal és 1. Kerekes Gyula (FTC.) 6 p. 24.8 mp. 2. Fodor Vilmos magyar). Budapest székesfőváros vándordíjért. (4 nevezés, 3 induló). 1. BAK. (Dobozy, Vajda, Pogány és Erdős) 2 p. 00.6. 2. FTC. (Seidl, Kiss, Mérei és Eperjessy P.).

VI. Főverseny 200 méter (6 nevezés, 5 ind.) 1. Hajós Henrik (MTK.) 2 p. 36.4 mp. 2. Hornung Gyula (MTK.). 3. Munk József (MTK.). 6 méterrel nyerve. Részidők: 11.6 mp. 27.6 46, 57, 1 p. 13.6 mp. 1 p. 29.8, 1 p. 47 mp., 2 p. 01 mp. 2 p. 20 mp.

VII. 40 méteres pszás. (9 nevezés, 6 ind.) 1. Hattyufi Almos (MAFC.) 29.8 mp. 2. Timár János (MUE.). 3. Rudas Ernő (BAK.).

VIII. 80 méteres hendikep. (13 nevezés, 8 ind.) 1. Rickert József (MUE.) 6 mp. hátr. 1 p. 4.8 mp. 2. Róth Henrik Henrik (MTK.) 6 mp. hátr. 3. Erdős Gyula (BAK.) 11 mp. hátr. 4. Teleky Sándor (MAFC.) 8 mp. hátr. 2 előfutam.

IX. 3×40 méteres staféta. (3 nevezés, 2 ind.) 1. MAFC. (Zsoldos, Rimanóczy és Beleznyai) 1 p. 12.6 mp. 2. BAK. (Vidor, Erdős és Pogány). Játzsza szerzett győzelem.

X. Melluszás főverseny 100 méteres titkos hendikeppel. (13 nevezés, 11 ind.) 1. Toldi Ödön (MTK.) 1 p. 21.6 mp. 2. Kovács Andor (MAFC.). 3. Boróvi Ferenc (MTK.), ki egyuttal a titkos hendikep győztese 11 mp. előnnyel. 2 előfutam.

XI. Plunging, titkos hendikeppel. (9 nevezés, 8 induló) 1. Ónody Károly (MUE.) 18 m. 60 cm. 2. Agulár György (MTK.) 16.35, ki a titkos hendikep győztese 5.20 előnnyel. 3. Bodó Jenő (BAK.) 15.45 cm.

XII. 60 méteres junior verseny. (8 nevezés, 6 ind.) 1. Verő Sándor (FTC.) 45.6 mp. 2. Zirner Armand (MAFC.). 3. Krausz Sándor (MTK.).

XII. 100 méteres hátuszás hendikep. (6 nevezés, 3 ind.) 1. Pogány Andor (BAK.) 7 mp. hátr. 1 p. 34.4 mp. 2. Wendelin István (BAK.) 14 mp. hátr.

XIII. 3×40 méteres középsík. staféta (mell, hát, magyar): 1. BAK. 1 p. 37.4 mp. Indult még két BAK. csapat.

A SPORTFUTÁR VASÁRNAPI VERSENYE fényes sikerűnek ígérkezik Halmay, Las-Torres és az összes többi legjobb uszó részvétele folytán. Különös érdeklődésre tarthat számot a 3-szor 60 méteres vándordíjas staféta a MTK. és MAFC. közt, továbbá Zachár—Las-Torres revanche-mérkőzése 200 méteren.

A „BALATON” USZÓK EGYESÜLETE f. évi november 6-án este 6 órakor rendezti a Rudasföld uszodájában első téli háziversenyét a következő számokkal:

I. Kezdők versenye 40 m. (Oly uszók részére, kik még díjat nem nyertek.)

II. „Balaton” Uszók Egyesületének 100 y. házi bajnoksága. Kötelező idő 1 p. 06 mp. Első kiírás.

III. 400 m. hendikep.

IV. 3×40 m. staféta (mell, hát, magyar). Nevezési díj nincs. Nevezni a helyszínen lehet.

A WSC. Ausztria meetingje.

(Saját tudósítónktól.)

Mult vasárnap folyt le csekély érdeklődés és sportérték mellett az „Austria” versenye. Egyedüli kiváló eredményt Las-Torres érte el 500 méteren 7 p. 08.2 mp., küzdelem nélkül nyert bajnoksága dacára is erősen megközelítve az osztrák rekordot, minek megdöntésében tán csak az gátolta, hogy Schuh ráuszott; a mellbajnokságot swim-overben nyerte Elek Imre, míg jellemző, hogy osztrák nevező nem is volt. A Diana- és Ausztria-díjakat a WAC. nyerte meg; az ez utóbbi díjra felrándult FTC. uszók kudarccal szerepeltek, Domonkos jó átlagidővel nyerte a gyorsuszást. Részletek:

Első nap.

Amster-emlékverseny. 68 méter (kezdők.) 1. Sturm (Amateur) 55.6. 2. Grünwald (WAC.) 3. Willinger (Amateur.)

Ausztria bajnoksága. 500 méter. 1. Las-Torres (MAC.) 7 p. 08.6 mp. 2. Zachar (MTK.) 7 p. 23.6 mp. Schuh (WAC.) feladta a 4. hosszban. A favorit Las-Torres győzelme elejétől végig biztos volt.

Diana-díj. 68 méter mell. 1. O. Sheff (WAC.) 53.6. 2. R. Mani (Austria) 57.8. 3. J. Jax (Amateur.) Fischer.

Junior hátuszás. 68 méter. 1. K. Plan (Austria) 59.6. 2. R. Buchfelder (Amateur) 1 p. 01.6 mp. 3. K. Buchfelder.

Hölgystaféta. 3-szor 34 méter. 1. Austria A) (M. Steiner, Gr. Adler, E. Grün) 1 p. 34.8 mp. 2. Austria B) 1 p. 37.6 mp.

Staféta az Ausztria-díjért. 4-szer 34 méter. 1. Athletiksportklub (Brandstätter, Fried, Schuh, O. Sheff) 1 p. 34.6 mp. 2. Amateurschwimmklub.

Diana-díj. 100 méter oldal. 1. O. Sheff (WAC.) 1 p. 19.6 mp. 2. R. Mani (Austria) 1 p. 46.6 mp.

Műugrás. 1. Lord Gips.

Staféta. 6-szor 34 méter. 1. Ausztria (Schachtitz, Lauterstein, Bernhardt, Altmann, Fischer, Renie) 2 p. 14.4 mp. 2. Athletiksportklub 2 23.6 mp. 3. Amateur 2 p. 25.2 mp.

Vízipolo. Austria B) — Amateur 4:2.

Második nap.

Leány-kezdőverseny. 68 méter. 1. Weissenberger (Austria) 1 p. 14.8 mp. 2. Grünwald (DSC.) 3. Wieselthier (Austria.)

Junior melluszás. 68 méter. 1. H. Brandstätter (WAC.) 57 mp. 2. Adam (FTK.) 57.2 mp. 3. Fleischer (WAC.) Zinner, Newlinski. Karcspás.

Diana-díj. 68 méter, magyar. 1. P. Domonkos (FTC.) 45.4 mp. 2. W. Sheff (WAC.) 55.6 mp. 3. Lampelmayer (WAC.)

Ausztria mellbajnoksága. 100 méter. Elek Imre (MTK.) 1 p. 24.6 mp.

Seniorstaféta. 4-szer 34 méter. 1. Austria (Rosenfeld, Kallisch, Orlik, Kämpfner) 1 p. 43.6 mp. 2. Amateur 1 p. 44.6 mp. 3. Athletiksportklub.

Hölgy-műugrás. 1. G. Adler (Austria.) 2. M. Steiner (Austria.)

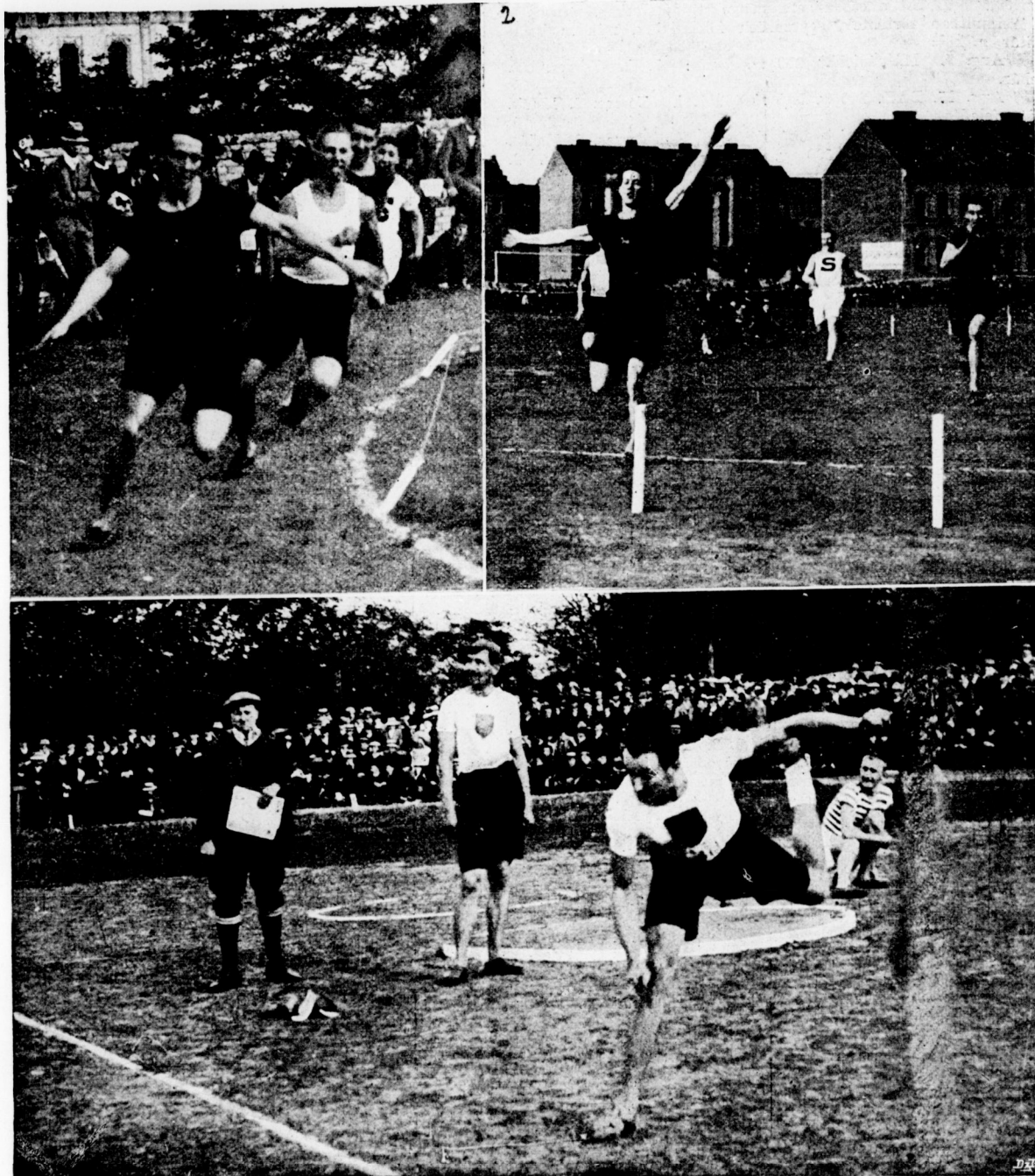
Főverseny. 100 méter. 1. O. Sheff (WAC.) 1 p. 14.8 mp. 2. J. Fischer (Austria) 1 p. 27.2 mp.

Juniorstaféta. 4-szer 34 méter. 1. Austria (Plan, Selmezy, Lauterstein, Werber) 1 p. 43 mp. 2. Amateur. 3. Athletiksportklub.

Vízipolo. Austria — WAC. 4:2. Féldő 2:0 Austria javára.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

Képek a prágai nemzetközi atletikai versenyekről.

1) Walker a 200 m. futás első fordulójában. 2) Walker megnyeri a 100 y futást. 3) Mudin Imre a gerelydobás győztese dobásközben.

Céllövő verseny.

A KISPEST-SZENTLŐRINCI LŐVÉSZEGYLET október 31-én rendezte évi záróversenyét Szemere Miklós pusztaszentlőrinci lövöldéjében. A szépen sikerült verseny részletes eredménye a következő:

Kezdek versenye. Első lett ifj. Berthold Károly.

Haladók versenye. Első: Velez Rezső, második Herbacsek Mihály, harmadik Schultze Adolf.

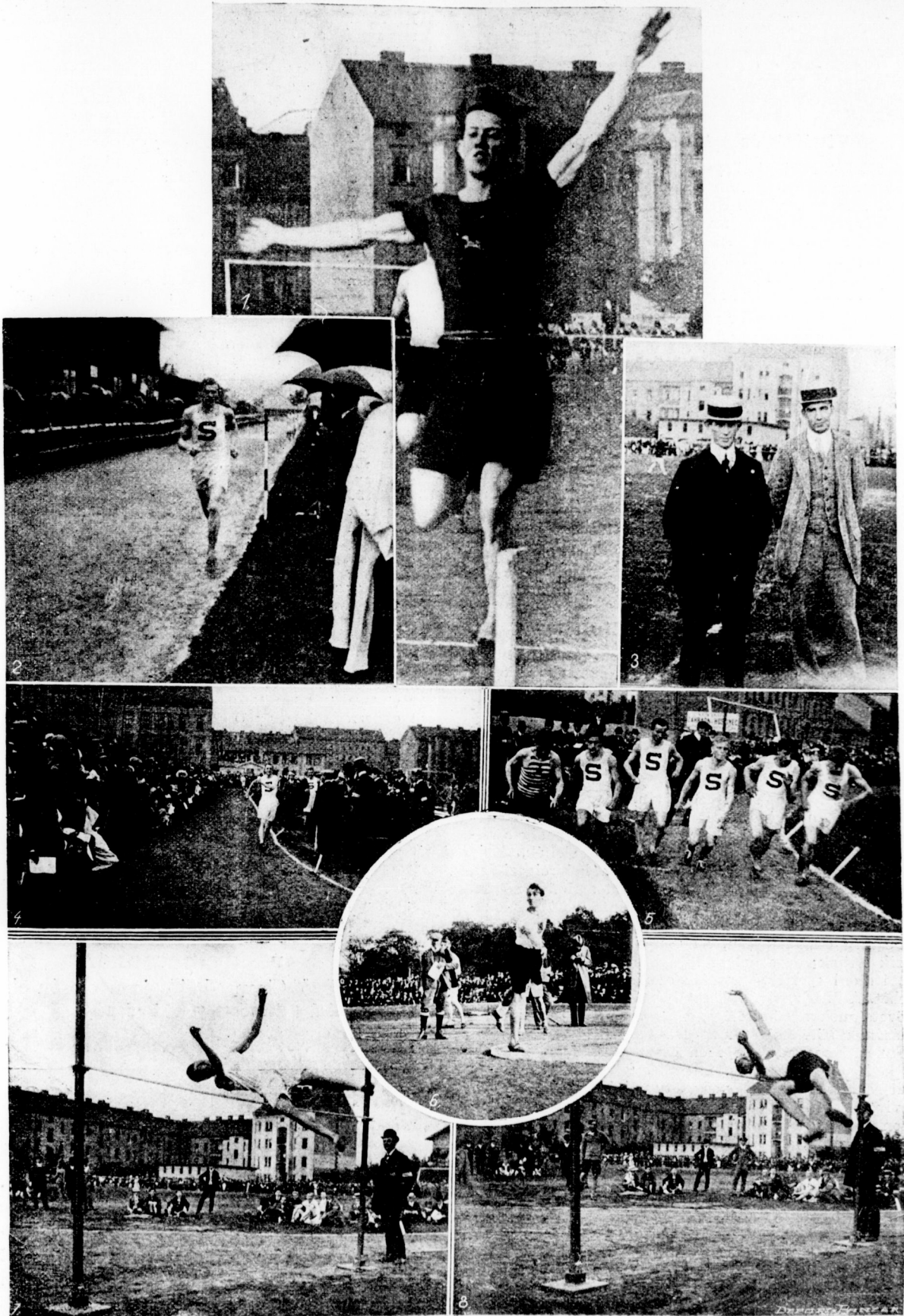
Első osztályú lövők versenye Kispest-Szentlőrinc bajnokságáért. Bajnok lett 1909/1910 évre: ifj. Prokopp Sándor, második Monda Sándor, harmadik Thin Henrik, negyedik Pfahler Hugó.

Főverseny Kispest nagy díjért. Első ifj. Prokopp Sándor, második Monda Sándor, harmadik Papp Sándor.

A verseny befejeztével Pfahler Hugo h. főlövészmeister szép beszéd kíséretében bezárta a versenyét majd Háber Ernő h. főlövészmeisterrel egyetemben kiosztotta a győzteseknek a szebbnél-szebb tiszteletdíjakat és érmeiket. Ezzel a szép ünnepély Szemere Miklós életével véget ért.

CÉLLÖVŐ TANFOLYAM. A Budapesti Egyetemi Athletikai Club 1909/1910. tanévi céllövő tanfolyama november hó első felében veszi kezdetét. A tanfolyam teljesen díjmentes és a hetenkint egy este megtartandó órán résztvehet minden főiskolai hallgató. Jelentkezni lehet a BEAC. klubhelyiségében (Központi egyetem) személyesen, vagy pedig levél útján ifj. Prokopp Sándor céllövészeti szakosztály elnökénél és Lamp Sándor László előadónál november 7-ig.

Képek a prágai nemzetközi atletikai versenyekről.

1. Walker megnyeri a 200 m. futást. 2. Dvorak győz a 800 m. futásban. 3. Walker és Dunker 4. Jelinek az 1500 m. gyaloglás győztese. 5. Az 5000 m. futás startja. 6. Mudin Imre a súlydobás győztese. 7. Wardener báró 181cm ugrik. 8. Mudin Imre 173 cm. ugrása.

Vivóink és a külföldi sajtó.

Azt lehetne hinni, hogy vivóink londoni győzelmei után az egész vivóvilág tudatában jelentékeny helyet foglalnak el a magyar vivók. Sajnos, ez egyáltalán nincs így. Az a néhány tuat külföldi vivó, aki megérezte a magyar kard erejét, még csak tud rólunk annyit, hogy messze valahol, a világ másik végén van egy kis osztrák tartomány, melynek ázsiai eredetű lakosai olasz mesterektől megtanultak vívni és Londonban elsősk lettek. A nagy vivóvilág, amely nem járt Londonban még ezt se tudja.

Ne tessék azt hinni, hogy tréfálunk. Szomorú valóság ez. Úgy agyon még nem hallgattak valamit ezen a világon, mint a külföldi sajtó a magyar győzelmeket szokta. A nagy külföldi vivólapokban hosszú folytatásos bírálatok és ismertetések jelentek meg a londoni versenyről, de a magyarokról a pusztá helyezésén kívül egy szó se. Vagy ha igen, hát jobb lett volna, ha az se jelenik meg. Egy-egy célzás a magyarok szerencsés vezetésére, a körülményekhez alkalmazott tréningre, aztán egy apologia — hogy milyen jól is tanítanak az olasz mesterek. Éppen úgy agyonhallgatták a magyarok mostani ostendei szereplését olyan lapok is, amelyek egy-egy délamerikai vivóestélyről hasábokat írnak.

A közjogi dolgokról jobb nem szólni. A lelket kibeszélheti az ember, még sem értik meg, hogy nem vagyunk Ausztria. E tekintetben nem tudunk megküzdeni az osztrák perfidiával. Egyik héten Békessy velencei győzelmét teszi meg osztrák diadalnak, a másikon az osztrák vivözövetség elnökéről írott cikkben kegyeskedik az „osztrák-magyar császárság” vivóviszonyairól beszélni. Ki győzné mindezt helyreigazítani? De meg nevétségesek is leszünk az egész világ előtt örökös sirámainkkal.

Köztudomásu, hogy a MASz. vivó szakosztályának elnöke a francia és német sajtóban éveken keresztül emberfeletti küzdelmet folytatott a magyar vivás elismertetése érdekében és a tömérék bottlás és rosszakarat ellen. Hálálából aztán közölték arcképét, elmondván, ez a kitünő férfi a lap „román” tudósítója. Történt ez azután, hogy három évig a *Les Armes*-be majd minden héten írt egy-egy cikket a nagy nehezen kivívott „*Hongrie*” rovat alatt. Mikor pedig a Békessyről szóló cikket igazította helyre, azt felelték, hogy a lap maga nem saját nevében adja ki a helyreigazítást, mert nem akar „oly delikát kérdésbe, mint aminő a nemzeti kérdés, beavatkozni”, hanem íránta való tiszteletből neve aláírásával fogja közölni, mint nyilatkozatot.

De még csak hagyján, ha van valaki, aki állandóan verekszik értünk; de a dolgot tovább egy emberre, akit hivatása, ithoni sporttevékenysége ezerféleképpen leköt, bizni nem lehet. A MASz. vivószakosztályának vagy az alakítandó vivözövetségnek a kötelessége, hogy a külföld állandó informálásának köteleességét magáévá tegye.

Ennek keresztülvitele igen egyszerű. Egy kis sajtóirodát kell szervezni, mely, mondjuk kéthetenként lead a külföldi sportsajtónak egy-egy tudósítást olykor-olykor neves vivóink tollából egy-egy cikket. Egy-két németül tökéletesen író vagy fordító fiatal vivóember, egy francia vagy olasz fordító, aki a cikkeket lefordítja vagy kissé irodalmi színvonalra simítja, az az egész. Egy évi költség mindentől sem lesz több 300 koronánál. Írók, aki szívesen megír egy-egy hírt vagy tudósítást, könnyen kapunk. A nehézség többnyire a nyomdaképes lefordításban rejlik.

A feladat és cél oly fontos, hogy lehetetlennek tartjuk, hogy erre embereket és pénzt nem tudnánk szerezni.

..Dark.

A HIVATÁSOK VERSENYE. Párisban mind nagyobb hullámot ver fel a Hivatások versenye. Ujabbán ismét két nagy díjat ajánlottak fel; egyiket André Rabel a kereskedők és iparosok, a másikat dr. Dronard az orvosok számára. Nemszak a vivók, hanem egész Páris nagy érdeklődéssel tekint a versenyre.

A párisi hírek hatása alatt idehaza is mind komolyabban kezdenek foglalkozni vivóink ez ideával. Az eszme új és ezért nagyon érdekes. Az erőket új csoportosulásban láthatjuk mérkőzni. Semmi kétség, hogy az egyes foglalkozások előkelősége nálunk is fognak a versenyre díjakat alapítani. Csak egyet kellene, amely a dolgot kezébe veszi és a siker bizonyos.

MESTEREK NEMZETKÖZI CSAPATBAJNOKSÁGA. 1910. március havában az *Auto*, a *Les Armes* és a *Les Armes de Combat* együttesen egy nagy vivóversenyt rendeznek.

A verseny nemzetközi csapat-verseny. Minden országból egy 3 mesterből álló csapat vehet részt, akik kardra, törre és epére mérkőznek egymással. A díj 6000 kor.

Amatőreink diadalai után ime most itt volna az alkalom, hogy mestereink is kitűntethessék magukat és dicsőséget szerzhessenek a magyar fegyvernek. Három kitűnő magyar mester, aki kardra, törre és némi gyakorlás után párbajtörre is megállja helyét, könnyű volna találni és a kiutazás anyagi feltételeinek megteremtése se lenne nehéz feladat. Egy kell csupán: hogy egy mester vagy valamely testület kezébe vegye az ügyet.

A WIENER FECHTKLUB Igutóbb tartott választmányi ülésén Fodor Károly budapesti mestert a klub tiszteletbeli mesterévé választotta. Tudvalevő, hogy a Vén Fiuk Vivó-Clubja a Wiener Fekhtklubbal kölcsönösségi viszonyba lépett oly értelemben, hogy a két klub tagjai egymás helyiségeit kölcsönösen látogathatják, egymás mestereitől tanulhatnak. A Vén Fiuk Clubja már előzőleg *Della Santát* választotta meg tiszteletbeli mesterének. A kölcsönösségnek az ad jelentőséget, hogy a VF. számos tagja tölt évenként hosszabb időt Bécsben és így most abban a helyzetben van, hogy kedvenc sportját ott sem kell félbe szakítania. Viszont a WFC. egy nagyobb tömeges látogatással óhajtja igénybe venni a magyar vendégbarátságot.

A Z IDEI MONTECARLÓI vivóverseny igen érdekesnek ígérkezik. Terve van véve, hogy magyar csapat is indul azon.

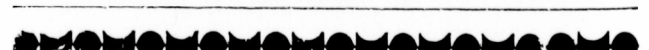
A NOVEMBERI katonai előléptetések a vivóvilágot is kellemsen érintik. Altörjaj Imre csendőrezdes, a Fodor-féle vivóterem egyik legszorgalmasabb látogatója, aki ujabbán a „Vén Fiuk” vivó clubjába is belépett, vezérőrnagy lett. Ugyancsak most lépett elő ezredessé Fery Oszkár, akinek kiváló érdemei a régebbi vivóversenyneik szervezése és ujabb vivó-éránk bevezetése körül sokkal ismertebbek vivóink előtt, semhogy azokat e helyen részleteznünk kellene. Nagy sajnálatunkra ezidőszent még vídékre köti a hivatása, pedig itt a központban nagy örömmel látók úgy az aktív vivók, mint a szervezők munkájában.

A WIENER FECHTKLUB ez ősszel három jó asszövívót nyert a magyar vivóink sorából. Brachfeld József törben, Fodor Gábor kardban és törben. Pintér Géza pedig kardban már eddig is sikerrel szerepelt. Előbbi tanulmányai, utóbbi kettőt pedig önkéntesi éve köti Bécsbe, ahol remélhetőleg szorgalmasan folytatják vivómunkájukat.

Verseny-nyolcas

jó karban lévő Clasper-hajó igen olcsón eladó.
Sirály Evezős-egylet Budapest.

Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi felszerelés nélkülözhetetlen kiegészítő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivó-felszerelés.

LOVAS GYULA vivóterme
Nagymező-utca 28., II. em.

Ujannon nagyobbítva. Kényelmes berendezéssel. Lelkiismeretes, jó tanítás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek! Beiratás naponta!

Versenydíjak

mindennemű sportra, állandóan gazdag választékban találhatóak

SCHUCH L. UTÓDA

EDLAUER G. és SZLÁVIK

disz méru-üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kiglyó-utca 4. szám,

KORCSOLYÁSOK MŰKÖDÉSE. A langy ős még rá- nevei a korecsolya-sport híveinek erőlködésére, de ők lassacskán megkezdik működésüket, bőlesen tudván, hogy az nevet legnagyobbat, aki utoljára nevet.

Hogy a neveltség általános legyen, arról a B. K. E. olyanformán gondoskodott, hogy a meghívóit későn tette postára. Mivel pedig a közgyűlésen szólni és szavazni csak annak lett volna joga, aki részjegvét 5 nappal előbb letétbe helyezte volna, ennél fogva a közgyűlésen általános és fitkos klotiúr uralkodott, mert a szükséges 5 nap senkinek sem állott rendelkezésére. Így hát semmi baj nem történt.

Híreink a B. K. E. és a Kores. Szöv. közgyűléseiről a következők:

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület negyvenedik évi közgyűlését tartotta az egyesület városligeti csarnokában. Benke Gyula elnök megnyitójában ismertette a múlt évben rendezett negyven- éves jubiláris ünnepségeket, megemlékezett az itt tartott európai bajnoki versenyekről, ugyszintén a nemzetközi hokki mérkőzések- ről is, amelyek egy kivételével a magyarok fölüenyés győzelmével végződtek. Bejelentette, hogy az egész városligeti tömörer betono- zását befejezték. Első ízben tavaly használták a tavat kibetonozott mederrel. A betonozási munkálatok 320.000 koronába kerültek. A választmány jelentése szerint az egyesületnek 10064 tagja van. A múlt évben az egyesületnek 234.267 korona bevételé és 246.588 korona kiadása volt. A negyven év alatt a múlt eszlen- dőben volt a legtöbb jégnap (82.) A jelentést a közgyűlés tudomás- ul vette és a fölmentést megadta. Ezután a választásokat tartot- ták meg. A választmányi rendes tagja lett: Darányi Kálmán, Kaj- linger Mihály, ifj. Kertész Tódor, Liedemann Frigyes dr., Né- meth Titusz, Rohonczy Gedeon, Sezerbovszky Szaniszló, Vajda Adolf dr. és Zsigmondy Mihály. Választottak még öt választmányi póttagot. A közgyűlés végén Zsigmondy Géza igazgató meleg sza- vakban üdvözölte Benke Gyulát újból elnökké való megválasz- tatása alkalmával, aki az egyesületnek alapítása óta tagja és nagy érdeme van az egyesület fölvirágzásában.

A Korcsolyázó Szövetség első rendes évi közgyűlését tar- totta. Az elnök az ülés megnyitása után megállapította, hogy a közgyűlést szabályszerűen hívták össze és hogy az határozat- képes. A szövetség tanácsának jelentését a múlt évben kifej- tett működéséről örömmel tudomásul vették és Márkus Jenő dr. titkárnak az évi jelentés elkészítéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A számvizsgáló bizottság jelentését a közgyűlés a titkár előadás alapján egyhangulag elfogadta és ugy a számv- vizsgáló bizottságnak, mint pedig a szövetség tanácsának a föl- mentést megadta a közgyűlés. A jövő évi költségvetés elfogadása után a választásra került a sor, a melynek eredménye a követ- kező: Alelnök: Szentgyörgyi Imre dr., titkár: Márkus Jenő dr., pénztáros: Galambos Ede, ellenör: Takács József, számvizsgálók: Balázs Fülöp, Nagy Géza és Preysz Gusztáv. Választottak zen- kivül 15 rendes tanácstagot és öt póttanács tagot. A közgyűlés Szentgyörgyi Imre dr. indítványára elhatározta, hogy működési körébe vonja a jégbokki és bendi játékok is. Az amszterdami nemzetközi kongresszus határozataihoz képest a közgyűlés mó- dosította a versenyszabályok egyes pontjait.

A BEAC. kétnapos metingje.

A hosszúra nyult atletikai szezonnak méltó befeje- zője volt a BEAC.-nak f. hó 29. és 30.-án rendezett atletikai viadala. A verseny keretében érvényesülést találhatott ju- nior, szenior és ifjusági versenyző egyaránt. Szombaton az ifjusági versenyek kitünően sikerültek. Sok, sok új tehet- sággal mutogatta szunnyadó képességét. Örömmel konstatál- hattuk, hogy a jövő miatt nem kell aggódnunk. Ugy kvanti- tás, mint kvalitás tekintetében hatalmas ifju gárda felett rendelkezünk. Brandl, Killányi, Maros, Posch nevei sokat ígérők.

Második nap valósággal szenzációt alkotott. *Somody* dr. magasugró bajnokunk újbóli startolása avatta azzá. Új rekordja — ha jól sejtjük — azonban nem lesz hosszú életű: tavaszi első startjág fog csupán fennállni. Fenomenális rekordját a legnagyobb könnyedséggel érte el, s a 190 cm.-re feltett léceet is, épen hogy leverte. Nagy meglepetést keltett *Ludinszky* kitünő formája. *Rácz* Vilmos mesés finis után nyerte a 100 és 200-as handikapokat. A juniorok közül *Joanovich* (MAFC.), *Varga* (BEAC.) és *Szalay* (BBTE.) váltak ki. A verseny kitünő rendezésben folyt le, amely első sorban *Speidl* Zoltán dr. érdeme.

Részletes eredmények:

— Első nap. —

I. 100 yardos síkfutás (junior). 1. Ghillányi Géza (MAC.) 11.2 mp. 2. Regézi Lajos (BEAC.). 3. Fleischmann Zsigmond (FTC.). 4. Zsögöd István (MAC.). Ghillány két yarddal nyer mell a helyezettek között. Jó idő.

II. 904½ méteres síkfutás (junior). 1. Brandl Béla (MTK.) 2 p. 17.6 mp. 2. Friedmann Lajos (BEAC.). 3. Pataki Ferenc (FTC.). 15 yarddal nyerve, 12 yarddal hátrább harmadik. Lassu egy kör után (1 p. 17.6 mp.). Brandl könnyen győz.

III. 1609 méteres síkfutás (junior). 1. Maross Gyula (MAC.) 5 p. 17.8 mp. (ifjusági rekord). 2. Kraml Jenő (Tö- rekvés SE.). 3. Friedmann Vilmos (BEAC.). 4. Szűcs Sándor (MTK.). Maross remek térbeosztással fut. Az utolsó körben az élre megy, s 200 m.-es gyönyörű finis után fentartva nyer.

IV. Svéd gerelyvetés (junior). 1. Petracek Ferenc (BEAC.) 38.96 m. 2. Pintér István (MAC.) 37.59 m. 3. Asztalos Gyula (MTK.) 36.28 m.

V. Súlydobás (junior). 1. Ladányi Zsögöd (Debreceni TE.) 10.87 m. 2. Kerekes Ferenc (BEAC.) 10.51 m. 3. Kéri Jenő (MAC.) 9.67 m.

VI. Távolugrás (junior). 1. Posch Emil (MTK.) 5.90 m. 2. Bayer Henrik (BTC.) 5.71 m. 3. Sebők Sándor (BEAC.) 5.64 méter.

Kemény kalap, 6 korona.

Lukács

valódi angol nyulszőrből, „Richardson“ gyártmány, darabja

uridivat-különlegességé raktárában
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 7.

VII. *Négyezer száz méteres staféta síkfutás* (junior). 1. Budapesti Egyetemi Atlétikai Club 50.2 mp. (Regézi, Luppó, Varga, Anhaltzer). 2. Magyar Testgyakorlók Köre (Horváth, Malcher, Jámor, Posch). 3. Debreceni Torna Egylet. (Bihari, Vitéz, Szabó, Vértesi). 5 yarddal első, 10-el harmadik.

Második nap.

I. *Sulydobás* (junior ötös-csapatverseny). 1. Budapesti (Budai) Tornaegylet (Bendl 9.40, Csalóczy 10.75, Kovács 9.94, Lehotzky 10.68, Szalay 9.50) 50.27 m. 2. Budapesti Egyetemi Athletikai Club (Karsai 10.49, Kauka 9.46, Rác 10.08, Stieh 10.15, Wiesner 9.83) 50.01 m. Egyéni eredmény: 1. Joanovits Szilárd (MAFC.) 11.45 mp. 2. Csalóczy Károly (BBTE.) 10.88 m. 3. Nyilassy Károly (BTC.) 10.76 m.

II. *Junior rudugrás*. 1. Méray János (BEAC.) 2.80 m. 2. Joanovits Szilárd (MAFC.) 2.70 m.

III. *Kalapásvetés*. 1. Varga Béla (BEAC.) 32.66 m. 2. Kleiser Nándor (Temesvári AC.) 23.66 m.

IV. *Négyezer száz méteres staféta-síkfutás*. 1. Budapesti Egyetemi Athletikai Club I. (Jolbej, Schmidt, Wiesner, Rác) 50.6 mp. 2. Budapesti Egyetemi Athletikai Club II. (Kell, Rác, Stieh, Kauka). Igen könnyen nyerve.

V. *Száz yardos síkfutás-hendikep*. (Négy elő- és két középfutam után): 1. Rác Vilmos (BEAC.) seratch 10.6 mp. 2. Jolbej Miklós (BEAC.) 3 m. előny. 3. Radóczy Károly (MAC.) 3 m. előny. 4. Kelemen Ferenc (BEAC.) 8 m. előny. Remek finis, mellkülömbőség a 4 első között.

VI. *Széd gerelyvetés* (junior). 1. Karsay Gy. Ágoston (BEAC.) 46.92 m. 2. Joanovits Szilárd (MAFC.) 45.17 m. 3. Hautzinger Sándor (BTC.) 43.26 m.

VII. *Magasugrás-hendikep*. 1. Ludinsky Lajos (BBTE.) 7 cm. el. 1.87 m. 2. ifj. Somodi István dr. (Kolozsvári EAC.) seratch 1.86 m. (országos rekord). 3. Joanovits Szilárd (MAFC.) 20 cm. el. 1.80 m.

VIII. *Távolugrás*. 1. Kovács Nándor (BBTE.) 6.39 m. 2. Kell Kornél (BEAC.) 6.38 m. 3. Holics Ödön (MTK.) 6.24 m.

IX. *Negyed angol mértföldes síkfutás-hendikep*. 1. Jolbej Miklós (BEAC.) 10 m. el. 52.8 mp. 2. Radóczy Károly (MAC.) 6 m. előny. 3. Wiesner Frigyes (BEAC.) seratch. Mellel nyerve, ugyanannyival harmadik. Wiesner örült iramban kezd (200-as ideje 24 mp.) az erős tempó miatt a végét nem bírta.

X. *Diszkoszvetés* (junior). 1. Szalay István (BBTE.) 33.12 m. 2. Kleiser Nándor (Temesvári AC.) 32.65 m. 3. Kubovesik András (BEAC.) 32.11 m.

XI. *Egy angol mértföldes síkfutás-hendikep*. 1. Weisshaus Mihály (BEAC.) 150 m. m. el. 4 p. 36.6 mp. 2. Fülöp Ernő (MTK.) 90 m. előny. 3. Pericht Rezső (BEAC.) 150 m. előny. Rossz hendikep 50 yarddal.

XII. *Kétszázhusz yardos síkfutás-hendikep*. 1. Rác Vilmos (BEAC.) seratch 23.4 mp. 2. Gyürky Dezső (BEAC.) 13 m. előny. 3. Méray János (BEAC.) 18 m. előny. Három yarddal nyerve, egy yarddal harmadik.

XIII. *Három angol mértföldes síkfutás-hendikep*. 1. Lovas Antal (MTK.) seratch 16 p. 22.6 mp. 2. Levitzky Lajos (Terézvárosi TC.) 280 m. előny. 3. Thienschmidt Ede (FTC.) 220 m. előny. Lovass sorra behozza az előnyöket s 45 méterrel nyer, rossz harmadik.

A MTK. ORSZÁGUTI GYALOGLÓ VERSENYE. A Magyar Testgyakorlók Köre hétfőn délelőtt a gödöllői országuton (bajnokok kizárva) 10 kilométeres országos gyalogló versenyt rendezett. A verseny távja — a hatos kilométerköztől a tizenegyesig és vissza — tíz kilométer volt. Nyolc induló volt s mindannyian a kitűzött 1 óra 05 perccel belül tették meg a távot. A részletes eredmény a következő:

1. **Singer Ernő (BAK.) 53 p. 44 mp.** 2. Patak János (MTK.) 55 p. 04 mp. 3. Bergmann Rezső (KTE.) 56 p. 03 mp. 4. Ráday Iván (Typ. SC.) 56 p. 26.6 mp. 5. Lázár János (Temesvári AC.) 59 p. 48 mp. 6. Friedmann Gyula (BAK.) 59 p. 48.6 mp. 7. Paskal Ignác (Typ. SC.) 1 ó. 03 p. 05.2 mp. 8. Rosenberg Aladár (Typ. SC.) 1 ó. 04 mp. 48.2 p.

A TRIESTI „UNIONE SPORTIVA LIBERTAS” f. hó 24-én rendezte nemzetközi futóversenyét a Triest—Miramare-i országuton, szeles időben, de kitűnő rendezés mellett. Budapestről Radóczy (MAC.) tagja vett részt a versenyen s a 100 és 500 méteres síkfutásban indult és megnyerte jó idők alatt.

Eredmények:

100 m. síkfutás. 18 induló. 3 előfutam után: 1. Radóczy MAC. 11.8 mp. 2. Valerini Fernic. 3. Stenó, Edera. 4. Zorina, Romnas. 10—12 m. nyerve könnyen, ellenszél.

500 m. síkfutás. 20 induló. 1. Radóczy MAC. 1.13 mp. 2. Kralic C., Libertas. 3. Tosó G., Romnas. 4. Ilici, Edera. 35—40 m. nyerve, könnyen, ellenszél.

1500 m. 17 induló. 1. Tunica, Edera 4.59¹/₂ mp. 2. Slenós, Edera. 3. Bertója, Inter. 15 m.-el nyerve, küzdelem.

A BTC. HÁZIVERSENYE. November elsején, hétfőn, folyt le a Budapesti Torna-Club házi versenye szépszámu közönség jelenlétében. Részletes eredmények:

I. *Hendikep 60 m.* (10 induló). 1. Fodor László (1 mp. h.) idő 53 mp. 2. Zoltán Béla (9 mp. h.) 3. Szalay István (10 mp. h.) Második versenyen kívül Fischer József (FTC.) lett 14 mp. hátránnyal.

II. *Burvászás 1 perccel belül.* (1 nduló). 1. Demján Oszkár 58 m., tovább uszott 60 méterig.

III. *Old boys hendikep.* (60 méter) 3 induló. 1. Holtversenyben Szaboles József (8 mp. h.) és versenyen kívül dr. Biegelbauer Árpád (12 mp. h.) (MUE.).

IV. *Tányéskeresés 2x11 tányérral.* (Öt induló). 1. Szentessy Sándor és Demján Oszkár 14 tányérral. 2. Szalay István 9 tányérral.

V. *Hendikep 100 m.* (4 induló). 1. Zoltán Béla (10 mp. h.) idő: 1 p. 41 mp. 2. Földi Ferenc (7 mp. h.) 3. Szentessy Sándor (20 mp. h.).

VI. *Mellúszás hendikep 60 m.* (10 induló). 1. Rauchmaul Emil (2 mp. h.) idő: 58.4 mp. 2. Paulheim Elek (8 mp. h.). 3. Körmeny Nándor (7 mp. h.).

VII. *3x40 m. staféta-verseny (mell, hát, magyar uszással).* Indult 3 csapat. 1. Demján, Rauchmaul, Zoltán csapat, idő: 1 p. 42 mp.

VIII. *Hátúszás hendikep 80 m.* (2 induló). 1. Demján Oszkár (12 mp. h.) 1 p. 16 mp.

IX. *Footballisták versenye 40 m.* (4 induló). 1. Földi Ferenc 32 mp. 2. Zoltán Béla.

A KOLOZSVÁRI KLUBOK vasárnap délután rendezték, gyönyörű időben, szép számu közönség előtt, évszázó atletikai viadalukat, melyben minden egyesület jobb athlétái részt vettek, úgy hogy 51 athléta 104 nevezést adott le. Legjobban szerepeltek az egyes egyesületekből a következők: KEAC-ból Grigássy, Gangl. KKAS-ból Szalay, Bod. KAC-ból Jakabházy, Jasinsky, KVKSK-ból Hoffmann és Schneider. Legszebb eredményt érték el a sulydobásból Jakabházi 11.56¹/₂ m. és a távolugrásból Szalay 6.19 m.

Részletes eredmény a következők:

I. 60 m. síkfutás. 1. Grigássy (KEAC.) 7.2 mp. 2. Jasineky (KAC.). II. *Sulydobás*. 1. Jakabházi (KAC.). 11.56¹/₂ m. 2. Elekes (KAC.). III. *Magasugrás*. 1. Bod (KKAS.). 2. Gangl (KeAC.) holtversenyben 155 cm. IV. *Diszkoszdobás*. 1. Jasinsky (KAC.) 31.55 m. 2. Holiesek (KAC.). V. *Távolugrás*. 1. Szalay (KKAS.) 6.19 m. 2. Gangl (KEAC.) 5.83 m. VI. *Szédgerely*. 1. Bod (KKAS.) 38.10 m. 2. Szabó L. (KEAC.). VII. *Rudugrás*. 1. Szalay F. (KKAS.) 2.70 m. 2. Holiesek (KAC.). VIII. *Football távolugrás*. 1. Hoffmann (VSK.) 54.55 m. Schneider (VSK.).

A BAJAI SPORTEGYESÜLET HÁZI CROSS-COUNTRY VERSENYE. A BSE. október 31-én vasárnap délután 4 órakor tartotta a Lökert melletti mezőn első házi cross-country versenyt igen szép sikerrel. Nyolcan indultak, kik egy kivételével végigfutották a nehéz terepen a kb. 4 km. távot s mind a kitűzött 20 perccel belül érkezvén be, időermet nyertek. A versenyt nagy fölényvel Klein József, az egyesületnek Szegeden feltűnt (hol az 1 angol 4 p. 58 mp. körül futotta) jó klasszisu távfutója nyerte meg. A beérkezés sorrendje: 1. Klein József 13 p. 25 mp. 2. Grosz Oszkár 14 p. 57 mp. 3. Simonovits János 15 p. 20 mp. 4. Vuk Ferenc 15 p. 25 mp. 5. Nagy László. 6. Eperjesi Lajos. 7. Klauber Ede 18 p. 47 mp. — A versenyt társasvacsera követte.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club 1909. évi rendes közgyűlése.

Október hó 27-én folyt le a BEAC. ez évi rendes közgyűlése. Különös érdekességet adott a közgyűlésnek az a körülmény, hogy a tisztújításnál választási küzdelemre volt kilátás. Az utolsó

Atléták csakis Brázav sósorszeszt használnak,
mert a legjobb izomerősítő és a bőrt nem égeti.
Egy üveg: 60 fillér.

pillanatban azonban megegyezés jött létre s így a hatalmas számban megjelent athléták és vivők csak lelkes ovációkban részesíthették a lelépő ifjúsági elnököt: Palotai-Kovács Károlyt és a klub új ifjúsági elnökét: Rácz Vilmost.

A közgyűlést dr. Klupathy Jenő egyetemi tanár, tanárelnök nyitotta meg. Az új alapszabályok tudomásul vétetvén, Rácz Lajos főpénztáros jelentése következett, majd a zárszámadási bizottság előadója, Rátai György, olvasta fel munkásságuk eredményét, azután ugyancsak Rácz Lajos főpénztáros terjesztette elő az 1909—10. egyetemi évre szóló nagyszabású költségvetését.

Ezután szólásra emelkedett Palotai-Kovács Károly, ifjúsági elnök, hogy úgy a maga, mint tisztikara lemondását előterjeszse. Tartalmas beszédben utalt a tisztikar működésére, melynek eredményeképpen erkölcsileg és anyagilag teljesen konszolidált állapotok mellett adja át a vezetést. Az erkölcsi konszolidációnak írott garanciáját: a klub új alapszabályait azzal az óhajattal teszi az ifjúság kezébe, hogy komoly és férfias magatartásával örök idő-kig megőrizze visszaállított autonómiáját. A társsegylettek szemében fennálló jó viszony ápolására, egymásnak baráti szeretetére hívja fel még a klub tagjait, akiknek végső céljaul a klub társadalmi pozíciójának emelését tűzi ki.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Klupathy Jenő, tanárelnök, a klub köszönetét fejezte ki Palotai-Kovács Károlynak a klub érdekében kifejtett tevékenységéért, nagy elismeréssel szólva erélyéről, tapintatos voltáról és nobiles gondolkozásáról.

Az új tisztikar megválasztása következett ezután. A lelépő ifj. elnök a közgyűlés dörgő éljen-riadala közben ajánlja utódjául Rácz Vilmost, akit erre a közgyűlés elnöke megválasztottnak jelentett ki. Az új ifjúsági elnök meghatottan mondott köszönetet a közgyűlés bizalmáért és hálásan emlékezett meg elődjéről.

Ezután Speidl Zoltán főtítkár olvasta fel évi jelentését a klub ez évi fényes működéséről.

Rácz Vilmos ifj. elnök elnöklete alatt még aznap este összeült az új választmány s a tisztikart a következőképen alakította meg:

Alelnökök: Ábrahámffy József, Domonkos György, Vargha I. Béla. Főjegyző: Mudrony Ferenc. Jegyzők: Deák Leó, Koriczky Dezső, Kulcsár György. Pénztáros: Mészárovcics György. Ellenőr: Györgyi Kálmán. Titkár: Dermár János, Háznagy: Olasz Andor. Athletikai szakosztály: elnök: dr. Holics Rezső. Vivőszakosztály: elnök: Palotai-Kovács Károly. Football-szakosztály: elnök: dr. Weber Dezső. Tornaszakosztály: elnök: Farkas Kornél. Birkózó szakosztály: elnök: Vargha I. Béla. Céllovőszakosztály: elnök: Prokopp Sándor. Uszósakosztály: elnök: Adám Sándor. Tennisz-szakosztály: elnök: Kelemen Kornél.

A választmány tagjai még: Székely István, Kovács György, Mayer Jenő, Salkovszky Jenő, Bleuer Emil, Szélessy Endre, Zobel Lajos, Garam Jenő, Ivánka Mihály, Hoffmann Béla.

A hétről A vasárnapi és hétfői mérkőzések sok tekintetben tisztázták azt a kérdést, hogy miként fog alakulni az 1909/10. bajnokságért folyó küzdelmek állása. A formák után következtetve már most sejtetni lehet, hogy az egyes csapatok milyen pozícióit fognak maguknak kivívni a bajnoki listán. Az elmúlt héten óriási lépéssel az MTK. szökött az élre, miután egy napon három pontot szerzett, megvervén az eddig vezető helyen szereplő Nemzeti SC.-ot és eldöntetlenné tette a FTC. szembeni mérkőzését. Az első három hely között a MTK., FTC. és NSC. fognak osztozni. A helyezésekért a többi csapatok között lesz erős küzdelem és az sem lehetetlen, hogy holmi vas-kos meglepetések teljesen felforgatják a bajnoki sorrendet.

Az elsőosztályu bajnokság állása egyébként a következő:

	J.	Ny.	E.	V.	A.	K.	P.
Magyar TK.	6	4	2	—	17	9	10
Nemzeti SC.	6	5	—	1	14	8	10
Ferencvárosi TC.	6	4	1	1	21	9	9
Törekvés SE.	5	2	1	2	7	7	5
Terézvárosi TC.	5	2	1	2	4	5	5
Budapesti AK.	6	2	—	4	5	10	4
Budapesti TC.	5	1	1	3	6	9	3
Újpesti TE.	6	1	1	4	8	15	3
Magyar AC.	5	—	1	4	7	17	1

Millennáris pálya vasárnap november 7.

délután fél 3 órakor

XIV-ik magyar-osztrák

football-match a szövetségi válogatott csapatok között.

	Elővé- telben	Hely- színen
Páholyülés . . .	5.—	6.—
Korzójegy	3.—	4.—
Számozott ülőhely	3.—	4.—
Tribünjegy	1. 50	2.—
Állóhely	—60	—80

Jegyek elővételben kaphatók:

Bagi Amália dohánytözsdejében Thököly-ut.— Breuer nővérek dohánytözsdejében VI., Teréz-körút 54.— Csáky Vilma dohánytözsdeje Rákóczi-ut 88.— Elek Benő dohánytözsdeje Andrassy-ut 34.— özv. Ganzelné dohánytözsdejében Kigvó-tér 5. sz.— Jambrikovits dohánytözsdejében VII., Rákóczi-ut 50. sz.— özv. Kális L-né Erzsébet-körút, Kertész Tódor Szervita-tér 10. Körffy Ilona Thököly-ut 19. Löblovitz Zs. dohánytözsdejében Thököly-ut 40. sz.— Olbrich L. Teréz-körút 6. sz.— Plökl és Haas Andrassy-ut 13. sz.— Rohonyi Ilka dohánytözsdejében Andrassy-ut 48.— Széchenyi-kávéház Feren-körút 9.— Zubek Bertalan és Társa IV., Múzeum-körút 29.— Wessely István IV., Váci-utca 9.

A másodosztályú bajnokságban a 33FC. vezető imponáló fölényvel egy eldöntetlen mérkőzése van a technikusokkal. Legközelebb állanak hozzá a *MAFC.*, a *Postások* és a *Typographia*; de mindegyik annyi pontot veszített már, hogy a veszteséget behozni legalább is nagyon nehéz.

A III. osztályban a *Lithographia* és a *BLIE.* csapatainak találkozása fogja tisztázni a helyzetet. Utóbbi veretlen, előbbi pedig egy mérkőzést veszített.

*

Nem tudjuk, hányadik mérkőzés lesz ez a vasárnap, mert a hivatalos hír nem fűdi a magán tudomást, de azt tudjuk, hogy az osztrák és magyar nemzetek közti football-mérkőzés eddig nem sok díesőségünkre szolgált.

Folyvást ide-oda vacikál az erők mérlege, s ha győzünk is, az olyan csekély erődifferentiálval van megszerezve, hogy még az osztrákoknál kevésbé perfid náció is könnyen írhatja a diadalunkat a szerenese számlájára.

Sajnos, ilyenek ígérkeznek ez a vasárnap mérkőzés is. A tizenegy kiválogatott egyenkint jó, de együtt még se tudunk kiváló eredményt jósolni a működésükről. Ugy vagyunk velük, mint a nagyváradi káptalannal, aminek a kanonokjai tudvalevőleg külön igen jóra való emberek, — de együtt . . . mondja a kétségbeesett adós és told hozzá valami áldásfélét.

Isten tudja, mi hiányzik a XI-ből. Talán a lélek? Talán a magyaros ambíció? Talán semmi se tudja őket fel-tüzélni, csak a klub gyűlölködés? Tény, hogy az összeállításban is vannak apróbb hibák. Szerintünk *Gorszky* kiváló erő ugyan, de az erős osztrák jobboldalnak vakmerőbb legény kellett volna a gátra. Ezt a helyet mi *Simonnal* jobban látnók betöltöttnek. Ugyanilyen hibának látjuk a balke kiválasztását. Éppen arra való tekintettel, hogy az osztrák csapatrésor jobb szárnya igen erős s *Gorszkyban* már ugy is gyengül a védelmünk, mi *Szendrő* helyett *Révész*t szívesebben láttuk volna.

Általán az a véleményünk, hogy, ha valami győzelemre segít bennünket, az nem a csapat kiválósága lesz, hanem az a nekünk szokatlan lelkesedés, amit a csapat tagjaiból az ambíció talán mégis csak kivált.

A csapatok összeállítása a következő:

Magyarország:

Bihary (BTC.), Rumbold (FTC.), Szendrő (BTC.), Biró (MTK.), Károly (MTK.), Gorszky (FTC.), Sebestyén (MTK.), Nyilas (Tör.), Késmárky (BTC.), Schlosser (FTC.), Weisz (FTC.)

Ausztria:

Andres (WAC.), Neubauer (WSC.), Smieger (WSC.), März (DFC.), Beck (WSC.), Linzmayer (Rapid), Lintschewszky (I. Vienna), Löwenfeld (Kriketter), Tekusch I. (WAC.), Weirauch (Rudolfshügel), Kroff (WAC.)

Biró: Neumann Paul (Berlin) vagy Riso H. (Leipzig.)

I. oszt. bajnokság.

TTC.—Tör. SE.
2:1

(Hölg-y-u. p.) A szerenese kereké forgandó! Hitte-e valaki, hogy a hatalmas formában levő *Törekvés*s

Terézvárosi Torna-Club ellen, (amely most gyenge formában van), annak saját pályáján győzni tud. A TTC. csapat ez alkalommal ismét meglepetéssel szolgált. Csatársorát megerősítette, amivel az egész csapat egysulya hegyreállt. Jó védelem, agilis halvesor elé leleményes csatársor került! *Roos I.* beállítása rendkívül előnyösnek bizonyult. A *Törekvés* védelem nem bírta a TTC. támadását kellő biztonsággal tartani s emiatt sokszor erőszakosan és durván dol-

gozott. A csatársor nem volt elég határozott s a balszerenese is üldözte őket. Mindkét csapat tartalékokkal állt ki. Különösen a *Törekvés* érezte meg *Nyilas* hiányát. *Csonka* helyén játszó *Gsing* sem helyettesítette kiváló elődjét. A csapat legjobb embere *Kiss* volt. A TTC.-ban a védelem épen ugy, mint a csatársor, meglepő jó játékot mutatott. Fegyelmezett, lelkes, odaadó munkájuknak méltó jutalma volt az a győzelem, amelyet a kiváló *Törekvés* ellen kivivott. A csatársorban *Pach* és *Roos* testvérek voltak jók, míg a halvesorban *Jergenc* centerhalf játszott igen agilisán. A játék kezdetén mindjárt *Terézváros* támad, de ennek dacára már a 3-ik percben *Uitz Nemetz* hibájából a *Törekvés* egyetlen gólját éri el. Erős iramban folyik tovább a küzdelem, a TTC. meg-megújuló támadásainak végre eredménye lesz a 22-ik percben *Roos I.* révén. Félidő 1:1. Ujra kezdés után is változatos a játék. A szerenese a *Terézvárosi Torna-Club*-nak kedvez, amennyiben *Roos I.* *Gsing* hibájából a győztes gólt szerezheti meg. Befezésig eldurvul a játék, de a *Törekvés* kiegyenlítői *törekvései* sikertelenek maradnak. *Biró: Klug Frigyes* (MAFC.).

FTC.—BAK.

3:0

(Amerikai u. p.) Váratlanul könnyen verte le bajnokesapatunk a BAK. tizenegygyét. A zöld-fehérek az első félidőben három gólt lőnek, mivel evvel a győzelmet bebiztosították, a második halftimeben gyenge iramban folytatják a játékot s minden nagyobb küzdelem nélkül nyerik a mérkőzést. A BAK. csak ritkán, pillanatokra tudott veszélyes lenni a FTC. pozíciójára, amely könnyen szerelte le a BAK. támadásait. A kék-feketék csatársora igen gyatrán dolgozott. Kielégítő formát csak a fedezetor és a védelem mutatott; különösen *Grünwald* hátvéd és *Gross II.* kapus váltak itt ki. A FTC. nem igen erőltette meg magát, épen azért szintelen volt játéka. A csatársorban a kitiünő *Schlosser* és *Korody* váltak ki. A védelemben *Rumbold*-ról kell megemlékeznünk, aki most ismét visszanyeré régebbeni formáját.

Kezdet után BAK. hamarosan kapujához szorul, s már a 12-ik percben *Rónay* centeréből *Schlosser* gólt lő, aki három perc multán újabb góllal lepi meg a BAK. védelmét. 15 percen keresztül váltakozik a játék, míg végre *Korody* egyénileg mesteri játék után a harmadik gólt szerzi meg. *Félidő* 3:0. A mérkőzés második szakasza alatt a BAK. is mind sürűbben jut frontba, de legnagyobb részt mégis a FTC. támad. Sok és nehéz munka jut *Gross II.* kapusnak. *Biró: Fehéry* (CsAK.)

MAC.—UTE.

3:3

(Margitsziget.) Az atléták ez alkalommal sem árultak el formaemelkedést. Az egyes játékosok fogyatékos technikával rendelkeznek, összjátékuk pedig nagyon is hézagos. A védelem teljesen taktika nélkül dolgozik. Különösen *Major* elkalandozása folytán került a kapu a legegyszerűbb állásokból a legkritikusabb helyzetekbe. Az UTE. ez alkalommal is kielégítő formát mutatott. A játékosok helyes munkabeosztása az egész csapat erejének emelkedését eredményezte. A kitiünő védelem mellett a halvesor is jól működött, de legmeglepőbb volt a csatársor szép passzjátéka. A támadás ereje *Surmik* kiváló játékán alapszik. Társai jó partnerek, de kevés egyéni tulajdonsággal rendelkeznek, ami gólképességük rovására megy. A védelemben *Molnár Ferenc* hajdani fényes formájában játszott. A kapuban pedig *Kazár* produkált elsőrangú védést. Az atléták csapatát kevés elismerés illeti. Nincs az egyesekben kellő lelkesedés és erély; igyekeztük sokszor csupán faultokban merül ki. Változások eszközlendők a csapaton, hogy javulás állhasson be. A játék nem sok

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

BERETVÁS-pasztillát amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva.

Ára 1.20. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti: Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítás.

érdekeset nyújtott. Sok durvaságot a közönség zajongása olyan egyveleggé változtatott, ami inkább a footbalsport kárát, mint annak javát szolgálja. A mérkőzés kezdetén, mindjárt az UTE. támad s a 15-ik percben Fandl révén góllhoz jut. A MAC-nak forszírozott tempó után sikerült a 41-ik percben kornerből kiegyenlíteni. Félidő 1:1. A második 45 percben a vezetést Krempels mesteri játéka után a MAC. szerzi meg, amit Surmik nemesak hogy kiegyenlít, de már 3:2-re állítja az eredményt, mikor a játék vége felé a MAC. 11-esből Major révén egalizálja az eredményt. Biró: Vadász Dezső (SKK.).

MTK.—NSC. (Millenáris.) Óriási érdeklődés kísérte a két csapat találkozását, mely a bajnokság helyezési sorrendjét volt

hivatva tisztázni. Az érdeklődés indokolt is volt, mert a megjelent közönségnek szép és mindenképp fölött fair mérkőzésben volt része, ami az utóbbi időben szinte ritkaság számba megy. A nemzetieknek ez a mérkőzés volt a tűzpróba s konstatálhatjuk, hogy azt sikeresen állották ki, mert a Testgyakorlóknak, mikor a mérkőzés 3:2-re állt, ugyanevak össze kellett magukat szedni, hogy a kiegyenlítést megakadályozzák. A játékosok tudatában voltak a mérkőzés fontosságának s ez főleg az első félidő játékán látszott meg, amikor a csapatok óvatossá, de rendszertelenül dolgoztak. Annál szebb volt aztán a második félidő, főképp a NSC. első gólja után. Az első félóra a fekete-fehérek erőteljes támadásaival telik el, ekkor MTK. felyomul és Tauszig két gólt lő, melyek közül az utóbbit a kapus védhette volna. Félidő 2:0. A második félidő ismét a MTK. támadásaival kezdődik, Kanyorek, Kertész I.-t löni engedi és a labda harmadszor akad meg a nemzetiek hálójában. (3:0!) Most NSC. kerül frontba és két 11-esből Hlavay ugyanannyi gólt lő, mire a küzdelem teljes erejében kibontakozik. A nemzetiek több ízben közel állanak a kiegyenlítéshez, az ellenfél védelméből kiugró középesatárúknak lövését azonban Domi védi és két cornerük sem hoz eredményt. MTK. szerencsésebb, mert Sebestyén centerét a fedezetlenül hagyott Szántó az üres kapuba gurítja, ami a mérkőzés sorsát eldöntötte.

A kék-fehéreknek nagyon jó napjuk volt. A csapat főerőssége, a szinte áttörhetetlen fedezettség, emellett vasárnap a csatársor is meglepően szép játékokat produkált és különösen szerencsés volt a góllövésben.

A nemzetiek súlyos vereségét a védelem bizonytalansága okozta. Az egymásután bekapott ugynevezett potyagólok a csapatnak kedvét vették, az első gól elérése azonban felvillanyozta őket, s ettől fogva a mérkőzés hátralevő idejében méltó ellenfélnek bizonyultak.

Csapatok: MTK. Domi—Nagy, Révész—Biró, Károly, Kürschner—Sebestyén, Tauszig, Kertész I és II, Szántó. NSC. Burián—Feldmann, Konyarek—Rejtő, Hera, Palóc—Romet, Hlavay, Menich, Faragó, Tóth. Biró: Izsó László.

PÓTMÉRKÖZÉSEK. A BAK.—UTE. okt. 10-iki bajnoki mérkőzésének hátralevő 20 percét, amely 1:0-al végződött a BAK. javára, vasárnap lejátszották. BAK. Halász, az UTE. Ludvig és Kuschner nélkül játszott. Eredmény nem esett. Biró: Vadász (SKK.).

A MTK.—FTC. 3:2-es eredménye a hozzájátszott 7 perc

folyama alatt — dictu horribile — 3:3-ra változott. MTK. hihetetlen ügyesen használta ki a 7 percet. 10 embere közül 7-en csatárt játszottak s sikerült is a 3-ik percben Birónak 3:3-ra kiegyenlíteni. Biró: Schubert M. Ferenc (MUE.).

II. oszt. bajnokság.

BEAC.—KTE. (Lágymányosi felső pálya.) A kőbányai csapat öt tartalékkal játszott, amiből előre sejtethető volt, hogy a mérkőzés az egyetemisták első győzelmét fogja meghozni. A játék lefolyása változatos volt, a második félidőben azonban kellemetlen incidens zavarta meg, a mennyiben a bíró a BEAC. egyik játékosát tettelegesség miatt kénytelen volt kiállítani. Félidő 1:0. Biró: ifj. Földessy János (MAC.).

33 FC.—Postás. (Vörösvári-uti pálya.) A 33-asok a Postások csapatában igen komoly ellenfélre találtak s a mérkőzésből győztesen kerülve ki, végleg bezitósították maguknak az első helyet a II. osztályú bajnokság őszi fordulójában. A mérkőzés rendkívül óvatos tempóban indult meg, a második félidőben azonban oly szép és gyors játék fejlődött ki, hogy első osztályú mérkőzésnek is beillt volna. A mérkőzés sorsát egyébként a két csatársor közötti klasszikuslőnbség döntötte el.

A 33-asoknál az „öreg” Stana játéka tűnt ki, míg Bosnyákovits nagyon visszament formájában. A Postásoknál a fedezettség munkája tetszett, de ott is kivált Koltai center half játéka. A Postások gólját a csatárt játszó Csüdör rúgta. Félidő 0:0. Biró: Havas Lajos (BAK.).

MAFC.—Typ. SC. (Millenáris.) A BTC.—Teplitz mérkőzés előtt játszott a két csapat, melyek közül a Typographia volt jobbik, de a nagyméretű pálya nem konveniólt nekik, miután az utóbbi időben többnyire kis pályákon játszottak, a MAFC. viszont ott trainirozván, otthonosan érezte magát. A győztes gólt a technikusok Smóling révén büntetőrúgásból kifolyólag érik el. Félidő 0:0. Biró: Horváth János (NSC.).

III. k. TVE.—URAK. (Határ-utcai pálya.) Az eredmény az URAK-nak az utóbbi időben mutatott formája után meglepetés számba megy. A III. kerületiek a második félidőben óriási lelkesedéssel küzdöttek s győzelmüket teljes mértékben kiérdemelték. Érdekes, hogy az URAK. a második félidőben 2:1 arányban vezetett s a mérkőzés biztos nyerőjének látszott, mikor a III. kerületiek váratlanul egymás után három gólt lőnek. Félidő 1:0. URAK. javára. Biró: Szombatý Imre (UTE.).

III. oszt. bajnokság.

Vivó AC.—Lit. FC. (Amerikai-uti pálya.) A mérkőzés folyamán Lithographia bizonyult jobbnak, de állandó fölénye dacára nem tudott pozitív eredményhez jutni. A vivók a tudást durvasággal igyekeztek pótolni, miért is a bíró két játékosukat kiállította. A győztes gól a második félidő 43-ik percében tizenegyesből esett. Biró: Müllender Sándor (NSC.).

Föv. TK.—SKK. (Amerikai-uti pálya.) Föv. TK., mely múlt évben az ILSz. bajnokságáért játszott s az idén a III. osztályban is szépen szerepel, könnyen győzött a tartalékkal játszó Sportkedvelők ellen. Félidő 2:0. Biró: Klug Frigyes (MAFC.).

EGYETERTÉS SC.—GUTENBERG TC. 15:0. (Vörösvári-uti pálya.) Félidő 8:0. Biró: Balassa Jenő (VAC.).

Szövetségi díjmérkőzések.

BAK. II.—FTC. II. 3:1. (Amerikai-uti pálya.) Félidő 1:0. Biró: Klug Frigyes (MAFC.).

MAC. II.—UTE. II. 9:2. (Margitszigeti pálya.) Félidő 2:1. Győztes csapatban Farkas és Kertész váltak ki. Biró Kiss Menyhért (33. FC.).

Typ. SC. II.—MAFC. II. 4:1. (Amerikai-uti pálya.) Félidő 3:1. Biró: Horváth János (NSC.).

KTE. II.—BEAC. II. 3:2. (Lágymányosi pálya.) Félidő 2:0. Biró Izsó László.

Tennis, auto, sport és utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV., Váci-utca 2. szám

Angol őszi ruhák

skót felöltők, átmeneti kabátok

= 33 frtért készülnek csakis =

Fái Géza elsőrangú őr-
szabótermeiben

IV., Szervita-tér 5., I. em. Telefon 173—14.

Szöveveim eredetiségeért, kitünő szabásért és jó munkáért garancia.

FC. II.—POSTÁS II. Utóbbi felmondta.

TÖREKVÉS II.—TTC. II. Utóbbi feladta.

Nemzetközi mérkőzés. Teplitzer FC. Budapesten.

Ismét egy új csapat mutatkozott be Budapest közönségének a *Teplitzer Football Clubban*. Igan jó hír előzte meg a csapatot szereplése előtt, amelyet nagyrészt be is váltottak. Szimpatikus legényekből áll a csapat, akik néha igen szép passzjátékkal viszik a labdát; lövőképességük azonban gyenge, így játékuik sem tulságosan gólképes. A csapat minden mozdulatán meglátszik a tréner keze. Játékukon, tán éppen ebből kifolyólag, bizonyos sablonszerűség észlelhető. Nincs elég leleményesség egyes akcióik kivételében. Az anyag azonban elsőrendű, úgy, hogy nem esalódunk, ha a Teplitziek jövő fejlődésébe vérmes reményeket helyezünk. A csatársornak kétségtelenül legjobb része a közép, ahol három ismerőst fedeztünk fel *Hoitash*, *Hirschl* és *Schrenk* személyében. A csatársor szárnyain közepes futók vannak, akik éppen ezért inkább a középsők által vitétik le a labdát. A halvesor jól köti a védelmet a csatársorhoz. A középfedezet *Linchevszky* stílusában játszik, s mint ilyen méltó módon tölti be e fontos helyet. Jó volt még a jobb fedezet, *Weisz-Schlossert* mesésen tartotta. A védelem főerősségét a jobb hátvéd és kapus alkotta.

A vendégek első napon mutattak jobb formát, a második napon lábukban érezték az előbbi napi mérkőzést.

Vasárnap.

Teplitzer FC.—BTC. (Millenáris.) A vendégek első napi ellenfele a BTC. volt. Rossz formában volt, úgy hogy Teplitziek biztos fölényben voltak és nyertek. A piros-fehérek sem a védelemben, de még kevésbé a támadásban nem produkáltak azt a várható formát, amelyet legutóbbi szereplése folytán remélhettünk.

Különösen a csatársor volt általános bosszankodás tárgya. Piros-fehér dresszben még sohasem játszott csatársor a vasárnapihoz hasonló csapnivaló stílusban, illetve stílus nélkül. Feltűnést keltett a reprezentatívok gyenge szereplése.

Teplitz hamarosan támadásba fog s már a 7-ik percben egy szabadrugásból kifolyólag vezetéshez jut. Változatos, de inkább a Teplitzer F. C. offenzívájában folyik tovább a játék, míg a 24-ik percben váratlanul ismét a magyar hálóban akad meg a labda. A BTC. csak ritkán jut előnyösebb helyzetbe. A vendégek evvel szemben szép gólt lönek, amit a bíró (a gólbíró sugallatára) nem ítél meg. *Féldő* 2:0. Unalmas, a vendégek részéről fentartott játékkal fejeződik be a játék, miközben a BTC. homályban 11-es révén jut egyetlen góljához. Bíró: Kiss Gy. (33FC.)

FTC.—Teplitzer FC. (Millenáris.) A második napon a magyar színeket a Ferencvárosi Torna

Club könnyen és biztos fölényben juttatta diadalra. A mérkőzés két részből állott. Az első 45 percben FTC. szebbnél szebb támadásokat intézett az ellen kapujára és minden tekintetben nagy arányokban szárnyalta túl ellenfeleit. A második féldő, ellentétben az első 45 perctől, rendkívül unalmas volt, mivel a zöld-fehérek a MTK. 7 perces pótmérkőzésének, balsikerének közvetlen behatása alatt teljesen demoralizáltan játszottak. A cseh csapat is az első féldőben mutatott jobb formát, a másodikban már fáradtak voltak, úgy hogy könnyen vették át a FTC. lanymag játékát, s csak helylyel-közvetlenül játszottak nagyobb agilitással. A mérkőzésnek első fele nagyszerűt nyújtott. Bajnokesapatunk képességének teljességében dolgozott. A csatársor, bár *Kucsera* sokat rontott, néha igazán gyönyörű összjátékkal és átgondolt kombinációval vezették a támadásokat.

FTC. fölénye azonnal nyilvánvalóvá válik, négy korner ér el, amely után a 24-ik percben egy rumliból *Rónau* fejes gólt ér el. A második gól *Schlosser* mesteri játékának és ennél is szebb lövésének eredménye. A FTC. kapuját csak kisebb veszedelem fenyegeti két alkalommal. *Féldő* 2:0. A második féldő ellaposodik. A hamar beállott sötétség a játék utolsó negyedőráját teljesen irreálissá teszi. A FTC. újabb eredményt nem ér el, még 11-esük is kiaknázatlan marad. A vendégek többször jutnak kedvező helyzetbe, de gólt löniök nem sikerül. Bíró: *Bognár Elek dr.* (BTC.)

Vidéki mérkőzések.

Bácska Sz. AC.—Szegedi (Szabadka.) A mérkőzés a déli kerület bajnokságáért folyt. A nemrégiben a szövetségi bíró elmaradása folytán tartott barátságos mérkőzést 5:1 arányban nyerték

a szabadkaiak, most azonban Szeged méltó ellenfelének bizonyult s csak a balszerencsének tudható be, hogy a mérkőzésen még csak gólt sem tudtak elérni. Első félidőben Szeged széllel játsza állandó fölényben van, gólokat azonban — hirtelen lefutások révén — Szabadka ér el. Félidő 2:0. Második half titeben változatos a játék, az eredmény azonban nem változik. Bíró: Izsó László.

MTK. II.—Győri „Egyet-Érdekes küzdelem színhelye volt a Pozsonyi Torna Egyesület kies fekvésű ligeti sporttelepe, hol a pozsonyi szab. kir. város football vándordíjának döntő mérkőzése játszott le, melyet az MTK. második csapata fölényvel megnyert.

Pont három óraker adta meg Schubert M. bíró a szeptember 2-án a mérkőzés megkezdésére és a fővárosiak azonnal hatalmas labdát — lámádólag lépnek fel és hullámzó játék után a 10. percben a fővárosiak kormert érnek el, de azt értékesíteni nem tudják. A fővárosiak csatársora szebbnél-szebb és igen gyors összjátékot produkálnak, önzetlen játékkal a közönség szimpátiáját megszerezve, igen sok esetben a győriek kapuja elé kerülnek, de Orsolyák, a győriek kapuvédője, résen van és a kitűnően működő backek mindent leszerelnek, főleg Krausz emberfölötti munkát végez, Grimm óvatosan játszik — úgy látszik, fáj a lába.

A 20. percben az MTK. ismét kormerhez jut, de eredmény nélkül; a félidő végéig a fővárosiak vannak fölényben, az erős tempót mind a két csapat bírja, csak hogy a győriek rendszertelenül játszó csatársora — hol Payer II. a leggyengébb játékos — csak nagyritkán közelítik meg ellenfelük kapuját. Félidő 0:0.

Újra kezdés után a harmadik percben Grimm — a győriek bal hátvédője — elhagyni kénytelen a pályát, mert inrándulása nem engedi tovább játszani. Természetesen a győriek erősen érzik ezen hiányt és inkább védelemre szoritkoznak, de a 8. percben kormert érnek el, mely azonban leszereltetik. A 21. percben a fővárosiak egy szépen kidolgozott — a mérkőzés egyetlen — gólt érnek el, mely Orsolyák által védhető lett volna. Újra felállás után már rendszertelenebbül folyik a játék, a győriek 10 en.bere ritkán lép át térfelét, de a fővárosiak sem bírják már a megkezdett tempót. A 29. percben Győr ellenfele kapuja előtt terem és egy állítólagos fault miatt a bírótól megkívánják, hogy büntetőrugást ítéljen javukra; a bíró nem ismeri el a faultot, mire a győriek elhagyják a pályát és ez által a játék véget ér.

A győrieknek ezen sportszerűtlen és indokolatlan viselkedésükkel a szövetség valószínűleg foglalkozni fog.

Az MTK. második csapata most már másodikban védi ezen ezer korona értékű vándordíjat és előreláthatólag a jövő évben erősen fog készülni, hogy az birtokába véglegesen menjen át.

Sportklub „Germania“ — A „Germania“ 7 emberrel kezd a játékot és a pozsonyiak gyenge csapata az első félidőben csak két gólt képes ellenfelük hálójába löni. Több ízben igen komikus jelenetek játszódnak le a vendégek kapuja előtt, mikor is a pozsonyiak saját emberekre lövik a labdát és a lelkesedéssel játszó ellenfelüknek ez által megkönnyítik a védelmet, kik 1—2-szer még a pozsonyiak kapuja előtt is láthatók.

A második félidőre már megérkeztek a Germania többi játékosai is és így a pozsonyiak 6 új pihent játékosal szemben felveszik a küzdelmet. Minljárt az első percben Königet lefautolják nem volt műesés; és a megítelt 11-es révén a vendégek góllhoz jutnak; 8 perces időközökben még négyszer sikerül a nagy fölényvel játszó Germaniának eredményt elérni. A beállt sötétség miatt a mérkőzést igen gyengén vezető Vass bíró lefutyultte. a játékok.

A Germania ezen megjelenése nagyon rossz benyomást gyakorolt a közönségre és a PTE.-nek nemcsak hogy anyagi kárt okozott, hanem a korán beállt sötétség miatt a mérkőzés utolsó 10 percében már a labdát nem igen lehetett látni és így a reális játékhoz sok szó férne.

Ilyen aprónak látszó, de nagy külhatással bíró dolgokkal szintén kellene a szövetségnek foglalkoznia és a szomszéd „Verband“-nak figyelmét erre felhívni, mert a kis távolságra való tekintettel a pozsonyiak horribilis nagy összegeket fizetnek a bécsi I-ső osztályú csapatoknak utiköltségekép (?) és ezért legalább megkívánhatná, hogy a teljes csapattal álljon ki a mérkőzésre.

A TATA ÉS TÓVÁROSI IPAROSIFJAK TESTEDZŐ OSZTÁLYA október hó 31-én tartotta utolsó footballmérkőzését a Váci Torna Club csapatával, melyet mindvégig erős játék mellett 7:2 arányban fejezték be a Tataiak javára, kik meglehetősen sokat fejlődtek. A Váciak közül kitűntek játékkukkal: Ronts, Imrich, Garai és Szalai.

Osztrák eredmények.

A kettős ünnep alatt az osztrák fővárosnak két illusztris vendége volt. Németország ez évi bajnok csapata, a Karlsruher

„Fönix“ és Csehország nagyhírű egylete, a prágai Deutscher Fussball Club volt vendége a császárvárosnak.

— Vasárnap. —

WAC.—Karlsruher Fönix. (Sportplatz.) A Wiener AC.-nak azok után a kedvezőtlen eredmények után, amelyeket különösen magyar csapatokkal szemben elért, végre sikerült egy jelentős győzelmet aratni. A németek nem váltották be a hozzájuk fűzött várakozást, képességeik a WAC.-éval közel egyenlők voltak. A WAC. azonban ismert erőszakos játékmódorának latba vetése által elég biztosan győzte őket le.

A WAC. már az 5-ik percben éri el a vezetést kormerből, öngólból kifolyólag, amit a vendégcsapat erős játék után a 37-ik percben kiegyenlített. Félidő 1:1. A WAC. a 21-ik percben már 4:1-re vezet, amikor Fönix két gyönyörű góllal válaszol. A karlsruheiak ismét öngólt vétenek, amivel az eredményt 5:3-ra állítják. Bíró: Trinks.

DFC.—WSC. Gyönyörű, fair mérkőzést szemlélt meg a dornbachi pályán megjelent közönség. Változatosabbnál változatosabb és szebbnél szebb alakulások mutatták a két csapat fejlett képességeit. A DFC. jobb és szerencsésebb volt. A győztes gól a második félidőben esett. Bíró: Spitz (Vienna.)

Rapid—Kriketter. Rapid gólját a Kriketterek kiegyenlítik a második félidő első pillanataiban. A Rapid újabb két góljára a Kriketterek már csak egygyel tudnak válaszolni.

Vienna — Rudolfshügel 2:1. Félidő 1:1.

Viktoria — Troppaner SC. 6:1.

Prága, Slavia — Bonners. Angol csapat 8:0. Szenzációs eredmény. Az angol csapat elképzelhető, hogy mily klasszisu lehet. Prága nem javul.

— Hétfő. —

Karlsruher Fönix—WAC. A német birodalmi bajnoknak sikerült második napon revanésot venni vasárnapi legyőzőjén, a WAC.-on. A bécsiek — csodálatos — nem bírták a tempót. A játék ez alkalommal is magas nivón állott. Durvaság ekkor is béven adódott elő.

DFC.—Kriketter. A prágai német csapat megismételte vasárnapi győzelmét. Biztosan nyert a meggyengült Kriketterek ellen.

Vienna Rapid 2:2. Egyenlő ellenfelek.

Wiener SC. — Floridsdorfer FC. 1:1. A Wiener Sport-Club csapata a DFC. mérkőzéstől fáradtan állott ki, ez magyarázata az eredménynek.

Hírek.

S VÁJC. A bajnoki mérkőzések második napja már jobbadán tisztázta a helyzetet. A nyugati kerületben, mint eddig mindig, a genfi Servette vezet, míg a keleten, a már három éve vezető Winterthur áll első helyen. Ha Aarau is legyőzi, nincs vetélytársa. Csak a központi Svájcban nincs még vezetés és Luzern és Old Boys kivételével mindegyik csapatnak van nyerő esélye, bár a tavalyi bajnok: Young Bois, mindkét eddigi mérkőzését elveszítette. Úgy látszik, csak lassan jön formába. A részletes eredmények:

Nyugati kerület:

Servette—Stella 5:2.
Chaux-de-Fonds—Etoile 5:2.
Montriond—Cantonal 3:2.

Központi kerület:

Basel—Young Boys 2:1.
Bern—Luzern 3:1.
Old Boys—Vereingte Biel 3:3.

Keleti kerület:

Winterthur—Zürich 3:1.
Aarau—Young Fellows Zürich) 4:2.
St. Gallen—Grashoppers (Zürich) 6:1.

A CRIKETTEREK november 7-én a MTK.-val, 14-én pedig a FTC.-vel mérkőznek Bécsben a Präterben levő pályájukon.

A SÁTORALJAUJHELYI AC. múlt vasárnap S.-A.-Ujhelyen a Miskolci SE.-el bemutató mérkőzést játszott és 4:0 arányban győzött.

A KOLOZSVÁRI KERESKEDELMi AKADEMIA SPORTKÖR football csapata november 7., vasárnap, „Bukarestben“ a „bukaresti football szövetség“ válogatott csapatával fog mérkőzni.

Az Akadémia csapata, melylye, szemben okt. elején a Türekvés sportegyesület kiváló csapata csak négy null arányban tudott győzedelmeskedni, s most egyik legjobb csatárral, Nyilas-

sal megerősödött; erősen dolgoztak egész heteken át és a legjobb csapatját viszi a mérkőzésre, mely elébe nagy érdeklődéssel néz a kolozsvári sportközönség, s bizik az Akadémia jó csapatában.

Csütörtökön este indul utnak a csapat péntek este érkezik meg Bukarestben, szombaton kipiheni az ut fáradalmait s vasárnap délután mérkőzik. Összeállítás: Hirschfeld, Vezely, Hécezy, Valtér, Petrán, Marcinkievich, Betnár, Nászta, Nyilas, Brühner, Schmidt.

o o o o Ifjúsági Labdarugás. o

Az ILSz. az elmúlt vasárnap két csapatot szerepeltetett Erzsébetfalván az Erzsébetfalvai Torna Club és egy kombinált csapat ellen, nem a legnagyobb sikerrel. Az a) csapat pestvidéki bajnokság élén lévő erzsébetfalvaiaktól 1:0 arányban vereséget szenvedett, bár jobb volt ellenfelénél. ILSz.-nél a védelem Hegyivel az élén feladata magasztalan állott, a gólképtelen csatársor miatt eredményt nem tudtak azonban elérni. A csatársorban két, a halvesorban egy tartalék szerepelt. Ezek közül Gaál pompásan töltötte be a centerhalf nem ép könnyű szerepét. A gól az ETC. jobb összjátékjének, Klapkának gyönyörű kiszokása s védhetetlen lövésének következménye volt. ETC. védelme jól működött, különösen a második féldobban, mikor ILSz. óriási fölénybe jutott.

A) csapat lila-fehér. Braun (TTC. i. cs.) — Hegyi (TTC. i. cs.), Sábán (ETC. i. cs.) — Erdős (MIHK.), Gaál (MIHK.), Láng (Törekvés i. cs.) — Trattner (ETC. i. cs.), Horn (MIHK.), Kovács (UTK.), Pataki (TTC. i. cs.), Bójtó (Törekvés i. cs.)

B) csapat zöld-lila. Magyar (MIHK.) — Wolf TSC.), Szentirmai (Abstinsens.) — Dorn II. (UTK.), Kelemen (BAK. i. cs.), Friedmann (TTC. i. cs.) — Boden (Rákosszentmihály), Weisz (Abstinsens.), Kovács II. (UTK.), Rosenberg (Abstinsens.), Gaál (BFC.)

Erzsébetfalvai Torna Club — Ifjúsági Labdarugók Szövetsége a) csapata 1:0. Félidő 1:0. Erzsébetfalvai pálya. ILSz. kezd, lerohan, Bójtó éles lövése kapu mellett süvít el. Utána ETC. támad s szabadrugásuk közvetlen az ILSz. kapuja felett talál helyet. Kis ideig ETC. van fölényben, majd középjáték. Utána ILSz. lendületbe jön, Horn támadását ETC. backjei szerelik le, Kovács gyenge lövést pedig a kapus fogja. Trattner centerét Kovács elvét. ILSz. támadása közepette ETC. jobb összekötője, Klapka, kiszökki s védhetetlen gólt lö. Horn lövése magasan a kapu fölé szállt, míg Pataki guruló lövést ETC. kapusa nehezen menti. ETC. jobbszélsőjének lerohanásával végződik a féldő.

Második féldő elején ILSz. támad, a center hibájából azonban eredményhez nem jut. Bójtó centerét Horn kapu mellé lövi, Kovács sutja kapufáról pattan vissza. ILSz. most óriási fölénybe jut, Gaál lövése kapufáról, Kovács lövése szintén kapufáról pattan vissza, míg Hegyi által rugott szabadrugás hajszálnyira kerül el ETC. kapuját. Majd ETC. leszökki s Lehocky lövése kapu mellé jut, míg újabb támadásukat Hegyi menti. Bójtó centerzett labdáját Horn lövi, de a kapus ment. Hegyi szép szabadrugását Bójtó kapu fölé lövi. Különbösen az első féldő változatos volt, a másodikban ILSz. jobb volt ellenfelénél. ILSz.-nél Hegyi, Gaál, Bójtó volt jó. Kapusuknak, a kis Braunnak, kevés dolga volt, a mit azonban biztosan mentett. A kapott gól védhetetlen volt. ETC.-nél Klapka, Lehocky és a nagy szerencsével védő kapusuk tűnt ki. Biró: Zoltán Béla.

ILSz. b) — Erzsébetfalvai kombinált 3:0. Félidő 2:0. A gólképes csatársorral rendelkező ILSz. b) biztosan nyerte a mérkőzést. A gólokat Szántó, Rosenberg és Weisz lőtték. ILSz.-nél a védelem is, főleg Wolf biztosan végezte kevés dolgát. Biró: Taffel Miksa (ETC.)

Budai Football Club — Budapesti Athletikai Club i. cs. 3:1. Amerikai-uti pálya. 21 percig. A multkor félbenmaradt mérkőzés befejezése, melyen a budaiak egy gólt rugtak; meg kell jegyeznünk, hogy BAK. kilenc emberrel állt fel. A végeredmény tehát 3:1. BFC. javára. Biró: Heimann József (VAC.)

Megyeri Sport Club — Keresztény Ifjak Torna Egylete 3:0 (félidő 1:0). Mező-utcai pálya. Barátságos mérkőzés, melyet az otthon játszó megyeriek biztosan nyerne. KITE.-ben a védelem igen jó volt, különösen Lósch II. kitünően védett. Megyerben jó volt Szikora és Fejszés, Biró: Heiman József (VAC.)

Magyar Ifjak Haladás Köre — Erzsébetfalvai Remény 4:0. Erzsébetfalvai pálya. Biró: Koch Lajos (TTC.)

Lipótvárosi Torna Egylet — Székesfehérvári Torna Club 3:0. Félidő 2:0. Székesfehérvárott. Biró: Szentiványi (SZTC.)

November 7-iki mérkőzések.

TSC.—TTC. i. cs.

BLIE. i. cs.—Óbuda.

URAK. i. cs.—Megyer. Mező-utcai pálya.

JSC.—KITE.

VI. k.—USC. Mező-utcai pálya d. e.

November 14-én az ILSz. válogatott csapata az Újpest—Rákospalotai Athletikai Klub I. és II-k csapatával mérkőzik a mező-utcai pályán. Az ILSz. tagjai kedvezményes jegyeket a szövetségi kanyitánynál és az URAK. intézőjénél kaphatnak. Aznap a rendes szokáshoz híven az ILSz. csapatainak mindennemű mérkőzést eltilt.

HIVATALOS RÉSZ.

Ifjúsági Labdarugók

Szövetsége.

Alakult 1903-ban. Beiratási díj 5 korona, az egyetlek tagdíjat nem fizetnek. Szövetségi értesítő a „Nemzeti Sport”. Helyiség az „Ország Világ” kávéház különterme (VI., Andrássy-út 61.) Ülések vagy összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8—10-ig. Irásbeli megkeresések a főtítkár, bírói jelentések a titkár, pénzküldemények a főpenztáros címére küldendők. **Tiszteletbeli elnök:** betöltetlen; **elnök:** Vámos Soma; **alelnök:** Schneider Béla, Tibor Lajos; **főtítkár:** Horváth János (VI., Lovag-utca 13. II. em. 14.); **titkár:** Friedmann Mór (VI., Király-u. 24., II. 12.); **főpenztáros:** Sámuel Ferenc (VI., Frangepán-utca 8., gyáriroda), **penztáros:** Nánási Gábor; **ellenőr:** Taffel Miksa; **jegygyűző:** Farkas István; **jegyzők:** Fenyő Adolf és Váradi Lajos; **háznagy:** Koch Lajos; **sámvizsgálók:** Csonka Dező, Rossmann Ferenc, Schlessinger Ignác; **szöv. kapitány:** Taffel Miksa; **Főherceg Sándor-utca 21); szöve. képeiselő:** Horváth János; **intéző-bizottsági elnök:** Schneider Béla; a **bírói szakszék elnöke** Vámos Soma.

Kivonat az intéző-bizottság folyó hó 2-án tartott üléséből.
Wolff Sándor, Benes Ferenc a TTC. részére kiadattak. A ISC. beadványát mint szabálytalant elveti. Péceli BFC. örökre, Kalmár II. URAK. dec 31-ig mérkőzésektől eltiltva. Makovi BLIE. i. cs. megdorgálva. Beidéztetnek Óbuda és VI. ker. csapatvezetői Szász BFC. és Glück Pál TTC. i. cs. utóbbiak játékjoga megjelenésig felfüggesztetik.

Friedmann Mór, titkár.

Magyar Labdarugók Szövetsége.

Elnök: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körút 41.) **Társelnök:** Füzesséry Zoltán dr. (VI., Szereszen-u. 56.) **Alelnökök:** Dr. Bognár Elek (VII. Stefánia-út 7.) Friedrich Nándor, (VIII., Eszterházy-u. 6. sz.) Róser A. Edwin (VI., Aradi-u. 10. sz.) **Főtítkár:** Steiner Hugó (V., Akadémia-u. 9. sz.) **Titkár:** Sugár István (József-körút 31 b.) **Pénztáros:** Glauher József (IV., Deák Ferenc-u. 6. sz. Első magyar iparbank.) **Ellenőr:** Olgay István dr. (VIII., József-körút 69. szám.) **Szövetségi kapitány:** Minder Frigyes (VI., Király-u. 92. sz.) **Jegyző:** Izso László (VIII., Német-u. 25. sz.) **Intézőbizottság:** Róser A. Edwin elnök, Buján Gyula, Balogh Hugó, Oprée Rezső, Zoltány Kálmán. **A bírók bizottsága:** Füzesséry Árpád dr. elnök (VI., Izabella-u. 96. sz.) Herzog Ede elnök (VI., Csengery-u. 62 b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. **Fegyelmi bizottság:** Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. **Központi vidéki bizottság:** Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr. Ifj. Földessy János elnök (VI., Gyár-u. 1. sz.) Mamusich József dr. **Hivatalos helyiség, VIII., Rákóczi-út 9. sz., I. em. Hivatalos órák naponta 1/27—1/29 óráig.**

Kivonat az intéző-bizottság 1909 november hó 3-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből:

Határozatilag kimondja a bizottság, hogy a Csepeli AC. részére benyújtott átigazolási kérelmek teljesíthetőségének elbírálásánál alkalmazandók az általános rendszabályok 10. §. e) és f) pontjának rendelkezései.

Farkas István tanárestag indítványára javasolja a bizottság a tanácsnak, hogy az általános rendszabályok 10. §-ának e) pontjához hozott következő döntvény: „Fővárosi játékos, ha vidéki egyesület részére azon alapon igazolatott át, hogy állandó tartózkodásra más kerületbe költözött (ált. rendszab. 10. §. e) pont.), amennyiben egy éven belül tér vissza Budapestre, csakis volt egyesülete részére igazolható”, egészítsék ki a következőkkel: „ *kivéve azon eseteket, midőn vidékre költözése előtt is rágtón igazolható lett volna egy más egyesület részére.*”

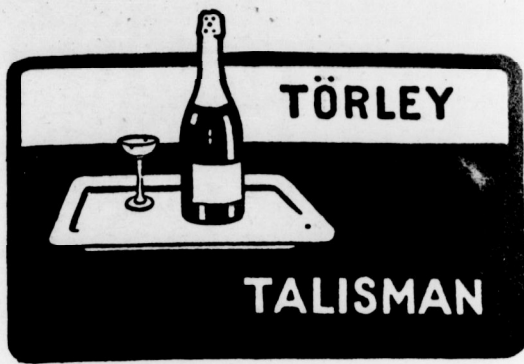
Farkas István tanárestag továbbá a következő indítványt terjesztette elő: „ *Mondja ki a tanács, hogy minden mérkőzés, melynek megtekintetése bármilyen értékű belépőjegy (akár tréningjegy) váltásához köttetik, nyilvános mérkőzésnek tekintetik.*”

A bizottság a fenti indítványt elutasító javaslattal terjeszti a tanács elé és a régi állapot fenntartását célszerűbbnek látja.

Tudomásul vétetett, hogy az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége Burián Géának az ILSz.-ből 1909. október hó 9-én a Nemzeti Sport-Club részére 2934. sz. a történet átigazolása ellen emelt óvását visszavonja.

Igazoltattak 3065-től — 3088-ig. Budapesti Egyetemi Athletikai Club részére: Rácz Károly; Erzsébetfalvai Torna Club részére: Dóbiás Ferenc, Legler Ferenc, Haiszer Ferenc, Szolcsány István, Dene István, Rigoni Ernő, Dworzák Gyula; Budapesti Athletikai Klub részére: Préty Károly (Typ. SC.-ből); KAOE részére: Reményi Vilmos; Terézvárosi Torna Club részére: Benes Ferenc, Wolf Ferenc (mindkettő az ILSz.-ből); Erzsébetvárosi Torna Club részére: Mencer Albert (ILSz.-ből), Müller Ernő, Silbermann Jenő, Zimmermann Rezső, Höring Emil; Csepeli AC. részére: Vadnay Géza, Léhfeld Béla, Nagy István, Knezer Ferenc, Niederreider István, Oswald Zoltán, Jankovich Viktor.

Olvasóinkhoz. Kérjük olvasóinkat és tudósítóinkat, hogy ezentul mindennemű értesítést, tudósítást, helyesbítést, egyenesen felelős szerkesztőnkhez Friedrich Nándorhoz (VIII. Esterházy-utca 6.) címezzék.

Minden kávéházban
kérjük a
NEMZETI
SPORT-ot.

Misura Mihály kocsi és automobil,
carosser.a gyára
Budapest, VIII., Tanesies-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca)
Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907
V. Nemzetközi automobil-kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.

Garosserie Misura

Legizlésebb uri divat-cikkek
beszerzésére új áruházunk férfi divat-osztályát ajánljuk. Leg-
jobb minőségű és kitűnő szabású férfi-fehérműek, gallér és
kézlelk, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág és harisnya-
tartók, férfi pipere-árak, turista- és sportingek és övek, uszó-
öltönyök és nadrágok. Sweater, harisnyák és lábttyük nagy
választékban.

Kunz József és Társa
Budapest, Bécsi-utca és Deák Ferencz-utca sarok.

MINDEN VERSENYBEN GYŐZTES
A VALÓDI
POGNON
GYERTYA MINDIC GYUJT
MONOPOL: S. ERBEN & ARNOLD FRIEDMANN, WIEN I
Magyarországon: Bárdi J. r.-t. Budapest.

szepemberben elért
eredmények:
Osztendei sorleg ver-
senyben: első.
Semmeringi verse-
nyen: 7 első díj.
Grand Prix de Bres-
cia: első.
Startdíj Brescia:
első.

Téli fürdőkúra. — A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában
lakás teljes ellátással naponként 10 koronától
feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezet-
nek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-meleg
kénés források, iszaborogatások. Prospektust
küld a

Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság
Budapest, Budán.

Kristály-forrásásványviz étvágyat javít gyomorrontást megakadályoz.

„ATTILA“
második diadalutja
NŐI- és FÉRFI- CIPŐINK
melyeket
„ATTILA“
védjegy alatt hozunk forgalomba, minden külföldi behozatalt
feleslegessé tették! — Kiváló minőségük és tartósságuk folytán
mindenütt legjobban bevezetve.

Aki valóban szigoruan szolid kiszolgálást igényel, kérjen csak

„ATTILA“ CIPŐKET.

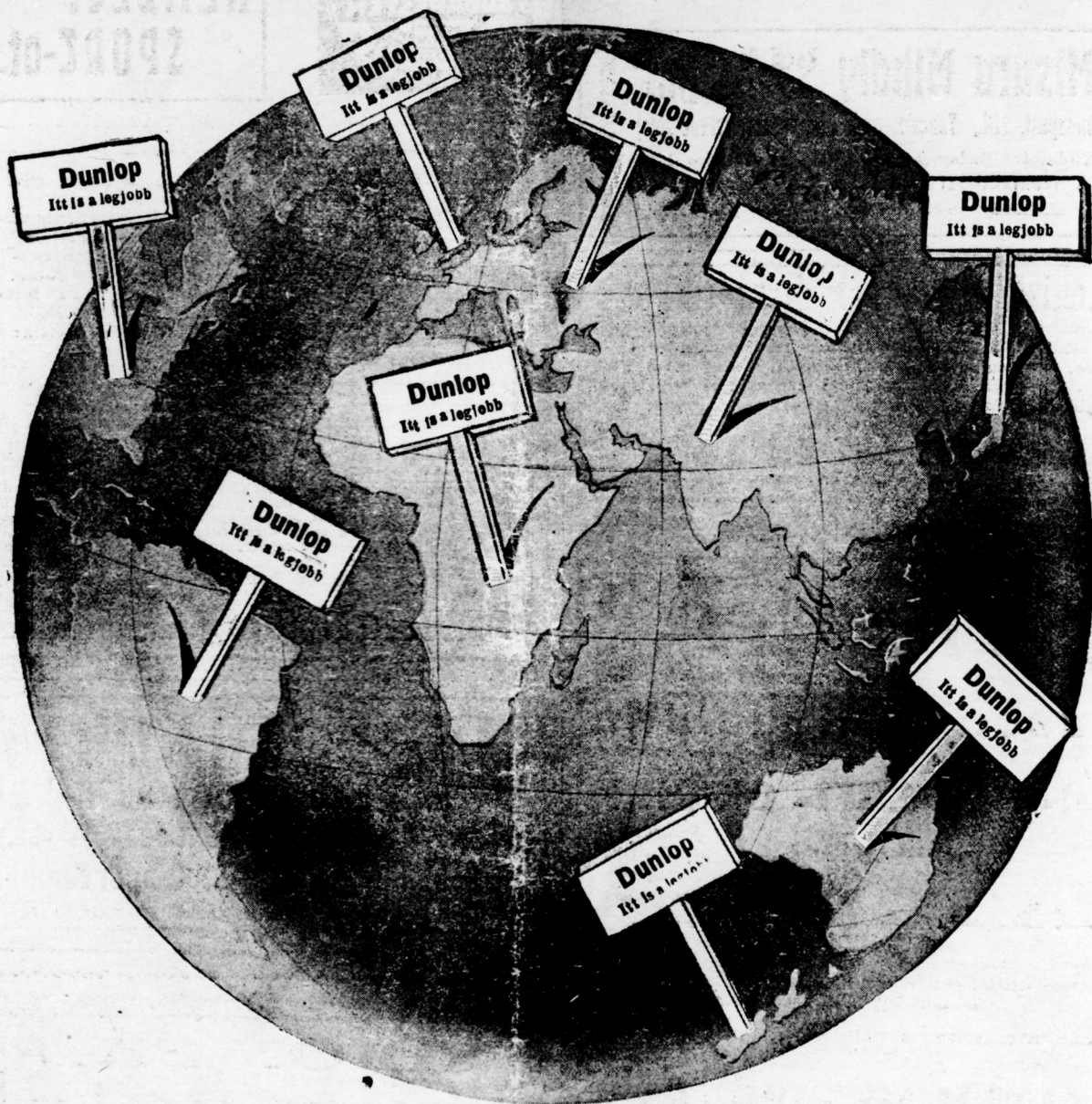
Legjobb hazai gyártmány!
Minden jobb üzletben kapható.

„ATTILA“ cipőgyár
részvénytársaság
:: Érsekújvár. ::

FIUME KÁVÉHÁZ
(6—58.) IV. Muzeum-körút 13. (6—58.)
Összes bel- és külföldi sportlapok.
„A Nemzeti Sport“ szerkesztősége tagjainak találkozó helye.

SIMON PÁL
PÁRIS SZÁLLODÁJA
BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jóhirnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek szállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

DUNLOP—MINDENÜTT.

Vezérképviselet és raktár:

VAS GÉZA és FIA

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 6. szám.

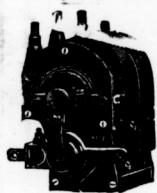
Telefon : 65—43.

Sürgőnycim : Dunlop,

Nemzeti Sport

és az

Automobil

S. Erben & Arnold Friedmann

SÖrgőnyelv: Képviselő: Rákosi Ernő Budapest, VI.,
Erbenzünder. Eötvös-utca 31. Wien, I., Stubenring 14.
Telefon: 20.539 Telefon 165—18.

A Monarchia legnagyobb szaküzlete
AUTOMOBIL-FELSZERELÉSEK és
KELLÉKEKBEN.

„Erbengyújtó“ elektromágneses gyújtók
Antiderapant „Hauban“ „Pognon“ gyújtó,
egyedlárúsítói Ausztria Magyarországon
Arjegyzék ingyen!

Schottola Ernő Budapest

VI., Váci-körút 13. (Andrássy-út sarok.)

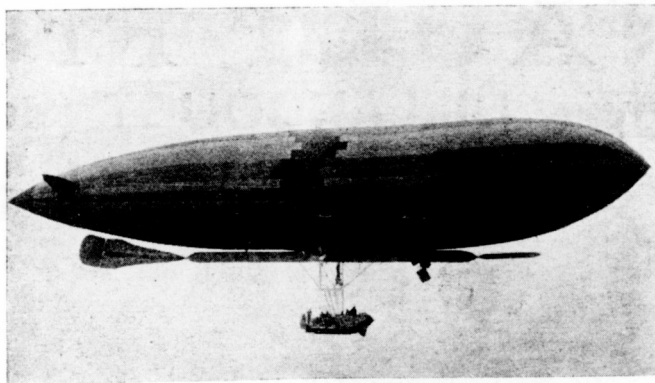
Mindenféle sportcikk, utazási és fürdőzési kellékek legolcsóbb beszerzési forrása.

Előfizetési ár:

EGÉSZ ÉVRE 20 korona
FÉL „ 10 „
NEGYED „ 5 „

Előfizetések és pénzküld-
mények közzétételére cím-
zendők: Nemzeti Sport kiadó-
vállalat Budapest. — Posta-
takarékpenztár 20438.

Megjelenik
minden szombaton.

A Gross II. német katonai léghajó.

Főszerkesztő:
Dr. POLONYI DEZSŐ.

Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.
Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal helyisége:
IV. KECSKEMÉTI-U. 5., II. 2.
Hivatalos órák este 7—8-ig.

Kézirat és mindenféle
levelezés
VIII., ESTERHAZY-UTCA 6
alá címzendő.

Roller skates kerek korcsolya.

Külföldön rohamosan elterjedő új sport és közlekedési eszköz. Valódi amerikai kerek korcsolyák minden nagyságra állíthatók. Gyermekek korcsolya fakerekkel párja korona 4.—. Ifjúsági korcsolya vaskerekkel párja korona 6.—. Felnőtteknek sportkorcsolya acélkerekkel, szíjjal vagy a nélkül, férfiaknak és nőknek külön modell, párja K 10.—. Egészen finom gólyos tengelyvel K 20.—, különféle más modellek K 9.60, 10.50, 12.—, 36.—, 42.— stb.

KERTÉSZ TÓDORNÁL, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.
Sportárjegyzék ingyen és bérmentve. — Téli sportcikk, turista- és vadászfelszerelések.

Szám garage

6 hengeres 15—30 HP Delaunay—
Belleville automobilonok.

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.
VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

Ára: 13500 frank.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken és a vasuti állomásokon 44 fillér).

AJAX automobilgyár részvénytársaság ZÜRICH.

1909-es modelljei:

14/16 lóerős 4 heng. 20/24 lóerős 4 heng. 24/32 lóerős 4 heng.
20/24 lóerős 6 heng. 40/50 lóerős 6 heng.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

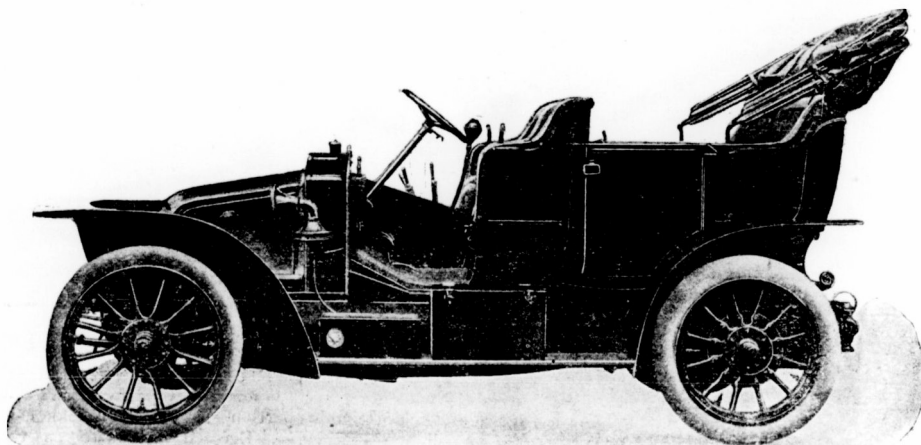
Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legujabb Bosch-féle mágnesgyertya-gyújtás. Legegyszerűbb és legmegbízhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerésze. — Legcsekélyebb benzin-fogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékosági készülék külön alkalmazása felesleges.

Vezérképviselet:

J. MEDAK Wien, I., Stubenring 2.

Telefon int. 19921.

RENAULT Frères
autogyár. BILLANCOURT (Seine)

≡ **Városi kocsik, túrakocsik, üzleti kocsik.** ≡
HAJÓ- és REPÜLŐGÉP-motorok, IPARMOTOROK
és ELEKTROGYUJTÓK.

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Aviaticai Bizottság“ hivatalos lapja.
A „NEMZETI SPORT“-tal egyetemben megjelenő szaklap

Hirdetési képviselőtünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strassbourg 12.

Megjelenik
minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 5., II. 2.

Előfizetési ár:
Egész évre 20 korona
Fél " " 10 " "
Negyed évre 5 " "

Egy hét mériége.

A budapesti aviaticai meeting. — A Magyar Athletikai Club aviaticai alosztályának megalakulása. — Dr. Kutassy Ágoston repülési kísérletei. — A Magyar Feltalálók Segélyező Egylet megalakulása.

Az elmúlt hetet bátran nevezhetnők a magyar aviatica teremtési hetének. Valóban, a tavasszal megindult magyar aviaticai mozgalomnak alig volt jelentősebb, eseménygazdagabb időszaka, mint az elmúlt hét novemberi nap. Mint várható hatása alapján legjelentősebb eseményt, Budapest fő- és székváros tanácsának ama határozatát emelem ki, amelylyel hajlandóságát jelentette ki egy, Budapesten, a jövő évben rendezendő nagy nemzetközi repülőgépversenyt támogatására.

A Magyar Aviaticai Bizottság lelkes vezetősége belátta, hogy ma már valamely közel elérésére irányuló *eredményes* akciók olyan nagyszabású propaganda eszköz nélkül, mely akarva, nem akarva lebilincseli a tömeg figyelmét, indítani nem lehet. Kell valaminek lenni, ami a tömeg helyzeti energiáját mozgási energiává változtatja, ami a lelkeket, a cselekvést és „last but not least“ a pénztárcákat megnyissa. Reális korban élünk, amely a hallottaknál sokkal jobban becsüli a látottakat, a saját tapasztalatot többre, mint a másét. E célra kitünően alkalmas a repülőgép-verseny. Bleriot felszállásával már előkészítette némileg a talajt, de ez egy ember volt; a tömegben, mihelyst időben távolodunk tőle, lassankint kételyek támadnak, amelyeknek ez esetben talán van is némi alapjuk. Hátha Bleriot csak egy nagy művész, egy bámulatos artista, aki a lehetetlent is elvégzi. Hiszen volt ember, aki a Niagara felett elment kötélén s mégse lehet a kötelet rendes közlekedési utnak tekinteni. Nos, ezen kételkedők bizonyára elhallgatnak, ha egy repülőgéphéten a szerkezetek sokaságát látják, talán nem egyenlő jó eredménnyel, de mindenesetre eredményesen a levegőürt átszelni. S ne felejtjük el, hogy a verseny kiírása nyomán már is serény munka kezdődik magyar műhe-

lyekben, hogy a magyar ész, a magyar szerkesztési tehetség fegyvereivel szálljon majdan sikra a külföld szerkesztőivel szemben. Már is sok időt vesztettünk, de még mindig nem annyit, hogy egy egészséges *magyar repülőgépipart ne lehetne* teremtenünk. Épen azon ponton vagyunk, ahol az aviatica a kizárólag kísérleti szerkesztés teréről a gyártás mezejére kezd lépni. S ez a legalkalmasabb időpont valamely iparág meghonosítására. A kereslet jelenleg oly nagy, hogy egyelőre külföldi verseny veszélyétől menten, nyugodtan kezdhetnők meg a gyártást, hiszen a legismertebb aeroplan-típusok gyártói jelenleg 6 hónapnál rövidebb terminus alatt nem szállítanak, annyira túl vannak halmozva munkával. Igen komoly kilátásaink vannak tehát arra, hogy a verseny indirekt megindít egy magyar iparágat, amely a jövő iparága. Aki látja, hogy a rokon automobilipar, épen a megindítás kedvező időpontjának elmulasztása miatt, mily nehezen kap lábra nálunk, teljesen meg fogja érteni a repülőgépversenyt nagy hatásának horderejét.

Nemkevésbé fontosnak tartjuk a mult hét egy másik eseményét: Kutassy Ágoston dr. megjelenését és felszállását Farman-féle biplanjával. Ez az esemény egy másik örvendetes eredménnyel járt. A közvetlen érintkezés és a repülések megfigyelése, a társadalom egy másik osztályát hozta mozgásba, a sportembereket. A modern közlekedési eszközök a kerékpár, az automobil és a kormányozható léghajó, most a repülőgép, mind a sport kerestapasága mellett fejlődtek busás hasznof hajtó iparrá. A sporttársadalom támogatása nélkül mindezek talán még most is gyermekkorukat élnék, mert még ma sem különbözhetik a sportnak támogatató és élesztő hatását. Ha tehát a repülőgépgyártás iparának megindítására alapos reményünk van is, a gyártás tényleges megkezdése és az üzemi fennállása a természetes támogatók, vagyis vevők létezésétől függ elsősorban.

Ezek, mint említettem, mindenütt elsősorban a

**A legtartósabb, ennél fogva legolcsóbb abroncs a
Pneu-Semperit-Miskolczy.
Semperit-Gummiművek.**

Vezérképviselet és raktár: Salzberger Samu Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

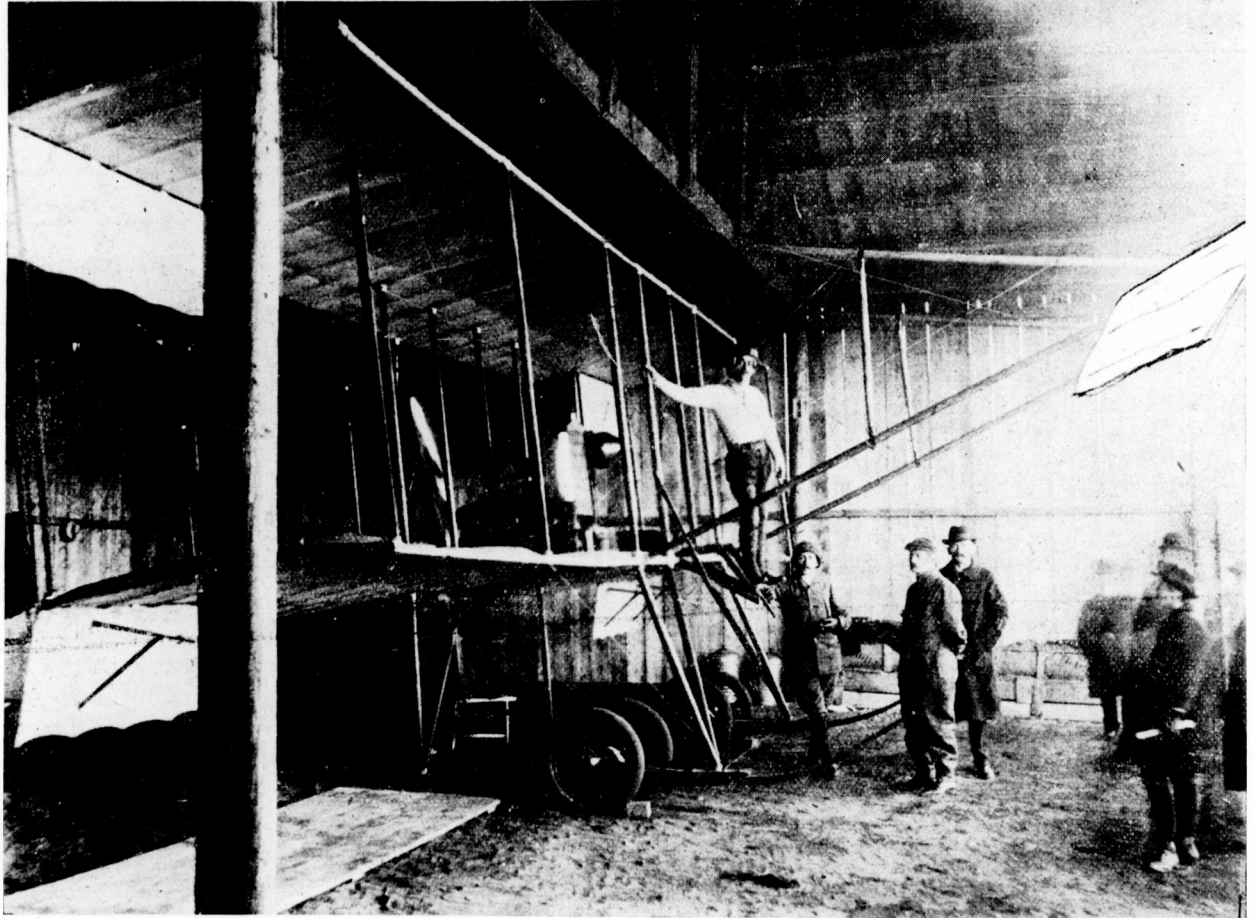
sportemberek sorából kerülnek ki, aki tehát a repülés sportszerű üzésének propagandáját tüzi ki célul, azt a repülőgépipar hatalmas támogatójának kell minősítenünk.

A Magyar Athletikai Clubé az érdem, hogy Kutassy dr. megjelenése után rögtön felismerte, hogy a repülőgép mai formájában csakis tökéletes sportember által kezelhető s megalkotta saját kebelében aviatikai alosztályát.

Mindenesetre örvendetes dolog, hogy egy oly nagymultu sportegylet, mint a MAC., mely a magyar sport annyi ágának felvirágoztatása körül szerzett ér-

feltalálókkal szemben óriási nemtörődomséggel viselkedik. Sokszor csak pár lépés választja el a feltalálót attól, hogy hosszú éveken keresztül folytatott kísérleteit valóban a magyar haza hasznára értékesítheti, de ezen kísérletezést a megfelelő helyiség, anyagi és erkölcsi támogatás nélkül kénytelen vagy egészen föladni, vagy pedig e részben egy idegen állam segítségét igénybe venni, mely idegen államok már számos esetben produkáltak olyan készítményeket, amelyek valóságban magyar agynak köszönhetik létezésüket, de erről senki nem tud.

Más nemzetek milliókat áldoznak azért, hogy fel-

Dr. Kutassy Ágoston repülőgépe a rákosmezei hangárban.

Farkas Sándor felvétele

demeket, ennyire intenzíven, teljes erkölcsi, anyagi és sportbeli segédeszközeivel a legujabb magyar sport, a géprepülés szolgálatába áll s különösen az, hogy ezt az elhatározását azzal kezdi, hogy *Kutassy* dr.-nak, az első magyar pilótának nyújt segédkezet alapvető munkásságához.

Reméljük, hogy a jó példa nem marad hatás nélkül.

A hét harmadik nevezetes eseménye, bár nem kizárólagosan az aviatika érdekét érinti, a Magyar Feltalálók Segélyező Egylet alakulása. Az aviatikában különösen gyakran tapasztaljuk, hogy közönségünk a

találók révén hirnevük gyarapodják, sőt nemzeti dicsőségnek tartják, ha a tudomány és technika haladását támogathatják, de nálunk senki sem veszi komolyan, ha egy feltaláló jelentkezik, ellenben bizonyos látványosságért marokkal szórja a koronákat mindenki.

Bleriot felszállásánál mindenki ott volt, senki sem sajnálta a fáradságot és költséget, hogy részt vehessen azon ovációnál, amely tulajdonkép a francia feltalálónak és így a francia nemzetnek szólt; *de igen keresen voltak, akiknek eszökbe jutott volna, hogy szegyenkeznünk kellene, mert magyar földön idegen*

LAURIN & KLEMENT gyárt

motorkerékpárt, volturretet, városi kocsi, turakocsit, teherkocsit, autobuszt.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweis-utca 9. sz.

nemzet fia szállt föl először és mutarván be találmányát, minék elkészítésében otthon meleg és hathatós támogatásra talált.

Nem mondhatni, hogy a magyarban nincs áldozatkészség, vagy hogy talán hiányozna a lelkesült-ség, talán csak a külső forma az, amely nem tudja mindig megtalálni az utat a közönség szívéhez.

Atgondolva az eddig elmondottakat, önként felmerül az a terv, hogy a magyar feltalálókat is pártolni kell, már csak nemzeti szempontból is.

Azon kevesek egyike, kik szírión véselik a magyar nemzetnek technikai téren leendő előhaladását s kik szégyenkezve konstatálták, hogy a feltalálók közt a magyarok nagyon is hátul maradtak s kik ezen segíteni akarnak, első helyet foglal el: gróf Zichy Béla Rezső országgyűlési képviselő.

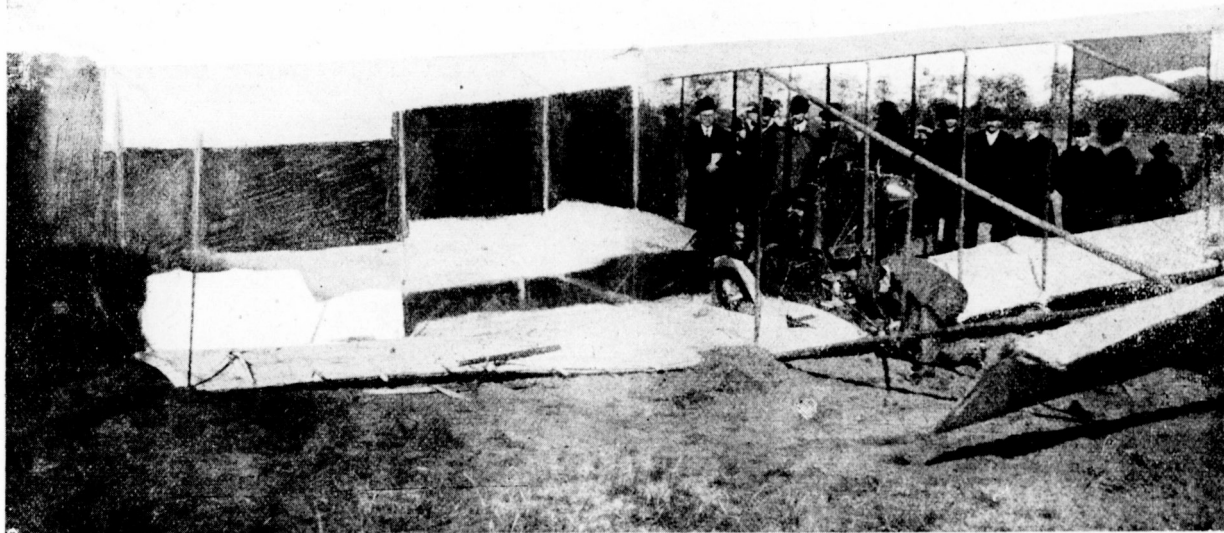
Az ő járatóságol és áldozatkészséget nem ismerő munkájának köszönkeli fennállását s ő tette lehetővé,

Ez a cél oly nemes és oly szép, hogy nincs és nem is lehet ember e hazában, ki erkölcsi kötelességének ne érezze az egylet céljait előmozdítani.

Ha a nyugati államokkal versenyt akarunk hadlani, iparunk fellendüléseért semmi áldozattól nem szabad visszariadnunk és azt elsősorban úgy érhetjük el, ha nem leszünk szükmarkuak a munka embereihez, a feltalálókhoz, hanem szeretettel fogadjuk őket, módot és alkalmat adunk nekik találmányaik kidolgozására és vállalva azon leszünk, hogy azt itthon értékesíteni is tudja.

Az egylet céljainak elérésére kísérleti helyiséget rendez be, ott megtaláljuk mindama gépeket és szerzőségeket, amire egy ipari vagy technikai találmány előállításánál vagy tökéletesítésénél a feltalálónak szüksége lenet.

A kísérleti helyiség a nap bármely szakában (este is) a feltalálók rendelkezésére fog állani, úgy

Kutassy repülőgépe a baleset után.

Farkas Sándor felvétele.

hogy az újonnan alakult egylet a kezdet-kezdetén nem akadt fenn az anyagiakban.

Társadalmi akciót indított az egylet támogatása végett, illetve az egylet vagyonának gyarapítására s ezen akciót ő maga nyitotta meg egy tekintélyes összeggel.

A „Magyar feltalálókat segélyező egylet” célja oly szegénysorsu magyar honos feltalálókat segélyezni, kik anyagi okok miatt találmányukat kidolgozni és értékesíteni egyáltalán nem, vagy ha tudnák is, az anyagi előnyöket kénytelenek javarészből, legtöbb esetben pedig teljesen átengedni az azt finanszírozó pénzembernek.

Megakadályozni azt, hogy a magyar feltalálók kellő anyagi támogatás hiányában külföldön igyekezzenek találmányaikat értékesíteni.

hogy azok napi munkájuktól el ne vonassanak.

Szakba vágó tanácsokkal látja el a hozzá fordulókat.

A találmány kidolgozásához szükséges anyagokat rendelkezésre bocsátja.

Gondoskodik oly tárgyak előállításáról, melyek a kísérleti helyiségben nem állíthatók elő (pl. öntés).

Anyagilag támogatja őket.

Találmányukat szabadalmaztatja, azok értékesítéséről gondoskodik, e végből összeköttetést létesít minden nagyobb hazai iparteleppel.

Per esetén jogvédelemben részesíti őket.

A cél, amit az egylet maga elé tűzött, csak úgy valósítható meg, ha mindenki igyekszik tehetsége szerint hozzájárulni a terhek viseléséhez.

Az egylet vezetősége lehetővé akarja tenni min-

Blázsei Miklós

automobil-kocsigyártó.
Javítások. Új carrosseriák.

Budapest, VIII., Práter-u. 67.

Versenydíjaknak

alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszer- és órás üzletében

Budapest, V., Bécsi-utca 9. sz.

TELEFON 7-66.

TELEFON 7-66.

denkinek az egylet zászlaja alá tömörülni, azért a tagsági díjakat oly alacsony összegben állapította meg, hogy azt még a legszegényebb munkás is nehézség nélkül áldozhatja a magyar ipar fellendítésére hivatott eszme oltárára.

A rendes tag évi 5 korona tagsági díjat fizet, ezen összeg azonban két részben is fizethető. Beiratkozási díj nincs.

A pártoló tag évi 10 koronát fizet.

nak az egylet vagyonához, ezen összeg azonban 50 koronának az egylet vagyonához, ezen összeg azonban 50 koronánál kevesebb nem lehet.

Aki szíven viseli a magyar ipar fejlődését, akit lelkesít a feltalálók sikere: zászlónk mellé kell, hogy álljon!

Tehetsége szerint mindenki, ki mint rendes, ki mint pártoló, a vagyonosabbak mint alapító tagok.

Lépjenek tagjaink sorába egyesek és egyesületek!

Gyárosaink és pénzembereink, kik egy jó találmányt hajlandók volnának financirozni, illetve megvenni, tudassák ebbeli szándékaikat az egylet titkári hivatalával.

Farkas Sándor felvétele.

Dr. Kutassy Ágoston.

A fején lévő párnázott sapka baltestknél védi a fejét.

Ha mindenki megmozdul, ha mindenki érdeklődik és tehetsége szerint igyekezni fog az egyletet célja elérésében előmozdítani: akkor az egylet megvalósíthatja nemes célját és a kor történetében arany betűkkel fog állani a „Magyar feltalálókot segélyező egylet” neve.*

* Érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást az egylet titkári hivatala Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. sz. II. em. 1.

A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legujabb s Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készít.

A Magyar Aviatikai Bizottság ülése.

A Magyar Aviatikai Bizottság a mult hét szombatján ülést tartott a Magyar Automobil Club helyiségeiben, amelyre, tekintettel arra, hogy az ülés hivatala volt a jövő évi repülőgép-verseny ügyét tárgyalni, a főváros képviselőjén kívül még néhány szakembert is meghívott az ülésre. Az ülés legjelentősebb eseménye kétségkívül Bárczy István polgármester azon kijelentése volt, hogy fővárosunk a jövő évi repülőgép-versenyt bizonyos körülmények között támogatni fogja. A közölt feltételek szerint a főváros felerészben öhajtana részt venni a vállalkozásban, míg a kockázat másik fele egy pénzesoporra hármanék. A bizottság ezt a pénzesoportot a Magyar Idegenforgalmi Vállalatban találta meg. Ezt a város szempontjából különösen szerencsésnek nem találjuk. Az idegenforgalmi vállalattal szemben úgy az orvoskongresszussal, mint pedig a mult évi Prinz Heinrich Fährttal kapcsolatban panaszok merültek fel, a melyek ennek nevét meglehetősen népszerűtlenné tették. Nem kívánatos tehát, hogy e vállalat a várossal együtt nyíltan szerepeljen, legfeljebb mint csendes társ vehetne részt az üzletben. Bár mindenesetre egyik célja a rendezendő repülőgép-versenynek, hogy idegeneket csodítsen fővárosunkba, az Idegenforgalmi Vállalat cégére alatt ennek nem szabad történnie, mivel ez azt a látszatot keltené, hogy a repülőgép-verseny csak idegenfogás céljából rendezetné. Ez amellett, hogy nem igaz, éppen az ellenkező eredménnyel járna és a fővárost is igen diszkreditálhatja.

Meg vagyunk győződve, hogy a főváros mérvadó köréiben ugyanezen felfogás uralkodik s félünk, hogy azon esetre, ha ez ügyben egy elfogadható megoldás nem léte-sülhet, a főváros vissza is lép az egész ügytől, ami mérhetetlen kára volna a magyar aviatikának.

Reméljük, hogy ez nem következik be, hanem az érdekeltek meg fogják találni az utat és módot, hogy ezen kérdésben a főváros jogos igényei figyelembe véssenek.

Az ülés lefolyása egyébként a következő volt: Jelen voltak *Bolgár* Ferenc elnöke alatt mint vendégek: *Bárczy* István polgármester, gróf *Szapáry* Pál, gróf *Zichy* István és *Gálos* Kálmán, az idegenforgalmi vállalat igazgatója, továbbá a tagok közül: gróf *Zichy* Béla Rezső, báró *Edelsheim-Gyulai* Lipót, Hoffmann Jenő főtörzsorvos, Ballai Lajos min. tanácsos, Krisztinkovich Béla igazgató, Pompéry Elemér szabadalmi bíró, Král Sándor tüzérkapitány, Hevesy Vilmos, Merse Pál, Röck István és Zsélyi Aladár gépészmérnökök és Tolnay Lajos országgyűlési képviselő, előadó.

Az ülés megnyitása után Tolnay Lajos előadó ismerteti azon lépéseket, amelyeket egy Budapesten a jövő tavaszszal megtartandó repülőgép-verseny megtartása érdekében tett a bizottság nevében.

Hevesy szerint ilyen program alapján, amely a lapokban megjelent, nem lehet repülőgép-versenyt rendezni a jövő évben. (?)

Tolnay előadó: A közölt program nem végleges s ezen még változtatások eszközölhetők.

Bárczy István polgármester kijelenti, hogy a város készséggel járulna hozzá a verseny rendezéséhez, főként az idegenforgalom emelése céljából. A rendezéshez mindenesetre nagyobb befektetésre és kockázatra van szükség. A felmerülő egyik kérdés az, hogy ki vállalja a rendezést és a kockázatot és ha a főváros csak részben vállalja, kiesoda legyen a másik vállalkozó. Másodszor a repülés kérdését kell tisztázni és végül a publikum elszállásolása és elszállításáról gondoskodni.

Ő a város elé 3 alternatív tervet terjesztett s ezek:

I. A város részben hozzájárul a költségekhez.

II. A város maga veszi kezébe az ügyet és

III. Megosztatik a költség egy tekintélyes pénzesoport és a város között, a kockázat és az üzleti elrendezés. A szakszerű rendezésre természetesen a bizottságot kérné fel a város. Ez utóbbi alternatív tervet fogadta el a tanács. Az elhelyezés kérdése is igen élénk eszmecsere tárgyát képezte, e tekintetben azonban végleges megállapodásra nem lehetett jutni.

A tanács ezen határozatát Bárczy megfelelő bázisnak tartja, amelyen az előmunkálatokat meg lehet kezdeni. Ha a pénzesoport megvan, úgy a közgyűlés előreláthatólag

hozzájárul a tanács javaslatához. Tolnay előadó tervezetét ismertette a tanács előtt és ez kedvező benyomást tett. Kérdés, van-e ilyen pénzesoprot?

Gr. Szápáry Pál szerint legegyszerűbb volna, ha az idegenforgalmi vállalat alakítana egy pénzesoprotot.

Ballay m. tanácsos szerint a meeting üzleti társ nélkül is megállapítható. Jövő évig a meetingeknek nem lesz az a jelentőségük, mint ma. A kiadások a díjak nélkül. 1. A tribün és hasonló kiadások. 2. Díjak. Nem kisszámú díjat nagy összeggel, hanem több díjat kisebb összeggel. Üzleti társra nincs szükség.

Tolnay Lajos ezen véleményével szemben kifejti, hogy a költségek tagadhatatlanul nagyobbak.

Csak reklámköltségre 150.000 koronát vett fel a tervezésbe. A tényleges építkezések, a hirdetőtábla maga, kerítés, pavillon, restaurant, hangar stb., rendőrség, víz, világítás, nagy összegeket emésztenek fel.

Hevesi Vilmos: A rheimsi verseny költségei 550.000 frankra rugtak, ebből 250.000 frank volt díjakra szánuva.

Krisztinkovich Béla igazgatói vállalatot lát a repülőgépvérsenyben, ha nem mi rendezzük, úgy más rendező és mindenesetre fontosabb, ha a város a rendező, mert így a nyerhető összegek megfelelő célra fordíthatók.

Bolgár Ferenc szerint a Menetjegyiroda jó volna társnak. A kormánytól is lehetne díjakat kapni; szintén az ország egyéb hatóságai és tekintélyesebb testületei is adhatnának díjakat, amelyeknek összege természetesen levonásba kerülne a preliminált összegekből.

Az időpontra vonatkozólag kér felvilágosítást. Bárczy István június második felét ajánlja, ami Tolnay Lajos előadó felvilágosító szavai után tudomásul vétetik.

Gálós igazgató, mint érdekelt fél szólal fel. Kijelenti, hogy ha a Menetjegyiroda nem is, de a vele összeköttetésben levő esoport más pénzesoportokkal együtt elvállalná a rendezést. A menetjegyiroda szoros konexióban van a külföld utazási irodáival. 400 irodával van összeköttetésben. A reklámnak elég olesó és erős támasztékát találná ezekben. Tömegfelvonulások rendezésére egy teljesen kész és megbízható szervezete van, amely már be van dolgozva.

Ballay min. tan. szavaira nézve megjegyzi, hogy már a megindulásnál is pénzre van szüksége, ha az aviatikának nincs erre pénze, már most kellene a város pénzét igénybe venni. Ez lehetetlenség.

Tolnay Lajos szerint nagy összegekről van szó mindenestre.

Szapáry Pál ajánlja egy szakbizottság kiküldetését a számítások eszközése végett.

Bárczy István a rizikót 1/2 millióra becsüli. A Tolnay-féle tervezetet igen jónak tartja és a számítás ellenőrzését a nagybizottságra is rá merné bízni; kéri a sportbeli program megállapítását.

Bolgár Ferenc elnök a díjak ügyeit kívánja tisztázni. Legalább 1—2 fényes díjat kellene adni, amelyekkel a külföldet tulszárnyalhatjuk.

A bizottságha Tolnay Lajos, Krisztinkovich Béla, Pompéry Elemér, Hevesy Vilmos és Gadlos Károly urakat kéri kiküldeni, amihez a bizottság hozzájárul.

A második fontos kérdés a hely kérdése. A katonai gyakorlóteret, amelyen most folynak a repülési kísérletek, igen alkalmasnak tartja. Az egész dolognak katonai értéke is van s ezért nem is zárkozhatik el a katonaság a pártfogástól.

Tolnay Lajos előadó úgy értesült, hogy június hónapban a katonaságnak a gyakorlóterre alig van szüksége, e tekintetben tehát nehézségek nem fognak előállani. A tér kérdése így egyhangulag elfogadott.

Pompéry Elemér igen nagyra becsüli a várható érdeklődést.

Hevesy Vilmos az elnöknek a díjakról mondott szavait a program sarkalatos pontjainak tartja. A program összeállítását nem találja szerencsésnek. Ma már kezd tünni a keringési versenyek iránti érdeklődés, a nagy díjakat mind hosszú turaverenyekre mint Bordeaux—Páris, Ciron de France, London—Manchester stb. adják. Helyes volna egy Temesvár—Budapesti, avagy Arad—Budapesti versenyt rendezni. Az Alföld teljesen sík területe annyira ideális repülőgéptalaj, hogy Bleriot kijelentette ittléte al-

kalmával, hogy csak úgy pour son plaisir is szívesen repülne.

Bolgár Ferenc elnök ezt az eszmét nem tartja kivihe-tőnek, mivel az aviatikai bizottságnak jövedelemre is kell számítani, ilyen távverseny rendezése pedig rengeteg költséget okoz és alig jár jövedelemmel.

Tolnay Lajos előadó úgy kontemplálja az utazási versenyt, hogy Budapestről kiindulna egy nem tulságos távol fekvő ponthoz és vissza rendeztessék az. Az ilyen verseny a közönséget is vonzza.

Bolgár Ferenc elnök felteszi a kérdést, hogy a bizottság elfogadja-e a helyre vonatkozó javaslatot.

Bárczy István a jelenlegi aviatikai gyakorlóteret elfogadhatónak tartja már azért is, mivel az esetleg meg is nagyobbítható.

Elnök kimondja határozatképen, hogy a választott bizottság kiküldetik részletes költségvetés kidolgozására, esetleg a pénzesoporttal való előzetes megbeszélésre és végül a sportprogram részletes kidolgozására.

Ballai Sándor kérdést intéz a MAP. aviatikai szakosztályának szerepére vonatkozólag, mire Tolnay Lajos megnyugtató választ ad.

Tolnay Lajos előadó előterjesztést tesz egy hangár-szabályzat és repülőter használati szabályzat megalkotása tárgyában. Hosszabb vita után a bizottság elhatározza a hangar biztosítását és a szabályzatok kidolgozásával Tolnay előadót bizza meg.

Krisztinkovich Béla igazgató jelenti, hogy az Aero Clubbal tárgyalta és azt a biztosítást nyerte, hogy azon esetre, ha a Magyar Automobil Club garantálja a léghajó-zás programmbavételét, az Aero Club hajlandó felosztani és vagyonát átadni. Ez megtörténvén misem áll a felosztás útjában és ez egy-két héten belül be is fog következni.

Hevesy Vilmos egy ligaszerű szervezet alakítását ajánlja, amely széles alapon nyugvó intézmény minden érdeklődést vonhat. Kifejti a liga előnyeit és várható hatását.

Báró Edelsheim-Gyulai Lipót a helyzetet más világi-tásban látja: az Aero Club felosztott, tehát vegyük fel annak nevét és igyekezzünk az elismertetést mihamarabb elérni.

E pontnál hosszabb vita indult meg, melynek végeztével a bizottság báró Edelsheim-Gyulai Lipót indítványát elfogadja és elhatározza, hogy a Magyar Automobil Clubbal kartellszerű megállapodást köt, amelynek alapján a két clubnak közös tagjai lesznek.

Hírek.

AZ 1910. ÉVI GRAND-PRÍX. Az Automobil-Club de France tudvalevőleg 45 résztvevő jelentkezéséhez kötötte a jövő évi Grand-Prix megrendezését. A jelentkezési határidő november hó 30-án jár le, de már most is 34 kocsi van bejelentve, úgy hogy ismét kedvezőknek látszanak a Grand-Prix kilátásai.

A jelentkezők a következők:

Benz (Németország)	3
Fiat (Olaszország)	3
Hispano-Suiza (Spanyolország)	3
Austin (Anglia)	3
Mitchel (Anglia)	3
Dion-Bouton (Franciaország)	3
Delage (Franciaország)	3
Gregoire (Franciaország)	3
Guillemin (Franciaország)	1
Mors (Franciaország)	3
Rolland-Pillain (Franciaország)	3
Sizaire & Naudin (Franciaország)	3

Összesen 34

A határozatlanok közé tartoznak: Pipe (Anglia), Opel (Németország), Horch (Németország), Itala (Olaszország) és Laurin & Klement (Ausztria).

HÉMERY 200 HP. BENZ. KOCISJÁVAL 1909 november 8-án a London melletti Brookland verseny-

pályán 5 világrekordot javított. A legjobb idő, melyet elért repülő starttal fél angolmérföld, 14.106 mp. alatt, mely óránként 205 km. sebességnél felel meg, tehát a legnagyobb sebesség, amelyet automobil valaha elért.

A MAGYAR AUTOMOBIL-CLUBOT a belügműnister nyilatkozattételre szólította fel, nem-e volna hajlandó a kocsis- és sofőrszolgálat munkáját magára vállalni. A MAC. e héten tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a felajánlott funkciót készséggel elvállalja. Ezáltal a MAC. nemcsak szép és hálás ügykört vállalt, hanem egyúttal megerősítette helyzetét is. E funkciót legjobban hasonlíthatjuk a német kazánvizsgáló-egyletek funkciójához, amelyek állami megbízottként szerepelnek és állami támogatást is élveznek.

A DÁN AUTOMOBIL-CLUB és a Magyar Automobil-Club között tryptique szerződés létesült.

FIGYELMEZTETJÜK t. olvasóinkat a MAC. mai számunkban megjelent hivatalos közleményeire.

Bosch-gyújtó

a legrégebb, a
leelterjedtebb,
a legmegbízhatóbb és a legjobb.

Dénes és Friedmann

Wien, XVIII., Mitterberggasse 11.

Int. telefon 20946. Sürgőnycim: Telefon-Magnetzündung Wien

Magyarországi képviselő:

Friedmann Ödön

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2. szám

Sürgőnycim: Autotechnika.

Telefon: 69-86

Saját külön berendezett műhely mágnesgyújtók beéplésére és javítására.

A Z OSZTRÁK TEHERKOCSI-VERSENY, amely október hó 3-tól 17-ig tartott meg, dacára a szigorú feltételeknek, rendkívüli sikerrel végződött, amennyiben az összes résztvevők eredményesen végezték be a hosszú és fáradságos utat. Az eredmény ismét azt bizonyítja, hogy a teherautomobil nemcsak a legnagyobb teljesítőképességgel bír, hanem rendkívül megbízható szállítási eszköz is. A verseny eredményeit e napokban bocsátotta közre az osztrák Automobil-Club s ezek a következők: I. Az osztrák kereskedelmi miniszterium speciális díja: Büssing-omnibus. II. Az osztrák közmunkaiügyi miniszterium speciális díja: Büssing-omnibus. III. Az osztrák közmunkaminiszterium speciális díja: Büssing 10 tonnás tehervonat. IV. A cs. és kir. közös hadügyminiszterium díja: Daimler-tehervonat. V. A cs. és kir. közös hadügyminiszterium díja: Daimler-tehervonat. VI. Az Osztrák Automobil-Club aranyérme: Büssing-tehervonat. VII. Az Osztrák Automobil-Club ezüstérmé a következő sportgyőztesek nyerik: 2. csoport, Büssing-omnibus. 3. csoport, Daimler-omnibus. 4. csoport, Fiat-szállítókesi. 5. csoport, Büssing-teherkesi. 6. csoport, Mulag-teherkesi. 7. csoport, Büssing-teherkesi. 8. csoport, Büssing-tehervonat.

A MAC. ÉS A REPÜLŐGÉPSPORT. Azok a világra szóló sikerek, amelyeket a repülés sportja mindennél arat, ahol csak a repülőgépek megjelennek, arra bírták a Magyar Athletikai Clubot, hogy a maga erkölcsi erejével is zászlóvivőjévé váljék ama erkölcsi mozgalomnak, amely a magyar aviatika jövőjét megalapozni hivatva van. Az első impulzust erre nagyrészt a Rheinsi és a Bresciában lefolyt repülőgépvérsenyeken nézőként résztvevő tagjai adták meg, kik legközvetlenebbül észlelték azon óriási sportbeli és végül eredményében gazdasági tényezőt, melyet a repülés sportja egy nemzet szellemi haladására és ipari fejlődésére gyakorol.

Az azóta lappangó terveknek egyszerre komoly alapot adott Kutassy Ágost dr.-nak, a magyar aviatika úttörőjének Budapestre való érkezése. Kutassy dr. ugyanis, aki Farman-féle gépet is hozott magával, egy másikra pedig Párizsban opciót szerzett, Budapestben egyedül a Magyar Aviatikai Bizottságnál részesült támogatásban annyiban, hogy az a majdan felszerelendő gépe számára az egyik hangárját rendelkezésére bocsátotta. A MAC. két sportszerepléséről ismert tagja Kelemen Aurél tüzérhadnagy és Lauber Dezső ekkor érintkezésbe léptek Kutassy dr.-ral. Azonnal felismerték a helyzetet, t. i. hogy Kutassyra nézve az a legfontosabb, hogy tervei keresztülvitelére két gép álljon rendelkezésére s a Magyar Athletikai Club elnökségének megbízásából s főképp dr. Gerenday György alelnök közreműködésével sikerült Kutassy ügyét megoldani, hogy a Magyar Athletikai Club maga

Dunlop - Pneumatik.

megvette az opció lejáráásával már majdnem veszendőbe ment pompás Farman-féle, Gnome motorral felszerelt repülőgépet, azt bizonyos kikötések mellett Kutassy dr. rendelkezésére bocsájtotta s gondoskodott arról is, hogy a gép szereléséhez a jövőben szükséges tőke is biztosítva legyen.

Miután a MAC. így nemcsak erkölcsileg, de ami még fontosabb volt, anyagilag is ily hatalmas lépéssel vitte előre az első magyar aviatikai eseményeket a megvalósulás felé, tegnapi választmányi ülésén gondoskodott arról is, hogy a nagy nemzeti fontosságú eszme szolgálatára saját kebelében is megfelelő szervezetet létesítsen. Megalakította ugyanis a MAC. aviatikai szakosztályát a következő tagokkal: gróf *Andrássy Géza*, dr. *Gerenday György*, dr. *Polónyi Dezső*, *Friedrich Nándor*, *Krencsey Géza*, *Kelemen Aurél*, *Hoffmann Géza*, *Muzsa Gyula*, dr. *Nagy Béla* és dr. *Nemes Dezső*. A MAC. új szakosztálya a napokban állapítja meg szervezetét és választja meg titkárát. Programjába a MAC. tagjainak a motoros géprepülésre való előkészítését veszi fel első sorban, a motor nélküli szerkezetekkel, az u. n. planörökkel való gyakorlás révén. Újabb repülőgépek beszerzése, s a későbbi jövőben főképp a magyar konstruktőrök támogatása a további cél, nemkülönben a klub tagjainak magának a géprepülés titkaiba való bevezetése is.

Az osztály ily irányú szakszerű működésének alapjául az szolgál, hogy Kutassy dr. első magyar repülő tanítványai a MAC. tagjai között lesznek és pedig Kelemen Aurél tüzérhadnagy és Lauber Dezső, kik Kutassy dr.-nak magyarországi tervelő megvalósításában leglelkesebb munkatársai voltak, továbbá Hoffmann Géza főhadnagy, ki ugyanesak régebben foglalkozik aviatikai kérdésekkel, Kutassy dr. ezen első magyar tanítványai fogják a MAC. aviatikai osztályának műszaki vezetését elvállalni.

Kutassy dr. kiváló szakértelmét dicséri, hogy választása éppen Farman-féle gépre esett, mert ez a típus áll jelenleg élen az összes gépeknek, Farman tartja ugyanis ugy a távolsági, mint az idő világrekordot s így jelenleg minden esetre a praxis számára első sorban tekintetbe jövő gép.

KUTASSY GÉPÉNEK BALESETE. A rákosmezei lovassági gyakorlótéren szombaton délelőtt sajnálatos baleset történt. *Kutassy Ágost* dr.-nak, az első magyar aviatikusnak repülőgépe, melyhez nemcsak tulajdonosa, hanem az egész művelt magyarság olyan nagy reményeket fűzött, sajnálatos véletlen folytán lebukott és darabokra tört. A repülőgépen Kutassy dr. egyik mérnöke, *Dufour* aviatikus, Farman egyik legvakmerőbb és legügyesebb pilótája ült, aki Kutassy figyelmeztetése dacára is felrepült a meglehetősen erős szélben. *Dufour* látszólag teljes biztonsággal vezette gépét a szélben, de amidőn egy igen kissugaru ívben akart fordulni, a szél lenyomta a gépet és a földhöz közel levő jobb szárny, amint ez a mai képünkön látható, érintette a talajt és megsérült. Természetesen ezután meg kellett állni s ez a megállás oly hirtelen történt, hogy az alváz is jórészt szétzúzódott.

Amikor a gép a földhöz ütődött, *Dufour* lebukott az ülésről, de kisebb és jelentéktelen ütődésen kívül, egyéb baja nem történt.

A balesetnek tulajdonképeni okozója egy tüzérkapitány volt, aki látva a gyakorlótéren folytonosan a repülőgép előtt táncoltatta, *Dufour* a levegőből hasztalan integetett neki, hogy menjen el utjából, mert a szél miatt nem tudja kikerülni, a tüzérkapitány azonban nem tért ki s így *Dufour*, hogy a lovas el ne gázolja, kénytelen volt az erős szélben hirtelen fordulni.

A kanyargó szél elkapta a repülőgép egyik szárnyát s a szerencsétlenség megtörtént.

Kutassy dr. gépét balesete előtt és után eszközölt felvételek nyomán mai számunkban láthatják olvasóink.

A TÁVOLSÁGI ÉS REPÜLÉSTARTAM REKORDJÁT *Henry Farman* szerdán, f. hó 3-án Mourmelon le Grandban egy nagyszerű repüléssel megjavította. *Farman négy óra 17 perc és 52 másodpercig repült és ezalatt 232-242 kilométernyi utat tett meg.* A közönség lelkes ovációkban részesítette a sikeres aviatikust. Megjegyezzük, hogy a Farman által használt gép főkéletesen ugyanaz volt, mint amelyet itt Budapesten dr. *Kutassy* használ.

GRÁBER JENŐ ÉS ADORJÁN JÁNOS aeroplánt építenek, amely itt, Budapesten, áll munkában és 3—4 hét múlva teljesen el fog készülni. Az aeroplán minden része s így a motor is itt készül. A motor 24 lóerős, könnyű automotor. Váza a Glattfelder-gyárban készül.

OSZTRÁK REPÜLŐGÉP-VERSENY. Az osztrák aviatikai bizottság a múlt héten tartott ülésében foglalkozott egy 1910. évben Ausztriában tartandó repülőgépverseny kérdésével. A verseny céljaira az állam, Pécs városa és Alsó-Ausztria fognak nagyobb összegeket áldozni, amelyek összesen körülbelül 100,000 koronát fognak kitenni. A verseny helyéül a semmeringi pusztaság látszik a legalkalmasabbnak, időpontjául pedig szeptember hava van kiszemelve. A rendezést egy konzorcium fogja elvállalni, míg a sportbeli felügyelet az Osztrák Aviatikai Bizottságra fog bízni. Egyelőre a következő díjak kiírása határozottatott el.

1. *A legnagyobb összeredmény díja.* Azon aviatikus részére, aki versenyben megtett repüléseivel a legnagyobb távolságot éri el. Egy körnél kisebb és félbeszakítással megtett repülések nem számítanak.

2. *Gyorsasági díj.* Két kör.

3. *Időtartam-díj.* Egyhuzamban megtett leghosszabb ideig tart. repülésért.

4. *Magassági díj.*

5. *Távolsági díj.*

6. *Utazás-díj.* Azon géprepülő számára, aki egy legalább 60 kilogramm súlyú egyénnel a legnagyobb távolságra repülést végzi.

7. *Utazási díj.* Azon géprepülő számára, aki a versenytérrel felszállva, egy a közelpen megjelölt pontot (váróst) elér, ott megfordul és megszakítás nélkül vissza.

8. *Belföldi repülőgépdíj.* Azon géprepülő számára, aki a motor kivételével belföldi készítményű aeroplánjával a leghosszabb ideig marad megszakítás nélkül a levegőben.

ÉGŐ AEROPLÁN. *Pequet* aviatikus november hó 1-én Hamburgban szállt fel *Sanchez-Besa* aeroplánjával és alig tett meg néhány száz métert, aeroplánja 40 méter magasságban meggyulladt. A bátor aviatikus nem vészette el lélekjelenlétét, hanem nyugodtan leereszkedett és tényleg csak kisebb sérüléseket szenvedett, dacára annak, hogy kissé hirtelen leszállásakor erősen nekivágódott a motornak.

OSZTRÁK AVIATIKAI ÖSZTÖNDIJAK. Az Osztrák Aviatikai Bizottság öt díjat tűzött ki az osztrák aviatikusok díjazására összesen 26,000 korona értékben. A díjak közül kettőt, melyeknek feltételeit mult számunkban közöltük, a bizottság maga adott,

hármat pedig a bécsi *Gerugross* nagykereskedő cég. Az osztrák nagykereskedő bőkezűségét magyar nagykereskedőink is megszívlelhetnék.

AVIATIKA SZEGEDEN. Egy idő óta érdekes kísérletezés folyik a szegedi állami felső ipariskola udvarán. *Tordai* Imre királyi tanácsos, aki már régóta foglalkozik aviaticával, repülőgépet konstruált, a melyvel most az iskola tágas udvarán végez kísérleteket. Az eddigi kísérletek eredménye igen biztató s a feltaláló bizik abban, hogy már a legközelebb teljes működésben mutathatja be gépét a közönségnek. *Tordai*, aki az állami felső ipariskolának igazgatója, a szegedi Dugonics-Társaság ülésén legközelebb előadást fog tartani a repülőgépekről s előadásában részletesen ismertetni fogja a maga repülőgépeinek konstrukcióját.

ALEXICS KÁROLY, aki Pancsován kísérletezik 44 m² felületű biplanjával, f. hó 26-án tette meg első felszállási kísérletét, és amint a szűkszavu távirat jelenti, rövidebb repülés után lebukott. Reméljük, ez nem veszi el kedvét a további kísérletezéstől, mert ha minden aviaticus abbahagyta volna egy esés után a kísérletezést, ugy ma nem volna aviaticánk.

AZ AEROPLÁNOK TECHNIKÁJA. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben szombat este tartotta Merse Pál egyetemi tanársegéd második és befejező előadását az aeroplánok technikájáról.

Merse a legelterjedtebb monoplán-típusokat ismertette: a Blériot-, Antoinette-, Esnault-, Pelterie- és Santos-Dumont-féle, kimutatva róluk, hogy lényegében mindmegannyi azonos szerkezet. Szerkezeti szempontból elsőrangú alkotás az Esnault-Pelterie-féle monoplán. Hogy ez a monoplán eddig világraszóló eredményeket nem mutathat fel, annak az oka csakis motorjának fogyatékos hűtéséből eredő csekély üzembiztonságára vezethető vissza. Santos-Dumont gépe az eddig szerkesztett legkönnyebb és leggyorsabb gép; sulya üzembiztos állapotban, vezető nélkül, 118 kg., a levegőt óránként 96 km. sebességgel szeli. Ezek után a könnyű motorok ismertetésére tért át az előadó. Előbb azokat a szerkesztési elveket vázolta, amelyek alapján az aviaticai motor az automobil-motorból kialakult. Azután sorra következett az egyes géptípusok, a négyhengeres álló, a V-alaku 8 és 16 hengeres, a csillagalaku álló- és fargóhengeres és a legyezőalaku motorok ismertetése. Ezeknél a szerkezeteknél konstruktív uton további súlycsökkentésre törekedni nem lenne észszerű, mert ez csak az üzembiztonság és a tüzelőanyag gazdaságos kihasználásának rovására történhetnének. Az elérhető súlyredukció pedig csak néhány kilogramm lehet. A jövő fejlődés útja csak a szárnyak és csavarok tökéletesítése, vagy új, könnyű és nagy szilárdságu szerkezeti anyagok alkalmazása lehet, amely problémák a mérnökök nem állítják megoldhatatlan feladatok elé.

A GORDON-BENETT-VERSENYBEN másodikként helyezett ballon: az „*Ile de France*”, tudvalevőleg Alfréd *Leblanc* és H. *Delberg* kiszállása után elszabadult. A ballont most találták meg Galiciában, de az értékes műszerek jórészt már elvitték volt az első feltalálók, akiket persze nem ismernek. Az értékes ballont vissza fogják küldeni tulajdonosának.

MEGSZÖKÖTT KORMÁNYOZHATÓ LÉGHAJÓ. A spanyol kormány által Franciaországban megrendelt „*Hispania*” nevű kormányozható léghajó *Beaucaul* állomás közelében, propellerdefektus következtében, elvesztette kormányozhatóságát és az ural-

kodó erős széllel körülbelül 100 kilométernyi utat tett meg északra, míg legénységének sikerült Melun közelében leszállani. A léghajóban *Viver-y-Vich* ezredes, *Kindelan* kapitány és két mechanikus volt a szökés alkalmával.

AEROPLAN TÚRAVERSENY. Párisban a múlt héten *Dommer* volt kamarai elnök elnöklete alatt értekezlet tartottak, amelyen elhatározták, hogy jövő év július havában Párisból kirandulva egy aeroplan turaversenyt rendeznek, amelynek utvonala következő lenne: Páris—Dijon—Belfort—Nancy—Rheimo—Lille—Amiens—Roneu—Páris. A verseny távja 1200 kilométer. A hatalmas összegű díjak között szerepelne a „*Matin*” 100,000 frankos díja is.

AVIATIKAI GRAND-PRIX. A párisi közsgétanács egy évente megrendezendő aviaticai Grand Prix számára megszavazott 100,000 frankot.

BLÉRIOT AZ ADRIÁN keresztül szándékozik repülni január hóban és hír szerint az osztrák Riviera pénzemberei máris 40,000 koronát gyűjtöttek e célra, úgy hogy a vállalkozó teljesen biztosítva van.

PÁRISI AVIATIKAI KIÁLLÍTÁSON hír szerint összesen 300 aeroplan rendelést tettek, a kiállítók tehát teljesen megelégedhetnek a sikerrel.

CORVIN FŐHADNAGY szorgalmasan dolgozik repülőgépén, amely már a jövő év elején kerül kipróbálásra. A repülőgéppel *Korwin* főhadnagy, amennyiben szerkezete jónak bizonyul, részt fog venni a budapesti repülőgépversenyen.

BLÉRIOT BUKARESTBEN háromszor szállt fel sikeresen. A legsikerültebb a harmadik felszállás volt, amelynél 75 méter magasságot ért el és 22 percig maradt a levegőben.

A RENNER BALON Linzben felszállt november hó 8-án. A magasabb régiókban a hengerek befagyása következtében elvesztette kormányzókéességét. Szerencsére nem uralkodott szél s így a szelepek használata után a ballon csakhamar leszállt.

PAULHAN MEGJAVITJA A MAGASSÁGI REKORDOT. A hírneves *Farman*-pilota szombaton felszállt a *Sandowu-Parkban* és 920 láb, vagyis 292,598 méter magasságot ért el, megvervén *Rongier* berlini és antwerpeni eredményeit. Egy igen érdekes kísérletet is tett *Paulhan*, amennyiben 160 méter magasságban elállította a gyújtást és 500 méternyi uton mint *planeur* siklott a földre.

„Automobilia”

első magyar PNEUMATIC javító műhely. Első-rangu nyersanyag, leggondosabb vulcánizálás.

EUCAPEST, VII., Vörösmarty-u'ca 20. sz.

Sürgöncim: AUTOMOBILIA.

Távbeszélő 105—08.

MAGYAR AUTOMOBIL CLUB

hivatalos

közleményei.

Elnök : Gróf *Andrássy* Sándor.

Elnökhelyettes : Gróf *Zichy* Béla Rezső.

Igazgatóság : *Blathy* Ottó Titusz, Gróf *Esterházy* Móric, *Hatvany* Károly, *bátorkeszi Kobek* Kornél, *kiscétényi Kovács* László, *Krisztinkovich* Béla (ügyvezető igazgató), Gróf *Károlyi* Imre, Gróf *Széchenyi*, *István*, *Báró Vécsey* László.

Választmány : Az igazgatóság tagjain kívül *Andrássy* Géza gr., *felsőványi Baruch* Jenő, *Bayer Dezső* dr. *Csonka* János, *Delmár* Tivadar dr., *győri Farkas* Lajos, *Fényi* Béla, *Gerbeaud* Emil, *Hatvany* József, *Harkányi* János br. *Hevesy* Vilmos, *Károlyi* Mihály gr., *Nagy* Sándor dr., *Ormody* Vilmos, *Szende* Károly, *Telek* Pál, gr., *Varró* Indár dr., *Wenckheim* József gr., *Zsolnay* Miklós.

Clubtitkár : ifj. *Krisztinkovich* Béla.

Clubhelyiség : Budapest, IV. kerület, *Kigyó-tér* 1., királyi bérpalota. *Hivatalos irodai órák* : d. u. 5—7-ig.

Könyvtár, szaklapok, szabadalmi leírások és szakárjegyzékek gyűjteménye. 10—12-ig és 4—6-ig nyitva. *Sürgönycim* : Autoclub Budapest. *Telefonszám* : 11—70.

Jegyzőkönyv.

Felvetették a Magyar Automobil-Klub november 7-én tartott igazgatósági és választmányi üléséről.

Jelen voltak: gróf *Andrássy* Sándor elnöklete alatt, *győri Farkas* Lajos, *báró Hatvany* Károly, *Hevesy* Vilmos, *bátorkeszi Kobek* Kornél, *kiscétényi Kovács* László, *Krisztinkovich* Béla, gróf *Széchenyi* István, dr. *Varró* Indár, gróf *Wenckheim* József és gróf *Zichy* Béla Rezső.

Lévélben kimentette elmaradását *Báró Harkányi* János.

Jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek: *Hevesy* Vilmos és dr. *Varró* Indár urak.

Jegyzőkönyvvezetők: ifj. *Krisztinkovich* Béla és *Karvázy* Zsigmond titkárok.

1. Tagfelvétel. Megejtett szavazás utján, egyhangulag felvették:

Grünwald Mór és

Gróf *Zichy* Géza Lipót urak.

Rudnay Egyed kültag saját kérelmére rendes tagnak vétetik fel, azon határozattal, hogy a beiratási díjak közti különbözetet utólag megtéríteni köteles.

2. Folyó ügyek. *Krisztinkovich* Béla igazgató a párisi diplomáciai konferencia határozatait ismerteti, melyek tudomásul vétel után az Automobil-Klubnak a kocsis- és chaffeur-vizsga megtartási jogának és a nemzetközi érintkezéshez szükséges utlevelek jogának előnyei vitatottak meg.

A választmány, *Hevesy* Vilmos tag kivételével, egyhangulag elhatározza, hogy a Klub elvállalja a kocsis- és vezetővizsgával járó teendőit, valamint a nemzetközi automobil-utlevelek kiállítás jogát, azon feltétel mellett, hogy a hatóság jelölje ki a vizsgálatok megajtására szükséges helyet.

Hevesy Vilmos külön véleményét következőkben kívánja jegyzőkönyvbe véteni:

„*Hevesy* Vilmos ez alkalommal sajnálatosnak tartja, hogy a választmány az elnök ur részéről más-jus hó 1-én egy, az új uttörvény véleményezésére alakított ad-hoc bizottságnak az országos rendeletre vonatkozó tervezetét még nem tárgyalhatta és kívánatosnak tartja, hogy a Klub — összhangba hozva őket a párisi határozatokkal — ezt a tervezetet juttatná mielőbb érvényre.”

Az Aviatikai Bizottságnak előző napon tartott

bizottsági ülésén határozat hozott, hogy a bizottság az Aero-Clubnak a legközelebbi jövőben várható feloslása után annak vagyonát átveszi és a Magyar Aero-Klub nevet veszi fel.

Ehhez a választmány egyhangulag hozzájárul. Együttal a bizottság az aviatikai hangár vételárát és egyéb eddigi költségeit a megszavazott 10.000 korona terhére kiutalványozni rendeli.

Az Automobil és Nemzeti Sport a Prinz *Heinrich-Fahrt* alkalmával kiadott külön szám és munkálatok honorálására tiszteletdíjat kér.

A választmány felkéri ügyvezető-igazgatót, hogy amennyiben a Prinz *Heinrich-Fahrt* költségeinek végleges leszámolása után erre fedezet marad, egy tiszteletdíj kiutalványozása iránt tegyen javaslatot.

Krisztinkovich igazgató előadja, hogy sikerült a házvezetőséggel megegyezni, hogy 3 évi kötelezettséggel évi 4000 korona lakberről szerződés köttessék.

A választmány ezt, valamint az ez alapon három évre szerződésileg történt megállapodást jóváhagyólag tudomásul veszi.

Ugyancsak *Krisztinkovich* Béla igazgató jelenti, hogy az Automobil-Ujság elleni perben a legfelsőbb fórumon is peresztes lett a Klub. Jelenti, hogy *Háry* Gyula festőművésznek az Önkéntes Gépkocsizó Testület tervezéseért 100 korona tiszteletdíjban állapodott meg.

A választmány jóváhagyja és tudomásul veszi.

Igazgató ur bejelenti, hogy a Dán Automobil-Klubbal tryptyquek kicserélése tárgyában szerződést kötött.

A választmány tudomásul veszi és aláírására az elnök ur Ő Excellenciáját kéri fel.

Ügyvezető-igazgató az automobil-klubok nemzetközi szövetségének Párisban december 7-én tartandó ülésére kiküldött megnevezését kéri.

A választmány gróf *Zichy* Béla Rezső alelnököt és *Krisztinkovich* Béla igazgatót küldi ki a Klub képviselőjében.

Ügyvezető-igazgató jelenti, hogy Párisban turisztikai automobil-office létesült a közmunkaministerium kebelében.

A választmány tudomásul veszi. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Kmft.

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

LOVAS GYULA vívóterme
Nagymező-utca 28., II. em.

Ujjonnan nagyobbítva. Kényelmes berendezéssel. Lelekiismeretes, jó tanítás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek! Beiratás naponta!

Repülőgép

kísérletezéshez egyik főkellék a matematikai pontossággal készült légszavar. Ilyen légszavak többféle nagyságban egyedül

Weszely István

sportujdonságok üzletében kaphatók

== Budapest, IV. Váci-utca 9. sz. ==

Alkatrészek repülőgép-modellek készítéséhez,
Skating-Ring—keresek korcsolyák.

FOOT-BALL

kizárólag magyar készítmény.

Saját mintáink, erős marhabőrből, tartós kézi varrással, s valamennyi legfinomabb angol vörös gummiólyaggal ellátva,

5-ös nagyságban.

„Villám“ 9 kor., „Turul“ 10 kor., „Verseny“ 11.50 kor., „Hunnia“ 13.50 kor., „Kincsem“ 4 nagys., Iskola-football-labda 7.50 kor., „Kincsem“ gyermek-football-labda 3 nagys. 6-50 kor., 2 nagys. 5 kor., „Football-cipő“ marhabőrből, kitűnő szabás és erős kézi varrással párja 15 korona.

UI! Diaboló-játék egy készlet 2, 3, 5 kor. stb. UJ! Nagy választék: Football-játékhoz tartozó összes felszerelésekben. Továbbá nagy raktár: Lawn-tennis-, Golf-, Crikett-és Croquet-játékokban, tornaszerek-, vívóeszközök-, vadászati-, halászati-, turista-felszerelésekben stb. stb. Teljes felszerelésnél árkedvezmény! Kereskedőknek előnyárak! Árjegyzék ingyen és bérmentve!

ZUBEK BERTALAN és Társa

sportcikkék áruháza

Budapest, IV., Múzeum-körút 29.

ALAPITVA 1871.

A magyar gyáripár diadala!

Hatóságok, szállótulajdonosok, fürdőtelepek, vállalkozók stb.

figyelmébe ajánlja — a hazai utviszonyoknak megfelelő — kitűnően bevált elsőrangú

Autobusz

== gyártmányait ==

a „Phönix“ Automobil-Művek

Budapest, V., Váci-út 141.

Automobil-omnibuszjáratok létesítése iránt komolyan érdeklődőknek készséggel szolgálunk képes árjegyzékkel és kimerítő utbaigazítással.

Kedve ő szállítási feltételek.

TAMÁSSY PARK-SZANATÓRIUMA

Dunaharaszttiban == Pestmegye.

Elsőrangú gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légtüdő. Dr. Lahmann szerinti diétetikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon: Budapest környék Dunaharaszti 9.

PROSPEKTUST

KIVÁNATRA KÜLD

AZ IGAZGATÓSÁG.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vízisport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Tréning a vívásban.

Minden sportban csak úgy lehet bizonyos eredményeket elérni és felmutatni, ha a természettől nyert képességeket bizonyos „rendszer” szerint fejleszteni és tudásunkat az elért nivón megtartani igyekszünk. Ezt a célt pedig csakis folytonos, intenzív „gyakorlás” által valósíthatjuk meg.

Az athletikában főszerep a testi erőnek és ügyességnek jut, kiváló eredmények elérése tehát e téren ugyszólván csupán e két tulajdonságunk minél magasabb fokra való fejlesztéséhez van kötve. Másképpen állunk azonban a vívás sportjánál, ahol a testi kellékek mellett ugyszólván főszerep jut az idegek és a lélek megedzésének, a találgatás, a nyugalom magas fokra való fejlesztésének, ahol a technikai tudáson kívül folytonos, szakadatlan trainingra van szükség éppen ezen képességeink tökéletesítése céljából.

A futásban pl. a technikai dolgok elsajátítása bizonyos „begyakorlás” mellett eredményhez vezet, a súlydobásban a testi erő és ügyesség a „technikai rész” begyakorlása mellett szintén sikerhez segít, az uszásnál a megfelelő „tempó” elsajátítása és testünk betrainirozása a megfelelő távra ugyancsak elegendő, a vívásnál azonban maga a „technikai” tudás a szellemi képességek folytonos trainirozása nélkül korántsem vezet eredményekhez. Nyilvánvaló tehát, hogy az igazi vívónak szüksége van arra, hogy egy technikai tudását, mint testi ügyességét, valamint szellemi képességeit is folytonos, állandó, céltudatos gyakorlás által fejlessze.

Épen a vívás sportja az, ahol már a legrövidebb pihenés is hátrányosan érezhetővé válik, aki folytonosan nem trainiroz, lassuvá, bizonytalanúvá válik, a mozdulatok precízitásukból sokat veszítenek, s különösen a vívás életető lelke, a „tempó” az, amelyet folytonos gyakorlat által

magas fokra elsajátítani lehet, de teljesen megtanulni és tudni — soha eléggé.

Igen sok szó esett már a „training” mikénti beosztásáról egyéb sportágakkal kapcsolatosan, e szerény sorok célja az volna, hogy véleményemet e kérdésben röviden a „vívás”-ra vonatkoztatva adjam elő. Természetesen ez alkalommal nem a „kezdő” vívó mikénti vívás-tanulásáról óhajtok értekezni, hanem arról, hogy a „kész” vívó, vagyis aki a vívás technikáját már bizonyos fokig elsajátította, miként tarthatja fenn, illetve fokozhatja tudását és képességeit a vívás gyakorlásának „észszerű”, „rendszeres” beosztása mellett?

Első és főszabálynak azt tartom, hogy a vívást hosszabb időre abban hagyni ambiciózus vívónak nem volna szabad.

Tapasztalati tény ugyanis, hogy pár heti pihenés már annyira érezteti hatásait, hogy a traininget ugyszólván a vívónak „elülről” kell ismét kezdeni, mert a mozdulatok biztossága, a folytonos gyakorlat által elért gyorsaság, az akciók szabatossága a pihenés által elvész, izmaink veszítenek rugalmasságukból és bizonyos „merek”-séget vesznek fel, mely csak újabb gyakorlás közben tűnik lassan-lassan el. Az egyszer már training által elért eredményt tehát legalább is „fentartani” kell igyekezni, és legalább is minden másod-harmadnap egy rövid „iskolát” venni.

A training maga már most nézetem szerint akkor helyes, ha a kész vívó is minden nap „iskolát” vesz, mert az iskola-vívás szoktat hozzá a szabatos mozdulatokhoz, az akciók szabályszerű, pontos keresztülviteléhez. Az iskolázás nélküli, folytonos „asszózás” lassan-lassan szabálytalan szokásokhoz és helytelen mozdulatokhoz vezet.

Az iskolázás — ha csak pár percig tartó is — elen-

Lawn-Tennis. Football.

Teljes lawn-tennisz-felszerelések. Amerikai, angol és francia prima rakettek. Wright and Ditsen, Slanzenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Miss & Cie, Williams stb. gyárosok rakettjei. — **Rakettjavítások elsőrangú szakmunkás által.** —

Versenylabdák; Slanzenger, Standard, Selected, Ayres, Champion, Sinnet, Climax stb. — Közép és bekerítő hálók. Oszlopok, rakettprések. A Magyar Országos Lawn-tennis Szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. ∴

Uj Diabolo-játék minden kivitelben.

Hitelesített athlétikai sportcikkék egyedüli főraktára. Torna szerek. Valódi olasz Perez-féle vívóeszközök. Izomerősítők. Hockey. Golf. Lovaspoló. Croquet. Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára.

— Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve. —

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Állandó sportkiállítás. ∴ Alapítva 1861-ben. ∴ Sport-, díszmű- és játékaruk. ∴ Utazási és háztartási cikkek Feltűnést keltő tennisirakett-ujdonság 1909-re. Slanzenger-féle „Kertész Special”-ütő kizárólag a Kertész Tódor cég részére.

gedhetetlen kellék tehát, azonban súly helyezendő arra, hogy az iskolázás változatos legyen. Értem ezt úgy, hogy a vívó a legegyszerűbb akciók pontos keresztülvételét igyekezzék elsajátítani, törekedve arra, hogy ne csak egyoldalúan hasonló, vagy ugyanazon akciók, hanem minél változatosabb akciók gyakoroltassanak. Igen sok vívó van ugyanis, ki bizonyos dolgokat eléggé jól, vagy tökéletesen tud keresztülvinni, más egyszerűbb akciót azonban vagy sosem használ, vagy nem is tud megcsinálni. Láttam vívókat pl., kik elválni igen jól tudtak, szurást pl. sohasem, vagy nagy ritkán alkalmaztak és viszont. Jó vívónak csak az nevezheti magát, aki az akciók sokféleségében egyenlő tudásra igyekszik és tud szert tenni, mert többet ér az, ha mindenféle akciót — kellő időben és alkalomkor — közepesen tudunk keresztülvinni, mintha egyben tulságos gyakorlatra teszünk is szert a többinek teljes elhanyagolása mellett.

Az iskolázás mellett természetesen szükség van arra is, hogy asszózás által gyakoroltságra, rutinra tegyünk szert. Ezt pedig különféle ellenfelekkel való küzdelmek által érhetjük el.

Akinek alkalma van tehát, iskolázás után csináljon annyi asszót, amennyit kimerülés nélkül és frissen könnyen megbir. A szervezet túlerőltetése azonban következő napokon érzeteti káros hatásait, miért is ne az legyen az elv, hogy minél többet, hanem hogy minél jobban vívjunk.

Asszózás közben — érte a barátságos, training céljából való vívást — nem arra kell törekedni, hogy akárhogy is, a „tuss“-okat mi adjuk be, itt a volt mellékes szerepet játszik, főszólyt a szép vívársra és a változatosságra kell helyezni. Mindenféle akciót meg kell próbálni, kombinációkat kell keresztülvinni, mert csak így gyarapíthatjuk tudásunkat.

Ami a vívás időtartamát illeti, addig kell vívni, míg kimerültséget, különösebb ellankadást nem kezdünk érezni, szabályul tartva szem előtt, hogy a sport által testünk, lelkünk felfrissítését, nem pedig erőnk kimerítését célozzuk. A forszírozott training által tehát éppen ellenkező célt érünk el, mert kifárasztott idegeinkkel más napon jó eredményt el nem érhetünk és szervezetünk az elernyedt izmok kipihenését mintegy megkövetelvé, bizonyos idő kell ismét a teljes kondíció eléréséhez.

Igen fontos, hogy szervezetünket minél nagyobb munkabíráshoz szoktassuk. Éppen ez a training célja. Folytonos gyakorlat által ugyanis izmaink és idegeink megedződnek, az erős munka következtében beállni szokott fáradtság később jelentkezik és képesek vagyunk teljes frissességben hosszabb időtartamig vívni, ami a versenyeken egyik főkélléke a versenyzőnek. Ezt is azonban folytonos és fokozatos gyakorlat által sajátítjuk el legesyszerűbben, vagyis küzdelmesen, inoktat lassan-lassan meghosszabbítjuk, miáltal rendszeresen szoktatjuk hozzá szervezetünket nagyobb munka könnyű elbírásához.

Fontosnak tartom és igen jónak az iskola és szabadvívás közt álló azt a gyakorlatot is, mikor két vívó a fal mellett felváltva védési és támadási akciókat gyakorol. Ezáltal egy a védésben, mint a támadásban tökéletesíthetjük tudásunkat, a dolgokat szabatosabban keresztülvinni megtanulhatjuk és a gyakorlatot magát training céljaira igen jól felhasználhatjuk.

Ami az étrendi és egyéb életmódunkra vonatkozó kérdéseket illeti, általában a vívársra is áll mindaz, ami egyéb sportoknál a kiváló eredmények eléréséhez segít bennünket; lefontosabbnak azonban az elegendő alvást és a dohányzás-tól, valamint szeszes italoktól való tartózkodást tartom.

Az előbbi ugyanis a tudórsra gyakorol káros hatást, mely szervünknek a vívásnál kiváló szerep jut, az utóbbiak pedig izgatottságot s idegességét kelteve, az annyira fontos „hidegvér“ és „nyugalomunkat“ zavarják meg.

Ezek szólnak általánosan a vívó vívás gyakorlására; fontosabb training is ezen szabályok szerint, azonban szorgalmasabban és intenzívebb módon eszközözendő, pl. a versenyvívónak versenyre való előkészítése. Ilyenkor azonban nagyobb súly helyezendő az életrendi és étrendi kérdésekre, abszolút nyugalom, elegendő pihenés és szorgalmas training szükségesek; ilyenkor is mindig azonban a szervezet túlfeszítése nélkül. Inkább kevesebbet, de naponta vívni, céltudatos beosztással elérve azt, hogy képességeink a verseny napjára a tetőpontra legyenek fejlesztve; e tekintetben persze szabályokat felállítani nem lehet, kinek-kinek egyéni ebben a kérdésben a főszerepet. Ami egyiknek hasznos, ugyanaz lehet a másiknak káros is; a vívás trainingben a fő azonban az, hogy vívni állandóan kell, rendszeresen, mert csak ambíciós munka, kitartó szorgalom és erős akarat mellett juthatunk lassan arra a magasiatra, ahol babérok is teremnek.

Szücs Ervin Ede.

Az elemi iskolai testnevelés.

A MASz. testnevelési szakosztálya végre megkezdte működését. Amint ismételtén szóvá tettük a késedelmezést, amelylyel óriási jelentőségű munkája megvalósításához fogott, úgy most el kell ismernünk, hogy az a hivatalos munkatervezet, melyet mint kezdő lépést, a nyilvánosságra hozott, komoly, nagyértékű munka és hogy az abban foglalt eszmék megvalósítása korszakos jelentőségű lesz a magyar testi kultúra történetében.

Az első lépés természetesen az elemi iskolai testnevelés reformja. A legjelentékenyebb, a legegésőbb kérdés. Minden szülő aggódva látja apró gyermekét, amint vézna kis testével, sápadt arcával könyve fölé görnyed és amíg agyaszedi magába a tudományt, nem nő, nem erősödik oly mértékben, mint a szülői szem látni szeretné. Valamit kellene tenni: ezt érzi mindenki. De mit? Erre nem kap feleletet.

Most a MASz. elemi iskolai testnevelési szakbizottsága összehívta mindazokat, akik hivatják, hogy ezt az életbevágó kérdést megoldják: a pedagógusokat, az orvosokat s a sportembereket. Ezek elé egy munkaprogramot terjeszt, amely felöleli az elemi iskolába járó apróságok testi nevelése körébe végső összes kérdéseket.

A tervezet alatt *Tas József* jeles szakemberünk nevével kívül még egy nem kisebb nevet látunk; mint a főváros polgármesterét: *Bárczy Istvánét*. Azét a férfit, ki eddigi élete javát a főváros iskolai ügyei vezetésével töltötte, aki maga is jeles atléta, kitűnő sportember, a MASz. elnöke. Két irányban bír óriási jelentőséggel e név. Az egyik, hogy amit az ő elnöklése alatt a bizottság határoz, az mind helyes, jó és üdvös lesz. Erre garancia a szakértelme. A másik, a fontosabb, hogy mindaz nem marad papíron, hanem meg is fog valósulni. Erre biztosíték hivatalos állása, tette, ereje, mely sohasem habozott azonnal meg is valósítani azt, amit jónak és üdvösnek talált.

Ime itt közöljük a tervezet lényegét, annak idején ismertetni fogjuk a hozott határozatokat.

KODAK

Egy Kodak - készlet a legszebb karácsonyi ajándék.

Tartalma: egy eredeti Kodak gép s az összes a fényképezéshez szükséges kellék csinos fadob zban fémfogantyúval. Kapható nagyság szerint 20 koronától felebb eredeti árban minden szaküzletben és

Wien I., Graben 29.

Az elemi iskolai testnevelési szakbizottság munkaprogramja.

I.

Az elemi iskolai torna reformálása.

Az elemi iskolai testnevelés célja az ifjuság testi kiképzése, testi fejlődésének helyes alapokra fektetése és irányítása, erejének és ügyességének összehangozatos fejlesztése, a test égető szerveinek és általában az egésznek fenntartása és az egészséges fejlődésnek előmozdítása.

Hogy a mai testnevelés kizárólagos tornagyakorlataival ezt a kitűzött célt teljesen el nem érhetjük, azt már általánosan elismerik. Nevezett gyakorlatok a testre és lélekre egyaránt kártékony hatásokat idézhetnek elő a népiskola fejlődő szervezeti tanulóinál. A gyöngye testet nagyon hamar fárasztja ki a szabad- vagy rendgyakorlat szabatos és pontos keresztülvitele. Maga a szertornázás pedig kellő változatosság nélkül, egyoldalúan fejleszti az izom- és esontrendszert, az idegrendszer rovására. E részeket tehát a mai tanórákban keretben kevésbé kellene gyakorolni, részben módosítani, részben egészen elhagyni.

Ismeretes, hogy a torna modern irányának a svéd torna-rendszert tekintik világszerte. Alapos tanulmány után tehát határozza meg a szakbizottság e rendszer azon részeit, módszeres eljárásait, amelyeket népiskoláinkban a vidéki és fővárosi különleges viszonyok szem előtt tartásával meg lehetne honosítani.

Megállapítandó, hogy a fővárosi elemi népiskolák heti óraszámának leszállítását célzó reformmal kapcsolatosan a testnevelésre több időt fordítsunk-e?

Sok gondot okoz a tornaórának elhelyezése az általános óra-rend keretében. Bizonyos az, hogy a torna mai rendszere nemcsak testi kifáradást eredményez, de a lélek is fárasztólag hat. A bonyolultabb gyakorlatok a figyelemnek központosítását kívánják oly alakban, akár az egy számtani példa megfijtéséhez vagy nyelvtani szabály levonásához szükséges.

További kérdés, amely megvizsgálandó, vajjon hasznos-e az óráközökben való rövid testmozgás és mennyi ideig tartson az ilyen gyakorlat? Ezek az 1—2 perces gyakorlatok főként a gerincgömbülés ellenőrzését célozzák.

A hibás testű gyermekeket ezideig rendszeresen felmentették a tornázás alól, holott éppen ezeknek talán sokszor szükségesebb a test edzése, mint az egészséges és normális testű gyermeknek. Megállapítandó tehát, hogy az ilyen gyermekekkel a jövőben hogy foglalkoznak a testnevelés szempontjából és mennyiben volna bevezetendő az iskolába az ugynevezett gyógytorna oktatása.

Mindnyájan tudjuk, hogy a tornázás alóli felmentés oka nem mindig a gyermeknek a tornázásra való alkalmatlan volta. Sok szülő, feltétlenül engedi gyermekét az iskolai tornaóra és felmentési lehetőség a tornázás alól. A jövőben tehát nagyobb figyelemmel kísérendő a tornamentesek ügye és számuk lehetőleg a minimálisra szorítandó.

Behatóan kell foglalkozni a tornaacsarnok belső berendezésével és a szakbizottságnak össze kell állítania egy mintaszerű tornaacsarnok összes kellékeit és szükégeit.

Az elemi iskolai tanítók képzése a testgyakorlatot illetőleg szintén kell, hogy tanácskozásunk tárgyát képezze, mert szükségesnek látszik, hogy a testnevelés oktatása terén is szakképzésben részesüljenek. De szükséges volna annak a kérdésnek tüzetes megvitatása és eldöntése is, vajjon mi kívánatosabb az elemi iskolában, az-e, hogy a rendes tanítószemélyzet vezesse a testnevelést, avagy külön szakkerék.

II.

Szabadtéri játék és sport az elemi iskolai tanítás keretében.

a) *Játék.* A játék a test összes szerveire fejlesztő hatású. De a rendes szív- és tüdőműködés és vérképződés közvetlen fizikai hasznán kívül, a játék erkölcsnevelő hatása is megkérdőjelezhetetlen.

A céltudatos és helyes irányban vezetett játék tehát nevelő eszköz is a tanító kezében.

Foglalkozni kell a játékdélutánok kérdésével is, nevezetesen, hogy hány játékdélutánra volna szükség osztályonként és miképpen illesztessenek be a testnevelés szerves egészébe.

A játékok szervezése és az iskolai élet keretibe való beillesztése a legnehezebb pedagógiai kérdések egyike, amelynek alapelvei még a külföldön sem forrtak ki teljesen, éppen ezért a szakbizottságnak alaposan és mélyen kell behatólnia e kérdés egész genezisébe.

Szabadban. A játék műveléséhez legjobb a szabad játéktér. Ezidőszert sem Budapesten, sem a vidéken nem rendelkezünk elegendő játéktérrel. Célzerű volna ez okból úgy a kultusz-miniszterium, mint a fővárosi tanács figyelmét felhívni arra, hogy szabad játéktereket létesítsenek ki, illetve szorgalmazzák illetékes helyeken ilyenek létesítését.

Mivel ilyen játékterek berendezése hosszabb időt igényelne és sok költséggel jár, meg lehetne kísérelni az üres és használatlan telkeknek ideiglenes játékterekké való átalakítását.

Az iskola udvara nagyon előnyösen felhasználható a játék céljaira és ezért kívánatos volna, hogy a jövőben létesülő iskolák lehetőleg nagy udvarral láttassanak el. A háztetőn elhelyezhető játékterek is kombinációba veendők.

Tornateremben. A tornatermek mai berendezésükkel és felszerelésükkel legnagyobb részt csak kevésbé alkalmasak a játék művelésére. Szükséges tehát a tornatermek olyan berendezése, illetve átalakítása, hogy azokban szükség esetén játszani is lehessen.

Tanteremben. Meghatározandók azok a játékok, melyek az egészségtani és pedagógiai szempontok figyelembe vételével a tanteremben is játszhatók. E játékok leginkább az elemi iskola legalsó tagozatán, az I. és II. osztályban játszhatók, mert hiszen csak rövid ideig tarthatnak, a tantermeknek a játék szempontjából célszerűtlen berendezésénél fogva.

b) *Sport.* Sport alatt az elemi iskola tanulói körében csak az atletika alapelemeiről lehet szó. Nyáron a gyaloglás, futás, ugrás a szabadban, az őszi: télen a korecsolyázás, szánkázás jöhet tekintetbe ezen a fokon. A nyári mozgásokat kirándulások alkalmával, a városban, szabad tereken is gyakorolhatjuk. A tanulók számára igen olcsón hozzáférhető, esetleg egészen ingyenes fürdők és uszodák száma, amennyire a viszonyok engedik, szaporítandó volna. Télen a korecsolyázás érdekében az üres telkeket célszerű volna kevés költséggel egyszerű módon korecsolyapályákká átalakítani, ahol a tanuló ifjuság ingyen gyakorolhatná ezt a testedző sportot. A szánkázás természetesen csak olyan vidéken gyakorolható, ahol arra alkalmas lejtők vannak.

III.

Égéségtani szempontok.

Az elemi iskolai orvosi intézmény szervezése az iskola-egészségügy jövő fejlődésére nézve nagy jelentőséggel bír. Az iskolai orvosok mai feladata és hatásköre azonban kiterjesztendő volna és megállapítandó volna az a működési kör, amelyet ők a testnevelés szempontjából a jövőre az iskolai életben betölteni hivatva volnának. Ezzel kapcsolatosan meghatározandók azon egészségügyi kívánalmak, amelyek tekintetbe vételével a jövőben az új iskolák, tornatermek építendő és berendezendőek.

Foglalkozni kellene továbbá a szellemi túlerhelés ellen való védekezés kérdésével, a női kézimunka fizikai hatásával, az iskolai mosdók és fürdők kérdésével, mely ilyenek elsősorban az orvosi kartól várják tisztázásukat.

IV.

A testnevelés népszerűsítése, agitáció.

Szükségesnek tartjuk, hogy munkakörünkbe a nagy társadalmat is bevonjuk. Elsősorban a szülők támogatására volna szükség, hogy az iskola és a szülői ház közti kapcsolat létrejöjjön és a szülők jóindulatát is megnyerjük a testnevelés ügyének. Erre nézve tehát javaslatot kellene csinálni, hogy az miképpen volna lehetséges.

Bevonandók volnának továbbá különös érdekeltségüknel fogva az orvosi kar, a Közegészségi Egyesület, a sportkörök és egyéb az elemi iskolai testnevelés kérdéseivel is foglalkozó társadalmi szervezetek, pl az „Országos Gyermekvédő Liga” és a „Szüneti gyermekek Egyesület”.

Agitációnális célokra bevonandó a sajtó, rendezendő volnának továbbá nyilvános felolvasó ülések, ismeretterjesztő össze-
jövetelek, szaktanácskozások.

Budapesten, 1909. szeptember havában.

Tas József
előadó.

Bárczy István
a MASz. elnöke,
szakbizottsági elnök.

Kemény kalap,
Lukács

valódi angol nyulszőrből, „Richardson” gyártmány, darabja 6 korona. — Angol cylinder 15 korona
uridivat-különlegességek raktárában
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 7.

A „Nemzeti Sport – Magyar Vízisport” szerkesztősége által a Rudasfürdő fedett medencéjében rendezendő

III. középiskolai uszóverseny sorrendje és feltételei:

(Pálya hossza: 20 m.)

I. nap 1909. november 19 (péntek) d. u. 6 órakor.

- (1) **I. Kezdők versenye 40 m.** I—IV. osztály. (Olyanok részére, kik uszóversenyen még semmiféle díjat nem nyertek.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (2) **II. Kezdők versenye 40 m.** V—VIII. osztály, (mint fent). I. ezüst-, II. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (3) **III. Stafétaverseny, 3-szor 40 m. „a legjobb középiskolai csapat” címért.** Tetszés szerinti uszással. Győztes csapat intézetének fenti cím és díszoklevél, tagjainak három aranykeretű ezüstplakett, szalagon; II. csapatnak 3 ezüst-, III. csapatnak 3 bronzérem, tekintet nélkül az indulók számára. Második kiírás. 1908. évi, védő a IV. kerületi kegyesrendi gimnázium (Novák Jenő, Peleznay László, Baronyi András). 1 p. 14,2 mp. *Tét csapatonként:* 2.— K.
- (4) **IV. Előnyverseny, 60 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj; II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K. (Előfutamok).
- (5) **V. Melluszás-előnyverseny, 80 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K.
- (6) **VI. Osztályverseny, 80 m.** (VII—VIII. osztály.) Győztesnek ezüstplakett és a „Nemzeti Sport — Magyar Vízisport” tiszteletpéldánya 1909 december 1-től 1910 december 1-ig, II—III. bronzplakett. *Tét:* 50 fillér.

II. nap 1909. november 20 (szombat) d. u. 6 órakor.

- (7) **I. Juniorverseny, 80 m.** (Olyanok részére, kik még semmiféle uszóversenyen 1-ső díjat nem nyertek). Győztesnek ezüstérem és a „Nemzeti Sport — Magyar Vízisport” tiszteletpéldánya 1909 december 1-étől 1910 december 1-éig, II—III. bronzplakett. *Tét:* 50 fillér.
- (8) **II. Nemzeti Sport-díj; stafétaverseny, 3-szor 40 m.** Mell-, hát- és magyar-uszással. Győztes csapat intézetének a „Nemzeti Sport — Magyar Vízisport”, vándordíj védelme egy évre és díszoklevél, tagjainak 3 ezüstplakett és a díj fényképe, 2. csapatnak (3 indulónál) 3 ezüst, 3. csapatnak (5 indulónál) 3 bronzérem; a díj kétszer sorrendben vagy háromszor egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. A mindenkori győzelemkor a díjnyertes intézetnek kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó. Második kiírás. 1908. évi védő a II. kerületi főgimnázium (Lindner Károly, Nagy Jenő, Nagy Géza) 1 p. 27,8 mp. *Tét csapatonként:* 2.— K.
- (9) **III. Melluszás, 100 yard „a legjobb középiskolai melluszó” címért.** Győztesnek fenti cím, aranykeretű ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüst-, III. bronzplakett, tekintet nélkül az indulók számára. *Tét:* 1.— K.
- (10) **IV. Hátuszás-előnyverseny, 60 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzplakett. *Tét:* 1.— K.
- (11) **V. Osztályverseny, 40 m.** (III—IV. oszt.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (12) **VI. Előnyverseny, 200 m.** Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, III. bronzérem. *Tét:* 1.— K. (Előfutamok).
- (13) **VII. Előnyverseny, 60 m.** (Döntőfutam.)

III. nap 1909. november 21 (vasárnap) d. u. 5 órakor.

- (14) **I. Osztályverseny, 40 m.** (I—II. oszt.) I—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (15) **II. Osztályverseny, 40 m.** (V—VI. oszt.) I. ezüst-, II—III. bronzérem. *Tét:* 50 fillér.
- (16) **III. Emlékverseny, 50 yard.** Győztesnek a néhai *przerwai Telmajer (Telényi) Géza* emlékére Magyarország uszói és a megboldogult jóbarátai által 1908-ban „A legjobb középiskolai sprinter” számára alapított **örökös vándordíj** védelme egy évre, aranykeretű díszített ezüstplakett és díszoklevél, II. ezüst-, III. bronzplakett, tekintet nélkül az indulók számára. A vándordíj a mindenkori győztes intézetének

kiadatik, de a következő kiírás alkalmával a szerkesztőségnek sértetlenül visszaszolgáltatandó; a mindenkori győztes ezenfelül a díj fényképét kapja és neve a díjba belevésztik. 2. *kiírás. Tét:* 1 korona. 1908. évi védő Paronyi A. (Piarista) 26.4 mp.

(17) **IV. Melluszás-előnyverseny, 80 m.** (Döntőfutam).

(18) **V. Vendégek versenye, 100 m.** (Budapestiek kizárva.) Győztesnek ezüstplakett és tiszteletdíj, II. ezüstérem, 3. bronzplakett. *Tét:* 1.— K.

(19) **VI. 200 m.-es előnyverseny.** (Döntőfutam).

(20) **VII. Múgrás.** 1. Ezüstérem és tiszteletdíj; 2. és III. bronzplakett.

(21) **VIII. Meghívási vízipóló.** 7-es csapatoknak. Győztes csapatnak 7 ezüstérem.

Intézetközi pontversenyek

tartatnak jelen verseny keretében és pedig:

I. Brüll Alfréd vándordíja

egy évi védelemre és díszoklevél azon intézetnek, mely az 1., 2. és 7. versenyszámokban együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el, minden első hely 3, minden 2. hely 2, és minden 3. hely 1 pontot számít az illető intézet javára. Pontegyenlőség esetén a nagyobb számú első, illetve második és harmadik helyek döntenek. A díj *kétszer sorrendben* vagy háromszor egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. *Külön nevezés nincs. II. kiírás.*

II. Budapest székesfőváros vándordíja

egy évi védelemre azon intézetnek, mely az 1—20. számokban együttvéve a legnagyobb pontszámot éri el. A díj *háromszor* sorrendben vagy *ötször* egyáltalán nyerendő, mielőtt az illető intézet végleges tulajdonába menne át. Egyébként a feltételek azonosak az előző pontversenyével. *Második kiírás.* 1907. és 1908. évi védő a *IV. kerületi keggyesrendi gimnázium* 22, illetve 13 ponttal.

Általános tudnivalók.

A versenyre, melyen a MUSz. szabályai mérvadók, (a Tetmajer-díjban ezenfelül az alapító-oklevél), nevezhet minden bel- és külföldi középiskolai tanuló, de csakis *a külön e célra szolgáló nyomatott* nevezési űrlapokon. A nevezési űrlapok a tornatanár uraktól kérendők, kik azok kiadását voltak szivesek vállalni. Nevezési űrlapok kaphatók még a szerkesztőségben. (IV., Kecskeméti-utca 5., II. 2.) minden szerdán este 6—8 óra között is. A nevezést ezen az űrlapon kell leadni s a tét összegét levélbélyegben mellékelni.

Amennyiben az intézet, mint olyan hajlandó 20 (husz) korona általányt vállalni, úgy növendékei korlátlan számban testületileg indulhatnak minden versenyben. (A 20 korona általányösszeg postautalványon küldendő a szerkesztőség címére). Nevezések 1909 november 13-án este 8 óráig küldendők a „*Nemzeti Sport—Magyar Vízisport*” szerkesztősége címére, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 5., II. 2.) Személyesen *Donáth Leó* munkatársunknál lehet nevezni mindennap 6—8 óra közt a Rudasfürdőben, melynek uszómesterénél űrlap is kapható. A nevezésnek tartalmazni kell: *a)* a versenyző teljes vezeték és keresztnévét, *b)* lakását, *c)* intézetét, *d)* a számokat, melyekre nevez. *e)* a tétet, *f)* előversenyre való nevezéskor az általa tréningben elért *három* legjobb eredményt. Zárlat után érkező, tét nélküli vagy *nyilvános sportegyletek által leadott nevezések visszatartatnak.* A versenyszámok sorrendjének megálapítása a nevezésekhez képest és az összes versenyzők érdekének megóvásával fog történni. 2. díj 4, 3. díj 7, 4. díj 10, 5. díj 14 induló esetén van, hacsak egyes versenyszámoknál más megemlítve nincs.

Figyelmeztetés

a versenyzőkhöz, hogy idejekorán nevezzenek, mert zárlat után érkező minden nevezés vissza fog utasíthatni.

Budapest, 1909 október havában.

Friedrich Nándor s. k.
felelős szerkesztő.

Dr. Polónyi Dezső s. k.
főszerkesztő.

Látta és jóváhagyta a Magyar Uszó-Szövetség intézőbizottsága 1909 október 28-án tartott ülésén.

Dr. Füzeséry Árpád
főtitkár.

A Rothschild-díj.

November 13. 14 és 15-én dől el Bécsben háromnapos meeting keretében a báró Rothschild-díj, melyet 1907-ben 18. 1908-ban 15 $\frac{1}{2}$ ponttal nyert meg tudvalevően a MTK. A WAC. most minden követ megmozgat, hogy a díjat Bécsben fogják és sikerült is néhány jeles német sprinter nevezését megkapniok; Battersby ellenben elzárkózott az elől, hogy a WAC. kedvéért a hosszu és fárasztó utat megtegye. Véleményünk szerint a MTK. mindennek dacára végleg megnyeri az értékes trophoeumot, mert Halmay, Zachár, Hajós, Elek, Toldi, Huszár és Lantossy oly jó formában vannak, hogy meg fogják tudni szerezni a szükséges 15 pontot. A MTK. versenyzőin kívül még Las-Torres Béla és a MAFC. hatos sprinter stafétája indul; előbbi a 200 méteres osztrák bajnokságot (hacsak Halmay nem indul), utóbbi a 6-szor 68 méteres stafétát nyeri meg minden bizonynyal.

Német-magyar uszómérkőzés Budapesten a MUSz aegise alatt.

A WAC. versenyére alkalmasint lejön Bretling, Jung és Ritter, a német válogatott sprintstaféta három tagja. Lapunk szerkesztője felajánlotta a Szövetségnek, hogy mindent elkövet e versenyzők Budapestre jövele érdekében. A MUSz. ajánlatunkat elfogadta és a saját hatáskörében magyar válogatott csapatot állítana össze 3-szor 60 és 3-szor 100 méterre. A staféta- és egyéni versenyek meghívási számok formájában dőlneek el a középiskolai verseny alkalmával. Bővebb részleteket jövő számunkhoz.

A Sportfutár versenye.

(XI. 7.) Tulzás nélkül minden tekintetben sikerült a Sportfutár mult vasárnapi meetingje, amely sporttérké tekintetében messze kimagaslik az összes az idén rendezett versenyek közül. Halmay első idei startja alkalmával 80 méteren oly canterben elért 49 mp.-es eredménye, Las-Torres 2 p. 27.4 mp.-es ideje 200 méteren, Zacháré 400 méteren (5 p. 27.6 mp.), Wendeliné a 100 méteres hátszásban (1 p. 21.4 mp.) oly kitünőek, hogy nagyon megnyugtathatják az embert uszósportunk jövőjét illetőleg. Jó volt még Beleznay, könnyen uszott, 2 p. 42 mp.-es ideje 200 és Baranyaié a 60 méteres handicapben. Külön említést érdemel a verseny pazar díjazása, kifogástalan rendezése és óriási, a Rudasban eddig még nem látott nézőközönsége. A Sportfutár szerkesztőse méltán lehet büszke áldozatkész munkájának jól megérdemelt gyümölcsére, a teljes erkölcsi és anyagi sikerre és uszósportunk érdekében csak az lenne kívánatos, hogy vajha hasonló több hasonló verseny rendeztetnék magyar vizeken.

Részletes eredmény a következő:

I. Kezdők versenye 40 méter. Két előfutam után a döntőben: 1. Kulcsár György (BEAC.), 2. Sorer Győző (Balaton), 3. Rosenberg Győző (FTC.). Indultak még: Thürr István (Balaton), Maradi Viktor (BAK.), Erdős József (MAFC.), Proeskó Pál (BEAC.), Fehér Endre (MUE.).

II. 3×60 méteres staféta (tetszés szerinti uszással): 1.

MTK. csapata (Hornung, Munk, Halmay) 1 p. 52.2 mp. 2. MAFC. csapata (Zsoldos, Rimanóczy, Donáth). Könnyen testhosszal nyerve; Halmay 1 m. hátrányt hoz be.

III. Hendikep 60 méter. 4 előfutam után a döntőben: 1. Baranyay László (MTK.) 8 mp. hátrány 46.6 mp. 2. Lantossy József (MTK.) 8 mp. hátrány. 3. Hattyufy Álmos (MAFC.) 2 mp. hátr. Indultak még: Rieker József (MUE.), Erdős Gyula (BAK.), Weiler István (MTK.), Zirner Armand (MAFC.), Ádám Aladár (FTC.), Bloch Arthur (MAFC.), Sassy Viktor (MAFC.), Marvay Szilárd (FTC.), Leipnicker Mátyás (MAFC.), Scholz Erich (MAFC.), Tusek Ferenc (MUE.), Zsoldos László (MAFC.), Verő Sándor (FTC.), Róth Henrik (MTK.), Reisenleitner Béla (MAC.).

IV. Melluszás 100 méter. 1. Elek Imre (MTK.) 1 p. 22.2 mp. 2. Demján Oszkár (BTC.). 3. Borovi Ferenc (MTK.). Könnyen két és fél testhosszal nyerve. Indultak még: Sebők István (FTC.), Kovács Andor (MAFC.).

V. Hátonuszás 100 méter. 1. Wendelin István (BAK.) 1 p. 21.4 mp. 2. Hendl Kornél (MTK.). 3. Deák Leó (BEAC.). Könnyen 2 testhosszal nyerve.

VI. Ifjúsági verseny 100 méter. 1. Eperjessy Béla (FTC.) 1 p. 21 mp. 2. Apor Emil (MUE.). 3. Otrokoegy Géza (Balaton). Indultak még: Siegmund Egon (MAFC.), Vidor Lajos (BAK.), Rendes Lajos (BAK.), Weiler István (MTK.).

VII. Főverseny 80 méter. 1. Halmay Zoltán (MTK.) 49 mp. 2. Domokos Pál (FTC.). Igen könnyen nyerve.

VIII. Főverseny 200 méter. 1. Las Torres Béla (MAC.) 2 p. 27 mp. 2. Zachár Imre (MTK.). Gyönyörű verseny. 1 és fél testhosszal nyerve.

IX. 200 méteres uszás. 1. Beleznay László (MAFC.) 2 p. 42.4 mp. 2. Nagy Géza (MAC.). Rimanóczy Jenő (MAFC.) és Kerekes Gyula (FTC.) feladták. Könnyen nyerve.

X. Junior melluszás 60 méter. 1. Beeske Pál (MAFC.) 50.6 mp. 2. Feldmann Ernő (BAK.). 3. Siegmund Egon (MAFC.) Indultak még: Seidl Ödön (MTK.), Kiss János (FTC.), Krausz Tivadar, Kreesányi József (MTK.), Fogel Antal (MUE.).

XI. Gyorsuszás 60 méter. (Meghívási verseny.) 1. Zsoldos Károly (MAFC.) 37.4 mp. 2. Ónody József (MUE.). 3. Donáth Leó (MAFC.). Fél méterrel nyerve, karesapással 3-ik; Donáthnak rossz napja volt. Indultak még: Szigeti Pál (MAC.), Pogány Andor (BAK.).

XII. 400 méteres uszás. (Titkos hendikeppel összekötve.) 1. Zachár Imre (MTK.) 5 p. 30 mp. 2. Hajós Henrik (MTK.). 3. Beleznay László (MAFC.). A titkos hendikep is ugyanily eredménynyel végződött. Indultak még: Burgmayer Ferenc (FTC.) Halász Imre (MAFC.), Nagy Géza (MAC.), Vajda György (BAK.), Futtaky Loránt (MTK.), Apati Lajos (ÓTE.). Zachár némileg akadályozta Hajóst, 5—6 méterrel nyerve.

XIII. Staféta verseny 3×40 m. (Mell, hát, magyar.) 1. MTK. b) csapata (Elek, Hornung, Munk) 1 p. 22 mp. 2. MTK. a) csapata. 3. MAFC. csapata.

Az egyleti pontverseny győztese MTK. lett 2 győzelemmel.

Vívó akadémia Kispesten.

KISPESTI VIVÓ-EGYLET f. hó 6-án, szombaton este tartotta meg első alakuló akadémiaját. Oly lelkesen fogott hozzá és a fővárosi vívóegyesületek oly szeretettel akrolták fel alakulását és első vállalkozását, hogy a kispesti Vigadóban megtartott vívóest fényesebb volt, mint akármely nagy fővárosi. Csak a résztvett vívók, mesterek és amatőrök névsorára kell tekinteni és már látjuk, hogy oly mérkőzések vívattak, aminekben nemesak a kispesti,

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal
BERETVÁS-pasztillát amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva.
 Ára 1-20. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti: Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítást.

hanem akármelyik világvárosi közönség is lelkesedve gyönyörködhetett volna.

Az estélyt az egyesület díszelnökének, Nagy Béla dr. nap ünnepi beszéde nyitotta meg. Utána a mérkőzések következtek, melyeket *Zulauszkí* Béla és *Werkner* Lajos felváltva vezették. A párok a következők voltak:

1. Berényi Sándor (KVE.) — Sanesi mester, kard-iskola.
2. Krenesey Géza (MAC.) — Stiller Jenő (NVC.) kard.
3. Fuchs Jenő dr. (MTK.) — Haber Ernő (KVE.) kard.
4. Damaszkín István (Santelli isk.) — Prokopp Sándor (KVE.) kard.
5. Englisch Gusztáv — Ádám Géza (Santelli isk.) tör.
6. Haber Ernő (KVE.) — Berényi Sándor (KVE.) kard.
7. Kazár István dr. (MAC.) — Kócz Aladár (MAC.) kard.
8. Daday Dezső (MAC.) — Palotai-Kovács Károly (BEAC.) kard.
9. Armentani Ede mester — Santelli Italo tör.
10. Fuchs Jenő dr. (MTK.) — Dányi Dezső dr. (BEAC.) kard.
11. Armentani Ede mester — Sanesi Lionello kard.
12. Krenesey Géza (MAC.) — Gerentsér László dr. mester, kard.
13. Sanesi Lionello — Santelli Italo lovag mester, tör.
14. Armentani Ede — Sanesi Lionello mester, tör.
15. Berger Ferenc (KVE.) — Prokopp Sándor (KVE.) kard.

Valamennyi mérkőzés igen tetszett. Külön ovációkban volt része a megjelent vendégmestereknek, különösen Santelli, Gerentsér és Armentaninak, kik közül Armentani egyenesen Szegedről jött fel a vívóestélyre. Fényesen vívott Sanesi Lionello a klub fiatal mestere, aki Magyarországon léte óta bámulatos haladási mutat.

A nagyszabású vívóest a kispistiek részéről nagyobb érdeklődést érdemelt volna, de akik ott voltak, nemesak a vívás alatt, hanem utána a reggelig tartó táncban is igen jól mulattak.

A „Kispesti vivó egyesület“ alakulása.

Kapcsolatban a Kispesti Vívóegyesület mult szombaton rendezett szép megnyitó ünnepélyével nem lesz érdektelen, ha a klub elnöke, Haber Ernő tollából a klub megalakulása körülményeit közöljük, melyből egyszerűen meg tudják olvasóink, mily rendkívüli nehéz feladat, még ily közel a fővároshoz is, egy vívóegyesület alakítása:

Három évre kell visszamennem, hogy a Kispesti Vívóegyesület megalakításának körülményeit leírhasam Régi vágyunkat véltük megvalósulva látni, amidőn az 1906. évben megalakult *Kispest-Szentlőrinci Lovászegyesület* tisztikarába Szinnyay József, Prokopp Sándor és Berényi Sándor vívótársaimmal beválasztván, az így nyert befolyásunkat sikerült kivívniunk, hogy az egyesület a lövészetben kívül a vívás művelését is felvegye programjába. Mintegy 10—15 jelentkezővel kezdtünk meg a vívást s hogy minél kisebb anyagi megterhelhetőség érje kezdő egyesületünket, a vívás tanítását hivatásos mester mellőzésével Szinnyay Józseffel ketten vállaltuk magunkra. Feladatunkat azonban nem válthattuk be teljesen, mert az — akkor még kezdet nehézségeivel küzdő — egyesület csak erőfeszítéssel tudta a külön vívóterem fentartásával járó költségeket fedezni s minthogy ezen összeg elvonása a lövészet-osztályt érzékenyen érintette s működésében gátolta, a nagyobb számban levő lövészek a vívóosztály megszüntetését határozták el.

Később mint egyesületen kívül állók tettünk kísérletet a vívás gyakorlására s hogy vívóink kedvét még inkább fokozzuk, *Sanesi* Lionello mestert kértük fel a létesített vívótanfolyam vezetésére, de az aránylag kevés számú résztvevőre oly súlyos anyagi kötelezettséget róttak a tanfolyam költségei, hogy néhány hónap múlva ismét kénytelenek voltunk tervünk megvalósításáról lemondani.

Folyó év február havában tettünk újabb kísérletet, hogy elszéledt vívóinkat ismét csoportosítsuk s miután Berényi Sándor, Prokopp Sándor és Berger Ferenc jelenlegi tagtársaimmal a vívóhelyiség kérdését — az itteni Petőfi-utcai állami elemi iskola tornatermének elnyerésével — kedvezőleg megoldottuk, elhatároztuk a *Kispesti Vívóegyesület* megalakítását. Folyó év március hó 7-ére hívtuk egybe az alakuló közgyűlést, melyen 20 résztvevővel meg is alakítottuk az egyesületet. Május hó 1-én kezdette meg működését az egyesület s az ugyanakkor megnyitott vívótanfolyam vezetésével *Sanesi* Lionello mestert bíztuk meg, kinek szakavatott és lelkes vezetésével a vívók száma megkészszerződött.

Még vívóinkról óhajtanék megemlékezni. Szinnyay József, Prokopp Sándor és kivülem az összes vívóink a lövészegyesület által rendezett vívótanfolyamon, egy része pedig később *Sanesi* mester által vezetett tanfolyamon nyertek képzést az egyesület megalakítása előtti időben, akik közül — az akadémián bemutatkozottakon kívül, Schutze Adolf és Joó Jenő neveit kell első sorban megemlítenem, akikhez még néhány assautképes vívóink sorakozik.

A BEAC. VÍVÓOSZTÁLYA szorgalmasan készül november hó 18-án megtartandó házi versenyére. A régierek közül dr. *Dányi*, dr. *Bognár* és *Kovács* György, az új erők közül *Pintér* vannak már is kiváló formában. *Palotai-Kovács*, a vívószakosztály elnöke, betegsége miatt az ügyekben egyelőre nem vehet részt.

ZOMBORBAN Fülethető Ettore mester szorgalmas működése alatt ambiciózus vívás folyik és az idén megnagyobbította vívótermet is, mivel tanítványai száma a tavalyihoz képest lényegesen emelkedett. Tervebe vették a hét folyamán egy akadémiát rendezését is, mely most már — a vívás iránti érdeklődés Zomborban fel lévén kelteve — szép sikertűnek ígérkezik.

A „KERESKEDELMELI ALKALMAZOTTAK ORSZÁGOS EGYESÜLETE“ sportesportja nov. 1-től kezdődőleg a vívást megkezdte és ennek vezetését *Bach* Benő vívómesterre bízták. A vívás kedden és pénteken este 9 $\frac{1}{2}$ órától 11 óráig tartatik a KAOE. új helyiségében Andrassy-ut 67.

A wieni első nemzetközi vadászati kiállítás és az irodalom.

Az I. wieni nemzetközi vadászati kiállítás, magyar országos bizottsága azon fáradozik, hogy a kiállításon lehetőleg minden olyan dolog, amely a magyar vadászatra vonatkozik, szemléltetőleg be is mutattassék.

A magyar vadászatnak igen fontos tényezője jóformán kiegészítő része — a szakirodalom. Tudja ezt jól a rendezőbizottság is. Ezért felhívást intézett az összes magyarországi könyvkiadókhöz, hogy kiadásukban megjelent olyan munkákat, melyek a magyar vadászattal szoros összefüggésben vannak, a kiállításon mutassák be. Tényleg ezen körülmény lenne hivatva dokumentálni a külföld előtt is, hogy van önálló szakirodal-

Versenydíjak

mindennemű sportra, állandóan gazdag választékban található

SCHUCH L. UTÓDA

EDLAUER G. és SZLÁVIK

diszmuáru-üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kigó-utca 4. szám,

munk, amely napról-napra fejlődve, más művelt nemzetek szakirodalmával is kiállja a versenyt.

Mint értesülünk, hazánk egyik legrégebbi könyvkiadója *Ifj. Nagel Ottó* cég — ki a sportirodalmat igen hathatósan és eredményesen terjeszti — szintén részt vesz a kiállításon. *Remetei Kőváry János* szerkesztésében megjelenő *Vadász Naptár* I—VI. évfolyamait mutatja be szemléltetőleg, ami annyival is inkább öröndetes, mivel ezen munka egyedül álló a maga nemében s nagy elterjedtségénél és hihetetlen mennyiségű példányszámainál fogva is — a magyar sportirodalom szenciája.

Összehasonlítva más, külföldi hasonszerű munkákkal, elfogulatlanul bárki is megmondhatja, hogy azok a Kőváry munkájának még csak nyomdokába sem léphetnek. Külömben Kőváry munkáit lapunk olvasói is ismerik, nem szorul még külön dicsőretre is.

A Nagel-céget sem féltjük, mert ahogy az 1900. évi Párisi világhiállításán, a világ összes könyvkiadói között is megállta a helyét, sőt feltűnést kelteve, éremmel és oklevéllel is kitüntetve lett, úgy a wieni nemzetközi vadászati kiállításon is biztosan az elsők között leend.

XIV-ik osztrák-magyar mérkőzés.

2:2 döntetlen.

A tribünökön az a bizonyos gombostű már két órákor nem fért el. Tízezer emberre lehet tenni a nézőközönség számát. És nem volt senki, aki a szíve mélyén ne aggódott volna a mérkőzés sorsa fölött.

A fiaink — Istennek hála — igen megbeesülték magukat. Akármint irnak a napilapok, tény, hogy a csapat minden egyes tagja agyonra fáradt a cél érdekében. Felkesen, tüzesen, ambícióval dolgoztak, s bizony ha ezt nem teszik, a bécsi csapat győzelemmel tér haza.

Nekünk a bécsi XI. játéka ölmesebbnek tetszett. Finomabb volt a technikájuk, tökéletesebb a készségük, de nem vitték annyi lelket a küzdelembe, mint a miéink. S ha nincs az ominózus bíró, — bizony az a fölény, amit a lelkesedés a magyaroknak okozott, — a mi javunkra döntötte volna el a mérkőzést.

*

A bíró! Az egy külön lapra tartozó személyiség. Nem azért, mert kómius alak a nagy protrohával, az X sugar által meghihetlet lábaival; nem is azért, mert a tudása miatt bátran odahaza maradhatott volna. Ez mind nem érdemel külön lapot. Hanem beszélni kell róla, mert eltagadhatatlanul pártos volt.

Az mellékes, hogy a pártosságát a szabályok leple alá tudta rejteni, meg hogy tévedett néha a magyarok javára is. Az mind csak maszlag volt, mert az a néha csak nagyon néha esett meg, — a jóindulatát azonban sűrűn tartogatta a bécsiek számára.

Hogy is lehetne ez másképpen? Német ez is, az is, és amint német, akkor politika nélkül el lenni nem tud. Az ő faji összetartozóságuk eszméjétől megriadt már az egész világ és lázasan védekezik ellene. Mi benne élünk a német készülődések forgatagában és mégis naiv egyszerűséggel elhiszük nekik, hogy ha választani kell az osztrák meg a magyar szimpatia között, akkor ők majd pártatlanok lesznek. Denique csak megadjuk mindig a gyerekes hiszékenységünk árát.

A mecses végeztével mint egy ember zúgott mindenki, hogy angol bíróval a mecseset megnyertük volna. Miért nem hozattunk hát angol bírót? A becsületés publikum elhordja az obulusait a mérkőzésre; tisztességes haszna van belőle a szövetségnek; minek az a fukar rövidlátás? Csekély 100—200 koronás különbségért, minek ezek jóérzéseit megkeseríteni? Bizony ezekre a feleletet aligha fogja a szövetség megadni.

*

De ha zsörtölődnünk kell a fukar bíróválasztás miatt, egyenesen megdöbbenéssel konstatáljuk, hogy a közönség, a jó ázsiai publikum megtámadta és meg is verte a bírót. Ime, ismét behozonyosodott, amit annyiszor hangoztattunk: a közönségünk egy kissé éretlen a futball-metseken.

És az csak a mi házi bajunk, ha itthon a futball-esapatokat egymásra lázítja. De az már az egész ország bőrére megy, mikor az a szerencsétlen sörös hordó dagadt képpel haza rohan és tolvajt ordít. Mi szükségünk van nekünk arra, hogy a rossz hírünket külföldön eféle otromba inzultusokkal öregbítsük? Ha minden perfid németet föl akarna pofozni az a rossz szolgálatot tett ur, akkor korán reggel fölkelhetne és éjjelre se érne el az ezredrészéig. Bizony okosabb lett volna, ha otthon marad és anticipando vizes borogatásokat rak a saját fejére.

A játékról általában.

A játékosok nagy fegyelmességére vall, hogy eltekintve a pillanatnyi demoralizálódásoktól, amely a bíró ítélkezései nyomán járt, a körülményekhez képest a játék mindvégig nyugodt lefolyású volt. A bírónak tudatlansága bizony esetleg labdarugó sportra szeggyent hozhatott volna. Ezzel szemben örömmel konstatálhatjuk, hogy a két ország válogatottjainak küzdelme — különösen a játék első felében — olyan magas színvonalú volt, amelyet eddigi 13. találkozás alatt még nem produkált a két ország kiválogatottja. Gyönyörű küzdelem, hatalmas íram, szebbnél-szebb kombináció mutatták, hogy a két nemzet legjobbjai tudásuk teljét viszik küzdelembe: erejük megfeszítésével törekednek egy szívvel-lelékkel előmozdítani a mérkőzés kimenetelének sikerét. És talán nagy igyekezetük volt épen megrontója munkájuk abszolút sikerének. A nagy buzgalom következtében az egyesek időelőtt, haszontalanul és terv nélkül teljesen kiadták erejüket, úgy hogy a második felidőben teljesen kifáradtak s nem tudták az utolsó negyed órát eredményesen felhasználni. Áll ez különösen a magyarokra. Az öldöklő iramot az osztrák team is átvette ugyan időnként a magyartól, de általában nagyon vizyázatosan dolgozott, úgy hogy épen jó erőbeosztásának köszönheti, hogy döntetlen eredményt tudott kiesikarni a legnagyobbbrést fölényvel játszó magyar csapattól. Tizenegyszer találkoztunk immár Magyarországon és Ausztria válogatott csapatával és erőmértéke hol ide, hol annak javára vacillált. Bécsben ők, Budapesten pedig mi győztünk. Csak egy alkalommal — az idén tavaszszal! — sikerült első ízben a magyaroknak Bécsben is diadalmaszkodni. A mostani mérkőzés tehát revanche jellegű volt. Ha itt is bebizonyítjuk fölényünket újólag, miután Bécsben megmutattuk: akkor realis győzelmünk a magyar labdarugó sportnak — az osztrák fölötti supremáciáját jelentette volna. De az nem sikerült gólokban. Azonban minket, akik feszült figyelemmel, mintegy felülemelkedve a játéknak — távlatból — mintegy a szellemi részét, a kombinációkat, tekintettük, a mechanikai munka a technika után: arra a meggyőződésre jutottunk, hogy igenis football-sportunk reprezentálói, a vasárnapi XI. egy nagy lépéssel jutott közelbe ahhoz a tökélethez, amelyet mi az amatőr Carinthianoktól tanultunk megismerni. Ebben a pillanatban, ebből a szempontból a gólképességnek viszonylagosan való gyengesége csak mint mellék körülmény szerepelhetett. Ezt csupán a két ujjone lámpaláza és rutinhiánya okozta. Láttunk mi azonban néha sorozatosan keresztül vitt — hibánkülli — kombinációit, ahol a leleményes, gyors gondolkodást nagy technikai tudásnak kell megelőzni. Magyar csapatársor még megközelítőleg sem produkált ilyen szép mezőnyjátékot. Láttunk egy angolnak beálló középedezetet és legalább is hozzá teljesen méltó hátvédet. Láttunk mesésen képeses lövedezést és imponálóan játszó védelmet. Ha az döntetlen eredmény a tá-

Footballisták csakis Brázay sósborseszt használnak!

Sérüléseket azonnal gyógyít, vérzést elállít, fájdalmat csillapít! Kapható mindenütt,

Egy üveg ára 60 fillér.

vaszi bécsi győzelmünk után lehetőleg hatott is, s köznyelven szólva felér egy vereséggel; mi mégis örvendünk a vasárnap látottak felett, mert ugylátszik, hogy footbalsportunkat a közelmúltban ért dekadencia megszünt és ismét a tökéletesedés felé haladunk. Tökéletesedett képességeinknek aprópenzzé való beváltása majd a közel jövőnek feladatát fogja képezni. Tavasszal Bécsben!

Az osztrákok.

Az osztrák csapat helyes munkabeosztásának köszönheti a rá nézve kétségtelenül hízelgő eredményt. „Mi jobbak voltunk, ők élelmesebbek”. Technikájuk kitűnő volt. Kombináció tekintetében azonban mögöttünk maradtak. Fedezetsorokban a közepén olyan elsőrangú játékosok bírnak *Linchevskyben*, aki egymaga bírta a játék mérlegét kellőgel ellensúlyozni. A közvetlen védelemben a két bek mellett *Kroff* kapus tudománya valóságos pompázott. Az ő kiváló védelme volt nagyrészt gátja a magyarok érvényesítésének. A lengyel származású *Linchevsky*, aki különben nem csak a bécsi, hanem a magyar közönségnek is kedvence, *Kroff* kapussal egyetemben képezték a bécsiek főerősségét. Nem lehet azonban elsiklani a többiek fölött sem. A védelmet *Weirauch* (Rudolfshügel) és *Gross* (W.S.C.) képezték. Mondani sem kell talán, hogy mily eredménynyel. A kapu előtt teljesen megtört rajtuk a magyarok igyekezete. A halvesorban a két szélre beállított reprezentatívok, névszerint *Linzmayr* (Rapid) és *Löwenfeld* (Kriketter) ugy támadásban, mint a védelemben kivették részüket. Jók voltak, de minden különösebb nélkül, tehát szűrtek. A csatársor kitűnő volt, legerősebb mit valaha Ausztria sorompóba állított. A három Wiener Sportelubista (Beck, Schmirger Neubauer) ismert leleményes kombinációinak érvényre juttatására *März* (D.F.C.) és *Andres* (W.A.C.) kerültek a csapatba. Ezek ötven tényleg olyan csatárláncot képeztek, amelyek sakkban tartására csak elsőrendű védelem képes.

A magyar játékosokról.

Keveset mondunk, ha azt mondjuk, hogy fiaink derekasan állották meg helyüket a nagy ütközetben. Emberfölötti volt az a munka, amit kifejtettek, hogy a győzelmük a magyar footbalsport jó hírnevének öregbítésére szolgálhasson. És ezért mind a XI-et megilleti az elismerés legmagasabb foká. Ha egyesek nem

is tudták kifejezni képességeiket, ez semmiesetre sem rajtuk mulott! A magyar football sport reprezentatívai közül mégis ki kell emelnünk első helyen *Károly* és *Rumbold* neveit. Ők a technikai tudás tekintetében oly magas színvonalra értek el, amit eddig egy magyar védő játékos sem közelített meg. Velök kell egy sorba helyeznünk az oly sok dícsőséget látott *Schlossert*, a magyar csatárjátékosok legjobbját. Méltón sorakoznak a többi reprezentatívok, valamennyien a közönség kedvencei: *Sebestyén*, *Biró Gyuszi*, *Szendró*, *Gorszky*, *Bihary*, *Weisz* és a két legújabb: *Hlavay* és *Késmárky*.

A mérkőzés lefolyása.

Kivonultak a csapatok. Kigurult a bíró. Kezdődik a küzdelem. Az idegek megfeszülnek; látszik mindenen, hogy a győzelem reménye mindenkit lelkesít, játékost, nézőt egyaránt. Az első pillanatok a magyaroké: *Hlavay*—*Schlosser* kombinációt gáncs törri meg, amelyből származó szabadrugást kórnerrel háritják el a védő osztrákok. *Weisz* támadása után *Andres* balszélő, szép cselezés után, hatalmas ívben adja középre a labdát, a nagy rüssel előre törő osztrák csatárok majdnem teljesen tisztázott helyzettel találkoznak. *Gorszky* az utolsó pillanatokban menteni akar, de nehéz helyzetében a labdát nem bírja teljesen fogni, hanem kis ívben balra „gikszeli”. Az érkező *Schmirgernek*, mint-ha partnere dolgozta volna ki, éles, lapos lövésével a magyar kapuban a labda (5 p.) 1:0! Csak pillanatnyilag hatott bénítólag a nem várt gyors eredmény a magyarokra, mert a következő pillanatokban újra a magyar fiukat látjuk frontban. Kórner érnek el, mit Bécs még elhárít. *Sebestyén* középre adott labdáját *Hlavay* továbbítja. *Kroff* nehezen ment, a labda eleje esik, *Schlosser* ráveti magát és ülőhelyzetből a gólba kanalazza a labdát, 1:1. Leírhatatlan a lelkesedés, amit a kiegyenlítés okozott. Hullámozó játék után Bécs kórnerhez jut, (20 p.) majd ismét a magyarok kerülnek a féldíő végéig fölénybe, de úgy a szélsők mesés középre adásai, mind *Weisznek* a féldíő bezáró (44 p.) kórnera a belsők által kiaknázatlanul marad. Féldíő 1:1. Ujrakezdés után folytatódik az első féldíőben megkezdett iram, baljóslatot vetve a játék utolsó negyedórájára. De nem igen van időnk a filozofálásra. *Hlavay* nagyszerűen szöketti *Sebestyént*, aki lefut és középre adja a labdát. Epen *Schlos-*

Legközelebb megjelenik:

A

Repülőgép-technika alapelvei.

Irta

Zsélyi Aladár

gépészmérnök.

Második kiadás.

Körülbelül 5 ivnyi terjedelemben 8 tabellával és 30 szövegábrával. Tártyalja az aviatika összes elméleti és gyakorlati problémáit.

**Az egyetlen magyar
aviatikai szakkönyv.**

„Rambler“ „Bajnok“ és Diadal
football-labdák, mint kitűnő
matsch-labdák csakis

Olbrich L.-nál

kaphatók

Budapest, VI., Teréz-körút 16.

Árjegyzék ingyen. * Telefon: 80-44.

Grand Prix Párisi világtiallítás 1900.
Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Mosóviz lovaknak.

Ára: egy üveg 2 K. 80 f.

Az udvari istállóban és a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésére és erőgyűjtésre, az inak merevségénél stb.; képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra a trainingben.

Főraktár:

TÜRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest,

Király-utca 12. szám, Andrásy-út 28. szám.

(Figyeljünk a védjegyre.)

Kérjük a gyógyszertárat ingyen és bérmentve.

ser lába elé, kinek rettenetes erővel rugott labdája a vezetést ragadja a magyar csapatához. (3 perc) 2:1. Ujra és újra mi támadunk. Nagy arányu magyar győzelem van már a levegőben, mikor végre a bécsiek is lélekzethez jutva, ismét támadnak és ismét egyenlőnek mutatkoznak a magyar válogatottal szemben. Közben a magyar csapat igen sokat hibáz, különösen *Késmárky* ront több alkalommal. Két korner után az osztrákok is kornerhez jutnak (15 p.), *Schlosser* mesés lövése épen hogy elkerüli a kaput. Most *Andresnél* a labda, a centerét Bihary félmagasán fogja. Fordultából a mezőnybe igyekezik továbbítani, de oly szerencsétlenül, hogy a jobbról előre törő csatároknak rugja, akik aztán a góiba nyomják. (17 p.) 2:2. A gólt rövidebb tárgyalások követik. A labda ugyanis a kapu belső léccéről pattant vissza mezőnybe, amit a magyar védők nem vettek észre. A magyar csapat az eredmény által lehangoltatva folytatja a játékot s határozottan visszaesik. A fáradság jelei azonban nemesak rajtunk, hanem a bécsieknek is mutatkoznak. A játék vontatottá válik. Hiába a közönség buzdítása, a csapat többé nem tud lendületbe jönni. Béc's korner után (25 p.) *Weisz*—*Schlosser* ad munkát *Kroffnak*, viszont *Neubauer*, *Andres* Biharynak. *Weisz* támadását már a bíró síjja akasztja meg, a mérkőzés végét jelelvén. A XIV. találkozás tehát 2:2 arányban eldöntetlen maradt.

III. oszt. bajnokság.

BUDAPESTI LIE.—LITOGRAFIA FC. 2:2. Amerikai-uti p. Félidő 0:0. Bíró Klug Frigyes (MAFC.).

EGYETÉRTÉS SC.—SPORT KK. 2:0. Lágymányosi pálya. Félidő 2:0. Bíró Balassa Jenő (VAC.).

ERZSÉBETVÁROSI TC.—GUTENBERG TC. 5:1. Hölgy-utcai pálya. Félidő 3:1. Bíró: Ipi László.

Barátságos mérkőzések.

MAC.—**KAOE.** (Margitsziget.) Barátságos mérkőzést játszottak. A MAC. tartalékokkal állt ki, s igen keveset produkált. A KAOE.

a második félidőben mutatott jobb formát, mikor a gyengén játszó MAC. védelemnek három gólt rug. Félidő 3:0. MAC.: Sipos, Oláh, Boronkay—Fodor, Kertész, Toldy—Fekete III., Krampels, Kelemen, Ónody, Ujhelyi. Bíró: Zoltán Béla.

MAC. III.—**KAOE. II.** 2:1. (Margitsziget) Félidő 1:1. Bíró: Zoltán Béla.

NSC. II.—**UTE. II.** 1:1. Népsziget Félidő 0:1. UTE. a szövetségi díjról lemondott. Bíró: Benedek (MAFC.).

Vidéki mérkőzések.

POZSONY UJVÁROSI LABDARUGÓ EGYESÜLET—**POZSONY TERÉZVÁROSI FOOTBALL-CLUB** 2:2. Nyugatmagyarország bajnokságáért küzdött a két csapat. Az Ujvárosiak az I. félidő 22. percében lőttek egy (szabadrugásból kifolyólag) gólt, a Terézvárosiak a II. félidő 4. és 8. percében egyenlítőnek ki, vagyis a vezetést magukhoz ragadják, a 20. percében az Ujvárosiak ismét kiegyenlítőnek és így eldöntetlenül fejeződik be a mérkőzés.

Nagy meglepetésre a Terézvárosiak bizonyultak jobbaknak, és ha ilyen észszerű játékkal tovább fejlődnek, bizony az Ujvárosiaknak meg kell majd hajolniuk ellenfelük előtt. Reméljük, hogy Ujváros is megembereli magát és nem fogja többé a Terézvárosiakat lebecsülni.

A mérkőzést Czapek Ödön vezette.

KOLOZSVÁRI KERESK. AK. SP. KÖR — **BUDAPESTI VÁLOGATOTTAK** 5:4. A magyar-román sportbarátság első lépése volt a két csapat találkozása, aminek létrehozásáért a kolozsvári akadémiát teljes elismerés illeti meg.

KÖBÁNYAI TE. — **SZÉKESFEHÉRVÁRI TC.** 6:0. A mérkőzés Székesfehérváron volt.

Osztrák eredmények.

MTK.—**KRIKETTER** 1:1. Míg Budapesten, a magyar fővárosban a két ország legjobbjai mérte össze erejét, addig itt a császárvárosban a *Kriketterek* és a *Magyar Testgyakorlók Köre*

csapatai tartották revanche mérkőzésüket. A Testgyakorlók több tartalékkal, legjobbjaikat nélkülözve voltak kénytelenek feljönni, míg a *Kriketterek Löwenfeldet* nélkülözték, aki az osztrák válogatottban Budapesten játszott. Épen ezért a MTK. eldöntetlen eredményre igen bizelgően nyilatkozik a csapat képességeiről: a beállított tartalékok kvalitásáról. A tartalékok fényesen állották meg helyeiket, mellettük az öregek nagy rutinjukat vitték a küzdelembe. Amilyen dicséret illeti *Szántó, Parkas*, de különösen *Tauszig* játékát éppoly mértékben elítélendő *Kertész* II. viselkedése, aki sportszerűtlen magatartása nem kellett szimpátiikus benyomást. A védelem a szokott jó volt. A vendéglátó *Krikettereknél* Preisz középfedezet játszott nagyszerű formában, a csatársorban pedig Metzl vált ki. A centerben *Löwenfeld* helyén igen gyenge szerepelt, aki miatt egész csatárlánc nem tudott kellőképpen érvényesülni. Annál jobban működött a *Kriketterek* védelme.

A mérkőzés esúnya, szeles időben a MTK. kezdő s mindjárt kedvező helyzetbe kerül, de *Kertész* I. elkésve érkezik, a kifutó kapus matt. A kriketterek kétkorner után *Szántó* lefutását *Farkas* elhűlábázza. Több kritikus huzetbe kerül minként kapu, de gól nem esik. Félidő 0:0. Változatos játék után a 14-ik percen *Tauszig* leadásából *Farkas* gólt ér el, amit a bécsiek a 28-ik percen Metzl révén egalizálnak. Több eredmény nem esik. Bíró: Wertheimer volt.

Rapid.—**Florisdorfi.** Mindkét csapat több tartalékkal szerepelt. Rapid határozottan jobb, rutinizottabb volt s elég biztosan nyerte a mérkőzést. Félidő 1:0. Bíró: *Weinzierer*.

Virtnia.—**I Vienna.** A Vienna alapos meglepetéssel szolgált híveinek a Viktoriát első ideai győzelméhez juttatva. Viennánál nagyon érezhető volt Lintscherszky hiánya. Félidő 2:1 Vienna javára. Bíró Kollenka.

Prága.

WAC.—**SEMMERINGER SC.** 6:1. Bíró: Komor.

WAC.—**HERNALDER SPORT FREUNDE** 4:0.

DFC.—**VF. BEV. Sp.** (Leipzig) 3:1.

SLAVIA—**SPORT FAVORIT** 6:0.

SPARTA—**ČESKY** 1:1.

Hírek.

SVÁJC. A nyugati Svájcban már teljesen tisztázódott a helyzet, amennyiben Servette egyetlen veszélyes ellenfelét kemény küzdelem után 2:1 megverte és így az ősi fordulóban biztosította magának az elsőséget. A központi kerületben a Vereinigte Biel megverte Baselt, s így már csak Bernolt kell tartania, mely azonban a tavaszi országos bajnokkal (Young Boys) csak eldöntetlenül tudott végezni. A Young Boys-nak ez az első elért pontja! A keleti kerületben Winterthur Aarant és St. Gallen egyenlő pontszámmal vezetnek. A részletes eredmények:

Nyugati kerület: Etoile—Cantonal 4:1. Servette—Montriod 2:1. Stella—Chaux de Fonds 4:3.

Központi kerület. Bern—Young Boys 3:3. Vereinigte Biel—Basel 4:2. Luzern—Old Boys 3:2.

Keleti kerület. Zürich—Grashoppers 6:1. Young Fellows—Baden 4:1. Winterthur—St. Gallen 2:2.

FLOPOTT ERMEK. Az angol professzionista footballjátékosok legnagyobb részének a footballjátékon kívül más foglalkozása is van. Legtöbbnyire koresmájuk (bar), vagy másféle boltjuk van.

HORNER ARTHUR
bookmaker
Budapest, VII., Erzsébet-körút 4.
Telefon 75—09.
Wien, I., Krugerstrasse 4.

Angol őszi ruhák
skót felöltők, átmeneti kabátok
= 33 frtért készülnek csakis =
Fái Géza elsőrangú őr-
szabótermelőben
IV., Szervita-tér 5., I. em. Telefon 173—14.
Szöveteim eredetiségeért, kitünő szahásért és jó munkáért garancia.

Igy D. Hodgettsnek, az Aston Villa volt híres játékosának, jelenleg Birminghamban vaan kocsmájára. Egy napon, mikor csak egy vendége volt, előszedte érmeit a rács mögött a régi dicsőségéről álmodozva, nézegetni kezdte. Egyszer csak rászól a felesége a szomszéd szobából, mire Hodgetts átmegy, előzőleg azonban egy fiókba dobta érmeit, melyek között két ligabajnoksági aranyérem s más, szinte nagy értékű és a football dicsőségét hirdető érmei is voltak. Nehány perc múlva visszajön, a vendég azonban már elment. Rögtön a fiók után kap, de a vendéggel együtt az érmei is ismeretlen helyre távoztak. A rendőrségen jelentést tett az esetről, de a tolvaj nem került meg.

Z OESTERREICHISCHER FUSSBALL VERBAND a huszvétkor Budapesten szerepelt válogatott csapat játékosainak ezüst plakettet ajándékozott.

BÉCSBEN a WAC., Vienna, WSC. és a *Krikettecsek* jövő huszvétkor az *Osterepka* díjért, a budapesti husvéti serleg mintájára, körmérkőzést rendeznek. A körmérkőzés minden valószínűség szerint évről-évre meg fog ismétlődni.

o o o o

Ifjúsági Labdarugás.

o o o

Az ILSz. két válogatott csapata 14-én (vasárnap) az URAK. két csapatával mérkőzik a mező-utcai pályán. Félégy óraker a b) csapat az URAK. II., negyenháromkor az a csapat az URAK. I. csapatával mérkőzik. Az összeállítás a hivatalos részben közöljük. Hegyi negyedszer, Priboj harmadszor, Braun, Gaál I. Lang, Szántó, Szentirmai, Gaál II., Horn, Bójtai másodsoroz játszik a válogatottban. Pálfi még újonc. E napon a fővárosban és Újpesten az ifjúsági csapatok nem mérkőzhetnek.

Az őszi forduló is vége felé jár már. A belkerületben 1. a külkerületben 3. az újpesti kerületben 4 mérkőzés van még hátra, mely után a csapatok jól megérdemelt pihenőjükre térhetnek. Legszívesebben fejezte be az őszi fordulót a TTC. i. cs., mely veretlenül s eldöntetlen mérkőzés nélkül 16:2 gólaránnyal jutott a belkerület élére. A külkerület élén a Törkvés ifjúsági csapata van, mely csak Rákosszentmihályon az ottani Sportkedvelőktől kapott ki. Az újpesti csoport vezetőhelyén a Megyeri Sport Club van. A szövetségi díj vezetőhelyein a belkerületben a BFC. és TTC. i. cs. 12—12 ponttal, a külkerületben az FTC. i. cs. 14, az újpesti kerületben a Megyeri Sport Club 13 ponttal áll.

A vasárnapi mérkőzések közül szép győzelmet aratott a TTC. i. cs. Nagyarányban legyőzve a TSC.-t, mely a kerület egyik legerősebb csapata volt. Meglepetés volt a JSC. győzelme a KITE. fölött, mely azonban csak a KITE. gólképtelen csatársorának következménye. BFC. — UTK. mérkőzés előbbi nyerte meg, de nem csupán ifjúsági játékosokat szerepeltetett. Szép győzelem volt még az FTC. i. cs.-é, mely a kispisteket hatalmas gólaránnyal legyőzte.

A Keresztény Ifjak Torna Egylete nevét **Összetartás Sport Egyletre** változtatta.

Terézvárosi Torna Club i. cs. — Terézvárosi Sport Club 7:0. Félidő 4:0. Rákosszentmihályi pálya, d. u. A belkerület két vezetőhelyén levő csapatjának e szezonban utolsó, egyuttal döntő küzdelmét a TTC. i. cs. nyert meg imponáló fölényrel. A tavalnyi bajnokesapat így mindkét ellenfelét legyőzve, került ki az őszi fordulóból 14 ponttal, 16 adott s 2 kapott góllal, mely aránnyal egyik kerület győztese sem dicsékedhet. A győztes csapat védelmének abszolút semmi dolga se volt, a csatársor s halfors pompásan megértette egymást. TSC. 10 emberrel játszott s egyik játékosát a bíró feleselés miatt kiállította. Az első gólt Szántó lövi a negyedik percben, melyet a kilencedik percben Fuchs gólya követ. Neumann a 20-ik, Szántó a 25-ik percben négyre szaporítja a gólok számát. A 44-ik percben egy tizenegyeset TTC. nem tud értékesíteni. A második félidő negyedik percben Kummer 30 méterről remek gólt lö, melyet a 9-ik percben Csapékó követ. A 27-ik percben lövi Szántó a 7-ik s utolsó gólt, mely után a játék ellanyhul. Bíró: Heimann József (VAC.)

Józsefvárosi Sport Club — Keresztény Ifjak Torna Egylete 1:0. Félidő 0:0. Hölgy-utcai pálya, d. e. Első félidőben KITE. állandó fölényben van, de gólképtelen csatársor miatt eredményt elérni nem tud. Második félidőben fordul a helyzet s most JSC. a jobbik csapat s jobbszélőjüknék egy támadása sikerrel jár: lövése a kapu bal sarkában talál helyet. Ezután változtatás a játékok, de KITE. nem tud kiegyenlíteni. Bíró: Friedmann Mór (TTC.)

Megyeri Sport Club — Újpest-Rákospalotai Athletikai Club i. cs. 4:0. Mező-utcai pálya. Barátságos mérkőzés, miután URAK. i. cs. a bajnokit feladta. Bíró: Horváth János (NSC.)

Újpesti Torna Egylet i. cs. — Nemzeti Sport Club i. cs. 2:0. Félidő 1:0. Népszízetgi pálya. Bíró: Salgó Jenő (UTE.)

Budai Football Club — Újpesti Testedzők Köre 3:2. Félidő 2:1. Barátságos mérkőzés helyett rendkívül durva mérkőzést tartott a két csapat a mező-utcai pályán. A jobbik csapat az UTK., míg a szerencsésebb csapat a BFC. volt, mely a győzelmét annak nak köszönhetette, hogy a durvaságokra nem reagált. A győztes csapat legjobb embere a 33-asok játékos: Weisz volt, kitűnt még a válogatott Gaál, Schachinger és a szépen védő kapus: Andel. Az első gólt az UTK. éri el, melyet Gaál 20 méterről erős ivelt lövéssel kiegyenlített, az első félidő 44. percében Oszwald faultja 11-hez juttatja a BFC.-t. Bíró: Táffel Miksa (FTC.)

Ferencvárosi Torna Club ifj. cs. — Kispesti Athletikai Club 11:1. Félidő 6:1. Egyik legjobb ifjúsági csapatunk, szép és megérdemelt győzelmet aratott a pestvidéki bajnokságért is játszó Kispesti AC. ellen. A győztes csapat minden tagja foként az összártékra törekedett és a testsúlyban sokkal erősebb ellenfele fölött játsza győz. A felkért bíró nem jelenve meg, a mérkőzést Táffel Miksa (FTC.) vezette.

TTC. i. cs. II. — TSC. II. 2:0. Utóbbi feladta.
JSC. II. — KITE. II. 3:0. JSC. feladta. Bíró: Braun (TTC.)
UTK. II. — BFC. II. 3:2. Bíró: Káldy (Abstinens.)

Az ifjúsági bajnokság állása november 14-ig bezárólag kerültenként:

Belkerület:	H.	Ny.	E.	V.	A	K.	P.
1. Terézvárosi TC. i. cs.	—	7	—	—	16	2	14
2. Budai Football Club	—	5	—	2	6	11	10
3. Terézvárosi Sport Club	—	5	—	2	5	10	10
4. Budapesti Athletikai Club i. cs.	1	4	—	2	9	5	8
5. Typographia Sport Club i. cs.	—	3	—	4	1	2	6
6. Magyar Testedzők Egylete	—	2	—	5	—	4	4
7. Lipótvárosi Torna Egylet	1	1	—	5	2	5	2
8. Vivó és Athletikai Club i. cs.	—	—	—	7	—	—	—

Külkerület:

1. Törkvés Sport Egylet i. cs.	—	6	—	1	18	10	12
2. Rákosszentmihályi M. és SK.	1	4	1	1	8	6	9
3. Ferencvárosi Torna Club i. cs.	—	4	1	2	8	6	9
4. Magyar Ifjak Haladás Köre	2	2	2	1	11	9	6
5. Józsefvárosi Sport Club	2	3	—	2	4	4	6
6. Keresztény Ifjak Torna E.	—	3	—	4	1	15	6
7. Hungária Football Club	—	1	—	6	—	—	2
8. Tattersall Football Club	1	—	—	6	—	—	—

Újpesti kerület:

1. Megyeri Sport Club	1	6	1	—	21	7	12
2. Újpesti Testedző Kör	—	5	—	2	24	11	10
3. Abstinens Labdarugó I. E.	1	4	1	1	16	11	9
4. Újpesti Sport Club	2	3	1	1	12	8	7
5. Budapesti Labdarugó I. E. i. cs.	1	2	—	4	12	22	4
6. Újpesti-Rákospalotai AK. i. cs.	2	1	—	4	5	4	2
7. Óbudai Football Club	2	1	—	4	6	19	2
8. VI. k. Mű- és Sportkedv. K.	—	—	1	6	9	23	1

A szövetségi díj állása november 14-ig:

Belkerület:

1. Budai Football Club	—	6	—	1	12	—	—
2. Terézvárosi Torna Club i. cs.	—	6	—	1	12	—	—
3. Terézvárosi Sport Club i. cs.	—	5	—	2	10	—	—
4. Typographia Sport Club i. cs.	—	4	—	3	8	—	—
5. Magyar Testedzők Egylete	—	3	—	4	6	—	—
6. Budapesti Athletikai Club i. cs.	1	2	—	4	4	—	—
7. Lipótvárosi Torna Egylet	1	1	—	5	2	—	—
8. Vivó és Athletikai Club i. cs.	—	—	—	7	—	—	—

Külkerület:

1. Ferencvárosi Torna Club i. cs.	—	7	—	—	14	—	—
2. Törkvés Sport Egylet i. cs.	—	6	—	1	12	—	—
3. Magyar Ifjak Haladás Köre	1	4	—	2	8	—	—
4. Keresztény Ifjak Torna Egylete	—	4	—	3	8	—	—
5. Józsefvárosi Sport Club	1	2	—	4	4	—	—
6. Rákosszentmihályi Mű- és SKK	1	2	—	4	4	—	—
7. Hungária Football Club	—	1	—	6	2	—	—
8. Tattersall Football Club	1	—	—	6	—	—	—

MRAVKO JOZSEF PUSKAMUVES

Budapest, VII., Károly-körut 7. szám.

Raktáron tartok mindennemű vadász-fegyvert és revolvert.

Az összes fegyver-szakmába vágó munkák műhelyemben a legpontosabban és jutányos áron készíttetnek. — Javitások és töltények lelkiismeretesen, pontosan készíttetnek.

Ujpesti kerület:

1. Megyeri Sport Club	—	6	1	—	13
2. VI. k. Mű- és Sportkedvelők	—	4	2	1	10
3. Ujpesti Testedző Kör	—	5	—	2	10
4. Abstinens Labdarugó Ifjak	1	3	1	2	7
5. Ujpesti Sport Club	2	1	1	3	3
6. Óbudai Football Club	2	1	—	4	2
7. Budapesti Labdarugó I. E. i. cs.	2	—	1	4	1
8. Ujpest-Rákospalotai AC. i. cs.	3	—	—	4	—

ÁTTEKINTÉS. Az 1909 évi atletikai esztendő lezárult. A statisztika még nem áll készen s így a verseny számát illetőleg nem tudunk összehasonlítást tenni. Egyet azonban már most szóvá lehet és kell tennünk és ez a versenynapok rossz elosztása és a szezon egy nagy részének teljesen kihasználatlanul hagyása. Nálunk a tavaszi versenyszezon május végével — nagyon is a végével kezdődik s tart július közepéig. Az őszi szezon szeptember közepe tájától október végéig tart. Ebből is látni, hogy július közepétől szeptember közepéig az atletikai versenyek majdnem teljesen szünetelnek. Akkor azután előáll az, hogy egy napra három verseny is össze jön. Ez lényegileg nem volna nagy baj, mert mi üdvöskének tartjuk, hogy egy napon több verseny van, mert ez megosztja az erőket és így igen gyakran a másodrendű erők is érvényesülésre jutnak. A hiba azonban ott van, hogy a rövid tavaszi szezon lepörögvény, nincs, ami a versenyzőket tréningbe tartsa s így nem áll elő a helyes állapot, hogy a hosszú tréning nyomán klasszis eredmények adódjanak elő. Mert téves az a nézet, hogy az atlétára a hosszú pihenő jótékony hatással van. Az amerikai elsőklasszisú atléták legnagyobb része a londoni Olimpiádot megelőző télen át folyton formában maradt s szombat-szombatra folytonosan versenyzett a különféle fedett pálya versenyeken. Épen azért különösen a vidék volna hívatra nyár derekán rendezni atletikai versenyeket, még pedig a MASz. által már régen hangoztatott elv szerint. Ez a klasszikus versenyszámoknak a hendikep és junior számokkal való helyes arányu keverése. A vidéki versenyzők vannak leginkább rászorulva a hendikep számokra. A tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy épen ezt mellőzik s versenyüket tele tömik klasszikus számokkal, amelyek a fővárosi versenyzők legbiztosabb zsákmányai. Arra, hogy a fővárosi krekkek nagy számban lejjöjjenek elegendő 3—4 jól díjazott skretch szám. A többi lehet hendikep, junior vagy kizárásos verseny. Így annak a helyes elvnek is elég lesz téve, hogy a másodrangú versenyzők is érvényesülhessenek. A vidéki városok pedig

épen a nyár derekán kaphatják a legtöbb fővárosi versenyzőt, mert akkor ezek nincsenek más irányban lekötve.

EMES DEZSŐ. Egy rivális sportember érdekes dolgot mondott egyszer a Magyar Athletikai Clubról. Szerinte a klub legnagyobb szerencéséje abban rejlik, hogy mikor már a régi hű emberei elkopnak, mindig talál olyan friss munkaerőt, akiért a többi egyetek irigykedhetnek.

Valószínű, hogy ez csak okozata, de nem oka a MAC. szerencéséjének, de tény, hogy arravaló emberek szokott magának válogatni. Most ezeknek a sora egygyel bővült: a Magyar Athletikai Club legutóbbi választmányi ülésén dr. Nemes Dezső ügyvédet választotta meg a klub titkárául, míg Lauber Dezső volt titkárnak a főtítkári címet adta.

Lauber Dezső érdemes tagja a MAC.-nak, aki nehéz idők között kiváló szolgálatokat tett klubjának. Most már annyiféle van angazsálva, hogy mindenre elegendő ideje nem jut, de azért a főtítkári cím semmi esetre sem jelenti visszavonulását.

Nemes Dezső fiatal erő, telistele dolgozni vágyással. Sportmultja elsősorban: éveken át volt az ország legjobb magasugrója. Később a klubjában mint szervező és rendező erő vált ki. Nagy elméleti és gyakorlati tudása egyesülve a benne lobogó ambícióval, azt sejtetik, hogy a MAC. régi szerencéséjéhez híven ismét egy kiváló intézőt szerzett magának.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS VÁNDORDÍJÁT a BAK. Végre vasárnap lebonyolította, amit a *Magyar Testgyakorlók Köre* esapata nyert meg. Csodálatos s méltatlan az alapítás nemes intenciójához az a hányódtatás, amelyen a csak harmad-fél éve alapított vándordíj keresztül ment. Ismeretesek azok a körülmények, amelyekben tavalyi kiírása alkalmával a díj a MAC. birtokába jutott. Az idén pedig a többszörös eltolás stb. miatt épen csakhogy december hónapban megrendezhették! Jobb sorsot, méltóbb keretek illetnék meg a székesfőváros által adományozott vándordíjat. Az elkésett terminus miatt a versenyzők formán kívül állottak ki, sokan — kiknek indulniok kellett volna — épen készületlenségük miatt magukat távolartották a starttól. A győztes MTK.-ból pl.: *Pásztor* és *Mazák* hiányoztak, viszont a védő MAC. csapatban *Becske*, *Veres Imre*, *Horráth*, *Rudóczy* nem indulhattak. A díjért négy egylet szállt sikra a MAC., MTK., BAK. és TTC. esapatai. A díjat egy pont különbséggel a MTK. nyerte a MAC.-al szemben. Egyénileg Lovass győzött, méltó ellenfél hián, gyenge idő alatt.

A verseny rendezése körül *Rudvány* testvérek szereztek érdemeket.

A beérkezés sorrendje a következő volt:

1. Lovass Antal (MTK.) 10 p. 50.2 mp.
2. Auerbach János (MAC.).
3. Szekendi István (TTC.).
4. Fülöp Miklós (MTK.).
5. Fekete Béla (MAC.).
6. Bán Kálmán (MAC.).
7. Goldmann Bumdi (MTK.).
8. Veres Sándor (MAC.).
9. Szűcs Sándor (MTK.).
10. Brandl Béla (BTK.).
11. Makó (MAC.).
12. Merényi (MAC.).
13. Deutsch (BAK.).
14. Berger (BAK.).
15. Singer (BAK.).

KOLOZSVÁRI EGYETEMI ATHLETIKAI CLUB SZEZONZÁRÓ ATHLETIKAI VERSENYE. Az előrehaladt őszi atletikai szezon utolsó versenye nov. 6-án (szombaton) délután folyt le a KEAC. rendezésében. Főérdekességet adott a versenynek kiváló magasugró rekorderünk: ifj. dr. Somody István részvétele, ki olympiai szereplése óta kolozsvári pályán még nem versenyzett. Kolozsvári bemutatkozása olympiai bajnokunknak fényes sikerrel járt, amennyiben 183 centiméteres ugrásával még kolozsvári versenyen el nem ért eredményt produkált. Bámulatos könnyedségével, kitünő stílusával méltán ejtette csodálatba a közönséget. Kitünő eredményt ért el a távolugrásban 6.47 méteres ugrásával, valamint a diskos- és gerelyvetésekben, 33.01, illetve 42.50 méteres dobásaival. Általában az egész verseny a teljes siker jegyében folyt le s a rudigrás kivételével minden számban jó eredményt értek el athlétáink. Részletes eredmény:

Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi felszerelés nélkülözhetetlen kiegészítő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vivő-felszerelés.

Tennis, auto, sport és utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV., Váci-utca 2. szám

I. **Súlydobás:** 1. Jakabházi István (KAC.) 11.34 m. 2. Somody András (KEAC.) 10.21 m. 3. Nagy Ferenc (KAC.) 10.15 m. Jó eredmény, 5 induló.

II. **Magasugrás:** 1. Ifj. Somody István (KEAC.) 183 cm. 2. Somody András (KEAC.) 170½ cm. 3. Bod Ádám (KAS.) 156 cm. Somody 183 javításra viszi, tovább nem megy. Kitűnő formában van. 6 induló. Rossz elugróhely.

III. **60 méteres síkfutás:** 1. Grigászy Mihály (KEAC.) 7.2 mp. 2. Gangl Andor (KEAC.) 3. Jasinszky KAC.) Somody az előfutamot nagy fölényvel nyeri, döntően azonban nem indul. 8 indul.

IV. **Diszkoszdobás:** 1. Ifjabb Somody István (KEAC.) 33.01 m. 2. Jasinszky N. (KEAC.) 32.37 m. Holecsek Ernő (KAC.) 27.74 m. 5 induló.

V. **Távolugrás:** 1. Somody András (KEAC.) 5.94 m. 2. Domsa Gyula (KEAC.) 5.62 m. 3. Grigászy Mihály (KEAC.) 5.55 m. Somody István versenyen kívül 6.47 métert ugrott. 7 induló.

VI. **Svédgerelydobás:** 1. Jasinszky N. (KAC.) 43.41 m. 2. Somody István (KEAC.) 42.50 m. 3. Gangl Andor (KEAC.) 36.38 m. Jasinszky utolsó dobásával nyeri. 8 induló.

VII. **Rudugrás:** 1. Szalay Ferenc (KAS.) 2.50 m. 2. Domsa Gyula (KEAC.) 2.40 m.

A NEMZETI TORNA-EGYELET vasárnap a Szentkirály-utcai nemzeti tornacsarnokban kitűnően sikerült házi tornaversenyt rendezett, amely egyszersmind a téli tornaszezon első ilyenemű versenye volt. A programmon nyújtó, rudugrás, mint nyitásmű szerepelt, amit a BBTE. ismert rudugrója *Rosner Mihály* nyert meg, klubtársa Erdődy Imre ellen. A zárt számokban az egyesület versenyzői tettek tanuságot képzettségükről. A jól sikerült verseny eredményei egyébként a következők:

I. **Magasugrás.** (Kezdők versenye). 1. Roseth Andor 1.50 m. 2. Sachs Lipót 1.45 m.

II. **Nyújtóugrás.** (Haladók versenye). 1. Bronts Miklós 2.50 m. 2. Kaveggia Frigyes 2.45 m.

III. **Gyűrűhinta és távolugrás.** (Képzettek versenye). 1. Tóth Gyula 18 pont. 2. Gerner Elek 13.5 pont.

IV. **Nyújtó, rudugrás.** (Közös verseny). 1. Rosner Mihály 15.5 pont (BBTE.). 2. Erdődy Imre 9.5 pont (BBTE.).

V. **Korlát, lóugrás.** (Ifjúsági verseny). 1. Szabó Árpád 8.5 pont. 2. Kőszegi Sándor 8 pont.

PÖSTYÉN FÜRDŐN nagyszabású sportklub van alakulóban 500.000 korona befektetéssel. A mozgalom élén gróf Erdődy Imre nagybirtokos és Rudnyánszky György országgyűlési képviselő állanak. A tervezett sportklub, melynek gróf Erdődy Imre jóvoltából a Vág egyik szigetének nagy kiterjedésű területe fog rendelkezésre állani, a sport minden ágának művelésére lesz hivatva és többek között lóversenyt, teniszt és croquet-versenyt tartása is kilátásba van véve. E hó 24-én a Magyar Lovar Egylet titkára, Müller Henrik és pályamestere terepfelvetel céljából Pöstyénben voltak s az eredmény minden tekintetben kielégítő. A klub alakuló gyűlése jövő hó 7-én lesz és működését jövő év tavaszán kezdi meg.

A PÉCSI ATHLETIKAI CLUB folyó évi október hó 18-án tartotta évi közgyűlését, melyen a tisztújítás a következő eredménnyel ejtetett meg, u. m.:

Elnök lett: Zsolnay Miklós. **Alelnök:** Dr. Lauber Rezső. **Titkár:** Visy Imre. **Főjegyző:** Várna Ernő. **Jegyzők:** Felber Arthur, Kremmer László és Nagy Valér. **Pénztáros:** Czvingler Ferenc. **Segéd pénztáros:** Krisztián Gyula. **Ellenőr:** Kisszely Antal. **Ügyész:** Dr. Schwarz Gábor. **Orvos:** Dr. Schmidt Antal. **Mérnök:** Pilit Andor. **Szertáros:** Lutz Miklós. **Háznagy:** Visnya Ernő. **Sporttelepi igazgató:** Rudnyánszky Endre.

Választmányi tagok lettek: Eötvös Jenő, Littke József, dr. Hüllker Alajos, Ptaček Viktor, Telegdi Kálmán, Waiszics Sándor, Hattyasovszky Tibor, Szabó József, Makay István, Taizs József, Hesbest János, Siklósi István, Lauber Viktor, Fehér Győző, Egy Aladár és Rapos Béla.

Választmányi póttagok pedig dr. Reseky Mihály, Gebauer Gusztáv, dr. Fischer Miklós, ifj. Krasznay Miklós, Haám Ernő és dr. Köberling Nándor lettek.

Szerkesztői üzenetek.

F. G. Debrecen.

1. **Combat**-rendszerű vívás, az éles karddal való mérkőzést veszi alapnak és szabályait így alakítja, ellentétben az általunk kultivált olasz „*conventionel*” vivómóddal, mely bizonyos művészi szabályokhoz alkalmazkodik.

2. **Volt** = a testet érintő szabályos vágás vagy szúrás magyar elnevezése.

3. **Rímessza** = a bevégzett támadás után, a támadó által keresztülvitt azonnali vágás, amelyet azonban az ellenfél ríposztja előtt kell adnia és ríposztot védenie kell.

4. **Lata parade** = sajtóhiba, helyesen *tiszta parade*.

Höröczi Arad. Forduljon a MA. Szöv. főtítkárához, itt arra most nincs helyünk, minden évben egyszer ugyis leadjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

Ifjúsági Labdarugók Szövetsége

(VI. Andrassy-út 61.) Ülések vagy összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8–10-ig. Irásbeli megkeresések a főtítkár, bírói jelentések a titkár, pénzügydemények a főpenztáros címére küldendők. **Tiszteletbeli elnök:** betöltetlen; **elnök:** Vámos Soma; **alnelnökök:** Schneider Béla, Tibor Lajos; **főtítkár:** Horváth János (VI., Lovag-utca 13. II. em. 14.); **titkár:** Friedmann Mór (VI., Király-u. 24., II. 12.); **főpenztáros:** Sámuel Ferenc (VI., Franzpán-utca 8., gyáriroda); **penztáros:** Nánási Gábor; **ellenőr:** Taffel Miksa; **főjegyző:** Farkas István; **jegyzők:** Fenyő Adolf és Váradi Lajos; **háznagy:** Koch Lajos; **számviszsgálók:** Csonka Dezső, Rossmann Ferenc, Schlesinger Ignác; **szöv. kapitány:** Taffel Miksa Főherceg Sándor-utca 21); **szöv. képviselő:** Horváth János; **intéző-bizottsági elnök:** Schneider Béla; **a bírói szakcsoport elnöke** Vámos Soma.

Kivonat az intéző-bizottság folyó hó 8-án tartott üléséből:

BLIE. i. cs. — Óbuda elhalasztott mérkőzése november 28-ára tűzített ki. Beidéztetnek a legközelebbi intézőhöz: Szentgyörgyi (UTK.), Karcag (Abstinsens), Fogl. Kofler (USC.), Lendler (Óbuda), VI. ker., USC. csapatvezetői, Szentgyörgyi (UTK.), Karcag (Abstinsens) játékjoga felfüggesztve. Tudomásul vétetett, hogy Óbuda intézője Kovács Ferenc (III., Lajos-utca 145.) lett. Agazaltolt: TTC. i. cs. — TSC. 7:0. JSC. — KITE. 1:0. Tudomásul vétetett: BFC. — UTK. 3:2, TSC. II. lemondása, TTC. II. és JSC. II. lemondása KITE. II. javára.

November 14-én az URAK. ellen szereplő két csapatot következőképpen állította össze a válogató bizottság:

A) csapat, dress piros-zöld.

Braun (TTC. i. cs.) — Hegyi (TTC. i. cs.), Szentirmai (Abstinsens.) — Pálfi (Rákosszentmihály), Gaál I. (MIHK.), Lang Törökvs i. cs.) — Priboj (USC.), Horn MIHK.), Szántó TTC. i. cs.), Gaál II. (BFC.), Bajtí (Törökvs i. cs.)

B) csapat, dress fehér-feketé.

Marzas (Meyger) — Osvald (UTK.), Somogyi (ÓFC.) — Kelemen BAK. i. cs.), Kulák (BLIE. i. cs.), Kofler (USC.) — Grün (JSC.), Roden Rákosszentmihály), Weisz (Abstinsens), Bauer (UTK.), Wotopivce Meyger.)

Tartalékok: Andelko (BFC.), Müller (Meyger), Zaharka (BLIE. i. cs.), Erdős (MIHK.), Török Meyger), Friedmann (TTC.), Dorn (UTK.), Rosenberg Abstinsens), Slota (BLIE.)

Friedmann Mór, titkár.

Magyar Labdarugók Szövetsége.

Elnök: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körut 41.) **Társelnök:** Füzeseszy Zoltán dr. (VI., Szerecsen-u. 56.) **Alnelnökök:** Dr. Bognár Elek (VII. Stefánia-út 7.) Friedrich Nándor, (VIII., Eszterházy-u. 6. sz.) Róser A. Edvin (VI., Aradi-u. 10. sz.) **Főtítkár:** Steiner Huzó (V., Akadémia-u. 9. sz.) **Titkár:** Sugár István, (József-körut 31 b.) **Pénztáros:** Glauber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. sz. Első magyar iparbank.) **Ellenőr:** Olgyay István dr. (VIII., József-körut 69. szám.) **Széleségi kapitány:** Minder Frigyes (VI., Király-u. 92. sz.) **Jegyző:** Izó László (VIII., Német-u. 25. sz.) **Intézőbizottság:** Róser A. Edvin elnök, Baján Gyula, Balogh Hugó, Oprée Rez-6, Zoltány Kálmán. **A török díszlótárgya:** Füzeseszy Árpád dr. elnök (VI., Izabella-u. 96. sz.) Herzog Ede előadó (VI., Csengery-u. 62 b.) Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma. **Fegyelmű bizottság:** Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. **Központi vidéki bizottság:** Friedrich Nándor elnök, Babics József, Ferber Jenő dr. ifj. Földessy János előadó (VI., Gyár-u. 1. sz.) Matusich József dr. **Hivatalos helyiség, VIII., Rákóczy-út 9. sz., I. em. Hivatalos órák naponként 1/27—1/29 órától.**

Felhívás.

Miután a közel múltban az intéző-bizottság több esetben tapasztalta azt, hogy a szövetség hivatalos értesítőjében közölt általános érdekű közleményekről a taggyűlések közül számosan tudomásul nem bírnak, ugyanazért felhívja az intéző-bizottság a taggyűléteket, hogy a hivatalos értesítőben megjelenő közleményeket mindenkor éber figyelemmel kísérik és ugyanez okból a hivatalos lap beszerezéséről gondoskodjanak, mert ennek hiányában ily irányú mentéseiket az intéző-bizottság elfogadni nem fogja és a hivatalos lapban megjelent közleményekhez nem alkalmazkodókkal szemben a megfelelő joghátrányokat szigorúan alkalmazni fogja.

Kivonat az igazgatótanács 1909 november hó 5-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Minder Frigyes szöv. kapitánynak az 1909. november hó 7-iki osztrák—magyar szövetségi mérkőzés előkészítése tárgyában tett jelentése tudomásul vétetett.

A pénztári jelentés tudomásul vétetett azzal, hogy jövőben ¼ évenként a pénztári kimutatás a tanástagoknak sokszorosítva megküldendő.

A megüresedett intéző-bizottsági tagságokra Lucius Károly és Kis Gyula, a bíró-bizottsági tagságra pedig dr. Speidl Zoltán választott meg.

A dr. Ferber Jenő lemondása folytán megüresedett központi vidéki bizottsági tagság betöltése előtt az alapszabályok 66. §-ának rendelkezéseit képest felhívta a vidéki taggyűléteket, hogy a kötelezőbe tartozó tagjaik közül a központi vidéki bizottságba 1—1 tagot ajánljanak.

A Ferencvárosi SpC.-nak *Neubrum Hugó* játékjogát 1909. december 31-ig felfüggesztő fegyelmi bizottsági ítélet elleni fellebbezését a tanács elutasította.

A Budapesti III. ker. TVE. kegyelmi kérvénye *Paulin János* hátralekös büntetésének elengedése iránt — elutasított.

A tanács elhatározza, hogy az Oesterreichische Fussball Verband átíratilag értesítendő arról, hogy *dr. Nicusce Bernát* (Pozsonyi TE.) bíráskodási joga megsemmisített.

Kőbányai Torna Egyesületnek Szalay Pál játékjogát felfüggesztő fegyelmi bizottsági ítélet ellen benyújtott fellebbezését a tanács elkészttség okából hivatalból visszautasította.

A központi vidéki bizottság 1909 november hó 5-én tartott ülésének jegyzőkönyve.

A Miskolci Athletikai Clubnak a bizottság a 3 bemutató mérkőzést engedélyezi. A Kispesti Athl. Clubot és a Sátoraljai helyi Athletikai Clubot a biz. a tanácsnak felvételre ajánlja. Az Erzsébetfalvai AC. felvétele tud. szolgál.

A déli kerület és keleti kerület bajnoki érmeit a bejelentett játékosok részére elkészítteti a bizottság.

A Kolozsvári Keresk. ASK. bejelentése, hogy nov. 7-én a bukaresti válogatott csapattal fog mérkőzni, kivételesen tud. vétetik, de a KASK. felszólítatik, hogy a román szövetséget világosítsa fel a nemzetközi viszonylatokról, mert máskor ez az engedély nem fog precedensül szolgálni.

A Győri Egyetértés kérelmét a PULE.-val tartott mérkőzésnek bajnokivá nyilvánítása iránt a biz. a fehozott indokokra való tekintettel teljesíti a bizottság. Ugyanek az igazolja a biz. az AAC.—Bácska 0:0 mérkőzést, dacára annak, hogy csak a II. félidőt vezette szöv. bír. Az I. félidőben való szükségbíráskodást ugyanis a szabályok megengedik.

Az Eperjesi Torna- és Vivő-Egyet. Fiumei Athl. Club, a Soproni Athl. és Football Club és a Piskii Vasutas Sp. Club visszalépése az ősi fordulótól tud. vétetik.

A Soproni Athl. és Football Club feljelentését Szabó Kálmán ellen, a bír. ellen szóló panasz megvizsgálása, a bíróbizottsághoz teszi át a bizottság.

Erzsébetfalvai AC. utólagos nevezését a biz. elfogadja a pestvidéki ker. bajnokságra abban az esetben, ha ehhez a résztvevő 3 egyet beleegyezését megszerzi.

Igazoltatnak a következő mérkőzések: *A nyugati kerületben:* Egyetértés—PTFC. 12:1, Egyetértés—PULE 3:0, *A déli kerületben:* AAC.—SzAC. 1:0, Bácska—SzAC 2:0, SzAC.—Postás 5:0, AAC. és Bácska a Postások lemondása folytán 2 pontot kaptak. *A északi kerületben:* KMTE.—SAC. 2:1, KMTE.—MSE. 6:0, KAC.—MSE 27:0, KAC.—SAC. 8:0, KAC.—KMTE. 8:1, SAC.—MSE. 2:0, *A dunántúli kerületben:* Kaposvári AC.—SZTC. 4:0, *A pestvidéki kerületben:* KAC.—Monor 3:1, ETC.—KAC. 4:1, ETC. Monor lemondása folytán két pontot kapott.

Kivonat a fegyelmi bizottság 1909 november hó 8-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

A Budapesti Posta és Távirada PSpE.—URAK. között 1909. szeptember hó 26-iki bajnoki mérkőzéséből kifolyólag *Koltai József* a bír.óval szemben tanusított tiszteletlen magatartása miatt *szigoruan megdorgáltatik.*

Kivonat az intéző-bizottság 1909 november hó 10-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Az intéző-bizottság a tisztségétől megvált *Balogh Hugó* bizottsági tagnak e minőségében a multban kifejtett működéséért egyhangulag jelezőkönyvi köszönetet mond.

Az igazgató-tanács utasítása folytán a bizottság ismétlen tárgyalta az általános rendszabályok 10. §-ának e) és f) pontjait: annak rendelkezéseit a bizottság a gyakorlatban nagyon szigorunak tartja és azt enyhítendőnek véli, ugyanazért a következő javaslatot teszi a tanácsnak:

„Az általános rendszabályok 10. §-ának d) pontja szerint minden év december 15-ig történendő bejelentés alapján az ugyan-ezen § e) pontjában körülírt jellegű egyesület részére is 6 hónap mulva (a következő év június 15-én) igazolható azon játékos, aki az átigazolás teljesítésének időpontját megelőzőleg már legalább 1 (egy) ére van alkalmazva az illető cégnél, gyárnál, intézetnél, közhivatalnál, vagy más hasonló fogalom alá eső intézménynél”.

Rusz Miklósnak a Terézvárosi Torna Clubból a Ferencvárosi Torna Club részére 1909 október hó 5-én bejelentett átigazolási kérelme a fegyelmi bizottságnak az 1909 október 2-iki hivatalos lapban megjelent ítéletére való tekintettel — tudomással vehető nem volt.

A „Bírák Bizottsága” a következő javaslatokat terjeszti a tanács elé:

Az egyesületekből kilépő szövetségi bír.ó volt egyesületeinek mérkőzésein kilépéséért számított két éven belül ne vállalhasson bíráskodást.

Amennyiben az I. osztályú egyesületek mindegyike hozzájárul, az esetben mondja ki a tanács, hogy az I. osztályú egyesületek bajnoki és nemzetközi mérkőzésein közreműködő határbírák költségei szintén térítessenek meg és pedig fejenként 2—2 koronával.

A „Nemzeti Sport és az Automobil”

Budapesten

a következő dohánytőzsdékben kapható:

II. kerület:

Márgit-körut 3,
Márgit-körut 32,
Zsigmond-utca 1,
Corvin-tér 7,
Fő-utca 7,
Fő-utca 26.

IV. kerület:

Egyetem-tér 5,
Kaplony-utca 9,
Veres Pálné-utca 7,
Kigyó-tér 3,
Kossuth Lajos-utca 20,
Kecskeméti-utca 14,
Vámház-körut 6,
Szervita-tér 10.

V. kerület:

Akadémia-utca 1,
Báthory-utca 4,
Bálvány-utca 8,
Bálvány-utca 20,
Dorottya-utca 6,
Dorottya-utca 16,
Erzsébet-tér 18,
Ferenc József-tér 5,
Fürdő-utca 9,
Hold-utca 23,
Lipót-körut 8,
Lipót-körut 22,
Lipót-körut 26,
Lipót-körut 29,
Marokkói-utca 1,
Nádor-utca 9,
Nádor-utca 20,
Váci-ut 6,
Váci-körut 36.

VI. kerületben:

Andrássy-ut 2,
Andrássy-ut 35,
Andrássy-ut 46,
Andrássy-ut 56,
Andrássy-ut 57,
Andrássy-ut 79,
Andrássy-ut 84,
Aradi-utca 16,
Dessewffy-utca 24,
Felső erdősor 39,
Gyár-utca 14,
Király-utca 28,
Király-utca 112,
Nagymező-utca 51,
Szondy-utca 17,
Szondy-utca 36,
Podmaniczky-utca 51,
Teréz körut 17,
Teréz körut 30,
Teréz körut 31,
Teréz körut 31,
Teréz körut 48,
Teréz körut 54,
Teréz köruti 63,
Nyugoti pályaudvar.

VII. kerület:

Aréna-ut 11,
Dohány-utca 39,
Elemér utca 28,
Erzsébet-körut 2,
Erzsébet-körut 14,
Erzsébet-körut 23,
Erzsébet-körut 43,
Erzsébet-körut 51,
Károly-körut 17,
Keleti pályaudvar,
Klauzál-utca 21,
Nefelejts-utca 20,
Rákóczi-ut 14,
Rákóczi-ut 60,
Rákóczi-ut 88,
Rottenbiller-utca 39,
Thököly-ut 16,
Thököly-ut 19,
Thököly-ut 26.

VIII. kerület:

Aggteleki-utca 2,
Baross-tér 3,
Baross-utca 1,
Fhg. Sándor-utca 25,
József-körut 2,
József-körut 22,
József-körut 33,
József-körut 50,
József-körut 60,
Kalvin-tér 2,
Museum-körut 10,
Museum-körut 18,
Népszínház-utca 5,
Népszínház-utca 7,
Népszínház-utca 23,
Népszínház-utca 27,
Népszínház-utca 59,
Rákóczi-ut 1,
Rákóczi-ut 13,
Rákóczi-ut 23,
Rákóczi-ut 50,
Rákóczi-ut 57,
Rákóczi-ut 71,
Szentkirályi-utca 2,
Üllői-ut 46,
Üllői-ut 68.

IX. kerület:

Boráros-tér 3,
Ferenc-körut 10,
Ferenc-körut 25,
Ferenc-körut 46,
Üllői-ut 1,
Üllői-ut 19,
Üllői-ut 41,
Üllői-ut 53,
Üllői-ut 91.

Ujpest:

Árpád-ut 10.

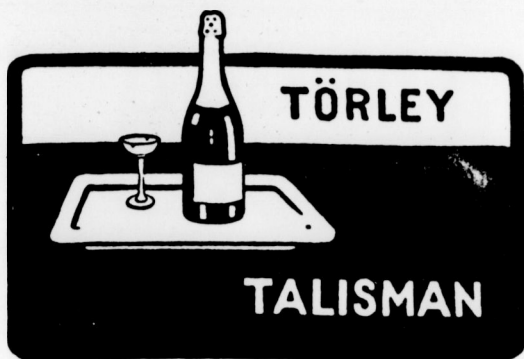

Lapunk zárllata

kedden délben van, miért is kérjük a közleményeket eddig beküldeni. Közlésre alkalmas sportképeket szivesen vesszünk.

A szerkesztőség.

Misura Mihály Kocsi és automobil, caroszer. a gyára
Budapest, VIII., Tanácsos-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca)
Kittüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Pécs 1907
V. Nemzetközi automobil-kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.

Garosserie Misura

Minden kávéházban
kérjék a
**NEMZETI
SPORT-ot.**

Legizésesebb uri divat-cikkek
beszerzésére új áruházunk férfi divat-osztályát ajánljuk. Leg-
jobb minőségű és kitűnő szabású férfi-fehérműek, gallér és
kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág és harisnya-
tartók, férfi pipere-árak, turista- és sportingek és övek, uszó-
öltönyök és nadrágok. Sweater, harisnyák és lábtük nagy
választékban.

Kunz József és Társa
Budapest, Bécsi-utca és Deák Ferencz-utca sark.

**MINDEN VERSENYBEN GYŐZTES
A VALÓDI**

POGNON

GYERTYA MINDIG GYUJT
MONOPOL: S. ERBEN & ARNOLD FRIEDMANN. WIEN I

Magyarországon: Bárdi J. r.-t. Budapest.

szeptemberben elért
eredmények:
Osztendei serleg ver-
senyben: első.
Semmeringi verse-
nyben: 7. első díj.
Grand Prix de Bre-
cia: első.
Startdíj Brescia:
első.

**KWIZDA-
FÉLE**

:: FLUID ::

Kigyó-védjegy.
Turista-fluid

Rég bevált aromátikus beőrz-
zésű az inak és izmok erősítő-
sére és edzésére. Turisták, keré-
párosok, vadászok és lovasok ál-
al sikerrel használva elő- és utó-
erősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógyszerár-
terekben. — Főraktár: **Török
József** gyógyszerésznél, Budapest
Király-utca 12., Andrassy-út 26

MEGJELENT

a Magyar Football Évkönyv!

Sportillusztrációkkal és karrikatúrákkal.
Szerkesztette ifj. **Földessy János**.
Tartalmazza a módosított játékszabályokat, a múlt év szemlé-
jét, a jövő év összes határnapjait előjegyzési táblákkal, John
F. I. Sharp és Herzog Ede szakképeit, statisztikákat és álta-
lános tudnivalókat.
Ára 1 korona.
Kapható Kortész Tódornál, Budapest, (IV., Szervita-tér).

FIUME KÁVÉHAZ

(6—58.) IV. Múzeum-körút 13. (6—58.)
Összes bel- és külföldi sportlapok.
„A Nemzeti Sport” szerkesztősége tagjainak találkozó helye.

KÖHÖGÉS ELLEN a legjobb

CONTRATUSSIN
BAYER

Pasztila-alakban is kapható!
A legcélszerűbb arc és kézkenőcs a
PARK-CLUB CRÉME.
Vörös kereszt gyógyszerár, Budapest,
V., Andrassy-út 84.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.
Jó hírnevű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek szállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

Michelin
a régi, fel nem emelt
alacsony árakon

állandóan kapható

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 6.

Sürgőnycim: Dunlop.

Távbeszélő 65—43.

DUNLOP À SEMELLE

Legujabb!
Próbavételeknél
50%

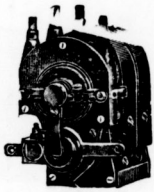
Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 6.

Nemzeti Sport

és az

Automobil

S. Erben & Arnold Friedmann

Sürgőny cím: Képviselő: Rákosi Ernő Budapest, VI.,
Erbenzünder. Eötvös-utca 31. Wien, I., Stubenring 14.
Telefon: 20.539 Telefon 165—18.

A Monarchia legnagyobb szaküzlete
AUTOMOBIL-FELSZERELÉSEK és KELLÉKEKBEN.

„Erbengyújtó“ elektromágneses gyújtók
Antiderapant „Hauban“ „Pognon“ gyújtó,
ogyodolárusítói Ausztria Magyarországra.
Árjegyzék ingyen!

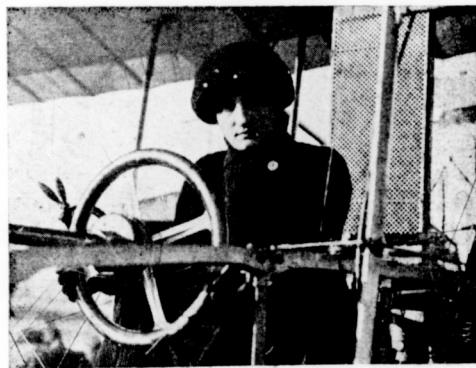
Paar és Wolfers Frères ékszerészek-joalliers
Versenydíjak. Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3.

Előfizetési ár:

EGÉSZ ÉVRE 20 korona
FÉL „ 10 „
NEGYED „ 5 „

Előfizetések és pénzküldemények közzétételére címzendők: Nemzeti Sport kiadó-csallalat Budapest. — Postatakarékpénztár 20438.

Megjelenik
minden szombaton.

De Laroche báróné, az első női aviatika.

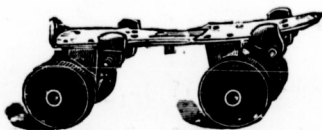

Főszerkesztő:
Dr. POLONYI DEZŐ.
Felelős szerkesztő:
FRIEDRICH NÁNDOR.
Az Automobilt szerkeszti:
LINDNER ERNŐ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal helyisége:
IV. KECSKEMÉTI-U. 5., II. 2.
Hivatalos órák este 7—8-ig.

Kézirat és mindenféle levelezés
VIII., ESTERHAZY-UTCA 6
alá címzendő.

Roller skates kerekos korcsolya.

Külföldön rohamosan elterjedő új sport és közlekedési eszköz. Valódi amerikai kerekos korcsolyák minden nagyságra állíthatók. Gyermekkorcsolya fakerekekkel párja korona 4.—. Ifjúsági korcsolya vaskerekekkel párja korona 6.—. Felnőtteknek sportkorcsolya acélkerekekkel, szíjjal vagy a nélkül, férfiaknak és nőknek külön modell, párja K 10.—. Egészen finom gölyös tengelylyel K 20.—, különféle más modellek K 9.60, 10.50, 12.—, 36.—, 42.— stb.

KERTÉSZ TÓDORNÁL, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR.
Sportárjegyzék ingyen és bérmentve. — Téli sportcikk, turista- és vadászfelszerelések.

Szám garage 6 hengeres 15—30 HP Delaunay-Belleville automobilonok.

Delaunay-Belleville gyár vezérképviselője.
VI. Nagy János-utca 5. Telefon: 101—56.

Ára: 13500 frank.

Egyes szám ára 40 fillér, (vidéken és a vasuti állomásokon 44 fillér).

AJAX automobilyár részvénytársaság ZÜRICH.

1909-es modelljei:

14/16 lóerős 4 heng. 20/24 lóerős 4 heng. 24/32 lóerős 4 heng.
20/24 lóerős 6 heng. 40/50 lóerős 6 heng.

Zajtalan, mint egy villamos automobil!

Legegyszerűbb, mindig biztosan indító készülék. Legújabb Bosch-féle mágnesgyertya-gyújtás. Legegyszerűbb és legmegbízhatóbb motor. Hivatásos műszerész felesleges. Mindenki önmagának lehet a saját műszerése. — Legcsekélyebb benzinfogyasztás. Gillet-Lehmann-szabályozó, vagy bármily takarékosági készülék külön alkalmazása felesleges.

Vezérképviselőt:

J. MEDAK Wien, I., Stubenring 2.

Telefon int. 19921.

Legközelebb megjelenik:

A

Repülőgép-technika alapelvei.

Irta

Zsélyi Aladár

gépészmérnök.

Második kiadás.

Körülbelül 5 ivnyi terjedelemben 8 tabellával és 30 szövegábrával. Tárjalja az aviatika összes elméleti és gyakorlati problémáit.

**Az egyetlen magyar
aviatikai szakkönyv.**

A magyar gyáripár diadala!

Hatóságok, szállótulajdonosok, fürdőtelepek, vállalkozók stb. figyelmébe ajánlja — a hazai utviszonyoknak megfelelő — kitünően bevált elsőrangú

Autobusz

gyártmányait

a „Phönix” Automobil-Művek

Budapest, V., Váci-út 141.

Automobil-omnibuszjáratok létesítése iránt komolyan érdeklődőknek készséggel szolgálunk képes árjegyzékkel és kimerítő utbaigazítással.

Kedvező szállítási feltételek.

AZ AUTOMOBIL

a „Magyar Automobil Club“ és a „Magyar Aviatikai Bizottság“ hivatalos lapja.
A „NEMZETI SPORT“-tal egyetemben megjelenő szaklap

Hirdetési képviselőtünk Franciaország, Olaszország és Svájc területére:
Société Générale de Publicité „LA RÉCLAME UNIVERSELLE, PARIS.“ 12. Boulevard de Strassbourg 12.

Megjelenik
minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 5., II. 2.

Előfizetési ár:
Egész évre 20 korona
Fél „ 10 „
Negyed évre 5 „

A Magyar Automobil-Klub legújabb sikere.

A Magyar Automobil-Club két évvel ezelőtt megtartott közgyűlésén gróf *Andrássy* Sándor elnök, a klub működését jellemezve, azt mondta, hogy „a klub mintegy közjogi faktorrá küzdötte fel magát.“ A klub elnökének ezen találó megjegyzése akkoriban nagy feltűnést keltett. A magyar állam nem igen ruhazza át jogait valamely testületre és ha ezt megteszi, úgy az illető testület nemcsak valóban megérdemli azt, hanem e kitüntetéssel közvetlen részese lesz azon tekintélynek, amelynek a magyar állam hatóságai részesei. Amikor *Andrássy* gróf az említett szavakat mondta, akkor a viszony a magyar állam és a Magyar Automobil-Club között még nem volt oly szoros, hogy jellemzésére a „mintegy“ szócskát el lehetett volna hagyni. Azóta a közlekedésügyi kérdések bel- és külföldi tárgyalásánál, az utépitési kérdéseknél, pályázati kiírásoknál, szóval az automobilizmussal összefüggésben levő minden kérdésnél, a klub volt az, amely a praxishól merített értékes tapasztalataival a magyar hatóságok munkatársává szegődött.

Gróf *Andrássy* Gyula, a jelenlegi belügyminiszter, több alkalommal vette igénybe a klub közreműködését s most oly hatáskört kíván reáruházni, amely a klubot nyíltan, hatóság jellegével ruhazza fel. Nem kevesebbről van szó, mint hogy a klub *bizassék meg a magánautomobílok megvizsgálásával.*

Míg az eddigi megbízások, bármily fontosak voltak is, csak esetről-esetre vették igénybe a klub működését, itt egy állandó jellegű megbízatról van szó, amelyhez hasonló alig találunk Magyarországon. Németországban talán az állam által elismert kazánvizsgáló-egyesületek működése hasonlítható össze ezzel. E megbízás a klub alapítása óta talán a legfontosabb esemény, mert akár belső, akár külső hatását vizsgáljuk, mindegyik a klub tekintélyének, befolyásának és szilárdságának öregbedésében fog nyilvánulni. E pillanatban, amidőn a gyakorlat tapasztalatai még nem állanak rendelkezésünkre, talán nem

is tudjuk kellőképp mérlegelni e megbízás fontosságát, de úgy általánosságban mégis a következőket várjuk: A klub ellenőrzési joga által az állam által is nyilvánosan elismert képviselője lesz a hazai automobilizmusnak. Mint ilyen, még jobban maga köré fogja gyűjthetni a magyar automobilizmus híveit. Tagjainak száma feltétlenül szaporodni fog s ezzel anyagi és erkölcsi ereje is növekszik. Egy állandó hivatás betöltése bizonyos rendszerességet kölcsönöz működésének, amely visszahatással van egyéb teendőire is; a klub léte ezáltal minden, esetleg előforduló rázkódtatás dacára, végleg biztosítva van, mert nemcsak tagjainak akarata, hanem már most egy másik hatalmas faktor: a magyar állam érdeke kívánja fennállását. Külső hatása e megbízásnak mindenestre az lesz, hogy az állam elismerését, a többi hatóságok és amit talán egyenlő fontos, a nagyközönség elismerése fogja követni. Mindenki az automobilizmus kamarájának fogja tekinteni s e kiváltságos pozíciójában képes lesz végrehajtani legnehezebb, de leghálásabb feladatát: *az általános érdekek és az automobilizmus érdekeinek egyeztetését.* Egy új és az eddigi eredményes éránál is gazdagabb működési időre van kilátásunk s mindent a klub önzetlen közhasznu munkásságának köszönheti.

A miniszteri leirat, amelyben természetesen azon férfiú neve sem hiányzik, akivel mindig találkozunk a munka terén, *Krisztinkovich Béla* igazgatóé, a következő:

A magyar Automobil-Club tekintetes Igazgatóságának.

Midőn a folyó évi október havában Párisban megtartott automobilügyi kongresszus alkalmából a mondott kongresszusra a m. kir. kormány képviselőiben kiküldött *Bölcs Gyula* kebelbeli miniszteri tanácsosnak ebbeli kiküldetésére vonatkozólag hozzám intézett jelentésében foglaltak alapján elsősorban is

A legtartósabb, ennél fogva legolcsóbb abroncs a
Pneu-Semperit-Miskolczy.

Semperit-Gummiművek.

Vezérképviselet és raktár: **Salzberger Samu** Budapest, VI., **Andrássy-ut 20.**

meleg köszönetemet fejezem ki az igazgatóság útján a nevezett kormánykiküldött mellé általam szakértőül kiküldött *Krisztinkovich* Béla ügyvezető-klubigazgató urnak, ezen kongresszus körüli tevékenysége, az azon való szakavatott működése és a kormányi kiküldöttnek mindenben való buzgó támogatásáért: egyszerűen a szőnyegen forgó ügyben folyó évi május hó 25-én tett jelentése kapcsán, az automobil-közlekedés országos szabályozása iránt, a vezetésemre bízott belügyminiszteriumban készült rendelet-tervezetet oly felkéréssel küldöm meg az igazgatóságnak, hogy azt a párisi nemzetközi kongresszuson létrejött megállapodások figyelembe vételével átvizsgálni s illetőleg átdolgozni s ennek megtörténte után további eljárás végett, az átdolgozott rendeletet lehetőleg mielőbb ide bemutatni sziveskedjék.

Általános elvi szempontok gyanánt, az átdolgozásnál leendő figyelembe vétel végett, a következőket jegyzem meg:

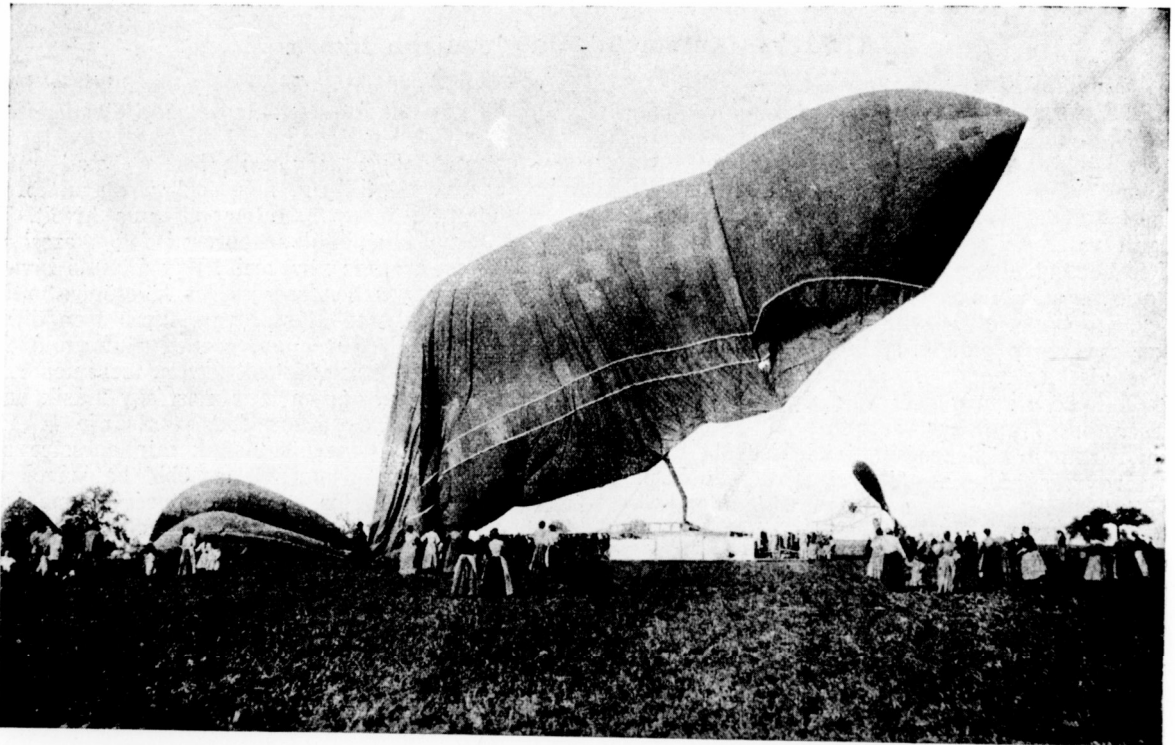
rülmény megfelelő módon igazolva van, az itteni vizsgálat és próba alól mentesek.

2. Az 1. pontban említett vizsgálat kérdését a most leküldött rendelet-tervezet vonatkozott rendelkezései elejtésével akként vélem megoldandónak, hogy

a) a magán-automobilok megvizsgálását (kipróbálását), illetve az eziránti teendőket ezennel a Magyar Automobil-Clubra bízom, kötelességévé tevén azonban a klubnak azt, miszerint ezt a vizsgálatot mindenkor az elsőfoku rendőrhatalóság (vármegyékben a járási főszolgabíró, rendezett tanácsu, továbbá a törvényhatósági joggal felruházott városokban és Fiume városban a rendőrkapitány, Budapest székesfővárosban a főkapitány vagy megbízottja) közbenjöttével ejtse meg.

Míg ellenben:

b) a *közforgalmi* gépkocsik megvizsgálása és kipróbálása a már fentebb megnevezett első foku rendőrhatalóságokra lesz bízandó, melyek ezen vizsgálat

A spanyol katonai léghajó szökése utáni leereszkedése.

1. Csak előzetesen megvizsgált és kipróbált gépkocsi hozható forgalomba.

Figyelemmel mégis a párisi nemzetközi automobilügyi egyezmény I. szakaszának rendelkezésére, megengedhető, hogy oly gépkocsi is forgalomba hozassék, mely oly typushoz tartozik, mely típusra már általános engedély adatott ki.

A jelen pontban foglalt rendelkezés visszaható erővel bír és ugy a belföldön, mint a külföldön gyártott (ide behozott) gépkocsikra kiterjed.

Külföldről behozott gépkocsik azonban, ha külföldön megvizsgálva és kipróbálva lettek és ezen kö-

megtartásához viszont a Magyar Automobil-Clubot egy gyakorlati szakismeretekkel is kellően rendelkező műszaki képzettségű (mérnöki minősítéssel bíró) klubtag kiküldésének egyidejű kérése mellett, minden egyes esetben meghívni tartoznak.

3. Bármely gépkocsi vezetése csak vizsgázott és képesített egyénre bízható.

Magán-gépkocsi vezetőjének életkora, nemre való tekintet nélkül, legalább betöltött 18 év, míg ellenben közforgalmi gépkocsi vezetője csak legalább 21 évet betöltött férfi-egyen lehet.

A vezetői képesség igazolása vizsgához van kötve

LAURIN & KLEMENT gyárt

motorkerékpárt, viturettet, városi kocsi,
turakocsi, teherkocsi, autobuszt.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ
Budapest, IV., Semmelweis-utca 9. sz.

és a vizsgálatot a 2. pontban felsorolt rendőrhathóságok és az ott megszabott módon éjtik meg.

Ezekben kívánván az átdolgozandó kormányrendeletnél szem előtt tartandó irányelveket megjelölni, még csak azt jegyzem meg, hogy egyebekben a klub felfogásának teljesen szabad teret kívánok engedni és a klub bőséges tapasztalatai által indokolt gyakorlatias javaslatait — ha csak hivatali tekintetek egyben-másban azoknak útját nem állják — szívesen figyelembe veendem.

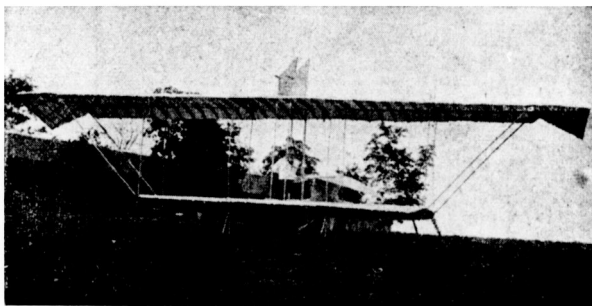
Budapest, 1909. november 8-án.

Gróf Andrássy s. k.

Az Alexic-féle aeroplan.

A mult hónapban azon hír járta be a magyar és azok nyomán a külföldi napilapokat, hogy Alexic Vladimir újvidéki orvos aeroplanját baleset érte. A szorgalmas magyar föltaláló gépéről és munkásságáról sem a nagyközönség, sem mi, nem tudtunk semmit, mert Alexic dr., mint a magyar feltalálók általában, minden támogatást és reklámot nélkülözve, csendesen dolgozik s nekünk kellett, szerénysége miatt elég nehezen, rábírnunk, hogy a minden magyar embert érdeklő gépről leírást adjon.

Alexic dr. már a mult évben foglalkozott egy aeroplan tervével, amidőn még az aviatika tudományos

Alexic dr. aeroplanja (előlnézet)

irodalmát még alig ismerte. E tervezet egy olyan aeroplan építésére irányult, amelynek felső hordfelülete kétszer oly nagy legyen, mint az alsó. A szakirodalom, de különösen Ferber kapitány, Penaud és Lilienthal idevágó munkái eszméje helyességében megerősítették őt, úgy hogy a folyó évben nagy méretben építettett egy planeurt, amelylyel az előbb említett, bár bukással járt, de különben eredményes kísérletét végezte. A felső hordfelület 24 m², az alsó 12 m² felületű, 12-szer 2, illetve 6×2 m. méret mellett. A hordfelületek egymástól való távolsága 1.9 méter. A felületek hajlása az előli $\frac{2}{3}$ -ban $\frac{1}{18}$, az utolsó $\frac{1}{3}$ -ban $\frac{1}{16}$. A felületek két szélső négyzetméterre elhajlítható (gauchissement). Az elhajlítás, egy a felső felület közepén alkalmazott két függélyes sík segítségével automatikusan történik, de kézi erővel is eszközölhető.

A magassági kormány fel és lefelé forgatható és

a madarak farkának horizontális elforgathatóságának megfelelően, szintén elcsavarható. Mögötte két párhuzamos oldalkormány van elhelyezve. A készülék hossza csak 6 méter, mindazonáltal stabilitása, az eddigi kísérletek alapján, teljesen kielégítő.

A pálya irányára merőleges tengelyre vonatkozó stabilitást egy sajátos szerkezet által éri el Alexics. Aeroplanjának hordfelületeiből \cup alakú vászonsegniensek lógnak le, amelyek arra kényszerítik a levegőt, hogy közöttük haladjon el és ne térjen ki oldalra. Alexics dr. ennek az elrendezésnek tulajdonítja, hogy közepes széllel 5 (öt) ember megterheléssel repült planeurje.

Az oldalszélnek e felületek nem gördítenek utjába akadályt, ellentétben a Voisin típus merőleges felületeivel, amelyek folytonos derrapagat szenvednek. A lebernyegek az aeroplan alakjára is befolyással vannak, amennyiben azt merevítik és így a váz könnyebbre készíthető. A váz maga négyszögletes keresztmetszetű üreges facsövekből készült, amelyek enyvezés és szegecseles utján állítottak elő. A faváz lakkozva van, majd vászonnal bevonva és újból lakkozva, úgy hogy többszöri megázás sem árt neki. A vászonbevonat mindenestre tetemesen növeli a szilárdságot is.

Alexic dr. aeroplanja (oldalnézet)

A merevítés (Verspannung) feszítőanyagokkal elátott acélrótok segítségével történik. A tartó felület igen erős (inlet) vászomból készült, minden impregnálás nélkül. A planeurt eddig startgéppel dobatta a levegőbe dr. Alexics, de mihelyest beépíti a motort és csavarokat szerel fel, el fogja hagyni a startgépet. Az alváz jelenleg szánkóból áll; ezt kerekekkel óhajtja Alexics felecsélni. Ferber kapitány végzetes balesete óta a legtöbb aeroplanon a kerekek mellett a szántalpakat is megtartották, biztonság okáért s ezt ajánlhatjuk Alexicsnek is.

A jelenlegi planeurt Alexics egy 40 lóerős Du-

Versenydíjaknak

alkalmas arany-ezüst áruk és órák legjutányosabban beszerezhetők

Gáti és Szabó ékszer- és óras üzletében

Budapest, V., Bécsi-utca 9. sz.

TELEFON 7-66.

TELEFON 7-66.

Blázsei Miklós

automobil-kocsigyártó.

Javítások. Új carrosseriák.

Budapest, VIII., Práter-u. 67.

theil-Chalmers-motorral fogja felszerelni, amelyek két változtatható emelkedéssel bíró Chauvière-csavar hajtására fognak szolgálni.

Érdekes, hogy a repülőgép teljes egészében egy pancsovai modellasztalos készítménye s aránylag elég olcsó volt.

Dr. Alexics, mint értesülünk, motorjának beépítése után, azonnal megkezdi újabb kísérleteit, annyival is inkább, mivel részt kíván venni a budapesti aviatikai meetingen.

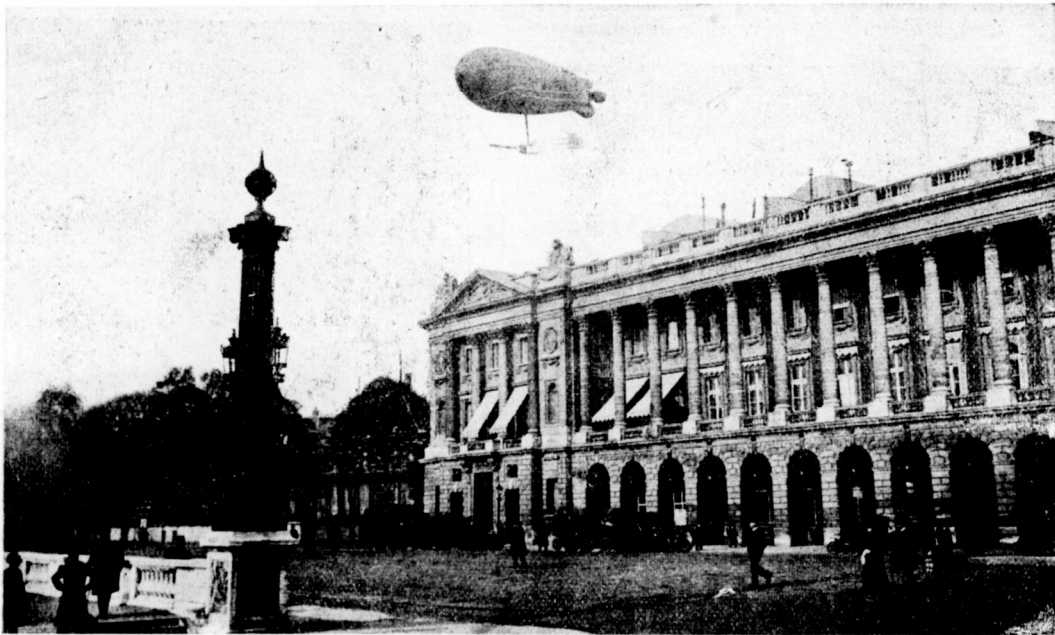
A derék hazai aviatikusnak, aki minden támogatást nélkülözve, (még a motor vámmentes behozatalát is megtagadták), önerejéből tudott a távol vidéki városban máris oly jelentős eredményt elérni s egy ily szép aeroplánt építeni, teljes szívből a legnagyobb sikert kívánjuk.

A Magyar Feltalálók Segélyező Egyesület I. közgyűlése.

F. évi november hó 14-én tartotta meg ezen önzetlen hazafiak szép eszméjét képező egyesület első rendes közgyűlését a József főherceg szállóban. A közgyűlés fénypontját azon nagyszabású beszéd képezte, melyet az egyesület alapítója és lelke: Gróf Zichy Béla Rezső tartott, miután a közgyűlés őt egyhangulag elnökévé választotta. Az értékes beszédet a következőkben szösz szerint közöljük:

van hivatva. A „Magyar feltalálók segélyező egyesület” ösmertetését ezen helyről feleslegesnek tartom, a nemes cél és törekvés, melyet egyesületünk magának kitűzött, önmagát dicséri és méltán elvárhatja a hazának és fiainak hathatós támogatását. Én mindig a legnagyobb rokonszenvvel viseltem a feltalálók iránt, mert minden egyes feltalálóban és feletalálni szándékozóban a meglévőnél a jobb iránt való törekvést és az emberi észnek a „tökéletesség után” való vagy-dását láttam kifejezni, egyszóval a haladás apostolainak tekintetem őket. Sajnos, ezen véleménynyel nem sokan értettek egyet. A világ megszokott nézete a feltalálót ezideig az volt, hogy „szegény bolond.” Ez a legigazságtalanabb elnevezésnek bizonyult, mert hol volnánk mi ma, a volt „szegény bolondok” nélkül? — Még a faggyugyertya és forspontok korszakában; úgy hiszem, további illusztrálására ezen tényeknek szükségtelen kiterjeszkednem. Szerencsére, a világ ma másképpen gondolkodik és belátta eddigi tévedését.

A legnagyobb államok: Franciaország, Németország, Anglia stb. mozgalmat indítottak az u. n. „szegény bolondok” elméjének serkentésére és észbeli szüleményeiknek fejlesztése végett. A feltalálók részére új hajnal virrad, az elnyomás és tehetetlenség ideje soká tartott, de elmúlt és megnyílt a társadalom hite,

A spanyol katonai léghajó Páris felett.

Igen tisztelt közgyűlés!

Legnagyobb hálával és köszönettel foglalom el az Önök által felajánlott elnöki széket, mert ezzel oly működési teret nyitnak meg nekem, mely téren működni, régi vágyam és óhajításom volt. Tisztelt Uraim! Arra kérem Önöket, hogy ne kívánjanak tőlem szép szónoklatot, mert én nem vagyok a beszédek embere; a mi egyesületünk különben is nem azért alakult meg, hogy szónoklatokat tartsumk, hanem, hogy rögtön tevékenységet fejtsünk ki és örömmel látom, hogy az érdekelttség, mely a megjelentek számában nyilvánul, működésünk tetterejét már a kezdettől fogva fokozni

bizalma és erszénye, azok iránt, akiket a civilizáció megteremtőinek lehet nevezni és ma készséggel nyújt segédkezett a jövő embereinek. A külföld nemes példáját követve, megalakult a mi egyesületünk, hogy a magyar feltalálókát előmenetelre buzdítsuk, munkájukban anyagilag elősegítsük és magyar találmányok által a magyar névnek dicsőséget szerezzünk. Nem mulaszthatom el ezen alkalommal felemlíteni, hogy egyesületünk rövid fennállása óta anyagi helyzetének alapját megszerezte és köszönheti pedig ezt azon férfiaknak, akik mint elsők, átlátva egyesületünk fontosságát és hazafias célját, pénzadományokkal járultak az ala-

TAMÁSSY PARK-SZANATÓRIUMA

Dunaharaszttiban ————— Pestmegye.

Elsőrangú gyógyintézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Nap- és légfürdők. Dr. Lahmann szerinti diétetikus konyha. Télen-nyáron nyitva.

Telefon: Budapest környék Dunaharaszti 3.

PROSPEKTUST
KIVÁNTATRA KÜLD
AZ IGAZGATÓSÁG

pitáshoz és pedig: Andrassy Géza gróf 2000 K, Andrassy Gyula gróf 1000 K, Edelsheim Gyulay Lipót gróf 500 K, Hatvany Károly báró 1000 K, Karacsonyi Jenő gróf 1000 K, Károlyi Imre gróf 1000 K, Károlyi Mihály gróf 1000 K, Szapary László gróf 1000 K, Széchényi László gróf 1000 K, Teleky Pál gróf 300 K, Zichy Géza Lipót gróf 200 K; (ezen összeghez jön még az az 1000 korona is, amit Zichy Béla Rezső gróf adott).

Tisztelt Uraim! Nem hiszem, hogy meddő reményeknek adok kifejezést, ha a magyar állam kormányának támogatására számítunk, melynek már iparfejlesztési okokból is érdeke van egyletünket pártfogolni és mely nem vonta ki magát eddig sem a helyes uton haladó egyletek segélyezésétől. Budapest kir. és székváros, mely minden hazafias mozgalomnak és haladásnak élén szokott állani, nem kétlem, hogy egyletünkkel szemben is a legnagyobb jóakarattal fog eljárni. Tehát megvan és meglesz minden támasz, hogy egyletünk felvirágozzon és kitűzött céljainak legrövidebb időn belül megfeleljen, de ehhez szükséges még a tagok működése is és ezért felkérem a jelenlevő urakat, hogy tagok gyűjtését a saját köreikben erélyesen megindítsák és ösmerőseiket a belépésre buzdítsák, mert csak akkor fog egyletünk hivatásának méltón megfelelni, ha az ország vére lüktet ereiben.

Tisztelt Uraim! Kötelességemnek tartom egyletünknek legmélyebb köszönetét kifejezni gróf Andrassy Géza Ó nagyméltóságának, aki oly szíves volt a diszelnökséget elvállalni, — népszerű neve és egyéne már magában biztosítja egyletünk jövőjét.

Alelnökké választottak ezután *Tolnay Lajos* és *Kubik Gyula* országgyűlési képviselők.

Az elnök indítványára továbbá egyhangú lelkesedéssel *Andrassy Géza* gróftól diszelnökké, *Szterényi József* államtitkárt, *Dr. Ballai Lajos* min. tanácsost, a szab. hivatal elnökét és *Bárczy István* polgármestert disztagokká választotta a közgyűlés.

Ezenkívül még 10 rendes és 4 választmányi póttagot, titkárrá pedig *Kostyán Jenőt* és gondnokká *Byla Józsefet* választotta a közgyűlés.

Majd *Tolnay Lajos* képviselő szólalt fel, megköszönve a bizalmat s lendületes beszédben változta a feltalálók röögös útját, melyet egyengetni az egylet lesz hivatva.

Felszólalt még *Vanczák János*, a vas- és fémmunkások központi szövetségének titkára s a munkásság érdeklődését és csatlakozását biztosította.

Igen örvendetesnek találjuk, hogy ezen közhasznú egyesület első közgyűlése ily fényes siker jegyében folyt le s különösen örvendetes, hogy a vezetőség megtalálta az összeköttetést a magyar munkássággal is. A munkás értelmes és lelkes munkája nélkül a feltaláló alig boldogulhat, míg ha munkása egy szívvvel, egy lélekkel dolgozik munkaadó-feltalálójával, ezt a munkát csak siker koronázhatja.

A Renard-Hevesy-féle közúti vonat.

Amint azt mult számunkban már jelentettük, a kereskedelmi minisztérium megszerezte Hevesy Vilmos gépészmérnököt a Renard-Hevesy automobilvonatot. Renard Charles francia mérnökkari ezredesnek, az első kormányozható léghajó, a „La Franco“ öt év előtt elhalálozott feltalálójának vonatási rendszerével, amelynél a vonatot alkotó járművek a loko-

motívától nem huzva, de annak ereje által egyedileg, külön-külön hajtva lesznek, annak idején kimerítően foglalkoztunk lapunkban. Olvasóink az erre vonatkozó cikkeket mult évi évfolyamunk 48., 49. és 50. számaiban fogják megtalálni.

Hevesy Vilmos mérnök, honfitársunk, aki igen hosszasan kísérletezett egy eredetileg francia származású Renard-vonattal, kísérletei alapján, számos szerkezeti változtatást végzett azon. Ezt a Renard-Hevesy-féle vonatot, illetve annak ezideig első példányát szerezte meg a kormány és fogja saját céljaira használni. A kereskedelmi minisztérium ezen elhatározása ama próbák folyamánya, amelyeket az államvasutak igazgatósága, karöltve a Vasúti és Hajózási Főfelügyelőséggel és a Műegyetem néhány szaktanárával, továbbá az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága végeztek a Renard-Hevesy vonattal. Ezen próbák oly meglepő eredményekkel jártak, hogy utúgyeink agilis vezetősége javaslatot tett a miniszternek, hogy ezt az első vonatot az állami utak fentartásához szükségelt kavicsnak a helyszinre való fuvarozásához alkalmazza. A Renard-Hevesy-féle vonattal ugyanis nem csupán arra van kilátás, hogy a kavicsszállítás jóval olcsóbban alakul, mint a ma használatos állati fuvarnál, de ezen vonatszerkezet a teherautomobilokkal és tracteurrel huzott mellékkocsikkal szemben még azt az eléggé számba sem vehető előnyt is nyújtja, hogy a tengelynyomások az egész vonaton igen csekélyek, ami a tengelynyomásnak uttstere gyakorolt romboló hatása folytán rendkívül kedvező. Míg a jelenlegi teherautomobiloknál és egyéb közúti vonatoknál (Büssing, Daimler, stb.) a maximális tengelynyomás mindig nagyobb a négy tonnánál és legföbbször az ötöt is meghaladja, a mai Renard-Hevesy-vonatonál az 14.000 kilogrammnyi teljes rakomány-nál sem több 1.9 tonnánál. Igen örvendetes, hogy a Renard-Hevesy-vonat révén hazánk az első állam, amely az utfentartás céljaira mechanikai szállító-eszközt alkalmaz; sajnos azonban, hogy másfelől a műutak karbantartása kevés helyen hagy annyit kívánni valót hátra, mint nálunk. Amint értesülünk, Hevesy Vilmos már is egy újabb vonattypuson dolgozik, oly vonaton, amelynek teherbíróképessége jóval nagyobb lesz mai vonatjénál.

Hírek.

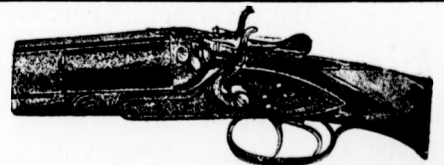
KATONAI AUTOMOBIL-GYAKORLAT. A magyar, német és osztrák önkéntes gépkocsi-testületek a jövő évben egy nagyszabású automobil-hadgyakorlatot készülnék megtartani, amely Ausztriában és Németországban fog lefolyni. Az automobil-hadgyakorlat eszméje Frigyes Adolf Mecklenburg-Schwerini nagyherceg, a Német Önkéntes Gépkocsi-Testület parancsnokától ered. Az érdekelt önkéntes gépkocsi-testületek, köztük a magyar is örömmel járultak hozzá a tervhez, amely jelenleg az illetékes hadügyminisztériumokban tárgyalatik. A legutóbbi németországi és ausztriai hadgyakorlatoknál az automobilnak oly sikere volt, hogy nem kételkedhetünk a katonai körök hozzájárulásában. Az automobil-hadgyakorlatban résztvevők taktikai feladatokat fognak megoldani, valószínűleg vezérkari tisztek segédkezése mellett.

MRAVKO JOZSEF PUSKAMUVES

Budapest, VII., Károly-körut 7. szám.

Raktáron tartok mindennemű vadász-egyvert és revolvert.

Az összes fegyver-szakmába vágó munkák műhelyemben a legpontosabban és jutányos áron készíttetnek. — Javitások és töltények lelkiismeretesen, pontosan készíttetnek.

A NEMZETI SPORT ÉS AZ AUTOMOBIL 1910. évi január hó 1-től az eddiginél *nagyobb* alakban fog megjelenni, a rendes oldalszám megtartásával. Minthogy lapunkról az utolsó időben mindenféle kószahírek kerültek forgalomba, sietünk ezt olvasóink szíves tudomására hozni. Mindennemű automobil és aviatikai szakeikkeket szívesen közlünk ezentúl is, díjazás mellett.

A Szerkesztőség.

A Z OLYMPIA SHOW f. hó 7-én nyílt meg Londonban. A kiállítás terjedeleme tekintetében a tavalyit nem mulja felül és clou-ja sincsen, mint a tavalyinak a Knight-motor. A vételek eddig kielégítők.

A SEBESSÉGI VILÁGREKORD. *Hémerynek* a brooklandi versenypályán elért 205,110 kilométeres rekordjával, három évi fennállás után, megdőlt. A rekordsorozat az 1902. évben elért első 100 kilométeren felüli eredménnyel kezdve a következő:

1902 április 9. C. S. Rolls (Mors) Ochères	101,694
1902 máj. 3. W. K. Vanderbilt (Mercedes) Ablis	111,111
1902 jul. 27. Baron de Caters (Mors) Ostende	120,806
1902. aug. 5. W. K. Vanderbilt (Mors) Ablis	122,478
1902 nov. 6. Fournier (Mors) Dourdan	123,294
1902 nov. 11. Angieres (Mors) Dourdan	124,237
1903 jul. 17. Rigolly (Gobron-Brillié) Ostende	134,328
1903 nov. 5. Duray (Gobron-Brillié) Dourdan	136,363
1904 jan. 26. W. K. Vanderbilt (Mercedes)	

Florida	148,555
1904 márc. 31. Rigolly (Gobron-Brillié) Nizza	152,542
1904 jul. 18. Rigolly (Gobron-Brillié) Ostende	166,666
1904 nov. 13. Baras (Darracq) Ostende	168,022
1905 jan. 10. Macdonald (Napier) Florida	169,137
1906 jan. 17. Lee Guineß (Darracq) Ostende	189,474
1906 febr. 12. Demogeot (Darracq) Florida	197,060
1909 nov. 6. Hémery (Benz) Brooklands	205,110

KUTASSY ÁGOSTON dr., mint sajnálattal értesülünk, influenzában megbetegedett és így felszállását ismét el kellett halasztani. A Farman-monoplán kijavitása után Dufour pilótával végzett néhány futási próbát, amelyek jól sikerültek. Mi, őszintén szólva, az ilyen késő őszi időben való felszállásokat, tekintettel a vezető és a gép épségére, helytelenítjük. Ha már a közönség november végéig várt, akkor akár tavaszik is elvárható. A változatos őszi idő nem kedvező felszállásokra, különösen, ha közönség előtti felszállásokról van szó. Nem valószínű, hogy éppen a felszállásra kitűzött napon lesz kedvező az időjárás és ha nem az, úgy egy balsiker többet árt az ügynek, mint az esetleges siker.

Mint lapunk zártakor értesülünk, *Kutassy* dr., betegsége dacára, szerdán kiment a gyakorlótérre, hogy Dufourral kipróbálja a rendbehozott gépet. A kormányánál Dufour helyezkedett el, míg háta mögött *Kutassy* foglalt helyet, a hűtő közvetlen közelében.

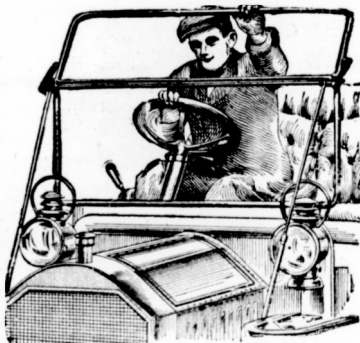
Közvetlen elindulás után, amikor a gép emelkedni kezdett, körülbelül másfél-két méter magasságban lehetett a gép, *Kutassy* csattanást hallott a gépen, odapillantott és látta, hogy a *benzintartály leszakadt*. Ugyanabban a pillanatban már lefelé irányították a gépet, a két aviatikusnak alig maradt annyi ideje, hogy a gépről leugorjon, amidőn a leszakadt benzintartályból a hordfelületre kiömlött benzin lángra lobbant egy, a motorból kiugró szikrától.

A két aviatikus nem szenvedett sérülést, de a gép csaknem egészen elpusztult. Balszárnya és az ezzel kapcsolatos szerkezeti részek meggyuladtak és elégték.

Kutassy dr. azt reméli, hogy gépét minél előbb helyrehozza és kísérleteit tovább folytathatja.

KÉT ÚJ HANGAR fog épülni a rákosi repülőtéren. A két hangar *Krepelka* tűzérőhadnagy háromcsavaros monoplánja és *Graber* Ernő, tandemmonoplánja befogadására készül. Mindkét monoplán elké-

„THE AUTOMATIC“ amerikai automatikus por- és szélvédő (Világszabadalom).

Menetközben fel-és lecsukható.

Egészen réz és üvegből.

Minden autóra könnyen felszerelhető.

Dénes és Friedmann Wien
XVIII., Mitterberggasse 11.

Magyarországi képviselő:

Friedmann Ödön
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 2. szám.
Telefon 89—86. Sürgőnycim „Autotechnika“

szülése a jövő hétre várható, amikor is bővebben fogunk vele foglalkozni. Egyelőre tiszteljük a konstruktőrök azon kívánságát, hogy gépeik leírását ne hozzuk nyilvánosságra.

SVACHULAY AEROPLÁNJA nem igazolta azokat a vérmes reményeket, amelyeket a magyar napisajtó felületesen informált orgánjai hozzá fűztek. Értesüléseink szerint már a műhelyi próbáknál lenyíródtak a légszavak, illetve a főtengely kúpkerekei. Svachulay azután valahogy kijavította gépét és a szabadban Érsekújvár közelében kísérletezett. Miután Svachulay gépevel felemelkedni abszolúte nem tudott, egy magas dombról próbált lebegve leereszkedni. Azonban ez a kísérlet is balul ütött ki, a gép lezuhant és összetört. Svachulaynak szerencsére semmi baja sem történt apró zuzódásokon kívül, ellenben gépe teljesen összezúzódott.

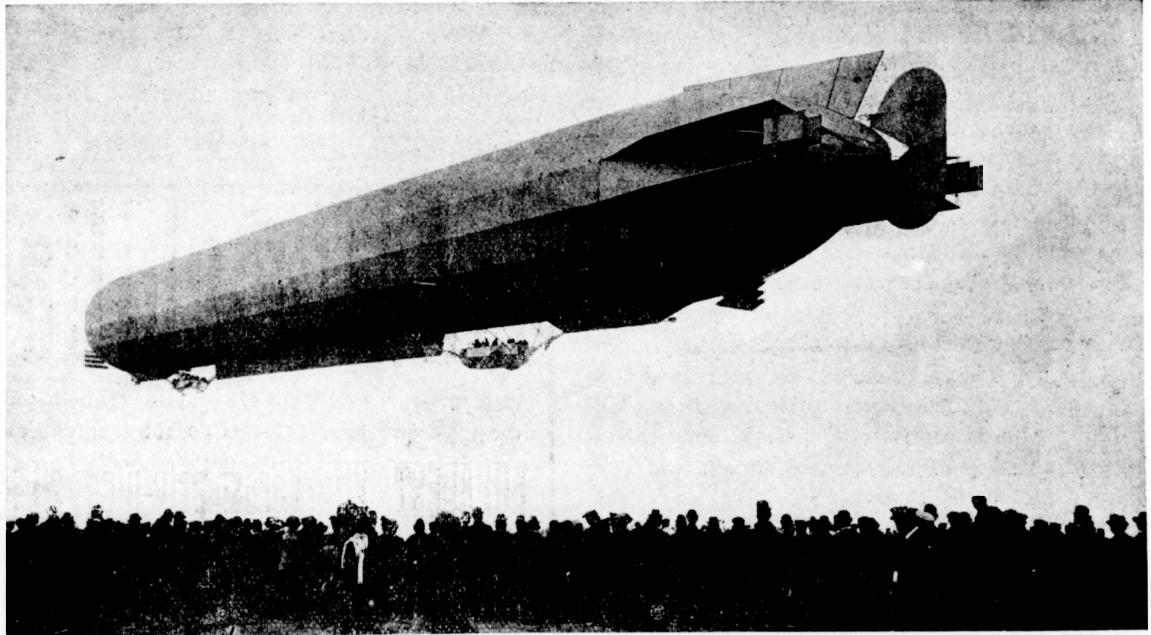
LOVAG FREYSTÄDTLER JENŐ SZABADALMAT VETT. Szabadalmának tárgya egy *rotációs szárnyaskerék*, mely főképp repülőgépekhez, léghajókhoz,

kiváló elméleti szakember is beválasztott. Itt említjük meg, hogy a bizottsági tagok sorából mult számunkban tévedésből kimaradt Lauber Dezső és Holub József neve.

AZ 1910. ÉVI AVIATIKAI MEETING költségvetésének elkészítésére kiküldött bizottság már befejezte munkálatait s elaborátumával legközelebb fog a nagybizottság elé járulni.

LATHAM jelenleg Mourmelonban igyekszik a legújabb típusu, kétüléses Antoinette-monoplánt használatrakész állapotba helyezni. E munkásságán kívül még tanítványainak kiképzése is foglalkoztatja a híres aviatikust, akik között de la Roche urhölgy, az első női aviatikus és M. Küller érdemelnek említést.

A COMMISSION AERIEN MIXTE legutóbbi ülésében szabályzatot dolgozott ki az aviatikai meeting résztvevői számára, amelynek legfontosabb pontja mindenesetre az, hogy megtiltja az aviatikusoknak,

A Zeppelin III. a német katonai léghajós hadgyakorlaton.

vagy vízi járművekhez alkalmazható és az eddig alkalmazott merev szárnyak helyett, oly szárnyakkal van ellátva, melyek küllőik végéhez csuklósan vannak erősítve. Amellett a szárnyak úgy vannak vezetve, hogy üres járatuknál egymáshoz simulnak és együttesen zárt hengerpalástot alkotnak, ami által a szárnyak üres járása alkalmával ellenállás, tehát munkavesztés nem lép fel.

BLERIQT, hír szerint, egy 40.000 franknyi díjért január hóban Abbáziából Lovranába fog repülni. Egyik helyen sem lévén sik tér a felrepülésre, e kísérletet a terepviszonyok miatt, lehetetlennek tartjuk.

A MAGYAR ATHLETIKAI CLUB AVIATIKAI BIZOTTSÁGÁBA újabban dr. Visnya Aladár, a

hogy egyidőben megtartandó két meetingre szerződjenek. A bizottság aviatör-licenziákat is ki fog adni. Lambert gróf Páris feletti repülését a bizottság, mint 300 méteres magassági rekordot fogadta el.

DISZQUALIFIKÁLT AVIATIKUSOK. Az angol aero-club a donkasteri meetingen résztvevő aviatikusokat, nevezetesen Delagrange-t, Sommert, Leblanc-ot és Molont 1910. évi január hó elsejéig kizárta a nemzetközi federáció szabályai szerint megtartott meetingekről. E kizárás aligha fogja súlyosan érinteni a versenyzőket, mivel január 1-ig érdemleges aviatikai meeting nem rendeztetik.

AZ AERO-CLUB OF AMERICA New-York-tól 30 kilométernyire óriási terjedelmű aerodromot épített, amely egy 20 mértföldes egyenes pályát és egy

10 mértföldes körpályát fog magában foglalni. Az Aero-Club itt akarja a jövő évi aviatikai Gordon-Bennett-versenyt rendezni.

Kereskedelem.

Az első magyar aviatikai kelléktüzet.

Az aviatika Magyarországon is rendkívül nagy érdeklődést keltett, különösen, amióta Bleriot felszállt és a kérdezősködés minden tekintetben oly nagy mértéket öltött, hogy már időszerüvé vált, hogy valamelyik kereskedés aviatikai cikkeket foglalkozzon. Mint örömmel értesültünk, Magyarország legelőkelőbb automobilalkatrész-nagykereskedése, a *Vas Géza és fia* cég, már most mindennemű, az aviatikához tartozó üggyel foglalkozik és mindenkinek szívesen, teljesen díjtalanul hajlandó felvilágosítást adni. Teljesen fel van szerelve az összes erre szükséges adatokkal és különösen olyanoknak szolgálhat ismertetésekkel és tájékoztatással, akik maguk is konstruktíve foglalkoznak az aviatikával. A legközelebbi időben továbbá láthatók lesznek Vas Géza és fia cégnél Anzani-, Gyp-, Antoinette- és Gnome-motorok, melyeknek képviselőt Magyarországra részére bírja és melyekre a rendeléseket már most is előjegyzni, ámbátor Anzani-rendelésekkel nagyon túl van terhelve a nevezett cég, igen rövid időn belül mégis képes ilyen motorokat szállítani. Ezenkívül a Vas Géza és Fia cég a világhírű Chauvière-céget is képviseli, mely tudvalevőleg az összes aeroplánok részére szállítja a csavarokat. Nemkülönben kapható ott minden szükséges apró kellék, alumínium-öntvények és sokszor szükséges bambuszvázak.

Aviatikusaink remélhetőleg sürgősen fogják felkeresni a cégnek Liszt Ferenc-tér 6. szám alatt lévő helyiségét, mert a cégnek ama törekvése, hogy Magyarország ne maradjon vissza e téren, megérdemli azt, hogy mindenképpen támogassák, tekintetbe véve azt is, hogy motor- és egyéb kellékek raktárra való tartása és berendezése igen nagy költség és rizikóval jár.

Szerkesztői üzenetek.

Tekintettel a hozzánk érkező azon kérdezősködések nagy számára, melyek levélbeli választ igényelnek, kérjük lapunk barátait, hogy levelükhöz megcímzett borítékot mellékeljenek.

Molnár Ferenc, Budapest. Az Anzani-cég címe: Soc. Anzani 71 bis, Quai d'Asnieres, Asnieres, France. Az Antoinette-cég címe: Soc. Antoinette, 28, rue des Bas-Rogers, Puteaux (Seine) France.

Faludy Károly, Pécs. Levél ment.

St. I., Pozsony. A gép súlya 55 kg. körül van.

W., Berlin. A cikk igen megkésve érkezett hozzánk. Tényleg, rendkívül érdekesen volt megírva, de aktualitását 2 héttel az esemény után, elvesztette.

Sz. I., Szeged. Természetesen, léghűtéses. Megláthatja Budapesten, november végén.

A. I., Budapest. Tudjuk, hogy minden mozgalomnak vannak parazitái, de talán ez esetben inkább „bevándorló” az illető. Elhisszük, hogy olvasónk, de nem szeretünk névtelen levelekre válaszolni.

A Weiner és Grünbaum udvari szabó cég, automobilisták és sofförjeik számára legujabb s Angliából hozatott minták szerint igen praktikus felszereléseket készít.

„Automobilia”

első magyar PNEUMATIC javító műhely. Első-rangu nyersanyag, leggondosabb vulcanizálás.

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.

Sürgőnycim: AUTOMOBILIA.

Távbeszélő 105—08.

Repülőgép

kísérletezéshez egyik főkellék a **matematikai pontossággal készült légcsovar**. Ilyen légcsovarok többféle nagyságban egyedül

Weszely István

sportujdonságok üzletében kaphatók

== Budapest, IV. Váci-utca 9. sz. ==

Alkatrészek repülőgép-modellek készítéséhez,
Skating-Ring—keresek korcsolyák.

Dunlop Pneumatik.

NEMZETI SPORT

ÉS A MAGYAR VIZI SPORT
MINDEN SPORTTAL FOGLALKOZÓ SZAKLAP.

A Nemzeti Sportot 1903-ban Fodor Károly műegyetemi vívómester alapította. A Magyar Vízisport, előbb Magyar Evezős Sport, VIII. évfolyamában 1908. február 1-én egyesült a Nemzeti Sporttal.

Osztrákok.

(D. E.) Tetszetek olvasni, ugy-e, hogy mi történt odaát Bécsben? Ha netán van valaki, aki nem szokta elolvasni az eféléket s csak a vezércikkirő ordító címére lesz figyelmes, annak ideiktatom:

1. A bajnokságra jelentkezett összes magyar nevezéseket visszautasítják, a tétek fizetésére vonatkozó több évtizedes szokások hirtelen megtörésével.

2. A Rothschild-díj 100 méteres gyorsuszásában az első háromnak beérkezett magyart diszkvalifikálják, mert előzőleg azzal fenyegetődtek, hogy nem indulnak.

3. Ugyanott az előfutamokat, kiírás ellenére, egy nappal hamarabb indítják, amikor még a magyarok nincsenek együtt.

4. Ugyanott a 400 méteres uszásban a harmadik magyar helyezettet a pályabírók fölmentő nyilatkozata ellenére, diszkvalifikálják.

Az apróbbakat csak futólag sorolom föl. Hogy a magyar tudósítokat nem akarták beereszteni; hogy a magyar közönséget rendőrökkel akarták kivezetetni, mikor éljenzni kezdett, stb., ezek csak szépség hibák Bécsben.

Mikor az első hírek szállingóztak hozzánk, a düh a fejembe kergette a vért. Ugy gondoltam, hogy az első osztályú becsületsértéseket kádszámra kell ontani, ha fölháborodásunkat méltóan akarjuk kifejezni. Mikor aztán előttem állott az egész anyag: lecsillapodtam. A gaszágokon csak addig dühöngünk, amíg az megérthető; ha tulmegy az emberi értelem határain,

akkor már csak nevetünk. Nérót a kortársai kineveték; minden gaszága gunyba fult.

Konstatálható, hogy ami most Bécsben történt, az nem az első eset és nem is az utolsó. Legföljebb a hatványokban van különbség. És hogy nem is új keletű, arra élénk emlékemben van még a 12 év előtti eset, mikor az evezőseinket diadalukban egy akadályozták meg, hogy a „Los“ kiáltásra a kitanított matróz nem eresztette el a kormányunkat, az utóvégre is kettétörött és a fele a markában maradt. Mennyi piszkos manővert láttam, hallottam, olvastam azóta! Ha valamennyit le akarnám írni, a nyomdászamlánk mégegyeszer akkorára nőne.

Azt is meg kell állapítani, hogy az osztrák sportdisznóságok egyedülvalók a földkereken. Járt már magyar versenyző a sport-kultúrországok mindenikében, Amerikától le a Balkánig; de a megtűrhető taktikázáson túl sohase látott leplezhetetlen gaszágokat, csak egyesegyedül osztrák földön.

S miután az ott folytonos és csak ott tenyészik, sőt hozzátehetjük, hogy csak a magyarokkal szemben virágzik, — önkénytelenül fölmerül a helyes megoldás, hogy az osztrák sportgaszágok eredőke politikai kérdés.

Ez a valóság. Az osztrák szellem uralkodónak tekinti magát ebben a vérrel öszeragasztott monarchiában. Azal a komisz osztrák-tempóval, amivel az akasztófákat kirakta Olaszországban meg Magyarországon, avval a középkori, szoldos szakértelemmel ráül minden faji érvényesülésre. Nem baj neki, hogy min-

Lawn-Tennis. Football.

Teljes lawn-tennisz-felszerelések. Amerikai, angol és francia prima rakettek. Wright and Ditson, Slanzenger, Ayres, Sykes, Davis, Bussey, Prosser, Jaques, Miss & Cie, Williams stb. gyárosok rakettjei. — Rakettjavítások elsőrangú szakmunkás által. —

Versenylabdák; Slanzenger, Standard, Selected, Ayres, Champion, Sinnet, Climax stb. — Közép és bekerítő hálók. Szlopok, rakettprések. A Magyar Országos Lawn-tennis Szövetség hivatalos játék- és versenyszabályai. Versenyjegyzőkönyvek.

Angol és magyar sportjátékok összes kellékei. ∴

Uj Diabolo-játék minden kivitelben.

Hitelesített athlétikai sportcikkek egyedüli főraktára. Torna-szerek. Valódi olasz Perez-féle vívóeszközök. Izomerősítők. Hockey. Golf. Lovaspoló. Croquet. Sportöltözékek és felszerelések legnagyobb raktára.

— Képes sportárjegyzék ingyen és bérmentve. —

KERTÉSZ TÓDOR sportüzlete, BUDAPEST, IV., Kristóf-tér.

Állandó sportkiállítás. ∴ Alapítva 1861-ben. ∴ Sport-, díszmű- és játékarúk. ∴ Utasági és hástartási cikkek Feltűnést keltő tenniskerék-újdonság 1909-re. Slanzenger-féle „Kertész Special“-ütő kizárólag a Kertész Tódor cég részére.

den jó dologhoz későn fog és nem ért hozzá. Ha elkésett is a sportban, csak arra kell törekednie, hogy a magyar hydra-fejét levagdossa. Mikor valamelyik magyar ember külföldön ér el sikert: megteszi osztráknak, s mikor osztrák ellen akar győzni: lebunkózza. Mert az a fő, hogy az osztrák szuperponderanciát ne veszélyeztesse idehaza senki.

Ebből a szempontból fölfogva a dolgot, egészen érthető, ha az osztrákok a mi sportlázadási kísérleteinket elfojtani igyekeznek. Hogyan jut, természetesen azt, Halmay ahhoz, hogy ő külön akar lenni az osztrákoknál? Hova jutna a Gesamtmonarchie eszméje, ha a magyar tulsúly nyilvánvalóvá lenne?

Hogy a sport genfi lobogó alatt dolgozik, ahova a politikának becsuszni nem szabad, — az mellékes. Látják a magyarság tomboló lelkesedését, s ez már lázadás. És köszönje meg Las-Torres vagy Rácz Vilmos, hogy a sportszervevények meg őket nem 50 évvel hamarabb születtek, mert különben őket is könnyen lázadóknak minősíthették volna, betörési kísérleteikért. Mint ahogy eltördösték a tárogatókat, kiküszöbölték a magyar ruházatot, úgy ártalmatlanná tették volna a sporthirességeket is, mert az sem egyéb, mint a nemzeti érzést föltámasztó rebellis törekvés.

Igy fogván föl a dolgot, elenyészik az a keserű íz is, ami még a nevetés után a számban maradt. Nem gazok az osztrák sportosok, csak osztrákok. Nem azért cselekszenek gázságokat, mintha az nekik elvből jölesne, hanem mert azt megköveteli a politika. Meg vagyok győződve róla, hogy mikor este összehajtogatják a startzászlót, az intézők szívük mélyén leköpi egymást, — de meg kell tenni mindent a sport terén is, mert ez az áramlat ma világszerte divatos és a nagyhatalmak korán észrevehetik, hogy a magyar faj milyen fene kiváló.

Igy fogván föl a dolgot, nekünk nem is dühöngeni, hanem dolgozni kell. Örökké ott kell lenni minden sportkurzuson, ahol a fajunk jóságát fitogtatni lehet. Közben szorgalmasan föl kell világosítanunk a külföldet. Egyszer mégis csak a miénk lesz a végső diadal: megismer bennünket a nagy világ.

Addig pedig el kell készülnünk arra, hogy az osztrákok is dolgoznak, a maguk módja szerint. Szívós, ravasz nép az! Hogy most a törekvésük nem egészen sikerült, az nem hűti le őket. Küzdelem nincs seb nélkül. Hazavitték a magyarok a Rothschild-díjat, de egy-két bajnokságot mégis sikerült magragasztani. S ha kell, lesz nagyobb nyomás. Csak akkor fogják megadni magukat, ha a küzdelem céltalan.

Csak viszontpizskosságokra ne ragadtassuk magunkat ezental sem. Ne felejtjük el, hogy Magyarország beolvastása egy nagy fizikai akadályon múlik: köztünk terül el az osztrák aljasságoknak sártól dagadó La-Manche-csatornája. Ez a csatorna duzzad, kiönt néha felénk, de Magyarország osztrák provinciává csak akkor válhatik, ha a csatorna egészen eláraszt bennünket.

Verseny-nyolcas

jó karban lévő Clasper-hajó igen olcsón eladó.
Sírály Evezős-egylet Budapest.

Testnevelés az elemi iskolában.

Amint előre várható volt, a M. A. Sz. elemi iskolai testnevelési szakbizottsága folyó hó 11-én tartott ülésében oly magas színvonalú vitát produkált, oly értékes eszméket termelt, hogy jogosan várhatunk e szakbizottság működésétől alapvető fordulatot az elemi iskolák testnevelése ügyében.

Azt hisszük, hogy leghelyesebben járunk el, ha ezuttal minden kommentár helyett az ülés jegyzőkönyvének kivonatát közöljük.

Az ülésen következők voltak jelen: Bárczy István dr., polgármester, Fesztetich Géza gróf, tanácsnok, Mosdóssy Imre kir. tanácsos, tanfelügyelő, Gerenday György, jogügyi főtanácsos, a MAC. alelnöke, Demjén Géza dr., tanácsjegyző, Nagy Béla dr., kir. ügyész, Stankovics Szilárd, polgármesteri titkár, Wirnhardt Ágoston, tan. segédfogalmazó, Wessely Ödön dr., Moussong Géza, Bardócz Pál szakfelügyelő, Jablonkay Géza dr., Malaky Mihály, Barna Jakab, Tass József.

Bárczy István dr., polgármester az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

Igen tisztelt Szakbizottság!

Az elemi iskolai élet körébe vágó kérdések annyira elűtnek a magasabb iskolák életében előforduló testnevelési kérdésektől, hogy elhatároztuk, hogy az elemi iskolai kérdéseket a többiekkel elkülönítve vizsgáljuk meg és tárgyaljuk, és ezért egy külön bizottságot küldtünk ki, mely speciálisan az elemi iskola körébe vágó kérdések tárgyalásával fog foglalkozni. Az intenció az, hogy az ilyen kérdések nem egyoldalulag fontolandók meg; külön bírálandók el pedagógiai, hygienikus, általános testnevelési szempontból. Mint minden iskolai nevelési rendszer, úgy az iskolai testnevelési rendszer is több kevesebb egyoldalúságot mutat éppen annál fogva, hogy rendszerint olyanok készítik a tanterveket, akik maguk csak pedagógusok, s gyakorlatilag a testneveléssel sohasem foglalkoztak, még kevésbé pedig hygienikusok. A Magyar Athletikai Szövetség azokat az elveket, amelyek az Athletikai Szövetség működését jellemzik s a melyek éppen a szabadtéri sportoknak a művelésében koncentrálnak, ezt a szellemet óhajtja érvényesíteni az iskolai testnevelésnél is; ezért óhajtotta felvenni ezeket a kérdéseket is a működése körébe. Természetes, hogy ha mi, a MASz., kizárólag sporttal foglalkozók vennők a kezünkbe ezt a kérdést, akkor megint más oldalról lenne fogyatékos, mert ez első sorban mégis pedagógiai kérdés. Ezért gondolt a szövetség arra, hogy első sorban pedagógusokat kérjen föl a támogatásunkra, hogy igyekezzünk összeegyeztetni azokat a szempontokat, amelyek éppen az iskolai testnevelés kérdésében találkoznak egyfelől a sportszerűség, másfelől pedagógiai szempontból.

Igen köszönöm azért az uraknak, hogy voltak szivesek megjelenni és tudásukkal, hozzáértésükkel közreműködnek abban, hogy a mi tevékenységünk pozitív eredményre vezessen. Nem kívánok ezuttal a részletekbe behatolni, csupán szives figyelmüket akarom felhívni arra, hogy itt az egészen zsenge koru gyermekek testi fejlődésének alapjait kívánjuk lerakni, tehát annak az életkornak a dolgaival foglalkozunk, amelyben az emberi test fejlődésének az elején van, és sok-

Kemény kalap, valódi angol nyulszőrből, „Richardson“ gyártmány, darabja 6 korona. — **Angol cylinder 15 korona**
Lukács uridivat-különlegességek raktárában
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 7.

szor egész életén döntő befolyással bír a gyermekre nézve az, hogy miképpen bánnak vele, hogy művelik, nevelik, irányítják ebben a korban.

A legszebb feladatok egyike, az embereket fiatalságuk hajnalán úgy előkészíteni az életre, hogy egészséges, erős, munkabíró és munkaszerető tagjai legyenek a szocietésnek, akik nemcsak fegyelmzett lélekkel és aggyal, de fegyelmzett testi erővel, épségben és egészségben tudnak szembe szállani az élet küzdelmeivel.

Végtelen fontosságot tulajdonítok éppen ebben a korban az észszerű testnevelésnek, azért felkértem önöket uraim, hogy karolják fel témánkat azzal a szeretettel, amelyet minden gyermek — a mi jövőnknek eme reménysége — valóban megérdemel.

Üdvözlöm Önöket uraim és az ülést megnyitom. A mai ülés jegyzőkönyvének vezetésére Wirthardt Ágoston urat kérem fel és kérem az előadó urat, hogy a tervezetet ismeresse.

Tass József előadó ezután ismerteti a munkaprogrammot, melyet lapunk mult számában egész terjedelmében közöltünk és szakavatott módon kommentálja annak egyes tételeit.

Ezután Bárczy elnök, Stankovics Szilárd, Barna Jakab és Mosdóssy Imre a program anyagához és a vita rendjéhez szólnak hozzá.

Majd *Bardócz Pál* szólal fel: Mindenekelőtt üdvözölte a Magyar Athletikai Szövetséget kibocsátott munkaprogramja, reformmunkája alkalmából. — Kiemelte, hogy milyen fontos *kulturmissziót* teljesít a Szövetség a testnevelés ilyen módon történő megvitatásával s minél szélesebb körben való terjesztésével, népszerűsítésével. — Felemlítette, hogy ha látjuk a neveléstanítás eddigi multjának a testi nevelésre vonatkozó hibáit s látjuk a családi nevelés szembe-tűnő hiányait: ennek egyik legnagyobb okát abban találhatjuk, hogy az iskola emberei mindig maguk között mintegy elszigetelve tanácskoztak s a saját körükön kívül eső még *hivatásszerű egyesületekkel* sem próbálkoztak kapcsolatot teremteni. Nem próbálták meg velük, általában az eszmét népszerűsíteni; nem próbálták meg a *családi nevelésbe* is új irányt, új és hasznos dolgokat vezetni.

Bejelentette, hogy a fív. el. isk. részére készülő fív. utasításnak a *testgyakorlásra* vonatkozó részénél a javaslatba lefektetett és az el. isk.-oktatás körében megoldható főbb reformeszmék épen a nagvs. Elnök ur felhívására és dr. *Stankovics* tiktár urral történt megbeszélések alapján, *Bély Mihály* testnevelési felügyelő urral már részben főbb pontjaiban be is vették. A részleteknek a legkisebbekre terjedő kidolgozása, részint a mélyen tisztelt szakosztálynak, részint a most készülő vezérkönyv írójának lesz a feladata.

A testi jólét fokozottabb megbecsülése: a tornának és a sport különféle nemeinek fokozottabb mértékben való megbecsülését is jelenti. Az iskola poros, miázmás levegőjével, a padban gubbasztó életmódjával szemben a test *mindennapi* erőgyakorlásában kell ellensúlyozásról kondoskodnunk. Hogy pedig minél gyakoribb legyen a szabad *természettel* való érintkezés: az iskolai sétákkal és kirándulásokkal összekötött *játékdélutánok* rendezését az *elemi iskola részére* is programmba kell vennünk.

1. Feltétlenül *emelni kellene az el. isk. testnevelési órák* számát.

2. Elő kell irni az *óráközökben* való *testmozgásokat* s annak precíz megállapítását, hogy azok hol, mikor, mennyi ideig s naponta hányszor s milyen gyakorlatokkal történjenek.

3. A hibás testü gyermekek *gyógytornáját* valóban be kell állítani a *rendes iskolai élet keretébe* s ez az iskolaorvosi intézmény behozatalával bizonyára nem is fog nehézségekre ütközni.

4. Alkalmos magyar népjátékok kiválogatása, esetleg az el. isk. tanítás céljaira való átalakítása is üdvös és kívánatos dolog, ezekkel kapcsolatban a *játékdélutánoknak* főleg

a *Napközi Otthonokban* való behozatalát s minél több új játszótér kijelölését kellene a hatóságnál kieszközölni.

5. A *tanteremben gyakorolható* játékoknál főleg az azoknál követendő *tanítási eljárásokat* kell nagy körültekintéssel megállapítani.

6. A *svéd tornarendszerre* vonatkozó vélemény teljesen egyezik az előadói javaslattal, csak redukálná annak kívánóságait, amennyiben e rendszer átvehető anyagának és mód-szerének kizárólag *kizárólag* a főváros különleges viszonyait tartaná szem előtt.

7. Mindezek koronája lenne, ha sikerülne kivívni az el. iskolákban is, amint azt számos külföldi példa is igazolja, hogy a III.—IV. osztályokban heti fél- és az V.—VI. osztályban külön heti óra volna lefoglalható az *egészségtan* tanítására.

Moussong Géza beszédében örömmel üdvözli a javaslatot és ahhoz teljes mértékben hozzájárul. Nagy hibának tartja a tanteremben való tornáztatást és határozottan károsnak. Jobb egyáltalán nem tornáztatni, mint ott az osztályban, ahol az ugis poros levegőben még ráutaltassék a gyermekek az erősebb tüdőműködésre. Szeretné felvenni már az elemi iskolában a koresolyázást; már is sok iskolában behozták, de be kell hozni mindenhol, ahol csak lehet. A tornaórák azonban erre nem elegendők a mai számukban, hanem a nvári játékdélutánok rendezendők be tétre koresolyadélutánoknak. Előnévsnek tartaná azonban nevelés szempontjából a fiúk és leányok együtt való koresolyázását, kellő felügyelet mellett. Ugyanígy a táncot is és pedig szintén külön délutánokon, minthogy ott még zenére is szükség van. A játékoknál nem elégszik meg a programmba felvett játékokkal, mert ezek sem a gyermekek kora, sem egyéb fontos tekintetben még nincsenek kellően precízírozva. Be kell hozni a szabadban való játékokat. Rövidebb szabadban való játék és kirándulás minden napra felveendő, csak a nagyobb kirándulásokra elég egy-két nap.

Jablonyay Géza dr.: A tanteremben való tornázást szintén nem küszöbölne ki. Tapasztalatból tudja, hogy az így végzett gyakorlatok jó hatással voltak a gyermekekre. Port ezzel nem vernek fel s egy kis testmozgás felüdíti őket. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a szabad téren való testmozgás előnyei mellett ez szóba se jöhet.

Gerenday György: A tanteremben való tornázásnak ellene van. Gyakran olyan helyen is üzik, ahova még a nap sem süt be, a levegő is rossz. Van azonban egy közvetítő megoldás, a folyosók fölhasználása; az alatt egyuttal a tanterem is szellőzik. A falak mentén egészen alkalmas gyakorlatokat lehet végezni, például óráközök alatt s így a gyerekek se zafjonganak, nem rendetlenkednek s mégis elég üdítő testmozgást végeznek.

Wessely Ödön dr. igazgató: Eldöntendő mindenekelőtt az, vajjon testnevelésről van-e szó, vagy csak tornázásról. A kettő nem azonos. A torna csak nagyon kis része a testnevelésnek, ha az elemi iskolák heti egy-két tornaóráját nézzük, bizonyos, hogy a tantervkészítők előtt kizárólag a tornázás lebegett, egy tantárgy, valami, amit éppen úgy kell tanulni, mint az írást, olvasást, számolást, amit nevezni is szoktak szellemi tornának. A programmban azonban nem erről beszél, hanem iskolai testnevelésről. Erről kell szólni tehát először és pedig elsősorban itt is arról, hogy az egész testnevelést nem veszi át az iskola, a nagyobbik rész a szülői házra esik, az iskolai testnevelés intenzívebb műveléséről csak a nevelőintézetekkel kapcsolatban lehet szó. Az ilyen modern reformiskolák programjában igazán van testnevelés, arányos a szellemi neveléssel. A rendes népiskolákban ily teljes testnevelési program felvétele csaknem lehetetlen.

Megállapítandó volna tehát, mennyit vegyen át a testnevelésből az iskola, mennyit hagyjon szabadon, a szülők tetszésére; amint hogy a szellemi nevelésnek is csak egy részét veszi át, sok dolgot egészen szabadon hagy, a szü-

LOVAS GYULA vivóterme
Nagymező-utca 28., II. em.

Ujonnan nagyobbítva. Kényelmes berendezéssel. Le-l-kiismeretes, jó tanítás mindkét nembeli felnőttek és gyermekeknek! Beiratás naponta!

lőre bizván, taníttatja a gyermekét zenére, nyelvekre, rajzra stb. Hogy ezt megállapítsuk, taxative fel kell sorolni mindazt a foglalkozást, ami az iskolában mint testnevelés szerepel. A torna, a játék, athletika, sport, turisztika, tánc és az egészségügyi ismeretek. Szerintem nevelésesen csekély nemcsak az elemi iskolák egy-két tornaórája, de még a felsőbb iskolák magasabb óraszámja is. Nem vagyok szakértő annyira, hogy ezt napi 2, 3, 4 órára állapítsam meg, hogy ez egyfolytában vagy megszakítással használandó fel a testnevelési dolgokra. Talán eleinte elég egy pár perces futás, később 1—2 órai játék stb. Lehet, hogy felsőbb osztályokban hasznos, ha több órán át játszanak. Mindezt szakértelemmel kell megállapítani. Annyi azonban bizonyos, hogy a kérdés heti egy pár órával megoldva nem lesz. Az kétségtelen, hogy a tantervmegállapítók szeme előtt mindig a torna lebeg, különösen a német torna, ami téves irányzat, s ami nálunk még mindig uralkodik s az általános tervezetben és programban is ki van jelölve. Ez teljesen meghaladott álláspont.

A testnevelés többi pontját nem lehet reformálni, mert benn sincs a tantervben. Megreformálni a tornát oly értelemben, hogy ne legyen abstract gyakorlat. A mostaninak a fő jellemvonása az, ami a régi elméleti tanításnak megvolt, távol áll a gyakorlati léttől. Torna és testnevelés ugyanazonnak egymáshoz, mint a régi geometriai rajz és a természet után való rajzolás, amit most vizsgálunk be az iskolába. A torna abstracte írja elő a mozgásokat a csukló, a kéz, a lábak, a derék stb. számára. A természetben is meg lehet állapítani kétségtelenül ezeket a mozgásokat, mint a hogy a geometriai formákat is fel lehet találni a természetben és művészetben, de azok az abstractiók abban a formában, a hogy a torna keresztülviszi, nem érdeklik a gyermeket, lelki életével összefüggésben nincsenek. Ily módon való alkalmazásának csak mint gyógytornáznak van értelme. Ilyen abstract módon nem lehet testnevelést kezdeni, hanem olyannal, amelynek tartalma van. Legközelebb esik hozzá a *játék*. A torna reformálásánál, amint a tervezet is kiemeli, a rend és szabványgyakorlatoknak van bizonyos jelentőségük, és pedig, míg valami eszmei tartalom van bennük, szívesen is végzik. Így a katonás gyakorlatokat is, mert konkrét dologgal bírják kapcsolatba hozni. De lelketlen egyformasággal a gyakorlatok nem érnek semmit.

A lelki motívumok, a melyek az emberi mozgásokat és gyakorlatokat kísérik, ezek vehetők nagyobb mértékben figyelembe. Például a korcsolyázás is olyan dolog, amit tanulni kell, de ez más, mint ötven karlikés előre, mert mikor korcsolyázni vagy uszni tanul, tisztán lebeg ő előtte a cél. És még egy dolog van, ami a gyermekeknél egy kissé a tornát igazolhatja és ami kedvet adhat hozzá. Ez a verseny, ahol megvan a cél, megvan az élénkség; például még a magasugrást is azért lehet kedvelni csináltatni, mert a gyermek látja, hogy a másik mennyit ugrik és ő még nagyobb akar, a verseny ösztöne a motívum, mely a gyakorlatokra bírja.

Barna Jakab: Nem lehet előre megállapítani, hogy 1, 2, 3 óra legyen-e a testnevelésre fordítva naponként, mert ha jó a tornatanítás, akkor kevés egy-két óra, ha pedig összefügg a testnevelés rendszeres fejlesztésével, akkor napi három óra is alig elegendő. Tudnunk kell, mi az, ami a tornatanításban nem jó; mi az, ami jó és és fejlesztendő, s mi az, ami nincs meg, tehát pótlandó. Ezek a legkonkrétebb dolgok. Helyesen mutatott rá *Bardócz Pál*, igazgató ur arra, hogy az új tornatanítási tanterv előadói javaslatában a tulajdonképeni tornaoktatásról szóló a játékokról, szabadtéri mozgásról, turisztikáról stb. már is fontos a tanítási órák szempontjából.

Fontos annak a megállapítása, hogy az iskola mit vehet át a testnevelésből; az iskolai testnevelésnek befolyása lesz az iskolán kívüli testnevelésre is, mert rá lehet vezetni a gyermeket arra is, hogy az iskolán kívül is folytassa a testnevelés munkáját. Mi még abban a korban nőttünk fel,

amikor az iskolai tornatanítással együtt fejlődött be a testnevelés. A sportegyesületeinknek az az egyik legfontosabb céljuk, rávezetni az embereket arra, hogy a tanulás anyaga nem az iskolával szűnik meg. A *modern testnevelés az léttel együtt szűnik meg*. Nemcsak az iskolában, de előtte és utána is kell tartania, ez hozzá tartozik az egészséges életrendszerhez. Ezt a szellemet kell bevezetni az iskolába. A testnevelés modern eszméi már után törtétek maguknak az új tanítási tervezetben is a játékok, kirándulások stb. formájában, csak fejleszteni kell tovább, kihagyva a régi rossz elemeket és a hiányzó ujjakkal pótolni. Itt azonban nehéz a helyzet. Mert a pedagógus, aki ezeket a változtatásokat keresztülviszi, az nincs egészen tisztában a testnevelés gyakorlati oldalával, a sportember pedig nem tudja, mi történik a tornatanítás alatt iskolában, tehát nem tudja megkritizálni.

A kérdésnek egyik főfontosságú része a tanítóképzés kiterjesztése ez új eszmék szellemében. A reformok keresztülvihetősége jórészt ettől függ.

Gróf Festetics Géza: Én is azon az állásponton vagyok, amit Weszely igazgató ur és az elnök ur is kifejtett. Kettő kell osztani a tornatanítást és a testnevelés kérdését. Egészen két különböző dolog ez, amit egy kalap alá vonni nem lehet. A tornaoktatás kérdését melléke, kevésbé fontos dolognak tartja. Annak az elintézése nem is kerül nagy nehézségekbe. Itt már kialakulnak a vélemények, hogy mit hogyan kell tanítani. Ami rossz, azt kiküszöböljük és bevethetjük a jót és helyest. Sokkal fontosabb, hogy milyen mértékben vállalja magára az iskola a testnevelést. A mai speciális viszonyok mindig több és nagyobb feladatot bíznak az iskolára. És el fog érkezni az idő, amikor jóformán a csecsemőkortól kezdve egészen addig, míg ki nem kerül a gyermek az iskolából, mindent teljesít. Ma már fokozatosan a maga hatáskörébe vonja az iskola a gyermek összes testi és lelki szükségleteit, az oktatást, a testi épséget, ruházkodást, ételmezést, mindent — gondoljunk a napközi otthonokra, iskolai olvasókönyvtárakra, fürdőkre, iskolaorvosokra. — Lassankint oda jutunk, hogy mindent az iskola tesz. Így a testnevelésnél is. Ennek a mértékét azonban egy ilyen értekezleten megállapítani nem lehet, az ilyen alkalmakkor tömegesen felmerülő, de még teljesen ki nem alakult és össze nem egyeztetett ideák miatt. Azért igen helyesnek tartanám, ha miderre nézve kapnánk konkrét, kidolgozott tervezet, hogy milyen módon és milyen arányban és mennyi időt fordítsunk ezekre a dolgokra, amelyek nem vágnak a rendes tulajdonképeni oktatás keretébe és mégis bele kell illeszteni a tantervbe. Szükségesnek tartanám ennél fogva, hogy az albizottság egy-két szakértő tagja megbizassék konkrét javaslat készítésével, hogy mindezen dolgokból mit vihetünk bele az iskola keretébe és ennek megfelelőleg némi precizitással meghatározni, hogy mennyi idő, mi módon fordíttassék. Ezt a javaslatot vegyük azután a részletes tárgyalás alapjául.

Ezután *Bárczy István* dr., elnök, *Gerenday György*, *Tas előadó*, *Stankovich Szilárd* titkár hozzászólása után azt határozzák, hogy az előadó készítsen egy konkrét javaslatot.

Nagy Béla dr. a készítendő tervezet eszméjéhez szólna abból indul ki, amit a polgármester ur mondott, hogy tudnillik egy utópisztikus rend kiépítéséről tárgyalunk. Ehhez három dolog kell. Az egyik, hogy mindnyáján egyetértsünk az új eszmék megvalósítása szükségességében. Ez meg van, mert az előtte szólók emelkedett, modern, széles látókörű nézetei már megjelölik az irányt, melyhez hozzájárul a másik, az, hogy magunk elé vázoljuk az ideális célt, jelen esetben az ideális iskolát. Ezt ki fogja dolgozni az előadó ur. Van azonban még egy harmadik dolog, tán a legfontosabb, mert a leggyakorlatibb, hogy mit tegyünk azonnal. Az kétségtelen, hogy minden amit szeretnénk, csak évtizedek alatt lehet valósággá. Egy nagy sereg van azonban olyan a felhozott eszmék között, amely azonnal megvalósítható, egyrészt a főváros ál-

FODOR-féle vívóterem Koronaherceg-u. 3.

tal most építendő nagyszámu új iskoláknál, másrészt egy rendelettel életbeléptethető a régi iskolákban is.

Kéri, hogy bizzák meg az előadót, hogy külön tervezetet készítsen az azonnal megvalósítható eszmékről.

A szakbizottság ez indítványhoz hozzájárult és elhatározta, hogy a készítendő 2 tervezet megvitatására még több szakembert, különösen orvost hív meg.

Ezzel az ülés véget ért.

A tör. A vívóművészet igazi barátai őszinte sajnálkozással látják, hogy a törvívás napja leáldozásban van. Versenykiírás versenykiírást követ az egész világon, de a törverseny helyén mindenütt a párbajtört látjuk szerepelni.

Vajjon megállapítható lesz-e ez a szomorú folyamat, avagy el kell készülnünk arra, hogy egy-két évtized és a vitor nemes művészete a multak emlékei közzé fog tartozni?

Csak az az igazi vívó pedig, aki a törért lelkesedni tud, hiszen még a kardot is az teszi széppé, ha telítve van történetekkel. Nemes, plasztikus testtartás, pehelykönnyű engedelmes fegyver, egy parányi rés, melyet el lehet érni, semmi erőszak, semmi brutalitás, a szellem küzdelme a másik szellemmel: ez a törvívás művészete. Alig képzelhető nagyobb élvezet a hozzáértőnek, mint két mestervívót látni szemben egymással, törrel a kezükben.

Hogy pótolhatná azt az *épé*, ez a nehézkes, szinte brutális fegyver, a maga merev mozgásával, természetellenes testtartásával. Hol van az akciók szépsége, változatossága? Piszkálás az ellenfél kezére, hallatlan türelmi leskelődés arra, hogy hátha ellenfelünket hagyja el előbb a türelme. Ez az *épé* lényege. Fáj a szívünk, mikor a tör igazi művészei ezzel a művészietlen szerszámmal kerülnek egymással szembe, amikor azt látjuk, hogy még az iskolás fiúk kezébe is e fegyvert adják tör helyett.

Azt mondják, hogy ez az igazi, hogy így folya le a küzdelem akkor is, ha e fegyveren nem volna gomb, ha a hegye fenyegetné meztelen testünket. De hát mi nem párbajozni, mi vivni akarunk. Mi közünk hozzá, hogy alakulna a helyzet komoly esetben, ahol a bátorság és szerenese fontosabb tényezők a művészetnél. Nem elégszünk meg azzal, hogy idegölő várakozással leskelődjünk ellenfelünk hibáira, hogy aztán egyetlen pillanattal fejezzük be a küzdelmet, mi vivni akarunk nemes vittelkedésben, akciót akcióra halmozva, egymást a kombinációk szépségében mulni felül, mert ez az igazi vívás.

Vivjanak bárhogy az ujkor matadorjai, vegyenek kezükbe bármily komolyserű ölőeszközt, lássák csak el annak végét jelzőhegygyel, amely nem bizva lovagiasságunkban, tuss esetén foszlányokban szagatgatja le rólunk a kabátot: a vívóművészet igazi hívei tovább is a törre esküsznek és meg fogják vivni nehéz csatájukat fegyverük diadaláért.

Mi magyarok, ha főfegyverünk a kard is, mint az igazi művészet hívei, közzéjük fogunk állani.

Forl.

Hírek.

A MAC. VIVÓOSZTÁLYA folyó hó 23-án, szerdán este fél 7 órakor tartja idei rendszeri közgyűlését.

A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Előadó jelentése az elmúlt év eredményeiről. 3. Az idej évi programja. 4. A klubhajónokaságok. 5. Az osztály költségvetése. 6. Új tisztikar és bizottság választása.

VIVÁS A MAC-BAN. A MAC. vívótermében már teljes erővel dolgoznak és a legtöbb vívó kitűnő formában van. Állandóan feljárnak és treniroznak: Zulavszky, Krencsey, Nagy Béla dr., Tóth Péter dr., Halász Gyula, Mészáros Ervin, Mészáros Lőránt dr., Gerde Oszkár dr., Karossa-Karsa Eörs dr., Pajzs Pál, Bányász, Kárász István dr., Kóczy Aladár, Hoffmann főhadnagy és még sokan. Nagy nyeresége van ismét a klubnak új tagokban. Első sorban Berty főhadnagyot kell említenünk. Darányi vívótu-

dása közismert. Nagy meglepetése lesz a vívószezonnak Mouillard főhadnagy szereplése, ki vívói kiképezettségét eddig Bécsben nyerte. Jó erőnek ígérkezik Jeney is.

I. LES ARMES vasárnapi száma közli Nagy Béla dr. erélyes hangú nyilatkozatát Békessy osztráknak való feltűntetése tárgyában.

A Z OLASZ VIVÁS DEKADENCIÁJA. Külföldi lapok újabb időben sokat írtak arról, hogy az olasz vívóművészet hanyatlóban van. Itt is, ott is erősen megtépdésték az olasz babérok. Legutóbb Galante nyilatkozik e tárgyban és élesen rámutat arra a tényre, hogy ha itt-ott az olasz amatőröket legyőzték is, mesterekkel mégis Olaszország látja el az egész világot.

A BELGA BAJNOKSÁG terminusai a következőleg állapítottak meg:

1. Tör. Brüsszel február 20. Kard Gauer március 20, Epe Anvers április 24. Julius havában Brüsszelben egy nagy nemzetközi vívóverseny lesz „csodaszép” díjakkal.

A NVERSBEN legutóbb egy vívóakadémián Giandomenici mester mérkőzött Verbrugha mesterrel.

UJABB BALESET EPÉVEL. Csak legutóbb adtuk 2 évvel történt baleset hírért és ime most ismét Párizsban Paul Elbel nevű vívó sebesült meg egy eltört épétől igen súlyosan. Az e fegyverrel való vívás a legnagyobb óvatosságot követeli. A balesetek oka rendszerint a nem kellő ellenállási ruhaszövet.

Önkénteseknek legmelegebben ajánlható az önkéntesi felszerelés nélkülözhetetlen kiegészítő részét képező Weiner és Grünbaum-féle vívó-felszerelés.

A USZTRÁLIA BAJNOKSÁGÁÉRT újabb versenyt ezeték a Paramatta-folyón a teljes bajnoki távon. Pearce bajnokot ezuttal George Day Woodburn-i evezős hívta ki és ugyancsak kemény ellenfele volt. Pearce csak fél hosszal győzött, nem mint gondolta, legalább két hosszal. A táv 3 angol mértföld és 330 yard volt, melyen a győztes 26 perc és 1 mp. időt ért el. Pearce most már harmadszor véli meg, 100 font betét mellett, a bajnoki címét. Előző ellenfelei voltak Benjamin, Thoroughgood és John Mitchell.

A VILÁGBAJNOKOT, R. Arnetot, az angolok ismét ki akarják csalni Ausztráliából, de ő eskis ott hajlandó a címért evezni. Jövő évben ugyanis Afrikában nagyszabású evezősversenyek rendeztetnek s ott a professzionisták részére rendezendő versenyben E. Barry, angol bajnok, is fog indulni. A bajnoki versenyre át akarják hívni Arnotot is, de ő ragaszkodik ahhoz, hogy a világbajnoki címért eskis Ausztráliában fog mérkőzést elfogadni. Nincs kizárva tehát, hogy az afrikai versenyek után E. Barry Ausztráliába megy.

EVEZŐS EGYLETEINK esónakházai, téli pihenőre, az újpesti téli kikötőbe kerültek, innen indul most egy-egy hajó szép napokon kisebb turáira. Maguk az evezősök a téli sportokban gyakorolják magukat. A víváson kívül a Hunnia kedd és pénteken, a Pannonia evezős club hétfőn és csütörtökön este a Nemzeti lovardában lovas esteket rendez, melyek nagy látogatottságnak örvendenek.

A NGOL SKIFF HENDIKEP rendeztetett 100 font díjért hivatalos evezősök részére. A versenyre 47-en jelentkeztek, de a hendicepek közlése után négy rögtön visszalépett és magán a versenyen 20 vett csak részt ezek közül is. A négy előver-

Angol őszi ruhák

skót felöltők, átmeneti kabátok
= 33 frtért készülnek csakis =

Fái Géza elsőrangú úri-
szabótermében

IV., Szervita-tér 5., I. em. Telefon 173-14.

Szövetelm eredetiségeért, kitűnő szahásért és jó munkáért garancia.

seny győztese került a döntőbe, míg az előverseny második helyezettjei részére külön versenyt rendeztek.

A verseny győztese lett fél hosszal C. Gipson (29 mp. előny) nyert 45 fontot, mint első díjat; második W. Albany (14 mp. előny) nyert 20 fontot; két hosszal hátrább, harmadik E. Barry (scratch) nyert 10 fontot; negyedik Cordery (17 mp. előny), nyert öt fontot. A második helyre érkezettek külön versenyében J. A. Arlett (10 mp. előny) érkezett be elsőnek, nyert 4 fontot; második G. J. Pockock (17 mp. előnyével) nyert 3 fontot; harmadik Gobbet 20 mp. előny. Két hosszal nyerve Arlett a második előversenyében E. Barry által győztetett lett két hosszal. Harding is nyert egy előversenyt, de a közpversenyben Cordery és Pockock után harmadik lett, 13 mp. előny kevésnek bizonyult számára.

A BBTE. égyévi működése.

Terjedelmes füzetbe foglalva nyilvánosságra került, s örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy irhassunk róla.

Valóságos oázis a sportban ez a csöndes félrevonultsága mellett erőlesen sportoló egyesület. Van valami a munkálkodásában, amiről, ha a nevében nem élne is, megtudnók, hogy budai emberekkel van dolgunk. A budai embert a pesti lassúsággal, konzervativitással és hallgatagsággal vádolja. Nem oktanul, Pesten viharzik az élet, Budán csöndesen folydogál. De ha igazában szemügyre vesszük, hogy melyik iránynak van igazsága, bizony el kell ismerni, hogy a budaiak több filozófiai nekikészültséggel rendelkeznek. Ez a nyugalmas, kontemplatív élet a BBTE. stílusán is megérzik; de azért nem szűkölködnek energiában, csak éppen hogy nem pocékolják.

Ez az egylet tagdús, vagyonos és szerény. Nem marakszik, tehát tekintélyes. Feléleli a legváltozatosabb sportírányokat. Azt hisszük, tagjai teljes megelégedéssel dolgozik, szóval boldog és büszke egylet.

Hogy a tornát első helyre teszi, még avval is megbékülünk. A budai konzervativizmus nehezen enged a szokásaitól, de hogy fokozatosan tért hódít náluk is a szabad-sportok szelleme, azt ebből az évkönyvből látjuk. Tennisznek, vívniak, atletizálnak, koresolyáznak, turistáskodnak, usznak és rödliznak. Ha ennek dacára a torna a hivatalos szerelmük tárgya, azt olyan kegyeletes jóérzéssel szemléljük, mint az édesapánk szerelmét az édesanyánk iránt. Együtt öregedtek meg: az egylet és a torna, s a becsületes budai ember nem szaladgál kalandok után.

Csak hogy a becsületes budai polgárnak gyermekei is vannak. Ezeket már megütötte a haladás szele. És a jó papa hiába inti könnyelmű csemetéit, hogy ne futkározzon

idegenbe. A gyerekek bizony elkalandoznak az atletika s a többi szabad-sport házaiba, ahol új szerelmeket gyűjtenek. S a jó papa — az öreges szellem — csöndes fejszólással lassankint belenyugszik a változhatatlanba. Így apránként megőrli a szabad sport a tornát a saját hajlékában; egyre több koncessziót kell adni az új jövevénynek a régi kárára, s végül a torna csak névben él a régi háznál.

Ez a BBTE. jövője. Öregesen csinálja, de csinálja, s a mi szívünk örvend rajta. Hogy ez így lesz, azt látjuk; de reméljük, hogy a valóságos erényekből a BBTE. nem fog engedni. Reméljük, hogy a tiszta amatőrségnek ez a jóra való hajléka megmarad ilyennek. Hogy a sokféle sportmarakodás, piszkok között ez a tiszta egylet továbbra is tiszta marad. És legfőképpen, hogy továbbra is olyan imponáló arányokban fog híveket hódítani a sportnak, mint eddig tette.

A BBTE. folyó hó 10-én (szerdán) tartotta meg Attila-utcai tornacsarnokában — melyben nagyszámu közönség jelent meg — az idei első házi tornaversenyét, mely teljes sikerrel folyt le.

A közös szabadgyakorlatokban 60 tornász vonult fel, svéd-rendszerű szabadgyakorlatokat végezve. Majd a versenyek következtek, amelyek után a tornászok a közönség hangos tetszése mellett különböző játékokat mutattak be. A versenyt 120 tag részvételével gólyavacsora fejezte be, amelyen a díjakat az egyes csapatok győztesének Demény Károly, m. elnök osztotta szét. A versenyek eredménye a következő:

I. csapat. Nyujtó, korlát, 16. Szabadgyakorlat. 1. Witzelsberger Károly 63.25 pont. 2. Bodrossy Dénes 61 pont. 3. Bittenbinder József 60.50 pont.

II. csapat. Nyujtó, korlát, 16. Szabadgyakorlat. 1. Szücs Ferenc 69.25 pont. 2. Dobokay Árpád 68.75 pont. 3. Paraszthy Pál 58.25 pont.

III. csapat. Nyujtó, korlát, 1. Orsós Imre 39 pont. 2. Németh Miklós 37.25 pont. 3. Bessenyei Dániel 37.25 pont.

IV. csapat. Korlát, 1. Wirth Károly 27 pont. 2. Doleschal József 26 pont. 3. Gmeinwieser Ferenc 24.25 pont.

V—VI. csapat. Alacsony korlát, 1. Dr. Andor Endre 29 pont. 2. Dr. Steller Aladár 27.25 pont. 3. Imreh Albert 27.8 pont.

Magasugrás. 1. Kovács Nándor 170 cm. 2. Pischinger Béla 160 cm. 3. Csalótzki Károly 155 cm. 4. Witzelsberger Károly 155 cm.

A BBTE. KÖZHIRRÉ TESZI, hogy a Budapesti (Budai) Torna-Egylet 1909. évi november hó 20. (szombat) este 7 órakor tartja meg XXXV. rendes közgyűlését az egyleti tornacsarnokban (I., Attila-utca 2.).

Tárgysorozata a következő: 1. A választmány évi jelentésének előterjesztése. 2. Alapszabály módosítás. 3. Az 1908/9. tornaévre vonatkozó költségvetés megállapítása. 4. Indítványok és a felügyelőbizottság jelentésének bemutatása. 5. Az 1909/10. tornaévre vonatkozó költségvetés megállapítása. 6. Indítványok tárgyalása. 7. 10 választmányi rendes és 5 póttag, továbbá 5 felügyelő bizottsági tag választása.

A „Standard“ cikke a Magyarország és a FI de F A közötti viszonyról.

A „Standard“ Anglia egyik legjelentékenyebb napilapja budapesti levelezőjének tollából hatalmas cikket közöl arról a viszonyról, amely a MI.Sz. és a Federation International között jelenleg fenáll. A cikket az alábbiakban egész terjedelmében közöljük:

„Magyarországon már régen érzik s látják, hogy a Nemzetközi Football Szövetség igen elégtelen intézmény és szerencsétlen szövetség. Általánosan tudott dolog, hogy a NFSz.-et 1904-ben alapították meg Párisban, igen kedvezőtlen körülmények között. Az English Football Association Limited akkor nem tartotta érdemesnek a csatlakozást, amelyre felkérték. A EFA. Limited csak a következő eszten-

Tennis, auto, sport és
utcai cipő ujdonságok

Bencze és Társánál

Budapest, IV., Váci-utca 2. szám

dőben csatlakozott a Federationhoz és ez is folyamánya volt amatőr-kontingense előző mozgalmának.

Az 1906. esztendei „Bern“-i kongresszuson azonban már teljes erővel vonult fel az EFA. professzionista árnyalata és mozgolódásának meg is volt az eredménye, hogy az angol professzionista érdekek egyik legerősebb képviselőjét Mr. D. B. Woolfall-t választották meg a Federation elnökévé.

Majd így folytatja:

„A Federation, az egyetlen F. A. Limited kivételével kizárólag amatőr-szövetségekből áll s jellemző azért a Federation működésének irányára, hogy ez a szó „amatőr“ szabályzatában sehol elő nem fordul. Ezt Magyarországon, hol az amatőr-szabályokat nem csak a football-ban, hanem a többi sportok összes ágaiban igen szigorúan értelmezik és kezelik — igen különösnek találják.

Ehhez hozzájárul még az a körülmény, hogy a két angol szövetség, az Amateur FA. és az English FA. Ltd. közötti tisztán házi civódás, valamint az angol delegáltak önkényeskedő viselkedése miatt, az amatőr csapatokkal való összeköttetésük teljesen megszakadt; minnek következtében egyáltalában nem tudnak elsősorú angol amatőr-csapatokkal mérkőzni. Régóta érzi már mindenki, hogy a nemzetközi Federation nem szolgálja a football-sport igazi érdekeit s ha egyáltalán szolgál valamit, az az English FA. Ltd. privát és különleges érdekei. Az itteni sportemberek azon meggyőződésben vannak, hogy a Federationnak nincsen joga súlyát az EFA. Ltd. javára a mérlegbe dobni, amikor annak egy tisztán hazai jellegű vizsgálódása van. Pedig a Federation eddigi működése majdnem kizárólag ebben merült ki. Az alapítóknak a Federation megalapításával az volt a legenyesebb céljuk, hogy a nemzeteket közelebb hozzák egymáshoz és az egymással való érintkezésnek utját és lehetőségét előkészítsék. Az eddigi működése nyomán azonban csak eltávolította a nemzeteket egymástól és összeütközéseket meg szakadásokat eredményezett. Senki sem tartja azt rekompenzációnak, hogy azután, hogy az angol amatőrökkel való játékot lehetetlenné tették, évenként egyszer, jóformán az igazi football-szezon végével, annak a nemzetnek csapata, amely nemzet területén a Federation az évi kongresszusát tartják, az EFA. Ltd. válogatott csapatával játszhatik. Az EFA. Ltd. csapata ilyenkor természetesen mint Anglia reprezentatív csapata szerepel. De vajon tényleg reprezentálójá-e egy ily csapat Anglia egyetemes amatőr-football sportjának. Az osztrák football-szövetség meghuzódik az EFA. Ltd. védőszárnyai alatt, hogy ezzel megakadályozza a cseh kérdés netaláni újra való felvételét; de a magyar szövetségnek, nincsenek ilyenfajta érdekei és tisztán csak oly irányban működik nemzetközi szempontból is, hogy működése nyomán, hazája football-sportjának nívója erő tekintetében emelkedjék. Ebből a szempontból pedig az angol amatőr-csapatok pótolhatlanok és a magyar football-világ közvéleményének vezetői megvannak róla győződve, hogy az oly csapatokkal való mérkőzések, mint a Corinthinok, Oxford, Cambridge stb. messze fölülmulják érték tekintetében a szezon végén teljesen letört, legtöbbször majdnem kizárólag a rezerv-legénységből alakított professzionista-csapatokkal való mérkőzéseket. A professzionisták pedig, ha erős csapattal is jörnek a kontinensre, vajmi keveset törődnek magával a sporttal és azzal, hogy itt tanulni akarnak tőlük, mert hisz egy kontinentális tura tulajdonképpen jutalom nekik, amely csak a szórakozás jellegével bír. Viselkedésüket pedig igen gyakran mértőfölde választják el attól, amit az angol „gentlemanlike“-nak nevez.

Most az a kérdés merül fel, vajjon egyáltalán lehetséges-e az AFA.-t a Federation-ba behozni? A felelet ez idő szerint még teljesen az EFA. Ltd. magatartásának lojalitásától függ.

Friedrich Nándor, a MLSz. alelnöke, a magyar szövet-

ségben oly irányu működést fejtett ki, melynek eredményeképpen a jövő esztendő január havában Frankfurtban egy értekezlet fog tartatni, annak megállapítására, hogy milyen feltételek mellett lesz lehetséges az AFA. felvételét a Federationba biztosítani. Ha ezt az EFA. Ltd. minden áron lehetetlenné teszi, akkor úgy Magyarország, mint az ezzel együtt működő Németország, Dánia és Svájc el vannak határozva, hogy kilépnek a Federationból és csatlakoznak ahhoz a nemzetközi szövetséghez, amelynek az AFA. már is tagja. Ezt azonban Magyarország, valamint az eszme megpendítője Friedrich Nándor elkerülni szeretnék. A végeél az, hogy az összes nemzetek szövetségei egy Federationban tömörítenek, hogy így az egész kontinens, valamint Anglia football-érdekei is megóvassanak.

Magyarország nincs a cseh kérdésben egyenesen érdekelve s legfeljebb csak nélküli Csehország egyes csapataival való mérkőzéseket.

Egy interju alkalmával, melyet a Nemzeti Sport egyik munkatársa Budapesten folytatott Mr. Wall-al, az EFA. Ltd. titkárával; ez utóbbi azt állította, hogy a Corinthinok erősen hanyatlásnak indultak. Ha ez igaz, mondják a magyar vezető emberek, annyival több az ok arra, hogy az amatőrökkel keztfogva védekezzenek a professzionisták támadása ellen, mely az amatőr football-sportnak immár bezonyíthatóan veszedelemét és hanyatlását idézte elő. A „Corinthinok“ neve itt rendkívüli nagyraecsülésnek örvend s a magyar sportemberek ezerszerre inkább otthagyják a Federation-t, semhogy a világ amatőrjeinek legjaya, amelynek annyit köszönhetnek, a pusztulás veszedelmének legyen kitéve. Magyarországon el vannak határozva arra, hogy ha az EFA. meggátolja, az AFA. elismertetést és a Federotiba való felvételét, ha az EFA. képtelen lesz az üzlet fogalmát szétválasztani a sport igazi érdekeitől, akkor teljes erejével az amatőrök mellé fog állani.

A hétről. Csehország sportköreit most igen érdekes esemény foglalkoztatja. Mult számunkban már irtunk arról a botrányról, hogy az Angliában járt cseh reprezentatív csapat három tagja *Kolonc, Benda* és természetesen *Kosek* megverték a cseh labdarúgó szövetség által kiküldött menaszert. A cseh szövetség, most ezt a három kiváló férfit, akik mindnyájan a Slavia tagjai, ahelyett, hogy örökre megbélyegezte volna őket örökös kitiltással, csak 1910 szept. hóig vonta meg játékjogukat. — A Slavia azonban ebbe nem ment bele. Kijelentette, hogy a nevezetteket játszani fogja s kilépett a Cesky Svaz Footballovy-ból. Ez történt az előtérben. A függöny mögött azonban másképen fest a dolog. A Slavia már hónapok óta tárgyal az osztrák szövetséggel s úgy látszik, csak az alkalmat várta, hogy kiléphessen. A dolog most úgy áll, hogy a Slavia be fog lépni az Oesterreichischer Fussball-Verband-ba és faképnél hagyja a cseh szövetséget, amelyet pedig az ő magatartása hozott mai helyzetébe. A Slavia magatartása messzeható változásokat fog maga után vonni. Egy egészen biztos, hogy azt a rendkívüli nagy népszerűségét rögtön el fogja veszíteni, amivel eddig rendelkezett. A cseh szövetség is be fog ezek után hódolni az osztrákoknak. Ez jelenleg azért hátrányos, mert gyengítőleg hat a MLSz. megindított akciójára, mely az angol Amateur Football Association nemzetközi elismertetését célozza. Lehetséges azonban az is, hogy az osztrákok így végleg megszabadulván a cseh kérdéstől, szintén az angol amatőrök mellett foglalnak állást. Van azonban az egésznek még egy pikáns oldala is. A Cesky SF. azzal fenyegetődik, hogy

Versenydíjak

mindennemű sportra, állandóan gazdag választékban található

SCHUCH L. UTÓDA

EDLAUER G. és SZLÁVIK

diszmuáru-üzletében

BUDAPEST, IV. ker., Kigýó-utca 4. szám.

ha Slavia tényleg belép az osztrák szövetségbe, közzé fogja tenni azokat a vizsgálati adatokat, amelyekből ország-világ előtt ki fog derülni, hogy a csehek legnagyobb egyesülete, a Slavia, nem egyéb, mint a profeszionisták gyülekezete.

Ez különben nem is újság. Nálunk Magyarországon mindenki tudja azt, hogy a Slavia amatőrségéhez sok mindenben kétség fér. A francia lapok, közöttük a „Les Sport“ élesen elítéli a Slavia magatartását. Abszolúte megbízhatatlannak és szerződészegőnek nevezi, mert a vállalt kötelezettségeit sohasem teljesítette. Érdekes, hogy erre csak most jönnek rá. Érdekes még az a kitétele is, amelyben azt állítja, hogy a Slavia felvétele lesz az osztrák szövetség amatőrségének erőpróbája. Ugy látszik, Páris nagyon messze van Bécestől, ha innen valami magasztos deklarációt vár az amatőrség irányában. Ez az egész dolog szomorúan festi azt az erkölcstelen állapotot, amelyben Csehország egész football-sportja leledzik.

Mint örvendetes eseményt kell megemlítenünk, hogy az angol Amateur Football Association rendkívüli módon gyarapszik. Három évvel ezelőtt, mikor megalakult, 300 tag egyesülete volt kb. 20 ezer taggal. A legutolsó kimutatása szerint, jelenleg 978 tagegyesülete van 82 ezer taggal. Egyáltalában az AFA. működése óta az amatőr football-sport hatalmasat lendült. Ennek legjobb mérője a Sporting Life című sport-napilap, mely az EFA.Lt. hivatalos orgánuma. Tavaly és tavaly előtt, alig néhány sorban számolt be az AFA.-hoz tartozó egyesületek mérkőzéseiről. Ma már hasábokat kénytelen ere szentelni. Határozott térfoglalást jelent az, hogy az Angol Olympiai Bizottságot alkotó amatőr szövetségek majdnem mindegyike állást foglalt az AFA.-nak az olympiai bizottságban való képviseltetése

érdekében. Nem telik bele még egy pár esztendő, s az AFA. teljesen kiszorítja az amatőr sport területéről illojális ellenfelét az EFA. Ltd.-et, mely végre névleg is a prof. egyesületek érdekképviselője lesz, minthogy működésében már ugys régen az.

I. oszt. bajnokság.

Mig Budapesten minden nagyobb zaj nélkül telt el ismét egy hét, addig szomszédunk, Bécs falai vasárnap diadalmi indulót vertek vissza! A magyar bajnokcsapat fölötti győzelmet ünnepelte a császárváros. A Ferencvárosi Torna-Clubnak a Kriketterek elleni csufos vereségét nagy megdöbbenéssel fogadta egész Magyarország sport-közvéleménye. A vereségre nincs elfogadható mentés. A csapatnak pillanatnyi rossz kondícióját, apróbb baleseteket és hátráltató körülményeket csak mi magyarok fogadhatunk el mentésnek, a nagy külföld ezek fölött érzéketlenül elsiklik. Pusztán a rideg tényről vesz tudomást, amely a Kriketterek győzelmét hirdeti a FTC. felett,

A Budapesten vasárnap végbement bajnoki mérkőzések az álmoság jegyében folytak le. Valósággal pislogtak az emberek. Mikor néha-néha hangos morajlás hallatszott, az ember azt hitte, hogy az álmában megzavart embertömeg káromkodása olvadt össze bűnbölcéssé. Kevés érdeklődés, annál több bosszankodás. Az eredmények sem keltettek nagyobb emóciót. Hamarosan napirendre lehetett fölöttük térni. Nem csoda, hisz mindmegannyi „várható“ eredményt hozott. Talán csak a BAK.—Törekvés mérkőzés eredménye hatott a váratlanság erejével. A Törekvést ismét üldözte a nemezis: most a BAK.-tól szenvedett nem várt vereséget. Pedig az eredmény teljesen reális mértéke volt a két csapat közötti erőviszonynak. A Törekvés teljes csapattal állt ki, csupán Nyilas hiányzott. A BAK. is komplett volt. Hiába, a szerencse kereke forgandó. A Testgyakorlók nagyarányu győzelme csak papíron látszik nagynek. Akik a mérkőzést a Margitszigeten látták, azok kevésnek mondják az MTK. négy gólját. Soha MTK. csatársor olyan verével nem jät-

Ne tétovázzék, ha fáj a feje hanem használjon azonnal
BERETVÁS-pasztillát amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva.
 Ára 1-20. Kapható minden gyógyszerárban. Készíti: Beretvás Tamás, gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítás.

szott, mint múlt vasárnap a II-ik féldőben a TTC. ellen. A TTC. védelem pedig briliánsan dolgozott. Beimel széles kapus. Néha hihetetlen dolgokat produkál, a másik pillanatban naivságig menőket. Az utóbbiak legnagyobb részét végzetesek gölt hoznak. A harmadik bajnoki mérkőzés volt a legszomorubb látvány. Két, hajdan fényes eredményeket elért vezető csapatnak az utolsóelőtti helyért, a létért való ádáz küzdelme, abban a formában, mint ahogy vasárnap lefolyt, igazán csak részvétet és szánalmat válthatott ki a kevésszámú közönségből.

A vasárnapi eredmények a bajnoki tabellában sem hoztak sok változást. Némelyek két-két ponttal előbbre rukkoltak, mások maradtak továbbra is az eddigi helyükön. A bajnokság vezető helyén újabb győzelmével természetesen a MTK. maradt, aki minden valószínűség szerint az élen fog végezni a forduló végzetével. A Nemzetieket fenyegeti most a pozíció-súlyedés veszélye. Hátralevő mérkőzésein — tekintve formacsökkenését — aligha tud pontokat szerezni. A FTC. foglalja el immár minden bizonynyal a második helyet, mellette a BTC. fog javítani rossz helyezését. A legnagyobb küzdelem az utolsó két helyért folyik, ezen valószínűleg a MAC. és UTE. fognak megosztani. A bajnokság állása egyébként a következők:

MTK.	7	5	—	2	21	10	12
NSC.	6	5	1	—	14	8	10
FTC.	6	4	1	1	21	9	9
BAK.	7	3	4	—	7	11	6
Törekv.	6	2	3	1	8	9	5
TTC.	6	2	3	1	5	9	5
BTC.	6	2	3	1	8	10	5
UTE.	6	1	4	1	8	15	3
MAC.	6	—	5	1	8	18	1

A vasárnap lefolyt I. osztályu bajnoki mérkőzések egyébként a következő eredménnyel végződtek:

BTC.—MAC. Millenáris.) Elkeseredett küzdelem. BTC. állandó fölényben. Vezetést MAC. szerzi meg az első féldőben, amit hosszú ostrom után a BTC. csak a második féldőben tud kiegyenlíteni, sőt pár percere rá a győzelmet is biztosítja magának. Biró: Horváth (NSC.)

MTK.—TTC. Margitsziget.) Az első féldő után az eredmény kimenetele még kétséges (1:1), a másodikban Biró centerscátárnak meg s vezető gölt szerzi meg (23. p.), amit Taussig még kettővel megtold. Biró: Weisz (BAK.)

BAK.—Törekvés (Hölgv-utcai pálya.) Meglepetés. A Törekvés saját otthonában, szenzációs győzelmei után már másodikban szenved vereséget. Az eredmény teljesen reális. Az első féldő 0:0. A másodikban a BAK két gölt ér el, amit 11-esből a Törekvés egygyel viszonz. Biró: Izsó.

II. oszt. bajnokság.

A másodosztályu bajnokság vasárnapi küzdelmei nem igen idéztek elő változást, legföljebb a *Typographia SC.*-nak a *Ferencvárosi SC.*-al elért eldöntetlen eredménye kel-

tett meglepetést. A nyomdászok csapata épen nem tölti be azt a szerepet, amit tőlük a másodosztályu bajnokságban vártunk. Igaz ugyan, hogy állandóan balszerencse üldözi a csapatot s legutóbbi eredményét is nagyon peches körülmények között érte el. Mindvégig biztósan tartotta a mérkőzést, főleg a második féldőben, amikor ellenfele ugyyszólván csak egyszer jutott komoly támadáshoz s ez az egy a kiegyenlítő gölt eredményezte. És itt újból konstatálnunk kell, hogy fölényes játék mellett — pláne kisméretű pályán — nagyon nehéz gölt rugni, mert a védelem a kapu előtt összetömörül; viszont a szorongatott ellenfél, ha egyszer kiszabadul, sokkal könnyebb feladat előtt áll.

A technikusok nagyarányu győzelme előrelátható volt s akkor is bekövetkezett volna, ha a III. kerületiek végig 11 emberrel játszanak. (Egy emberük megsérült, egyet pedig a bíró kiállított.) A mérkőzés színhelye ugyanis a millenáris pálya lévén, a technikusok a miniatűr Határ-utcai pályához szokott ellenfelükkel szemben óriási előnyben voltak. Az óbudaiak nemcsak hogy nem bírták az iramot és negyedórai játék után „készen” voltak, hanem súlyos helyzetkedési hibákat is követtek el, olyannyira, hogy a 10. percen már 3:0-ra állt a mérkőzés a technikusok javára. A játék a második féldőben a szorongatott III. kerületiek részéről eldurvult.

A KAOE. könnyen győzött a BEAC. ellen, mely ezuttal nagyon is formáján alul játszott. Részletes eredmények:

TYP. SC.—FERENCVÁROSI SC. 2:2. Soroksári-uti pálya. Féldő 1:1. Biró: Klug Frigyes (MAFC.).

MÜEGYETEMI AFC.—III. K. TVE. 9:2. Millenáris pálya. Féldő 5:2. Biró: Zoltán Béla.

KERESK. AOE.—BUDAPESTI EAC. 3:0. Lágymányosi pálya. Féldő 3:0. Biró: Benedek Aladár (MAFC.).

III. osztályu bajnokság.

LITOGRAFIA FC.—FÖV. T. KÖR 2:0. Féldő 1:0. Mező-utcai pálya. Biró: Izsó László.

Szövetségi díjmérkőzések.

BTC. II.—MAC. II. 3:3. Millenáris-pálya. Féldő 1:1. Biró: Horváth János (NSC.).

MTK. II.—NSC. II. 3:1. Margitszigeti pálya. Féldő 1:1. Biró: Klug Frigyes (MAFC.).

TÖR. SE. II.—BAK. II. 5:0. Hölgv-utcai pálya. Féldő 3:0. BAK. lemondása folytán 2×30 perces barátságos játék. Biró: Izsó L.

TYP. SC. II.—FSC. II. 2:0. Soroksári-uti pálya. Féldő 1:0. Kétszer 30 perces barátságos mérkőzés, miután FSC. lemondott. Biró: Klug Frigyes (MAFC.).

Barátságos mérkőzések.

NSC. I.—III. COMB.—VIVÓ ÉS AC. 3:1. Margitszigeti pálya. Féldő 1:0. Biró: Szűsz Hugó (MTK.).

FTC. IFJ. CS.—ERZSÉBETFALVAI AC. 2:0. Erzsébetfalva. Féldő 1:0. Biró: Friedmann Mór. A II. csapatok mérkőzését szintén FTC. nyerte 1:0 arányban.

BTC. III.—MAC. III. 0:0. Millenáris pálya. Biró: Koch.

UJPESTI TE.—POSTÁS 1:1. Népszigeti pálya. Féldő: 0:0. Szövetségi bíró hiányában a mérkőzést féldőnként felváltva *Missuray* (Postás és Schwartz (UTE.)) vezették.

FC. — KÉVE SE. 11:0. Vörösvári-uti pálya. Féldő 6:0. Bemutató mérkőzés. Biró: Golscheider Miksa (MTK.).

Vidéki mérkőzések.

KOLOZSVÁRI KERESK. AKAD. SPORTKÖR — BUKARESTI VÁLOGATOTT CSAPAT 5:4.

Míg a magyar fővárosban óriási közönség előtt két ország legjobbjai mérköztek az elsőségért, az alatt keleten Romániában egy vidéki csapat: a „Kolozsvári Keresk. Akad. Sportkör” kitűnő csapata Bukarestben a „Románia válogatott” csapatával nem nagyszámú, de lelkes és szép közönség előtt mérte össze erejét. Romániának ez volt az első nemzetközi mactse, a kolozsváriaknak pedig első külföldi szereplése. Romániában három football klub van: Colentina, Olympia, United, melynek tagjai angolok, hollandok, németek, magyarok és oláhok.

A kolozsváriak szombaton érkeztek Bukarestbe, hol a „Román Football Szövetség” vezető emberei fogadták és üdvözölték őket, majd hosszu kocsisorban berobogtak a városba. Vasárnap délelőtt megnézték a város nevezetesebb helyeit és épületeit. Délelőtt 6 automobil állott meg a szálloda előtt, melyek a külföldi footballistákért jöttek, hogy kivigyék őket a versenyterre. A versenyter a város egyik külső részében fekszik, elég jó füves hely, nincs bekerítve, olyan városi játszótér lehet, a vele szemben levő szállodában a játékosok felöltöztek, kimentek a játéktérre s megkezdődött a játék. 3 óra 15 p. keleturópai idő szerint.

Románia válogatott csapatában egy román se szerepelt; 7 angol, 2 német, 1 holland és 1 magyar vett részt, a következő összeállításban: Kemény — Bregier, Winter. — Virek, Pethite, Grosse. — Devhurst, Lees, Mattaws, Deen, Catteral. Legjobb volt a csatársor, amelyből Lees és Deen összekötők, mint igazi angolok mesésen játszottak, ők rugtak különben minden gólt, a fedezetben Virek játéka volt igen hasznos, a hátvédek elég jók voltak, a kapus többször igen nagy bravurral mentett, vereséget csak azért kaptak, mert nem volt meg a kellő összjátékuk.

A kolozsváriak, azt mondhatni, a szezon végén érték el legjobb formájukat, a csatársor kitünő összjátékot produkált s a védelem is igen jól dolgozott; a csatársorban legjobban dolgoztak: Nászta, Brunhuber és Betnár, ki az utolsó és döntő gólt 25 m. távolságról lőtte, ez volt a matsch legszebb gólja. A védelemben Vesely volt a legjobb. Összeállítás a következő volt: Hirschfeld. — Vesely, Marcinkievic. — Valter, Héczey, Fejér. — Schmidt, Petrán, Brunhuber, Nászta, Betnár.

Játék lefolyása. Kolozsvári kezd és támad s már a 10. percben Betnár megszerzi az első gólt. Kezdet után Bukarest lefut a labdával, melyet Deen menthetetlenül a gólba rug, gyönyörű támadás volt s megérdemelte azt a nagy tapsot, amit kapott. Felváltva folynak a támadások, hol egyik, hol másik kapu van veszélyben. Brunhuber révén a 20-ik percben a kolozsváriak megszerzik a vezető gólt, melyet 3 perc múlva Nászta szép lövése követ. Az angolok erősen kezdenek dolgozni, de eredményt nem értek el. Majd Kolozsvár lefut a labdával, melyet Pethite oly erősen ad hátra, hogy az védhetetlenül a gólba süvit, ezzel véget ért az első félidő.

Félidő 4:1.

Szűnet után igen erős tempóban indul a játék, úgy hogy Bukarest már a második percben gólt ér el, melyet a 10-ik percben egy meg nem érdemelt 11-essel megtold, mindkettőt Lees rugta. Kolozsvár van fölényben, de több kornernél egyebet nem ér el, majd Bukarest magához veszi a labdát, lefut s a 34. percben Deen gyönyörű gólt rug, melyet óriási tapsvihár követett. Az öröm nem tartott sokáig, mert kezdet után Kolozsvár támad s már a 35. percben beröpül Bukarest kapujába Betnár mesés lövése, ez a gól ugyan rosszul esett a közönségnek, mégis tetszett neki. A hátra levő időben még volt egy pár szép támadás, de mind eredménytelen.

A bíró Innocent volt, neki is rossz napja volt, mint a pesti bírónak, mert nem elég méltányosan bíráskodott, játékosainak rugásait és lesben állásait nem vette figyelembe.

Játék után a bukarestiek bankettet adtak, amelyen igen sok szép beszéd hangzott el. Marsden, a Colentina volt elnöke, beszélt először németül, melyben a Kolozsvári Keresk. Akad. Sportkör vezetőségét köszöntötte fel; melyre Dr. Vincze válaszlott németül. Herzog, a bukaresti Football Szövetség elnöke, a kolozsváriak csapatát, Szentkirályi pedig a bíró és Keményt köszöntötte fel, az utóbbinak köszönhető, hogy létre jött a match.

A kolozsváriak meghívták a bukarestieket tavaszra mérkőzésre, kik nagy örömmel fogadták ezen meghívást s husvára ígérték meg Kolozsvárra való jövetelüket, revancsot akarnak venni ezen legyőzésért.

A KOLOZSVÁRI FOOTBALL KLUBOK vasárnap délután tartották szezonzáró mérkőzésüket s hogy érdekesebb legyen, a három egyesület a K. K. A. S., K. A. C. és K. V. St. vezetőségei két combinált csapatot alakítottak, melyek egymás ellen játszottak.

Az A csapatban voltak: Dávid (KAC.), — Schneider (KVSp.), Vezely (KKAS.), — Mike (KVSp.), — Barna (KAC.), Stotter (KAC.), — Betnár (KKAS.), Nászta (KKAS.), Nyilas (KKAS.), Nagy (KAC.), Katona (KAC.). A kitünő csatársorhoz feltünően gyengének bizonyultak a fedezetek, kik nem bírták végig az erős tempót s hibáikat a jó hátvédek nehezen tudták pótolni, a kapus egyik gólt sem védhette.

A B csapatban voltak: Hirschfeld (KKAS.), — Hoffmann (KVSp.), Máthé (KVSp.), — Alex (KAC.), Palocsai (KVSp.), Muth (KAC.), — Moldován (KAC.), Nemes (KAC.), Jasinchy (KAC.), Brunhuber (KKAS.), Marcinkievich (KKAS.). Eleinte sehogy sem tudtak lendületbe jönni és csak a második félidő 25. percétől kerültek fölénybe, úgy hogy a hátralevő időben két gólt rugtak. Hoffmann, Brunhuber, Alex voltak igen jók, Hirschfeld sokszor bravurosan mentett.

A mérkőzés lefolyása: A kezd és állandóan fölényben van, a 3. és 5. percben kornert ér el, a 12-ik percben 11-esből gólt rug, melyet a 13-ik percben Nyilas szép lövése követ, majd a 31., 38. percben ismét kornert ér el, de eredménytelen. Félidő 2:0.

A második félidőben már változatosabb a játék; a két csapat egyforma ellenfélnek bizonyul, mégis a 6., 20. és 25. percben az A 3 gólt rug; elsőt Nyilas, másik kettőt Nagy rugta. Ettől kezdve a B van fölényben, úgy hogy a 35. és 40. percben kornert ér el s mindkettőt gólba lövi, előbbit Brunhuber, utóbbit Alex. Eredmény 5:2. Bíró: Hecsek Ernő.

Osztrák eredmények.

A vasárnap Bécsben lezajlott mérkőzések bennünket közelebbről érdekeltek, amennyiben a *Ferencvárosi TC.* a Cricketterekkel mérkőzött. A mérkőzés nagyon kellemetlen csalódást keltett, mert bajnoksapatunk súlyos vereséget eredményezett. És a vereség annál fájdalmasabb, mert teljesen reális volt és FTC. mentségére legfeljebb az szolgálhat, hogy Weinber helyén tartalék szerepelt. A Cricketterek lelkes játékával szemben FTC. elbizakodottan ment a küzdelemben. Nagyon győne volt a fedezetor, főkép *Gorszky*, aki mellett *Hussak* tetszés szerint játszott. A Cricketterek taktikája, a FTC. baloldálnak teljes lefogatása, hasznosnak bizonyult, mert ilyképen a zöldfehérek csapata akcióját képtelenné vált.

Szépen szerepelt a Wiener SC. a Rapidot saját pályáján legyőzve. A Germania—Rudolfshügel mérkőzést utóbbiak pályáján csunya incidens zavarta meg, amennyiben az egyik Rudolfshügel párti néző a bíró tetteleg inzultálta.

A hétfői mérkőzések során meglepetést keltett a *Grazer AC.* győzelme a WAC. fölött, igaz ugyan, hogy a WAC. hat tartalékkal játszott. Ugyancsak váratlanul hatott a FTC.-ot verő Crickettereknek a fiatal *Floridsdorfer AC.* elleni eldöntetlen eredménye. Ezt a mérkőzést a második félidő 20-ik percében az egyik Cricketter játékos megsérülése miatt félbeszakították (!) Részletes eredmények.

K RICKETTER—FTC. 2:0. Félidő 1:0. Bíró: Komear.

W AC.—GRAZER AC. 6:0. Félidő 2:0. Bíró: Studnicka.

W IENER SC.—RAPID 6:3. Félidő 2:1. Rapid Vladár és Smolek nélkül játszott. Bíró: Taurer.

G ERMANIA—RUDOLFSHÜGEL 3:2. Félbeszakítva. Bíró: Weinzinger.

Hétfő.

G RAZER AC.—WAC. 2:0. Félidő 0:0. Bíró: Vogel.

W IENER SC.—VIKTORIA 6:0. Félidő 2:0. Bíró: Retschury.

G RICKETTER—FLORIDSORFER AC. 1:1. Félidő 1:0. Félbeszakítva. Bíró: Melich.

Prága.

D FC.—TEPLITZER FC. 4:2. Bíró: Meisl.

S MICHOW—OLYMPIA 0:0.

S LAVIA—VINOHRADY 15:0.

o o o o

Ifjúsági Labdarugás.

Az Ifjúsági Labdarugók Szövetsége az elmúlt vasárnap két csapatját szerepeltette az Újpest—Rákospaloti Athletikai Club két csapata ellen a Mező-utcai pályán. Az a) csapat 6:1 arányban szenvedett vereséget az UR-ak jóképességű csapatától. Bár az ILSz. játékosok egyénileg mind kitünők voltak, az összjáték hiánya, de különösen gyenge fizikumuk döntötte el a mérkőzés sorsát a testsúlyban jóval hatalmasabb UR-ak ellen. Az a) csapat legjobb emberei Hegyi, Gál II. és Priboj voltak. Gál I. betegesen játszott úgy szintén Braun a kapus, aki ki is állt. A b) csapat 4:0 arányban legyőzte az UR-ak II.-ik csapatát. Az a) és b) csapat között nem sok volt az erőkülönbség s a javarészt az újpesti kerület játékosaiól válogatott b) csapat jobban megértette egymást, mint az a) s jobban is voltak a játékosok az UR-ak pályá puha talajához szokva. Az ILSz. egyetlen gólját Gál II. lőtte. A mérkőzést Hajós József (FTC.) vezette. A második csapatok bírója Sámuel Ferenc (FT. Kör) volt.

Vasárnap kevés, de annál érdekesebb mérkőzések kerülnek eldöntésre; ilyen az MTK. i. cs. — TTC. i. cs. találkozója a millenáris pályán. Az MTK.-nak tudvalevő kitünő ifjúsági csa-

pata van a TTC.-é pedig a belkerület vezető helyén áll. Szép mérkőzés lesz még az USC.—Abstínens mérkőzés is, mely nyílt kimenetelű, ép úgy mint a SSC.—Rsztmihály.

November 21-iki mérkőzések: d. u. az FTC.—TTC. mérkőzés előtt MTK. 1. cs. — TTC. 1. cs. Millenáris pálya.
ISC.—Rsztmihály Soroksári-uti pálya d. e.
USC.—Abstínens Mező-utcai pálya.

Hírek.

SVÁJC. A nyugati kerületben Servette egyetlen méltóbb ellenfele eldöntetlenül játszott a Stellával és így Servetté az első hely. A központi kerületben a Vereingte Biel vezet veretlenül és már csak egy mérkőzése van hátra. A tavalyi bajnok: Young Boys, ma aratta első győzelmét, még pedig váratlan fölényvel (11:1.) A keleten Winterthur, St. Gallen és Aarau egyenlő pontszámmal és szinte egyenlő gólaránnyal áll. A többi az ősz folyamán nem jöhet számba. A részletes eredmények:

Nyugati kerület:

Servette — Etoile 5:0.
Chaux-de-Fonds — Cantonal 3:0.
Montriond — Stella 3:3.

Központi kerület:

Young Boys — Luzern 11:1.
Vereingte Biel — Bern 2:1.
Basel — Old Boys 3:3.

Keleti kerület:

Zürich — Young Fellows 4:2.
Aarau — Grashoppers 3:0.
Utóbbi feladta minden további mérkőzést, amely szabály szerint 3:0 arányban az ellenfél javára irandó.)
St. Gallen — Baden 2:1.

A BUDAPESTI SPORT CLUB új helyiségébe (I. Fehérvári-ut 1. sz., Gebauer Gellért-kávéház) költözött, ezentul ide intézendők minden egyleti levelezések.

A TERÉZVÁROSI TORNA CLUB vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Oprée Rezsőt nagy lelkesedéssel elnökévé választotta. A TTC. minden esetre jól választotta meg elnökét Opréeben, akinek működéséhez nagy reményekkel nézhetünk. A közgyűlést nagyszabású bankett fejezte be, amelyen a társalgatok nagyszámban, valamint a szövetségek is képviselték magukat. A Terézvárosi Torna Club új elnökének vezetése alatt egy nagy társadalmi átalakulás előtt áll, amely Clubnak szélesebb alapokra fektetését fogja jelenteni.

PRÁGÁBAN ismét vészfellegek tornyosulnak a footballsport egén. A SC. Slavia — mint hitelse forrásból értesülünk — kilép a cseh football szövetségből. A Slavia elhatározásához Kosek és még két játékosnak a szövetség által ez év végéig való eltöltése szolgáltatott. Előzménye a dolognak az volt, hogy a cseh válogatott csapatnak angliai utábjában Kosek (aki sok zavaránok volt már okozója) a cseh szövetség kiküldöttét tetteg inzul-tálta. Ceski Svaz Footballov ezért úgy Koseknek, mint két másik társának játékjogát 1909. évre felfüggesztette. A szövetség ítéletére a Slavia kilépéssel felelt. A fejlemények érdekes alakulatot hozhatnak a cseh kérdésben, amely a Milanóban összeülő kongresszusnak ismét napirendre kerül.

A MLSZ bírák bizottsága javaslatba hozta a határbíráknak díjazását. Az összeget két koronában állapították meg.

ANGOL EREDMÉNYEK. Az angol ligabajnokságokban a formák lassankint véglegesen kialakulnak. A ligában a valamikor oly nagy szerepet játszott Blackburn Rovers áll az élen 12 játékkal és 19 ponttal, majd utána a Manchester United jön szintén 19, a Liverpool pedig 17 ponttal. Legalul áll 13 játékkal és 6 ponttal a Woollich Arsenal, előtte pedig a tavaly még másodosztályú Bolton Wanderers 14 játékkal és 7 ponttal. A Tottenham H., mely tavaly még szintén a II. osztályban volt, szintén igen gyengén áll 8 pontjával. Mult szombaton meglepetések nem igen voltak, ha csak az nem, hogy a Wool. Arz. 1:1 eldöntetlen tudott kicsikarni a 4. helyen álló Sheffield U.-tól. A déli ligában Crystal Palace vezet 23 ponttal. Mögötte jön West Ham United szintén 23 ponttal, míg az utolsó helyet a Croydon Common bírja 5 ponttal. Ebben a csoportban az idén 21 egyesület vesz részt. Az amatőr csapatok közül egy Oxford mind Cambridge állandóan jól szerepelnek s minden jel oda mutat, hogy az idén mindkét egyetemnek igen erős csapatai lesznek. Eredmények a ligában:

Blackburn Rovers—Everton 2:0. Aston Villa—Bury 2:0. Sheffield United—Bristol City 2:0. Bradford City—Bolton Wanderers 1:0. Manchester Utd—Chelsea 2:0. Notts County—Middlesbrough 2:1. Preston North End—Newcastle United 4:0. Sheffield Wed.—Woolwich Arsenal 1:1. Tottenham H.—Liverpool 1:0. Sunderland—Nottingham Forest 2:1.

A déli ligában:

Swindon—Queen's Pkrangers 3:0. Luton—Exeter 3:1. Leyton—Brentford 0:0. Millwall—Westham 0:0. New Brompton—Brighton and Hove 1:0. Northampton—Crystal Palace 1:0. Reading—Watford 2:0. Plymouth Argyle—Norwich City 1:0. Southampton—Bristol Rovers 3:0. Coventry City—Southend United 1:0. Portsmouth—Croydon Common 4:3.

Lapunk úszóversenye.

Immár tradicionálissá vált meetingünknek óriási nevezései legfényesebben igazolják azt a kapcsolót, mely a nővendékek és közöttünk megteremtődött. Az ismert klasszikus számok (Tetényi emlékverseny, vegyes és sprintstaféta, 100 yardos melluszás) ifjusági uszóink legjavát gyűjtik starthoz és amellet a tömeget vonva bele a sportba, győzelemre juttatják ama törekvésünket, hogy:

a testedzésnek új, eddig idegen elemeket megnyerni!

Versenyünk iránt az érdeklődés egyenesen bámulatos és pedig nemcsak a sport által már meghódított, hanem az eddig még be nem vett területeken is. Céltudatosan fejlesztettük ifjusági versenyünket oda, hogy az most már az ifjusági testnevelés sikerének egy leghatásosabb demonstrációja. A magunk részéről azonban végtelen fontosságunk tartjuk, hogy uszóversenyünk nyomán a pedagógusok körében is kialakul a sport iránti kedvező vélemény. S midőn hazánk egyik legelső pedagógusának alábbi hozzáánk intézett levelét e helyen a nagy nyilvánosságra bocsátjuk, nem azért tesszük, mert benne hosszú munkásságunk elismerése foglaltatik, hanem azért, mert abban versenyünk jelentősége méltó bírálatban részesül.

Az átirat szövege ez:

850. szám.

F. é. október hó 28-án kelt nagybecsű felhívására van szerencsém értesíteni a Tek. Szerkesztőséget, hogy a testi nevelés elsőrendű fontosságának tudatában a vezetésem alatt álló tankerület középiskolái tanulóinak, amennyiben erre szülőiktől írásbeli engedélyt mutathatnak fel s testi szervezetük a versenyben való részvételt nem zárja ki, mire nézve az intézet orvosának bizonyítványát kell felmutatnia, szívesen megengedem, hogy az idei uszóversenyben résztvegyenek. A szábon lévő bizonyítványok átvétele tárgyában szíveskedjék az intézet igazgatóságához fordulni.

Felkérem a Tek. Szerkesztőséget, hogy a verseny rendezésében az ifjuságnak egy erkölcsi, mint testi jóléte szempontjából ismert körütekintésével járjon el.

A verseny diszelnökségét, a cél fontosságára való tekintetből, köszönettel fogadom el.

Budapest, 1909 november hó 13.

Kiváló tisztelettel

Dr. Erődi Béla,

udv. tanácsos, kir. főigazgató.

A WAC. nemzetközi versenye.

(Saját kiküldött tudósítónktól.)

(VI. 13., 14., 15.) Izzalmas és fojtott gyűlölködéstől átítatott előkészületek után végre arra kerülhetett a sor, hogy a felzaklatott közvélemény által rég vitatott és ohajtott tusa a vízben is eldőljön. A Wiener Athletiksport-Club harmadizben írta ki tudvalevően Rothschild háro. A hétfutamu egyletközi pontverseny vándordíját (100 m.-es, 400 m.-es uszás, 100 m.-es mell-, 100 m.-es hátuszás, műugrás, 50 m.-es buváruszás és plunging; minimális 15 pont), melyet a MTK. már mindkét ízben megnyert és ezidei védelmével szerezte volna (és szerezte is) meg a végleges győzelmét. A WAC. minden eszközt mozgósítva, semmitől vissza nem riadva, igyekezett a magyarok győzelmét megakadályozni és látva, hogy a vízben a saját erejéből nem tud diadalmaskodni, hát olyan uton-módon igyekezett célt érni, amelyek súlyos kifogás alá esnek.

A Nemzetközi Uszó-Szövetség, mely előtt az ügy fekszik, dönteni fog!

Egyébként véleményünket lapunk vezető helyén mondjuk el.

Sportérték tekintetében a meeting meglehetősen gazdag volt és nem kevesebb, mint 6 osztrák rekord dőlt meg, míg a tetszés szerinti uszásokban a magyarok nem igen indul-

hatván, az eredmények mérsékeltek, még 400 m.-en is, ahol a teljesen letört Sheff a 100 m.-től még fáradt Hajóstól vesereséget szenvedett.

Részletes eredmény egyébként a következő:

(I. nap, szombat, nov. vc.) 1. *Oszályozó verseny* 68 m. (akik 50 mp.-nél nem usznak jobban 68 m.-t.) 1. Brandstetter Henrik (WAC.) 49.8 mp. 2. A. Schuster (I. WASC.) 52 mp. 3. R. Lamplmayer (WAC.) 52.8 mp. Indult még W. Schachtitz (Austria).—

2. *Rothschild-díj* 402¼ m. 1. *Hajós* Henrik (MTK.) 5 p. 51.6 mp. 2. Sheff Ottó (WAC.) 5 p. 54.2 mp. Indult még Halmay Zoltán (MTK.), aki a közvetlenül megelőzőleg tartott 100 m.-es előfutamtól fáradtság folytán feladta és Zachár Imre (MTK.), aki kb. 8—9 m.-el lett harmadik, és akit diszkvalifikáltak, mert akadályozta Sheffet. Start után Halmay megy előre és 20.2, 49.6, 1 p. 18 mp. alatt eleinte 3, majd csak 2 és 1 m.-el vezet; a 4. hosszban a teljesen együtt uszó és kb. 3—4 m.-el Hajós előtt fekvő Zachár és Sheff elérik, mire Halmay feladja. Zachár és Sheff kb. 250 m.-ig együtt mennek, ott Sheff elhúz és 4—5 m.-el előzi meg Zachárt. Ekkor Hajós kezd feljönni és méterről méterre követi meg Sheffet, 350 m.-nél teljesen mellette van; az osztrák egy ideig bírja az iramot, de aztán 7—8 m.-el a cél előtt feladja a reménytelen küzdelmet.

3. *Kezdőverseny* 68 m. 1. J. Karmell (WAC.) 58.4 mp. 2. G. Kantor (WAC.) 1 p. 01.4 mp. 3. W. Nagel (WAC.) 1 p. 01.6 mp. Indult még P. Steiner (WAC.).

4. *Staféta-verseny* 6×63 m. (bajn. kiz.) 1. *MAFC.* (Rimanóczy, Leipnicker, Hentaller, Scholz, Beleznay, Zsoldos) 4 p. 46.6 mp. 2. WAC. (W. Sheff, Durr, Lamplmayer, Valentich, Schuh, Brandstetter) 5 p. 10.8 mp. Átlag 47.4 mp., féluszó-dával nyerve. A magyarok minden váltásnál szántszándékkal késlekedtek.

II. nap, vasárnap, nov. 14. 5. *Junioroldaluszás* 100 m. 1. Dr. H. Blau (WAC.) 1 p. 29.2 mp. Indult még H. Brandstetter (WAC.).

6. *Gyermekverseny* 36 m. 1. L. Aigner (WAC.) 2 p. 04.4 mp. 2. R. Wakler (Union) 2 p. 05.6 mp. 3. W. Nagel (WAC.) 2 p. 16.6 mp. Indult még R. Peischek (WAC.), H. Ullmann (I. WASC.).

7. *Rothschild-díj* 100 m. 1. Sheff O. (WAC.) 1 p. 20.6 mp. 2. A. Dürr (WAC.) 1 p. 23.8 mp. 3. F. Schuh (WAC.) 1 p. 26 mp.

8. *Kestler emlékvverseny* 300 m. (bajn. kiz.) 1. F. Schuh (WAC.) 4 p. 27.2 mp. 2. Beleznay László (MAFC.) 4 p. 28.2 mp. 200 m.-nél még a magyar vezet karesapással, itt azonban — elhibázott taktikából, — 4 m.-el elengedi Schuht, úgy hogy végsőpartjával csak 1 m.-re megközelíteni tudja ellenfelét. Indult még R. Lamplmayer (WAC.).

9. *11-od oszt. műugrás*. 1. K. Wohlfeld (SC. Hellas) 6 p. 2. Lord G. (I. WASC.) 7 p. Indult még O. Steiner (WAC.).

10. *Hátuszás* 100 m. (bajn. kiz.) 1. G. Alt (Silesia) 1 p. 22.6 mp. (*osztrák rekord!*) 2. G. Arnold (SC. Hellas) 1 p. 24.8 mp. 3. Dr. A. Stühmer (SC. Hellas) 1 p. 27.8 mp. Indult még Pois István (WAC.).

11. *Gyorsuszás* 100 m. (bajn. kiz.) 1. Max Ritter (Hellas) 1 p. 09.8 mp. 2. Rimanóczy J. (MAFC.) 1 p. 11.4 mp. Indult még Lantossy J. (MTK.) Ritter 68 m.-en 44.2 mp.-et uszva 2 m.-el vezet és nem uszva ki magát teljesen, 1½ m.-el győz.

12. *Rothschild-díj melluszás* 100 m. 1. Toldi Ödön (MTK.) 1 p. 23.2 mp. 2. Elek Imre (MTK.) 1 p. 27.4 mp. 3. W. Sheff (WAC.) 1 p. 29.4 mp. Indult még G. Arnold (Hellas) és Borovi F. (MTK.). Toldi 22.6 és 53.8 mp. alatt elsőnek veszi az első két hossz, mire Elek feladja a küzdelmet és másodiknak uszik be.

13. *Rothschild-díj búvárzás* 50 m. 1. Halmay Zoltán (MTK.) 39.4 mp. (*osztrák rekord!*) 2. K. Hartig (Charlottenburger SV.) 40.7 mp. 3. Schmidt I. (MTK.) 43.8 mp. Indult még Borovi F. (MTK.), Lord G. (I. WASC.), Zachár J., Hendl K. Baranyai L., Hornung Gy., Elek J. (MTK.), Bernáts Th. (WAC.), C. Jertsch (Silesia).

14. *Staféta-verseny* 204 m. (102 m. oldal, 68 m. hát, 34 m. magyar). 1. Hellas (Wohlfeld, Bieberstein, Ritter) 2 p. 31.4 mp. WAC. (Sheff O., Fried, Brandstetter) és MTK. (Apor, Hendl, Munk) feladta.

15. *Középsikolai vándordíj* 204 m. (csak osztrákoknak). 1. F. Schuh (WAC.) 3 p. 08.6 mp. 2. H. Brandstetter (WAC.) 3 p. 14.6 mp. 3. H. Hilscher (WAC.). Indult még H. Endlicher (WAC.) O. Frey (WAC.), E. Weissmann (WAC.).

16. *11-od oszt. vízipóló. Austria II.* (Boskovitz, Schern I., Schern II., dr. Kohn, Morberger, Remi, Schwarz) — WAC. (Netreffa, F. Deutsch, A. Freund, Brandstetter, Bernatz, Endlicher, Lamplmayer) 6:4.

17. *Staféta* 3×68 m. (vegyes, bajn. kiz.) 1. Hellas (Arnold, Stühmer, Ritter) 2 p. 35.4 mp. Indult még MTK. (Borovi, Tarr, Baranyai). Tarr -s Borovi 10—12 métert vesztenek, amit Baranyai már természetszerűleg nem tud behozni.

(III. nap hétfő, nov. 15.) 18. *Hendikep* 136 m. 1. H. Endlicher (WAC.) 15 mp. h. 1 p. 13.8 mp. 2. R. Neumann (WAC.) 0 mp. h. 2 p. 17.2 mp. 3. F. Sturm (I. WASC.) 26 mp. h. 2 p. 19.6 mp. 59 nevezés.

19. *Ausztria* 200 m.-es bajnoksága. 1. Sheff Ottó 2 p. 56.6 mp. 2. F. Schuh (WAC.) 2 p. 59.4 mp. 3. H. Brandstetter (WAC.) 3 p. 00 mp.

20. *Gyermekverseny* 34 m. (12 éven alul). 1. J. Sticker (WAC.) 33.4 mp. 2. J. A. Graf (WAC.) 34.2 mp. 3. H. Strauss (WAC.) 37.4 mp. 5 ind.

21. *Rothschild-díj fejestávugrás*. 1. Georg Haase (Charlottenburger SV.) 21.40 m. (*osztrák rekord!*) 2. Huszár Károly (MTK.) 19.66 m. 3. Lantossy József (MTK.) 19.62 m. A győztesnek minden ugrásra tul volt a 19 m.-en és közel a 20 m.-hez.

22. *Melluszás* 68 m. (bajn. kiz.) 1. W. Sheff (WAC.) 54.2 mp. 2. G. Arnold (SC. Hellas) 54.4 mp. 3. Dr. A. Stühmer (Hellas) 54.8 mp.

23. *Rothschild-díj hátuszás* 100 m. 1. A. Bieberstein (Hellas) 1 p. 22.6 mp. (*osztrák rekord beállítva!*) 2. G. Alt (Silesia) 1 p. 25.6 mp. 3. Hendl Kornél (MTK.) 1 p. 27.8 mp. Az előfutamat Bieberstein 1 p. 23.8 mp. alatt nyerte, a döntőben 25 és 53.8 mp.-vel végig vezetett, Alt nem uszott oly jól, mint előzőleg.

24. *Rothschild-díj műugrás*. 1. K. Behrens (Hellas) 5 p. 2. Lerd G. (I. WASC.) 10 p. 3. L. Valentich (WAC.) 15 p.

A *Rothschild-díj* eredménye:

1. MTK. 16 p.

2. WAC. 10 p.

3. Hellas 6 p.

4. Charlottenburger SV. 5 p.

5. I. WASC. 2 p.

25. *Oldaluszás* 68 m. 1. K. Wohlfeld (Hellas) 47 mp. (*osztrák rekord!*) 2. Sheff Ottó (WAC.) 47.4 mp. Indult még Futtaky A. (MTK.).

26. *Melluszás* 300 m. 1. Toldi Ödön (MTK.) 4 p. 57.2 mp. (*osztrák rekord!*) 2. Demján Oszkár (BTC.) 5 p. 00.2 mp. 3. H. Fleischer (WAC.) 5 p. 40.2 mp. Demján vezet 200 m.-ig (27, 58, 1 p. 32 mp., 2 p. 07 mp., 2 p. 44 mp., 3 p. 18 mp.) bár a fordulónál igen sokat vesz, onnan Toldi mellette marad és a végküzdelemben 3 m.-el győz.

27. *Tányérvetés*. (25 tányér). 1. G. Alt (Silesia) 14 tányér. 2. K. Plan (Austria) 13 tányér. 3. Th. Bernatz (WAC.) 12 tányér. 8 ind.

28. *Vízipóló*. WAC. (dr. Willner, Freund G. Sheff O. Schuh, dr. Blau, Schwarz, W. Sheff) — Austria (Kalisch, Mani, L. Freund, Bernhard, Schachtitz, Orlik) 4:2. (Féldő 1:1). Austria 6 emberrel játszott.

Athletikai elvek.

1. Közlemény.

Írta: Michael C. Murphy.
Fordította: László József.

Itt Amerikában, úgy a közép-, mint a főiskolákat hallgatók nagy átlaga, hacsak a megfelelő egészséges testalkattal rendelkeznek, ambícióját találja abban, hogy az atletikai sportok valamelyikében eredményesen szerepeljen. Minden ilyen ifju ember szinte cél gyanánt tüzi maga elé, hogy legalább egy kevéssel gyorsabban fusson, valamivel nagyobbat ugorjon, egyszóval felülmulja társát. Ez természetes állapot s én magam nem sokra becsülöm az olyan ifjút, akiben ez a tulajdonság nem kerül felszínre.

Azok az elvek, melyek győzelemre segítik az atlétát, ugyanazok, amely a későbbi élete pályán a küzdő embert sikerre segítik. Én a magam részéről mindig arra törekedtem, hogy ezeket az elveket a kezem alatt trenírozó ifjakba

beleneveljem s őszintén megvallom, hogy ebben nagyobb örömet találok, mint ha egyik vagy másiktól bajnokot nevelhetek. Épen ezért teljes életemben elvül állítottam fel és mindig is vallottam, hogy csak az a nevelés felel meg igazán hivatásának, amely a testi és a szellemi erőket együtt, párhuzamosan fejleszti s állítja be tulajdonosa szolgálatába, hogy az mindkettőt feltudja használni az élet küzdelmeiben.

E cikksorozatammal az ifjúságnak akarok szolgálatot tenni s pedig különösen azoknak, kiknek ninesen megoldjuk egy tapasztalt tréner gondos és hozzáértő vezetését élvezni és akik az atlétika valamely ágában akarnak működni. Mert őszintén megvallva, én az atlétikát tartom az ifjúságra nézve a legjobb sportnak, amelyből teste a legtöbb erőt és a legnagyobb hasznot meríti.

Az atlétika olyan tág téren mozog, hogy e sportban minden ifju megtalálja az érvényesülést, tekintet nélkül testének fizikai erejére. Két dolog kell csak hozzá: normális testalkat, egy adag bátorság és elhatározottság. Ezek azonban nélkülözhetlenek. Természetesen ezek nem mindegyikéből lesz nemzetének bajnok, de bármelyik ifju, ki az elébb említett tulajdonságokkal és megfelelő kitarással rendelkezik, csodás fejlődésen mehet keresztül. S ha egyéb haszna nem is, de az egészségre, hogy testét jól felépíti és annak erejét és munkaképességét hatalmas arányban fokozza.

Keresd természetes képességeidet!

Ahhoz, hogy valaki eredményt érhessen el, az első, de mindjárt az utolsó kellék is az, hogy megtalálja az atlétikának azt az ágát, amely természetes képességeinek legjobban megfelel. Az atlétikai sportok művelőinek tekintélyes percentage hullik el mindjárt a két első héten, mert bátorságát és ezzel együtt kedvét veszti. Pedig még a legjobb atlétikának is át kell esni egy bizonyos időszakon, amelyet az „elbátortalanodás” vagy „reménye vesztés” korszaknak nevezhetünk. Néhány évvel azelőtt treniroztam egy fiatal embert az 1 angol mfdes síkfutásra. Heteken keresztül egyáltalán nem mutatott fejlődést, úgy hogy már az összes bátorságát kezdte elveszíteni. Már ugy volt egy este, hogy végleg felhagy az atlétikával, mikor hosszas rábeszélés után sikerült rávennem, hogy legalább még egy pár napig trenirozzon. Két napra már javult s egy esztendőre „intercollegiale” (főiskolai) bajnok lett. Sikerét erős elhatározásának köszönhette. Ez példa lehet más atlétának is.

Sokszor előfordul, hogy egy atlétának az atlétika igen sok ágában kell megpróbálkoznia, míg megtalálja a magáét. Ha azonban egyszer megtalálta, tapadjon is hozzá és ne kalandozzon idegen mezőkre, főleg olyanokra, amelyek semmi összefüggésben ninesenek az előbbivel. Körülbelül 15 éve annak, mikor még a Yale-i egyetem tréneré voltam, hogy egy ifju hallgató jött kezem alá, kinek már mint középiskolásnak, elég jó eredményei voltak a gátnak és az ugrásokban. Az első tréningjénél láttam, hogy mindkettőben súlyos természetű hibái vannak s mégis mondtam, hogy ha holmi bajnoki aspirációi vannak, akkor keresen magának valami más sportágat. Miután még egy ideig eredménytelenül kísérletezett, tényleg megfogadta szavamat. Próbálkozott a távfutásokban, majd rudat ugrott, később sprintelt. Végre gyaloglásba fogott és ezen a téren olyan fenomenális képességeket árult el, hogy nemsokára rá meg is nyerte az „intercollegiale” bajnokságot 1 ang. mf.-ön. Ez a fajta szellem és kitartás nevei a bajnokot.

Ne erőltessd túl magad ifju korodban!

Mindig harcoltam az ellen, hogy a középiskolások tudolgozzák magukat. Évrol-évre egy egész tömeg középiskolát végzett ifju jön kezem alá az egyetemen. Legnagyobb csalódást azonban „az ifjúsági csillagok” okozták. Ezek között pedig nem egy jött olyan ifjúsági rekorddal, amely egy egyetemi seniornak is becsületére vált volna. Egy

azonban mindig tény maradt, hogy egyikük sem tudta beváltani a hozzájuk fűzött reményeket.

Egyszer kezem alá jött egy ifju, olyan középiskolás korában felállított rekordokkal, amelyek talán még most is nagy részben rekordok. Egyik iskolai versenyen öt versenyszámban győzött és pedig a 100 yardon $10\frac{1}{2}$ mp., a 220 yardon $22\frac{1}{2}$ mp., a 440 yardon 50 mp. alatt. Azonkívül megnyerte a magasugrást 179 cm.-el és a távolugrást 687 cm.-el. Mindenki bizvást hihette, hogy világrekorder lesz belőle és soha senki nem okozott akkora csalódást, mint épen ő. Egyetlen egyszer tudta csak elérni ifjukori eredményét a 100 yardon. Jobbat soha! Agyon dolgozta magát már gyerek korában, úgy hogy mikor egyetemi hallgató lett, mindig volt valami baja. Legtöbbször egy-két heti tréning után már letört. Ennek magyarázata az, hogy gyerek korában túlfeszítette izmait s később azoknak már nem volt helyük a fejlődésre.

Ez a példa áll mindazokra, akik tulhajtják az atletikai tréninget ifju korukban. Ezt azonban nem szabad megengedni. Az iskolás fu soha se dolgozzon annyit, mint egy idősebb atléta. Gyakori eset azonban — különösen ha ninesenek szakértő kézben — hogy még többet dolgoznak. Ez a biztos és időelötti letörés útja.

(Folytatjuk.)

Hírek.

MICHAEL C. MURPHY ATHLETIKAI KÁTÉJA. Mai nappal egy nagy értékű atletikai cikksorozat kezdődik lapunk hasábjain. E cikksorozatot M. C. Murphy, a pennsylvaniai egyetem világhírű trénerje írta és a New-York Herald című világszerte ismert lap hasábjain jelent meg. Murphy-t nem kell külön ismertetni. Elég, ha annyit jegyezzünk meg róla, hogy annyi elsőrendű amerikai tréner közül ötöt bízta meg az Amerikai Olimpiai Bizottság, a londoni Olimpiádra küldött mintegy 60 athléta tréningjének vezetésével. A most meginduló cikksorozat felöleli az atletika minden ágát. Murphy kiváló munkáját lapunk atletikai rovatvezetője: L á z á r József, ültette át magyarra.

A MAGYAR ATHLETIKAI CLUBBAN, mint már mult századunkban közöltük, a titkári hatáskört kétféle osztották s pedig úgy, hogy Lauber Dezső, az eddig titkár főtítkár, míg a Nemes Dezső lett. A főtítkár hatáskörében utaltattak az összes társadalmi és szervezés alatt lévő ügyek, míg a titkári teendőket az összes folyó sportügyek képezik.

Cambridgei levél.

Cambridge, 1909 november 6.

A term kezdetével a sportélet is megkezdődött, még pedig kétszeres erővel, hogy kiközörülhessük azt a csorbát, melyet Oxford elleni küzdelmekben tavaly szenvedtünk. Ismeretes, hogy tavaly Oxford nyerte az evezést, hockeyt, golfot, boxolást, vívást, cross-countryt, atletikát, teniszt, lawn-teniszt, steeplechaset, míg Cambridge a lacrosset, sakkot, billiárdot, uszást és lovaspótlót. A többi eldöntetlen lett. Szóval oxfordi év volt a tavalyi. Természetes, hogy Cambridge most különösen azokra a versenyekre treniroz, amiket tavaly nem nyert meg.

Az association football csapat már most is hihetetlen jó formában van. Elég, ha leírom az eddigi eredményeket, az mindent megmagyaráz. Tehát: Old Westminster 3:0, United Hospitals

Atléták csakis Brázay sóborszeszt használnak,
mert a legjobb izomerősítő és a bőrt nem égeti.

Egy üveg: 60 fillér.

7:1, Hertfordshire 13:1, Casuals 6:1. Csupa elsőrangú csapatokat győztek le hihetetlen könnyen. Rendszeresen ebben az összeállításban játszanak: C. Pinkham (Caius). — V. G. Thew (Trinity Hall) kap., F. E. Maltby (St. Catharine's). — A. J. Carr (St. Catharine's), C. B. Thomson (St. John's), W. W. Hyne (St. Catharine's). — V. Edwards (Magdalene), B. S. Farnfield (Queen's), H. G. Bache (Caius), C. E. Squire (Trinity), W. B. Harris (Pembroke). — A fresherék közül Farnfield kiváló klasszisu és pompás góllövő. A csatársor különben a csapat legjobb része.

A rugby footballcsapatban sokkal több old blue játszik, mint az associationban és ez a csapat aránylag mégis sokkal gyengébb. Ez az összeállítás: M. L. Atkinson (Emmanuel) back. — J. S. Jones (Pembroke), R. W. Coates (Pembroke), F. C. Pyman (Caius), W. H. Pemberton (Pembroke), three-quarters, — A. H. Asheroft (Caius), R. C. C. Campbell (King's) half-back. — W. D. C. L. Purves (Trinity) kap., R. Fraser (Pembroke), G. M. Chapman (Caius), J. V. Fiddian (Emmanuel), R. S. Kennedy (Christ's), E. P. Reynolds (Caius), C. L. Kitching (Jesus), A. F. Boham (Clare) forwards. A csapat nagyon megéri a két híres internacionális three-quarter: Macleod és Wright hiányát. A csatársor elég jó és a three-quarter Pemberton nagyon biztos góllövő, de azért még nem biztos, hogy benn marad a csapatban, mert egyébiránt gyöngye játékos. Van azonban itt egy frishman: C. W. Boyd (St. Catharine's), hihetetlen fürge játékos és nagyon gyors. Miatta valószínűleg kiteszik a csapatból az old blue Cambellt, hogy ő bejuthasson. Az eddig elért eredmények a következők:

Cambridge győz (1 gól és 5 try) 20 ponttal Old Leysians (2 gól) 10 pont ellen. Cambridge vesz (1 gól és 1 try) 8 ponttal Guy's Hospital (3 try) 9 pont ellen. Cambridge győz (1 gól és 6 try) 23 ponttal Richmond (1 try) 3 pont ellen. Cambridge (2 gól és 1 penalty gól) 13 ponttal az Army (2 gól és 1 try) 13 pont ellen, eldöntetlen.

Tegnap fejeződött be a inter-college non-cox négyes evezős verseny, melyet pompás finish után fél hajóhosszal nyert meg a First Trinity csapata a Trinity Hall ellen. A semifinale jutott még a Jesus és a Third Trinity. A győztes csapatban vezettek: J. B. Rosher (stroke), F. E. Hiller, A. S. Lloyd, H. G. Palmer (Cowan and steers.) (b. G. H.)

Egy meg nem indított sajtóper. Három és fél hónap előtt megjelent egy cikk lapunkban „Az erkölcseiről rántottuk le a leplet. Moór Jenő rögtön nyilatkozatot tett közö, hogy ellenünk a sajtóper megindította. Olvasóink és önmagunk iránti kötelességünk konstatálni, hogy Moór Jenő a törvényes határidőn belül ellenünk sajtóper nem indított. Alkalmazott tényállitásaink tehát illetékes cfofialatot nem nyertek.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar Athletikai Szövetség, Budapest, IV., Központi varosház.

Elnök: Bárczy István dr. **Alelnökök:** Gerenday György dr. Klupathy Jenő dr. **Titkár:** Stankovits Szilárd (IV., Központi varosház.) **Penálosok:** Hajdu Marcell dr. (VIII., Népszínház-u. 47.) **Ellenőr:** Hódy Lajos dr. **Jegyző:** Barlay Oszkár **Atletikai szakosztály elnöke:** Stankovits Szilárd. **Előadója:** Lindner Ernő, (IX., Ferenc-körút 39.) **Védő szakosztály elnöke:** Nagy Béla dr. (VIII., Bercecsis-u. 16.) **Előadója:** Palotai Kovács Károly (IV., Ferenc József rakpart 1.) — **Súlyemelő- és birkózó szakosztály elnöke:** Tatich Péter dr. (IV., Vámház-körút 14.) **Előadója:** Csanádi Mór (X., Kőbánya-út 30).

A MASZ. folyó hó 10-én tartott atletikai szakosztályi ülésén a következő határozatokat hozta:

1. A szakosztály Ráday Ivánnak a BAK. gyaloglóversenye ellen emelt óvása fölött a vizsgálati megbízott Dr. Nemes Dezső h. előadó jelentése alapján a további beavatkozás szükségét nem látván, napirendre tér.

2. Stankovits Szilárd szakosztályi elnök jelenti, hogy megjelent Iszer Károly, a MOTESZ. alelnöke és közölte, hogy az atletikai versenyszabályok tárgyában a MASZ. és MOTESZ. megbízottai között ma megejtendő tárgyalás a MOTESZ. két megbízott tagjának megbetegedése folytán nem ejtendő meg s így az csak néhány hét múlva lesz megtartható. A szakosztály megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az összeegyeztetett versenyszabályok immár a legközelebbi időben perfektuálva lesznek.

3. A szakosztály az atletikai versenyszabályokat szakosonként részletes tárgyalás alá veszi és a szakosztályi tagok beható hozzászólása után az első 31 szakaszt letárgyalja.

4. A szakosztály elnök indítványára elhatározza, hogy az atletikai versenyszabályok mikénti alkalmazására s a versenyek rendezésére vonatkozólag egy részletes utmutatást tartalmazó könyvet fog kiadni, a Spading cég hasonmájú műve alapján.

5. A szakosztály hitelesíti Mudin Imre 13 m. 46 cm-es sulydóbó, Simon Pál 23 mp.-es 220 y. síkfutó, Szabylár Péter

24 p. 19.8 mp.-es 3 angol mértföldes, ifj. Somody István 186 cm.-es magasugró, Szabylár Péter 15 p. 56 mp.-es 2 angol mértföldes gyalogló rekordját. Egyben elhatározza, hogy ifj. Somody Istvánnak, ki az olimpiai világversenyen elért kiváló eredménye után ismét tréningbe állván, a sportszeretet és kitartás tekintetében követésre méltó példát mutatott s mindjárt első startja alkalmával oly rendkívüli értékes eredményt ért el, tiszteletdíjat adományoz. Báró Wardener Iván Aradon elért 185 cm.-es magasugró eseménye mint országos rekord nem hitelesítették. A szakosztály helyt ad Dr. Vadon Géza óvásának s megállapítja, hogy br. Wardener Iván e versenyen való indulása, tekintettel arra, hogy a versenyből a középiskolai tanulóik ki voltak zárva, nem volt jogos. A szakosztályt a rekord hitelesítésének megtagadásánál főleg az a szempont vezette, hogy a magasság az ugrás megtörténte után utánnérve nem volt. Tekintettel azonban arra, hogy bár egy rekord eléréséhez szükséges összes ténykörülmények nem forogtak fenn, Wardenernek a 185 cm.-es magasságra irányított első kísérlete előtt a magasság a szövetségi képviselő által megmérített, ezen körülményt hivatalosan megállapítja, azt mint hiteles eredményt elismeri. Konstatálja ezenkívül a szakosztály, hogy az óvás eldöntése az AAC. versenybírószágának hatáskörébe tartozott volna s utasítja az Aradi AC.-ot, hogy a tiszteletdíjat, illetve a díjakat Dr. Vadon Gézának, illetve a további helyezetteknek a megfelelő sorrendben adja ki.

6. A szakosztály a MUE.-nek a Postatakarékpénztár versenyen a stafétafutás tárgyában s jury határozata ellen emelt felebbezését formai okokból elutasítja

A szakosztály az AAC.-nak a 30 km.-es gyalogló bajnokság éremköltségeinek fedezésére szükséges összeget megszavazza.

Jolbey Miklós, a BEAC. tagjának a Postatakarékpénztár 220 y. síkfutó versenyén való nem indulhatása miatt a szövetséghez intézett panaszra formai okokból visszautasítati

Lindner Ernő s. k.
előadó.

I fjsági Labdarugók Szövetsége

Alakult 1903-ban. Beiratási díj 5 korona: az egyletek tagdíjat nem fizetnek. Szövetségi értesítő a „Nemzeti Sport”. Helyiség az „Ország Világ” kávéház külterme, (VI., Andrássy-út 61.) Ülések vagy összejövetelek minden hétfő és szombat este. Hivatalos órák e két napon 8–10-ig. Irásbeli megkeresések a **főtítkár**, bírói jelentések a **titkár**, pénzügydemények a **főpenálosra** címre küldendők. **Tiszteletbeli elnök:** betöltetlen; **elnök:** Vámos Soma; **alelnökök:** Schneider Béla, Tibor Lajos; **főtítkár:** Horváth János (VI., Lovag-utca 13. II. em. 14); **titkár:** Friedmann Mór (VI., Király-u. 24., II. 12.); **főpenálos:** Sámuel Ferenc (VI., Frangepán-utca 8., gyáriroda.) **penálosok:** Nánási Gábor; **ellenőr:** Taffel Miksa; **főjegyző:** Farkas István; **jegyzők:** Fenyő Adolf és Váradi Lajos; **háználjog:** Koch Lajos; **számvizsgálók:** Csonka Dezső, Rossmann Ferenc, Schlesinger Ignác; **szöv. kapitány:** Taffel Miksa **Főherceg Sándor-utca 21); szöv. képviselő:** Horváth János; **intéző-bizottsági elnök:** Schneider Béla; a **bírói szakiskola elnöke** Vámos Soma.

Kivonat az intéző bizottság november 15-én tartott üléséből: Szentgyörgyi UTK. december 31-ig mérközésektől tiltva. Hegyi F. és Braun TTC. a legközelebbi intézőhöz beidézettnek.

Szombaton, folyó hó 20-án este tanácsülés.

A bírói szakiskola Müllender Sándor NSC. szöv. bíró ifjusági mérközések vezetésétől tiltotta s erről az MLSZ. bírák bizottságát hivatalosan értesíti.

Friedmann Mór, titkár.

Magyar Labdarugók Szövetsége.

Elnök: Kárpáti Béla (IX., Ferenc-körút 41.) **Társelnök:** Füzeses Zoltán dr. (VI., Szerecsen-u. 56.) **Alelnökök:** Dr. Bognár Elek (VII., Stefánia-út 7.) Friedrich Nándor, (VIII., Eszterházy-u. 6. sz.) Róser A. Edwin (VI., Aradi-u. 10. sz.) **Főtítkár:** Steiner Hugó (V., Akadémia-u. 9. sz.) **Titkár:** Szusz István. (József-körút 31 b.) **Penálosok:** Glauber József (IV., Deák Ferenc-u. 5. sz. Első magyar Iparbank) **Ellenőr:** Olgyay István dr. (VIII., József körút 69. szám.) **Szövetségi kapitány:** Minder Frigyes (VI., Király-u. 92. sz.) **Jegyző:** Izsó László (VIII., Német-u. 25. sz.) **Intézőbizottság:** Róser A. Edwin elnök, Baján Gyula, Balogh Hugó, Oprécs Rezső, Zoltány Kálmán. **A bírák bizottsága:** Füzeses Árpád dr. elnök (VI., Izabella-u. 90. sz.) **Herzog Ede** előadó (VI., Csenger-u. 62 b.) **Horváth Ferenc, Minder Frigyes, Vámos Soma, Fegyelmé bizottság:** Bognár Elek dr. elnök, Csányi József, Olgyay István dr., Stobbe Kálmán, Vida Henrik. **Közponi vidéki bizottság:** Friedrich Nándor elnök, Bubics József, Ferber Jenő dr. ifj. Földes János előadó (VI., Gyár-u. 1. sz.) **Mamusich József dr. H. vatalos helyiség, VIII., Rákóczy-út 9. sz., I. em. Hivatalos órák naponként 1/27—1/29 óráig.**

Kivonat a fegyelmi bizottság 1909 november hó 15-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Birk István (Bp. III. ker. TVE.) játékgója a KAOE.—III. ker. TVE. 1909. október 17-iki mérközéséből kifolyólag a játékbíróval tanusított tiszteletlen és sértő magaviselete miatt 1910. évi március hó 31-ig felfüggesztetett.

A bizottság a **Ferencvárosi Sport Club I-ső csapatát**, névszerint: **Fehér Béla, Schön József, Latzkovits I. és Latzkovits II., Puskás Emil, Kiss Árpád, Kohári Dezső, Bruck Károly, Kapossy Károly és Endl Antal** játékosokat kíméletlen és veszélyes játékmódoruk miatt szigorúan megdorgálta.

Igazoltattak 3089-től 3134-ig. Kolozsvári Keresk. Akadémiai Sp. Kőr részére: Nyilas Ferenc (Türekvésből); UTE. részére: Vermes Imre, Hauber Pál; KAOE. részére: Zala Miksa; MAF.C. részére: Huszka Jenő, Gyürky Dezső; MAC. részére: R. C.

Perry, A. R. Williams (mindkettő a MTK.-ból); Budapesti Postások részére: Simon Rezső (Törekvésből); Egyetértés SC. részére: Martiny István; Erzsébetfalvai Athl. Club részére: Bálint Ödön, Davidovits Jenő, Dendisz István, Dendisz József, Goldstein József, Grünhut Géza, Halász János, Kálász Gyula, Mayer Béla, Scheidler János, Schönfeld Jenő, Schwarz Aladár, Szalontay Sándor, Szilágyi Béla, Szilágyi Jenő, Steiner Ernő, Steiner Károly, Teuffel Ödön, ifj. Teuffel Mihály, Trieb Kálmán, Vítal Ferenc; Csepeli AC. részére: Pflum István, Firiés Károly, Zsufa Ferenc, Ribarics Sándor, Achrankó János, Utassy Ödön, Terleth Ferenc, Purczel Jakab, Szirtes Lajos, Denk Vince, Mayer Károly, Prechl János, Knerczér Frigyes; Föv T. Kör. részére: Dirda Bálint.

Tudomásul vétetett Szentey Sándornak a Terézv. TC.-ből a Törekvés Sp. E. részére, továbbá *Scheibner Róbertnek* Sportkedvelők köréből a MTK. részére bejelentett átigazolási kérelme.

A

NEMZETI SPORT

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGÉSZ ÉVRE... 20 KORONA
FÉL ÉVRE... 10 KORONA
NEGYED ÉVRE... 5 KORONA

• • • • •

EGYES SZÁM ÁRA 40 FILLÉR, VIDÉKEN 44 FILLÉR.

KAPHATÓ MINDEN DOHÁNYTÖZSDÉBEN... AZ ELŐFIZETÉSEK ÉS LAP KIADÓHIVATALABA (IV. KECSKEMETI-UTCA 5.) KÜLDENDŐK.

KWIZDA-FÉLE

:: FLUID ::

Kigyó-védjegy.
Turista-fluid

Rég bevált aromafikus beérzősítés az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok- és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest Király-utca 12., Andrassy-út 28

Olvasóinkhoz. Kérjük olvasóinkat és tudóstojnkat, hogy szentul mindennemű értesítést, tudósítást, helyesbítést, egyenesen felelős szerkesztőnkhez Friedrich Nándorhoz (VIII. Esterházy-utca 6.) címezzék.

vonatok indulása Budapest nyugoti p.-ről
Érvényes 1909. október hó 1-től.

vonat-szám.	óra	percz	vonat-neme	hová
Délelőtt				
102	1 00		kel. ost. exp.rv.	(Wien, Paris, Ostende, London)
148	5 35		szv.	Rákospalota-Ujpest
122	5 45		szv.	Párkány-Nána
718	5 50		szv.	Szeged, Szolnok
152	6 00		szv.	Göd
4102	6 10		szv.	Esztergom
6502	6 35		szv.	Lajosmizse, Kecskemét
150	6 45		szv.	Rákospalota-Ujpest
512	6 55		gyv.	(Nagyvárad, Arad, Brassó)
1404	7 05		szv.	(Nagy-szeben, Kőrösme ő Zsolna, Berlin)
04	7 55		szv.	Nagyszombat, Wien
154	8 00		szv.	Dunakeszi-Alag
712	8 30		szv.	(Temesvár, Karánsebes, Bázias)
4104	9 05		szv.	Esztergom
116	9 20		szv.	Wien, Berlin
156	9 35		szv.	Rákospalota-Ujpest
708	9 40		gyv.	Orsova, Bázias
65 8	11 15		szv.	Lajosmizse, Kecskemét
158	11 5		szv.	Rákospalota-Ujpest

Délután				
714	12 05		szv.	Szeged, Szolnok
4106	12 10		szv.	Esztergom
160	12 15		szv.	Rákospalota-Ujpest
128	12 25		szv.	Nagymaros
114	12 45		szv.	Wien
162	1 10		szv.	Dunakeszi-Alag
1114)	1 50		szv.	Piliscsaba
504	2 00		gyv.	(Szolnok, Kolozsvár, Brassó)
126	2 10		szv.	Párkány-Nána
164	2 15		szv.	Rákospalota-Ujpest
4108	2 20		szv.	Esztergom
106	2 30		gyv.	Wien, Paris
120	2 35		szv.	Galanta
704	2 4		gyv.	Bukarest, Bázias
724	2 45		szv.	Czeged
6504	2 50		szv.	Lajosmizse, Kecskemét
166	4 10		szv.	Rákospalota-Ujpest
130	4 20		szv.	Nagybáros
716	4 30		szv.	Szeged
108	5 15		gyv.	Wien
168	5 55		szv.	Rákospalota-Ujpest
124	6 05		szv.	Nagymaros
124	6 2		szv.	Párkány-Nána
724	6 30		szv.	Czeged
4110	6 40		szv.	Esztergom
1406	6 50		gyv.	Berlin, Pozsony
7 6	6 55		szv.	Czeged, Szolnok
170	7 15		szv.	Dunakeszi-Alag
728	7 35		szv.	Czeged
6506	7 40		szv.	Lajosmizse
710	8 05		szv.	Bukarest, Bázias
1320	8 15		szv.	Vác
4112	8 30		szv.	Esztergom
1720	8 4		szv.	Dunakeszi-Alag
102	9 10		gyv.	(Nagyvárad, Kolozsvár, Bukarest, Stanisla)
1408	9 20		szv.	Zsolna, Berlin
1 8	10 00		szv.	Wien, Paris
706	10 15		gyv.	Szeged, Bázias, Bukarest
720	10 35		szv.	Kiskunfélegyháza
140	11 0		szv.	Nagymaros
9024	11 20		kel. ost. exp.rv.	(Bograd, Konstantinápoly)
7025	11 30		szv.	(Bukarest, Konstantinápoly)

A vonatok indulása Buda-Császfürdőről.

Délelőtt				
40 2	6 00		szv.	Esztergom
4004	8 51		szv.	Esztergom
Délután				
4006	12 05		szv.	Esztergom
1114)	12 17		szv.	Piliscsaba
4008	2 11		szv.	Esztergom
4010	6 35		szv.	Esztergom
4012	2		szv.	Esztergom

1) Vasár- és ünnepnapokon, bezárólag november 14-ig közlekedik.
 2) Október és április hónapokban Vácig, november 1-től márczius 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.
 3) Csak október és április hónapokban közlik.
 4) Minden kedden, csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 5) Minden szerdán és szombaton közlekedik.

Olvassuk a Sportfutárt!

A vonatok érkezése Bpest keleti p. u.-ra. A vonatok indulása Bpest keleti p. u.-ról. A vonatok érkezése Budapest ny. p.-ra

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
Délelőtt				
5131	4	40	szv.	Tápiószecső
645	5	09	tszsz.	Arad, Nagyvárad, Debrecen
839	5	10	vv.	Berlin, Rutka
309	5	30	szv.	Hatvan
1707	5	45	"	Msziget, Stanislaw
909	5	45	"	Belgrád, Bosznarod
19	6	00	"	Torogy
607	6	00	"	Brassó, Arad
11	6	10	"	Komárom, Gyékényes
11	6	25	"	Wien
405	6	30	"	Lemberg, Kassa, Maramarossziget
319	6	50	"	Gödöllő
1911	6	50	"	Paks, Bród, Eszék
1505	7	00	"	Csorba, Kassa
1307	7	10	"	Graz, Fehring
507	7	20	"	Brassó, Kolozsvár
911	7	25	"	Szabadka
321	7	30	"	Gödöllő
311	7	40	"	Hatvan
1003	7	50	gyv.	Róma, Fiume
1509	8	15	szv.	Csorba, Kassa
509	8	30	"	Szolnok
313	8	45	"	Hatvan
1007	9	00	"	Fiume, Bród, Pécs
13	9	20	"	Zékesfehérvár
913	9	40	"	Győr
307	9	50	"	Szabadka
1101	9	55	gyv.	Berlin, Rutka
5	10	15	"	Tapolca, Balatonfüred
21	10	45	szv.	Sopron, Győr, Nagykaniiza
Délután				
82	12	10	szv.	Gödöllő
1005	12	15	gyv.	Napoli, Nizza, Róma, Fiume
609	12	30	szv.	Tóvis, Arad, Maramarossziget
301	12	45	gyv.	Berlin, Rutka
7	12	50	szv.	Wien, Sopron, Szombathely
401	1	00	gyv.	Lemberg, Munkács
903	1	05	"	Konstantinápoly, Bród
601	1	15	"	Bukarest, Arad
1	1	30	"	London, Paris, Wien
1901	1	40	"	Gyékényes, Eszék, Pécs, Bród
1501	1	55	"	Bartfa, Kassa
1301	2	10	"	Graz, Fehring
3	2	15	szv.	Szerencs, Hatvan
23	2	30	"	Beske
325	2	35	"	Gödöllő
15	2	40	"	Győr, Veszprém
505	2	45	"	Brassó, Kolozsvár, Debrecen
421	2	55	vv.	Szerencs, Hatvan
3	3	7	gyv.	Wien, Graz
305	3	10	szv.	Berlin, Rutka
605	3	21	"	Brassó, Arad
907	3	55	"	Belgrád, Bród
407	3	50	"	Munkács, Maramarossziget
1009	3	15	"	Fiume, Bród, Pécs
1705	3	20	"	Stanislaw, M.-sziget
25	3	35	"	Beske
1507	3	45	"	Csorba, Kassa
9	3	50	"	Wien, Graz
331	3	55	"	Pécel
303	3	15	gyv.	Berlin, Rutka
1001	3	35	"	Róma, Fiume, Vinkovce, Pécs, Triest
915	3	45	szv.	Kiskörös
403	3	55	gyv.	Lemberg, Munkács, Maramarossziget
905	10	00	"	Sofia, Belgrád
1303	10	10	"	Graz, Fehring, Triest
1503	10	20	"	Csorba, Kassa
547	10	35	tszsz.	Nagykátá
327	10	45	szv.	Gödöllő
1109	11	10	"	Tapolca, Balatonfüred

A vonatok érkezése Budapest Józsefvárosra.

Délelőtt				
317	5	55	szv.	Gödöllő

1) Csak minden kedden, pénteken, valamint vasár- és ünnepnapot megelőző köznapon közeledek.

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	hová
Délelőtt				
1110	5	30	szv.	Balatofüred, Tapolca
28	6	10	"	Nagykanizsa, T. iest
10	6	55	"	Wien, Graz, Sopron
1502	6	30	gyv.	Kassa, Csorba
1002	7	00	"	Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce
302	7	05	"	Rutka, Poprad-Felka
906	7	10	"	Ujvidék, Belgrád, Sofia
1302	7	25	"	Fehring, Graz, Triest
402	7	35	"	Lemberg, Maramarossziget
322	7	40	szv.	Gödöllő
908	7	45	"	Belgrad, Bród, Sofia
608	8	00	"	Arad, Brassó
1508	8	10	"	Kassa, Csorba
508	8	20	"	Kolozsvár, Brassó
408	8	40	"	Munkács, Maramarossziget
1008	8	45	"	Zágráb, Fiume, Pécs, Bród
1708	9	00	"	Maramarossziget, Stanislaw
306	9	15	"	Rutka, Berlin
2	9	20	gyv.	Wien, Graz, Sopron
22	11	55	szv.	Beske
Délután				
914	12	10	szv.	Kiskörös
610	12	20	"	Arad, Maramarossziget
8	12	30	"	Szombathely, Wien
310	2	30	"	Hatvan
324	1	25	"	Gödöllő
1304	1	00	gyv.	Fehring, Graz
1504	1	50	"	Kassa, Poprad-Felka
912	1	55	szv.	Szabadka, Bozsnabrod
602	2	00	gyv.	Arad, Bukarest
4	2	05	"	Wien, Paris
404	2	15	"	Kassa, Lemberg
24	2	25	szv.	Beske
312	2	30	"	Hatvan, Sátoraljanjhely
510	2	40	"	Szolnok
1902	2	55	gyv.	Eszék, Bosznabrod, Gyékényes
1022	3	05	vv.	Paks
904	3	00	gyv.	Bosznabrod, Belgrád; Konstantinápoly
304	3	30	"	Rutka, Berlin
1104	3	50	"	Balatonfüred, Tapolca
1004	4	10	"	Zágráb, Fiume, Róma, Nizza, Napoli
326	4	25	szv.	Gödöllő
18	4	30	"	Komárom
6	4	15	gyv.	Győr, Sopron
328	5	20	szv.	Gödöllő
508	5	10	"	Kolozsvár, Brassó
308	5	5	"	Rutka, Berlin
330	6	5	"	Pécel
916	6	30	"	Szabadka
314	6	40	"	Hatvan
16a9	6	55	"	Beske
1706	7	05	"	Msziget, Stanislaw
16	7	20	"	Győr, Triest
316	7	20	"	Hatvan
1912	7	45	"	Pécs, Bród
1510	8	10	"	Kassa, Csorba
514	8	25	"	Szolnok
334	8	00	"	Gödöllő
1006	9	00	gyv.	Fiume, Nizza, Triest
1306	9	25	szv.	Fehring, Graz
608	9	30	"	Arad, Brassó
1506	10	00	"	Kassa, Csorba
910	10	10	"	Belgrad, Eszék, Sarajevo
406	10	5	"	Lemberg, Kassa, Maramarossziget
12	10	30	"	Wien, Paris
1010	10	45	"	Fiume, Napoli
338	11	10	vv.	Rutka
422	11	35	"	Hatvan, Szerencs

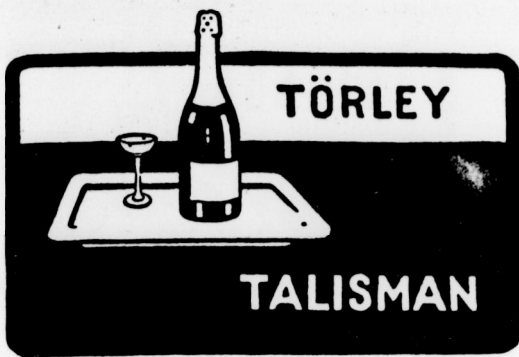
A vonatok indulása Budapest Józsefvárosról.

Délután				
332	7	00	szv.	Gödöllő

1) Csak vasár- és ünnepnap előtti hétköznapi napokon közeledek.

vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	honnan
Délelőtt				
701 ¹⁾	12	50	kel. ost. exprv.	Konstantinápoly, Buda est.
145	5	25	szv.	Dunakeszi-Alag
723	5	40	"	Czeled
4301	5	50	"	Esztergom
139	6	00	"	Nagyoros
6505	6	10	"	Lajosmizse
147	6	15	"	Rákospalota-Ujpest
721	6	20	"	Szolnok, Czeged
1407	6	35	"	Berlin, Zsolna
217	7	05	tszsz.	Parkány-Nána
709	7	15	szv.	Bukarest, Bázias
727	7	25	"	Czeged
501	7	30	gyv.	Bukarest, Kolozsvár, Maramarossziget
149	7	35	szv.	Rákospalota-Ujpest
117	7	40	"	Paris, Wien
4103	7	45	"	Eztergom
6501	7	50	"	Keskenet, Lajosmizse
151	7	55	"	Göd
131	8	10	"	Parkány-Nána
719	8	25	"	Kiskunfélegyháza
153	9	10	"	Dunakeszi-Alag
708	9	20	gyv.	Szeged
1408	9	30	"	Berlin, Zsolna, Pozsony
4108	9	55	szv.	Esztergom
155	10	20	"	Rákospalota-Ujpest
715	10	40	"	Szeged
119	11	00	"	Galánta
Délután				
157	2	45	szv.	Rákospalota-Ujpest
159	12	55	"	Rákospalota-Ujpest
133	1	20	"	Nagymaros
708	1	25	gyv.	Bukarest, Bázias
103	1	40	"	Paris, Wien, Nagyszombat
508	1	50	"	Kolozsvár, Tóvis, Szatmár-Németi, Szolnok
4107	2	5	szv.	Eztergom
161	2	25	"	Dunakeszi-Alag
163	3	00	"	Rákospalota-Ujpest
6507	3	20	"	Keskenet, Lajosmizse
713	4	5	"	Szeged, Szolnok
127	4	10	"	Nagymaros
4109	5	00	"	Esztergom
215	5	30	tszsz.	Érsékvár
165	5	35	szv.	Rákospalota-Ujpest
116	5	55	"	Wien, Berlin
707	6	35	gyv.	Orsova, Bázias
167	6	00	szv.	Rákospalota-Ujpest
105	7	00	gyv.	Wien
711	7	1	szv.	Temesvár, Bázias
41139	8	10	"	Pilisésaba
137	8	20	"	Nagymaros
169	8	3	"	Dunakeszi-Alag
125	8	5	"	Parkány-Nána
107	9	05	gyv.	Wien
4111	9	2	szv.	Esztergom
6503	9	5	"	Keskenet, Lajosmizse
1405	9	45	gyv.	Berlin, Zsolna
511	9	55	"	Nagyszombat, Brassó, Kolozsvár, Stanislaw
171	10	05	szv.	Dunakeszi-Alag
1299	10	5	"	Vác9)
113	10	35	"	Wien
717	11	51	"	Szeged, Szolnok
9014 ²⁾	10	55	kel. ost.	Konstantinápoly, Belgrád
101	11	05	expr.	London, Ostende, Paris, Wien
A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőre.				
Délelőtt				
4001	5	53	szv.	Esztergom
4003	7	48	"	Esztergom
4005	10	04	"	Eztergom
Délután				
4007	2	10	szv.	Esztergom
4009	5	20	"	Esztergom
40139	8	21	"	Pilisésaba
4011	9	31	"	Esztergom

1) Érkezik minden hétfőn és csütörtökön.
 2) Vasár- és ünnepnapokon bezarolag november 14-ig közeledek.
 3) Csak október és április hónapban közeledek.
 4) Érkezik minden kedden, csütörtökön és szombaton.

Minden kávéházban
kérjük a
**NEMZETI
SPORT-ot.**

Garosserie Misura

Misura Mihály kocsis és automobil,
carosseria gyára

Budapest, VIII., Tancsics-utca 4. (volt Liszt Ferenc-utca)

Kitüntetve Budapest 1896. Páris 1900, Péc 1907
V. Nemzetközi automobil-kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.

Garosserie Misura

Legizlésebb uri divat-cikkek

beszerzésére új áruházunk férfi divat-osztályát ajánljuk. Leg-
jobb minőségű és kitűnő szabású férfi-fehérneműk, gallér és
kézelők, nyakkendő, kalap, bot, esernyők, nadrág és harisnya-
tartók, férfi pipere-árak, turista- és sportingek és övek, uszó-
öltönyök és nadrágok. Sweater, harisnyák és lábtük nyá
választékban.

Kunz József és Társa

Budapest, Bécsi-utca és Deák Ferencz-utca sarak.

**MINDEN VERSENYBEN GYŐZTES
A VALÓDI**

GYERTYA MINDIG GYUJT
MONOPOL: S. ERBEN & ARNOLD FRIEDMANN. WIEN!

Magyarországon: Bárdi J. r.-t. Budapest.

Szeptemberben elért
eredmények:
Osztondi serleg ver-
senyben: első.
Semmeringi ver-
senyben: 7. első díj.
Grand Prix de Bres-
cia: első.
Startdíj Brescia:
első.

Téli fürdőkúra. — A Budai Szt.-Lukácsfürdő

Nagy-szállodájában és Thermal-szállodájában
lakás teljes ellátással naponta 10 koronától
feljebb. Minden szobából fűtött folyosók vezet-
nek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-meleget
kénos források, iszaborogatások. Prospektust
küld a

Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság
Budapest, Budán.

Kristály-forrásásványvíz étvágyat javító gyomorrontást nem akadályoz.

FIUME KÁVÉHAZ

(6—58.) IV. Múzeum-körút 13. (6—58.)

Összes bel- és külföldi sportlapok.

„A Nemzeti Sport” szerkesztősége tagjainak találkozó helye.

SIMON PÁL

PÁRIS SZÁLLODÁJA

BUDAPEST, Váci-körút 25. sz.

Jó hírű szálloda 100 szobával. Sport-
egyletek leszállóhelye. A margitszigeti
sportteleptől 1/4 órányira. Direkt villamos
összeköttetés az összes sporttelepekhez.

EGYLETEK,
KÖRÖK ÉS
AMATŐRÖK

SZIVES FIGYELMÉBE AJÁNLJUK

A LEGJOBB
VERONAI ÉS
SOLINGENI

**VIVÓKARDJAINKAT
ÉS KITÜNŐ KÉSZÍTMÉNYŰ
VIVÓFELSZERELÉSEINKET**

olcsó árak mellett. U. m.: Olasz és magyar vivókardok darabja K 5.—,
5.50, 6.—, 7.50 és 8.—, pengék K 2.— és 2.20. Franci és olasz
vívókardok darabja K 4.50 és 7.—, pengék K 1.50 és 1.60.

Vívókardfejlédek drbja K 8.—, 10.50, 11.—, 12.—, 12.50 és
15.—, Vívó arc- és fejvédők drbja K 4.50 és 7.50. Vívó-
kard-keztük drbja K 4.50 és 5.—. Párbajkardok,
kardmellvédők, vivókabátok stb.

stb. Továbbá váasztékos nagy raktárt
tartunk: Fegyverek, töltények, vad-
szati és hátszati felszerelésekben,
tornaszerek, football-, lawn-ten-
nis, korcsolyák, szánkók, és
mindennemű sportárukan.

Nagyobb vételnél ár-
kedvezmény! Keres-
kedőknek előny-
árak!

Alapítva

1871. évben.

Zubek Bertalan és társa

sportcikkek áruháza

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRÚT 29. SZ.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Aviatika-kellékek
egyedüli és kizárólagos
beszerzési forrása.

Anzani, Antoinette,
Gnome és Gyp-motorok.

Aluminium, magnesium-
öntvények.

Bambusz-vázak.

Chauvière-csavarok.

Vas Géza és Fia

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 6.

1909/48. (nov. 27.) szám hiányzik.